94

BS
715
.1882
Bibl

12170

BS
715
.1882

ספר ירמיה

LIBER JEREMIAE.

נביאים אחרונים

ספר ירמיה

LIBER JEREMIAE.

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORAE VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FR. DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1890.

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S
COLLEGE
LIBRARY

DEC 11 1942
12170

PRAEFATIO

FRANCISCI DELITZSCH.

Libri sacri a S. Baerio ad auctoritatem Masorae castigati, qui hucusque prodierunt, sunt hice: Genesis 1869, Jesaia 1872, Iobus 1875, Duodecim 1878, Psalmi 1880, Proverbia 1880, Daniel et Ezra 1882, Ezechiel 1884, Quinque Volumina 1886, Chronica 1888. In singulis horum librorum praefationibus rationem reddidimus de apparatu paullatim aucto quo Baerius in iis elaborandis usus est. In recensendo textu Jeremiae haec subsidia accesserunt.

1) Codex bibliothecae civitatis Moguntinae No. 130 membranaceus formae maximae grandibus literis exaratus a scriptore ut videtur Germanico seculi fere duodecimi. Hic codex libros Josuae, Judicum, Samuelis, Regum, Jeremiae et Ezechielis exhibet vocalibus et accentibus instructos, sed (si Chethib et Keri exceperis) sine Masora, quam scriptor, ut spatium relictum ostendit, addere in animo habebat, sed casu aliquo impeditus est. Perlustratio hujus codicis certe aliquos fructus tulit. Cf. Jer. 14, 14. 39, 3 atque etiam ad Gen. 12, 8.

2) Multi majoris momenti est Targum Prophetarum quod dicitur Reuchlinianum, quod antehac Pforzemi, nunc Caroliruhae sub No. 55 asservatur in bibliotheca Magniducatus Badensis. Singulari favore Brambachii, supremi bibliothecarii, Baerio concessum est, ut hunc codicem per duos menses in ipsa domo sua perscrutari atque in usum suum convertere possit. Hic est ille ipse codex ex quo Paulus de Lagarde Gottingensis, vir mirifice literatus, Targum Prophetarum edidit (Lipsiae, Teubner 1872). Textus quem exhibet vocalibus destitutus est, neque editor de indole codicis sufficienter rationem reddidit. De hebraico textu accuratius agentes ea quae ibi breviter disseruit utiliter suppleturos nos arbitramur.

Codex constat 382 foliis membranaceis in forma quarta majori et continet omnes Nebiim cum paraphrasi Chaldaica Jonathani idque ita ut singulos versus hebraicos illico sequatur Chaldaica paraphrasis. Unaquaeque pagina bipartita est in binas columnas. Singulae columnae 30—32 lineis constant. Literae altitudinem habent quatuor mm. Forma earum eadem est quae in codicibus priscis germanicis atque gallicis. Textus punctatus est atque etiam targumicus accentibus instructus. Intervalla columnarum atque margo notis Masorae parvae referta sunt. Etiam infra columnas hic illic notae ex Masora magna adscriptae sunt vel etiam variae lectiones textus Targumici, quorum plurimae desumptae sunt e Targume Hierosolymitano deperdito (תרגום ירושלמי, cf. Zunz, *Gottesdienstliche Vorträge* p. 77).[1]

Textum Scripturae Sacrae inde a folio 383 sequuntur quinque poëmata araramaica variorum auctorum, composita eo consilio ut lectioni pericoparum propheticarum tamquam prooemia praecedant (רשויות קודם הפטרה);[2] accedunt alia quaedam quae ad has Haphtaras pertinent atque encomium paraphrastae Jonathan, haec omnia manu ejusdem scriptoris. Sub fine ipsius textus Prophetarum reperitur in folio 382 iisdem literis eodemque atramento sine ulla rasura haecce epigrapha:

נשתלם זה ספר נביאים תרגום וקרא
על ידי זרח בר יהודה זוטר ספרא
בשנת דׄ אׄ תׄתׄסׄוׄ ליצירה

[1] Varias lectiones Paulus de Lagarde in editionem suam recepit, speramus autem eum non aegre laturum, si aliquot errores qui ei surrepserunt corrigamus. E. c. p. VI lin. 21 pro יא׳ל legas יא׳ר, p. VII lin. 6 pro בגל׳ l. בגלל, lin. 7 pro אבד l. אברהם, lin. 16 pro הסטר l. הספר, lin. 26 pro דמתכניא l. דמתבניא, p. X lin. 23 pro ז׳ו l. מן, lin. 26 pro רחמותא l. דח׳ותא, p. XI lin. 11 pro מבסרנין l. מסרהבין, p. XIV lin. 31 pro דמדכירן l. דְמִדַּכְּרִין, p. XVI lin. 28 pro בפ׳חת׳ה l. בְּפַּחְתֵּיה, p. XX lin. 23 pro ולָא l. ולכא, p. XXII lin. 7 pro תלתא l. חַלְּתָא, p. XXVI lin. 26 pro ודהון l. וכדון, p. XXXII lin. 20 pro מפקן l. פסקן; p. XVIII lin. 21 Targum quod incipit וה׳כן כת׳ב ad דאוריתא in lin. 25 transferendum est.

[2] Etiam in codice No. 2 bibliothecae civitatis Lipsiensis addita sunt ejusmodi poëmata lectionem pericoparum propheticarum aperientia, quamquam non aramaica, sed hebraica.

BS
715
.1882

ובתתרלח לחורבן בית הבחירה
ויזכינו ללמוד בהם וללמד בלי פגע וצרה
ויתקיים בי הכתוב לא ימוש ספר התורה
הזה מפיך והגית בו יומם ולילה למען
תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי
אז תצליח את דרכיך
ואז תשכיל.

Inde apparet quendam Serach bar Jehuda, qui modeste se זוטר[1] „parvum“ nuncupat, codicem absolvisse anno 4866 creationis mundi (=1106), qui annus est 1038us post excidium templi secundi, quod teste chronologia Judaica factum est anno 3828 creationis mundi, i. e. 68 post Chr. Itaque hic codex ante 784 annos exaratus est. Est unus de priscis illis codicibus qui ante aetatem Maimonideam orti sunt.

Praeterea in fine additus est catalogus pericoparum propheticarum a manu posteriori atramento rubro, non sine discrepantiis a vulgari usu quae observatione dignae sunt. Denique in primo folio codicis atque in postremo binae inscriptiones exstant, quae hucusque neglectae sunt propter singularem scriptionis cursivae formam, accedit quod insuper satis expalluerunt. Baerius multum in his inscriptionibus desudavit atque sententiam earum eruisse sibi videtur. Prima inscriptio in pagina 1 summa sic ab eo legitur:

שלי אבגדור יזי״י בכמ״ר דניאל
זצ״ל שבא לחלקי כשחלקנו
הספרים עם כ״מ אחיי יי״ן
ר״ח אלול שנ׳ קכ״ה.

Altera in eadem pagina sinistrorsum legitur:

יחיאל בכמה״ר יקותיאל
הרופא ישר׳ו.

Multo major est inscriptio in quam folium 384[a] desinit:

שלי מנהם בכמ״ר שלמה נ״ע בכמ״ר נתן הנביא
הרופא מב״ע מביתאל שהגיע לחלקי כשחלקתי עם
מוריי דודיי שאר הספרים וזה היה נערך לערכי

---

[1] Scriptor nuncupat semet ipsum זוטר ספרא, quod Hezelius aliique perperam vertunt „Soter scriptor.“ Verti oportet „parvus (=קטן, צעיר) scriptor.“

עשרה דוק׳ זה׳ אע״ב ביוק׳ הדוק׳ ה׳ יזכני להגות בו אני
וזרעי וזרע זרעי עד סוף כל הדורות והיה חלוקת
הספרים שלנו יום א׳ כ׳ ימים לחדש תשרי שנת
חמשת אלפים ומאתים לבריאת עולם וחיים
ושלום יהיה לנו ולכל ישראל אכי״ר.

Paulo brevior inscriptio paginae aversae 384[b]:

מודה אני יצחק יזיי״א בכמה״ר מנחם נבתוי״א כמו שמכרתי
זה הנביאים תרגום למ״כ יקותיאל ומחליט באי׳ אונאה זה לזה
וזה לזה אפי׳ היה שוה אלף זוז וקבלתי המעות מידו ועלי
לפטרו מכל טענה וערער הכל שריר וקיים.

Baerius hasce inscriptiones earumque abbreviaturas in singulari commentatione explicuit, quam bibliothecae Magniducatus asservandam tradidit. Colligitur ex iis inscriptionibus, codicem inde ab anno 1368 usque ad 1498 in possessione diversarum personarum fuisse, semper autem clarrissimae illius familiae Romanae degli Mansi sive Piatelli (הענוים)[1], a qua Reuchlinus eum, ut ipse codici inscripsit, 1498 pretio duodecim florenorum aureorum Rhen. emendo nactus est.

Reliquum est, ut nonnulla dicamus de punctatione codicis, quae a pervulgata varie discrepat. Pathach furtivum nusquam ponitur. Vice ejus fungitur simplex Scheba sub gutturali, e. c. וְתָקוֹעְ, מַדּוּעְ, שֹׁלֵחְ; sed nonnunquam ante hoc Scheba Pathach scil. furtivum interpositum est, uti e. c. in יְהוֹשֻׁעְַ, כְּנֹחְַ. Ubicunque Vav vel Cheth in exitu vocabuli vim consonae habet, Scheba ei subscriptum est, et ubi in Jod desinit, punctum vocalis Chirek adscribitur, e. c. אֵלָיוְ, בָּנָיוְ, חֲסִידָיוְ, יִבְטַחְ, מִזְבַּחְ, בָּמוֹתַיִ, יָדַיִ, רַגְלַיִ. Ubi Scheba compositum ad He, Cheth vel Resch accedit, Scheba non juxta vocalem suam, sed supra vocalem in ipsa litera injecta est, e. c. אַחֲרֵי, חֲזַק, הָאֹהֱלָה, וְלִבְהֱמַת, חֳדָשִׁים. Kamez correptum (קמץ חטוף) eandem formam habet quam Chateph Kamez, utrumque a Kamez producto apposito Scheba distinguitur, e. c. עָבְרָם, פָּקְדֵי, שָׁמְעוֹ, יָרָבְעָם, חָפְנִי. Verum hic scribendi modus omnium priscorum codicum necnon veterum editionum communis est ac propterea a Baerio receptus. Vide notam ad Iob. 17, 9.

---

[1] Ad eandem gentem se refert Rabbi Nathan, auctor lexici Aruch. Illud מביתאל quod in antepenultima inscriptionum occurrit idem tecte significat quod e gente Piatelli.

In usu dagessationis codex Reuchlini admodum prodigus est uti prisci codices ad unum omnes. Fere unaquaeque syllaba initialis dagessata est et ne Aleph quidem illud Dagesch respuit, e. c. אֲחֻזָּתָם אֹיְבֵיהֶם, לַלְוִיִּם, נָפְלָה, לָכֶם, נָתַן, טֶרֶם, מֹשֶׁה, אוֹר, אֶת, אֶל, אָמַר, צְבָאוֹת, שָׁאוּל, תִּקְוַת, הָאֵלֶּה. Quin quod Dagesch etiam ibi impingitur, ubi nova syllaba non orditur, uti e. c. וְאֵל נִשְׁבַּע וּלְמִשְׁפְּחוֹת, וּמִשְׁפָּט, לִשְׁנַיִם (cf. Strack in libro *Catalog der hebr. Bibelhandschriften* p. 121 ad No. 86).

Formae velut וַיִּשְׁרְק, וַיִּבְהֲרוּ, וַיִּתֵּן, וַיִּשְׂרָאֵל in hoc codice more Naphtalitico contracte scribuntur.

Etiam accentuatio habet suas proprietates. Figura Dargae similis est catenulae deorsum dependentis secundum nomen ejus priscum שישלא „catena.“[1] Ubicunque accentus semel positus de syllaba tonica incerto relinqueret, in syllaba tonica repetitus est, velut e. c. אָנֹכִי, וַתֹּאמֶר, סֵפֶר, וַיִּבֶן, וַיָּבֹאוּ, וְהָיוּ, הַיַּרְדֵּן, יְהוֹשֻׁעַ, עֹמְדִים.[2] Quoties Legarmeh occurrit, semper in margine adnotatur לג׳ (לגרמה); eodem modo ne quis de signo Pasek fallatur, adscribitur פסק. Etiam ad textum targumicum notae istae adjectae sunt.

In ipsa accentuatione invenimus nonnulla, quae praecepta Ben-Naphtali sequuntur, veluti quod accentus Teres (טרס), qui nostro scribendi modo in Geresch et Gerschajim dividitur, hic semper una sola virgula constat, e. c. וְאַתֶּם, וְאַתָּה, הַדָּבָר, וְהִשְׁבַּתִּי, וַיִּשְׁחָטֵם, עָבְרוּ, עָלֶךָ, cf. *Manuel du lecteur* p. 93: ואמרו שבן נפתלי אינו עושה לעולם אלא טרס אחד.

Collocatio Gajae vulgaribus regulis adstricta est. Ubi autem Gaja ad Scheba initiale accedit (certe secundum sententiam Ben-Naphtali), in margine semper addita est nota גע׳ (געיא) sive גע׳ אחה״ע, hoc est, Gaja apud Scheba sequente gutturali, e. c. וְעַד־הַנָּהָר cum nota: גע׳; וְהַחִיִּיתֶם cum nota: גע׳ אחה״ע; וְהַנְּשִׂיאִים cum nota: גע׳; בְּהִנּוֹת cum nota: גע׳ אחה״ע.

[1] Aliter Guil. Wickes, sed rei parum convenienter. Duo accentus nomina speciem signi spectant, שישלא antiquiorem speciem, דרגא „scala“ ad speciem nunc usitatam ⅀.

[2] Alii quoque veteres codices hanc accentuum sive praepositivorum sive postpositivorum duplicationem exhibent. In editionibus impressis neglecta est, excepto Paschta. Heidenheimius vero, quem Baerius secutus est, eam rursus introduxit, ut erronea vocabuli pronunciatio praecaveretur, cf. Praefatio ad Genesin et Wickes, טעמי כ״א ספרים p. 12.

Praeterea notatu dignum est, vocali Kamez in בָּֽתִּים, בָּֽתֵּי recte Metheg adjectum esse, et בֵּיתְאֵל, בְּבֵיתְאֵל ubique non tanquam duo vocabula, sed sine Makkeph scripta esse.

Multae discrepantiae codicis a textu recepto, si eas accuratius examinaveris, orientalem textus recensionem (מדנחאי) repraesentant, e. c. 1 Reg. 3, 12 כדברֶך cum nota: חסר י׳; 14, 3 וְלָקַחְתְּ; 16, 19 הטאתָו adscripta nota: הטאתָיו ק׳; Jud. 9, 33 אֶל־העיר cum nota: עַל פליג. Sic certo etiam Masora ad Jos. 19, 51 adjecta explananda est: י״ח בטעם קרני פרה וירח בן יומו; namque Masora nostra tantummodo sedecim ejusmodi locos enumerat. Huc pertinent etiam 1 Sam. 2, 14 יעשׂה cum nota: יעשׂוּ ק׳, contra Masoram nostram; 1 Sam. 30, 30 בְּכֹר cum nota: חסר ו׳; 2 Sam. 22, 45 יִשְׁמְעוּ superne punctatum cum nota: ט״ו נקודות בקריאה, alia.

Certum est, hunc codicem tum propter antiquitatem, tum propter integritatem[1] et passim adnotatam varietatem lectionis (notandum est, versus duos dubios Jos. 21, 35 neque in textu, neque in Targum exstare) magnae criticae autoritatis esse, at reticere non licet, vocalisationem minore fide dignam esse. Scriptor vel punctator (si miram dagessationem non consideraveris) saepe Kamez et Pathach, Zere et Segol permiscuit, velut נָתָתִּי pro נָתַתִּי, וְאָצְמִיתֵם, וַצֵּאָה, הֶמָּה, הֶנָּה, עָלֶינוּ, מֶקִים, הַנּוֹתֶן, לְנוֹשֵׂא, מְבַקְשֵׁי, אוֹיְבֵיהֶם, בָּבֵל, אַחֲרֶיךָ, וּמֵאֱיְבַי, (pro וּמֵאֹיְבַי), קוֹדְשׁוֹ (pro קָדְשׁוֹ), alia. Etiam in scribendis singulis vocabulis menda irrepserunt, uti e. c. Jer. 6, 13 מִנָּבִיא, 6, 14 בַּת־עַמִּי, 8, 10 וַיְרַפְּאוּ idque repugnante Masora in ipso codice adscripta.

3) De collectaneis, quae Hermannus Strackius noster ex veteribus codicibus Petropolitanis confecit atque liberaliter Baerio concessit, jam in praefationibus ad Psalmos et Teresar diximus. Accessit in elaborando Jeremia catalogus variae punctationis חלופי הנקוד in Prophetis, quem A. Berliner, vir doctissimus, e Codice de Rossi No. 940 (Kenn. 417) exscripsit, quamquam non integrum, sed tantummodo usque ad Jer. 25, 16. Iam abhinc duodecim annis, cum Baerius Dikduke hateamim 1879 cum Strackio ederet, hujus catalogi a Berlinero sibi concessi

---

[1] Interciderunt unum folium Jos. 10, 12—33 et quinque 1 Sam. 12, 21—17, 1, quae posterius a nescio quodam suppleta sunt.

mentionem fecit. Arripio hanc occasionem, ad librum Jesaiae quasdam varias lectiones ibi praetermissas adjicere:

10, 1 B. A: הַחֹֽקְקִים, B. N: הַֽחֹקְקִים,
14, 13 B. A: בִלְבָבְךָ, B. N: בִלְבָבְךָ,
24, 18 B. A: וְהָיָה, B. N: וְהָיָה,
36, 7 B. A: הֲלוֹא־הוּא, B. N: הֲלוֹא הוּא,
40, 31 B. A: יַעֲלוּ־אֵבֶר, B. N: יַעֲלוּ אֵבֶר,
44, 11 B. A: יִתְקַבְּצוּ, B. N: יִתְקַבְּצוּ,
45, 3 B. A: כִּי־אֲנִי, B. N: כִּי אֲנִי,
50, 5 B. A: פָּתַח־, B. N: פָּתַח,
52, 2 B. A: הִתְנַעֲרִי, B. N: הִתְנַעֲרִי,
54, 9 B. A. כִּי־מֵי, B. N: כִּי מֵי־,
65, 9 B. A: יִשְׁכְּנוּ־, B. N: יִשְׁכְּנוּ־.

Hinc cognoscitur necesse esse ut in textu nostro Jesaiano 36, 7. 40, 31 accentuatio Naphtalitica cum accentuatione Ben Ascheri commutetur. Addimus duo alia corrigenda: 49, 10 huncce in modum interpungendum est: חומֹתַיִךְ נגדִּי תָּמִיד; 55, 10 legas וְנָתַן cum Mercha in postrema. — Scripturis controversis p. 89 ex fide codicis Babylonici et Kimchii in Comm. inseri oportet: 54, 9. Occident. כִּי־מֵי תרין מלין, Orient. כִּימֵי מלה חדא.

Haec habui, quae ab editore ipso suppeditata Baeriano Jeremiae praemitterem. Quoties recens editio alicujus libri communi opera ad finem perducta est, identidem Baerium obsecravi atque obtestatus sum, ut me auxilio hucusque praestito solveret; sed semper ei contigit, me huic labori, praesertim cum mihi non injucundus esset, rursus adstringere, donec ad hunc librum Jeremiae perventum est. Ibi valetudo mea funditus corruit. Malum hypogastricum, quo multis decenniis laboro, desiit in paralysin dorsi et pedum, atque quatuor fere mensibus abhinc lecto alligatus sum, ita ut vires me deficerent, eam partem libri quae receptas scriptiones vindicat ita transformare, ut prelo subjici possit. At contigit mihi esse tam felici, ut Gustavus Dalmanus,[1]

[1] Librorum hucusque a G. Dalmano editorum nomina haec sunt: *Traditio Rabbinorum veterrima de librorum Veteris Testamenti ordine atque origine* (1884), *Die Tötung Ungläubiger nach talmudisch-rabbinischem Recht* (1885), *Jüdisches Fremdenrecht* (1886), *Der leidende und der sterbende Messias der Synagoge* (1888), *Jüdisch deutsche Volkslieder* (1888), *Der Gottesname Adonaj und seine Geschichte* (1889), *Jesaja Kap. 53, das Prophetenwort vom Sühnleiden des Heilsmittlers* (1890).

amicus meus, literarum Hebraicarum et Rabbinicarum peritissimus, in locum meum succederet, adsentiente ipso Baerio, qui magnopere gaudet, quod meo loco alium adjutorem operis sui critici nactus est.

Tituli quos singulis columnis superscripsi ea sententia nituntur, quam in praefatione operis Workmaniani *The Text of Jeremiah* (Edinb. 1889) exposui et comprobasse mihi videor: redactorem postremum, cui librum Jeremiae hebraicum sic ut in manibus habemus conformatum debemus, eum in novem partes digessisse, quae neglecto ordine chronologico communi argumento continentur, quod tituli nostri summam brevitatem requirentes leviter indicant.

Pertractaturi Baerianas textus ad fidem Masorae Tiberiensis recensiti vindicias speraveramus saepius occasionem oborturam esse Versionis Septuagintaviralis conferendae et ad explorandam textus Jeremiani veritatem adhibendae. Sed haec spes propemodum nos fefellit. Non possum non assentiri S. R. Drivero (*The Expositor* 1889), textum Graecum Hebraico (Masoretico) multo esse inferiorem et longe plurimarum discrepantiarum causas esse vel intelligentiae defectum vel arbitrii licentiam. Attamen cum Hollenbergio in *Theol. Litteraturzeitung* 1889 No. 23 amico nostro Canadensi grati sumus, quod de dignitate Versionis Alex. recte aestumandae admodum meruit; etenim nemo conspectum ejus tabellarium, fructum profecto immensi laboris, perlustrare potest, quin pernoscat, textum Alexandrinum masoretico neque antiquitate neque bonitate antecellere, exceptis quibusdam locis, iisque paucis, qui revera restituendae genuinae textus Jeremiani speciei inserviunt.

Quot vicissitudines liber Jeremiae expertus est! Quam dissimilis sibimet ipsi factus in Aegypto! Editio nostra exhibet eum textum qui primis seculis post Christum natum in scholis Palaestinae et Babyloniae traditus et sancitus est. Editio hellenistici textus, ex qua varias lectiones classicorum testium uno obtuto conspicere possimus, ad exemplum vere nitidi illius Psalterii secundum LXX, quod nuper H. B. Swete mandatu syndicorum Cantabrigensium edidit (*The Psalms in Greek according to the Septuagint,* Cantabrig. 1889), nondum exstat. Interim gaudemus accurata collatione Vaticani et Sinaitici quam Eberhardo Nestlio debemus.

Lipsiae, versus finem Januarii MDCCCXC.

Liber Jeremiae. ספר ירמיהו

1 א

דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֶּן־חִלְקִיָּהוּ מִן־הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת א
בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ 2
בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה בִּשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמָלְכוֹ׃ וַיְהִי 3
בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־תֹּם עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה
שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בֶן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד־גְּלוֹת יְרוּשָׁלַם
בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי׃ פ
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ בְּטֶרֶם אֶצָּוְרְךָ בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ 4 ה
וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם הִקְדַּשְׁתִּיךָ נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃ וָאֹמַר 6
אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה לֹא־יָדַעְתִּי דַּבֵּר כִּי־נַעַר אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר 7
יְהוָה אֵלַי אַל־תֹּאמַר נַעַר אָנֹכִי כִּי עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ
תֵּלֵךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוְּךָ תְּדַבֵּר׃ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם 8
כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהַצִּלֶךָ נְאֻם־יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ 9
וַיַּגַּע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיךָ׃
רְאֵה הִפְקַדְתִּיךָ ׀ הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת לִנְתוֹשׁ י
וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ׃ פ
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מָה־אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר 11
מַקֵּל שָׁקֵד אֲנִי רֹאֶה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטַבְתָּ לִרְאוֹת כִּי־ 12
שֹׁקֵד אֲנִי עַל־דְּבָרִי לַעֲשֹׂתוֹ׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה ׀ אֵלַי 13
שֵׁנִית לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה וָאֹמַר סִיר נָפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפָנָיו
מִפְּנֵי צָפוֹנָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה עַל 14
כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ כִּי ׀ הִנְנִי קֹרֵא לְכָל־מִשְׁפְּחוֹת מַמְלְכוֹת טו
צָפוֹנָה נְאֻם־יְהוָה וּבָאוּ וְנָתְנוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פֶּתַח ׀ שַׁעֲרֵי

v. 5 יתיר ו׳.

יְרוּשָׁלִַם וְעַל כָּל־חוֹמֹתֶיהָ סָבִיב וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה׃
16 וְדִבַּרְתִּי מִשְׁפָּטַי אוֹתָם עַל כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיְקַטְּרוּ
17 לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם׃ וְאַתָּה תֶּאְזֹר
מָתְנֶיךָ וְקַמְתָּ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֲצַוֶּךָּ
18 אַל־תֵּחַת מִפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחִתְּךָ לִפְנֵיהֶם׃ וַאֲנִי הִנֵּה נְתַתִּיךָ
הַיּוֹם לְעִיר מִבְצָר וּלְעַמּוּד בַּרְזֶל וּלְחֹמוֹת נְחֹשֶׁת עַל־כָּל־
19 הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֶיהָ לְכֹהֲנֶיהָ וּלְעַם הָאָרֶץ׃ וְנִלְחֲמוּ
אֵלֶיךָ וְלֹא יוּכְלוּ־לָךְ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לְהַצִּילֶךָ׃ ס

ב 2

א 2 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ בְאָזְנֵי יְרוּשָׁלִַם
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה זָכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ אַהֲבַת
3 כְּלוּלֹתָיִךְ לֶכְתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה׃ קֹדֶשׁ
יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאָתֹה כָּל־אֹכְלָיו יֶאְשָׁמוּ רָעָה
תָּבֹא אֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ פ
4 שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־מִשְׁפְּחוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל׃
ה כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה מַה־מָּצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם בִּי עָוֶל כִּי רָחֲקוּ
6 מֵעָלָי וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ׃ וְלֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה
הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַמּוֹלִיךְ אֹתָנוּ בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ
עֲרָבָה וְשׁוּחָה בְּאֶרֶץ צִיָּה וְצַלְמָוֶת בְּאֶרֶץ לֹא־עָבַר בָּהּ
7 אִישׁ וְלֹא־יָשַׁב אָדָם שָׁם׃ וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הַכַּרְמֶל
לֶאֱכֹל פִּרְיָהּ וְטוּבָהּ וַתָּבֹאוּ וַתְּטַמְּאוּ אֶת־אַרְצִי וְנַחֲלָתִי
8 שַׂמְתֶּם לְתוֹעֵבָה׃ הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אַיֵּה יְהוָה וְתֹפְשֵׂי
הַתּוֹרָה לֹא יְדָעוּנִי וְהָרֹעִים פָּשְׁעוּ בִי וְהַנְּבִאִים נִבְּאוּ
9 בַבַּעַל וְאַחֲרֵי לֹא־יוֹעִלוּ הָלָכוּ׃ לָכֵן עֹד אָרִיב אִתְּכֶם נְאֻם־
י יְהוָה וְאֶת־בְּנֵי בְנֵיכֶם אָרִיב׃ כִּי עִבְרוּ אִיֵּי כִתִּיִּים וּרְאוּ
11 וְקֵדָר שִׁלְחוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ מְאֹד וּרְאוּ הֵן הָיְתָה כָּזֹאת׃ הַהֵימִיר
גּוֹי אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ בְּלוֹא
12 יוֹעִיל׃ שֹׁמּוּ שָׁמַיִם עַל־זֹאת וְשַׂעֲרוּ חָרְבוּ מְאֹד נְאֻם־יְהוָה׃
13 כִּי־שְׁתַּיִם רָעוֹת עָשָׂה עַמִּי אֹתִי עָזְבוּ מְקוֹר ׀ מַיִם חַיִּים
לַחְצֹב לָהֶם בֹּארוֹת בֹּארֹת נִשְׁבָּרִים אֲשֶׁר לֹא־יָכִלוּ הַמָּיִם׃

---

v. 3 תבואתו קרי.

14 הַעֶ֙בֶד֙ יִשְׂרָאֵ֔ל אִם־יְלִ֥יד בַּ֖יִת ה֑וּא מַדּ֖וּעַ הָיָ֥ה לָבַֽז׃ עָלָיו֙ וט
יִשְׁאֲג֣וּ כְפִרִ֔ים נָתְנ֖וּ קוֹלָ֑ם וַיָּשִׁ֤יתוּ אַרְצוֹ֙ לְשַׁמָּ֔ה עָרָ֥יו נִצְּתָ֫ה
16 17 מִבְּלִ֥י יֹשֵֽׁב׃ גַּם־בְּנֵי־נֹ֖ף וְתַחְפְּנֶ֑ס יִרְע֖וּךְ קָדְקֹֽד׃ הֲלוֹא־זֹ֖את
תַּֽעֲשֶׂה־לָּ֑ךְ עָזְבֵךְ֙ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהַ֔יִךְ בְּעֵ֖ת מוֹלִכֵ֥ךְ בַּדָּֽרֶךְ׃
18 וְעַתָּ֗ה מַה־לָּךְ֙ לְדֶ֣רֶךְ מִצְרַ֔יִם לִשְׁתּ֖וֹת מֵ֣י שִׁח֑וֹר וּמַה־לָּ֗ךְ
19 לְדֶ֣רֶךְ אַשּׁ֔וּר לִשְׁתּ֖וֹת מֵ֥י נָהָֽר׃ תְּיַסְּרֵ֣ךְ רָעָתֵ֗ךְ וּמְשֻֽׁבוֹתַ֙יִךְ֙
תּוֹכִחֻ֔ךְ וּדְעִ֤י וּרְאִי֙ כִּי־רַ֣ע וָמָ֔ר עָזְבֵ֖ךְ אֶת־יְהוָ֣ה אֱלֹהָ֑יִךְ וְלֹ֤א
פַחְדָּתִי֙ אֵלַ֔יִךְ נְאֻם־אֲדֹנָ֥י יְהוִ֖ה צְבָאֽוֹת׃ כִּ֣י מֵעוֹלָ֞ם שָׁבַ֣רְתִּי כ
עֻלֵּ֗ךְ נִתַּ֙קְתִּי֙ מוֹסְרוֹתַ֔יִךְ וַתֹּאמְרִ֖י לֹ֣א אֶֽעֱב֑וֹד כִּ֣י עַל־כָּל־
21 גִּבְעָ֨ה גְּבֹהָ֜ה וְתַ֙חַת֙ כָּל־עֵ֣ץ רַעֲנָ֔ן אַ֖תְּ צֹעָ֥ה זֹנָֽה׃ וְאָֽנֹכִי֙
נְטַעְתִּ֣יךְ שֹׂרֵ֔ק כֻּלֹּ֖ה זֶ֣רַע אֱמֶ֑ת וְאֵיךְ֙ נֶהְפַּ֣כְתְּ לִ֔י סוּרֵ֖י
22 הַגֶּ֥פֶן נָכְרִיָּֽה׃ כִּ֤י אִם־תְּכַבְּסִי֙ בַּנֶּ֔תֶר וְתַרְבִּי־לָ֖ךְ בֹּרִ֑ית נִכְתָּ֤ם
23 עֲוֺנֵךְ֙ לְפָנַ֔י נְאֻ֖ם אֲדֹנָ֥י יְהוִֽה׃ אֵ֣יךְ תֹּאמְרִ֞י לֹ֣א נִטְמֵ֗אתִי
אַחֲרֵ֤י הַבְּעָלִים֙ לֹ֣א הָלַ֔כְתִּי רְאִ֤י דַרְכֵּךְ֙ בַּגַּ֔יְא דְּעִ֖י מֶ֣ה עָשִׂ֑ית
24 בִּכְרָ֥ה קַלָּ֖ה מְשָׂרֶ֥כֶת דְּרָכֶֽיהָ׃ פֶּ֣רֶה ׀ לִמֻּ֣ד מִדְבָּ֗ר בְּאַוַּ֤ת
נַפְשָׁו֙ שָׁאֲפָ֣ה ר֔וּחַ תַּאֲנָתָ֖הּ מִ֣י יְשִׁיבֶ֑נָּה כָּל־מְבַקְשֶׁ֙יהָ֙ לֹ֣א
יִיעָ֔פוּ בְּחָדְשָׁ֖הּ יִמְצָאֽוּנְהָ׃ מִנְעִ֤י רַגְלֵךְ֙ מִיָּחֵ֔ף וּגְוֹרֵ֖נֵךְ כה
מִצִּמְאָ֑ה וַתֹּאמְרִ֣י נוֹאָ֔שׁ ל֕וֹא כִּֽי־אָהַ֥בְתִּי זָרִ֖ים וְאַחֲרֵיהֶ֥ם
26 אֵלֵֽךְ׃ כְּבֹ֤שֶׁת גַּנָּב֙ כִּ֣י יִמָּצֵ֔א כֵּ֥ן הֹבִ֖ישׁוּ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֑ל הֵ֤מָּה
27 מַלְכֵיהֶם֙ שָׂרֵיהֶ֔ם וְכֹהֲנֵיהֶ֖ם וּנְבִיאֵיהֶֽם׃ אֹמְרִ֨ים לָעֵ֜ץ אָ֣בִי
אַ֗תָּה וְלָאֶ֙בֶן֙ אַ֣תְּ יְלִדְתָּ֔נִי כִּֽי־פָנ֥וּ אֵלַ֛י עֹ֖רֶף וְלֹ֣א פָנִ֑ים וּבְעֵ֤ת
28 רָֽעָתָם֙ יֹאמְר֔וּ ק֖וּמָה וְהוֹשִׁיעֵֽנוּ׃ וְאַיֵּ֤ה אֱלֹהֶ֙יךָ֙ אֲשֶׁ֣ר עָשִׂ֣יתָ
לָּ֔ךְ יָק֕וּמוּ אִם־יוֹשִׁיע֖וּךָ בְּעֵ֣ת רָֽעָתֶ֑ךָ כִּ֚י מִסְפַּ֣ר עָרֶ֔יךָ הָי֥וּ
29 אֱלֹהֶ֖יךָ יְהוּדָֽה׃ ס לָ֥מָּה תָרִ֖יבוּ אֵלָ֑י כֻּלְּכֶ֛ם פְּשַׁעְתֶּ֥ם
בִּ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃ לַשָּׁוְא֙ הִכֵּ֣יתִי אֶת־בְּנֵיכֶ֔ם מוּסָ֖ר לֹ֣א לָקָ֑חוּ ל
31 אָכְלָ֧ה חַרְבְּכֶ֛ם נְבִיאֵיכֶ֖ם כְּאַרְיֵ֥ה מַשְׁחִֽית׃ הַדּ֗וֹר אַתֶּם֙ רְא֣וּ
דְבַר־יְהוָ֔ה הֲמִדְבָּ֤ר הָיִ֙יתִי֙ לְיִשְׂרָאֵ֔ל אִ֛ם אֶ֥רֶץ מַאְפֵּ֖לְיָ֑ה
32 מַדּ֜וּעַ אָמְר֤וּ עַמִּי֙ רַ֔דְנוּ לֽוֹא־נָב֥וֹא ע֖וֹד אֵלֶֽיךָ׃ הֲתִשְׁכַּ֤ח
בְּתוּלָה֙ עֶדְיָ֔הּ כַּלָּ֖ה קִשֻּׁרֶ֑יהָ וְעַמִּ֣י שְׁכֵח֔וּנִי יָמִ֖ים אֵ֥ין מִסְפָּֽר׃

v. 14 פתח בס"פ. v. 15 נצתו קרי. v. 16 ותחפנחס קרי.
v. 19 קמץ בזקף. v. 20 אעבור קרי. v. 21 כלו קרי.
v. 24 נפשה ק'. v. 25 וגרונך ק'. v. 27 ילדתנו ק'. v. 31 ב' פתח.

33 מַה־תֵּיטִבִי דַּרְכֵּךְ לְבַקֵּשׁ אַהֲבָה לָכֵן גַּם אֶת־הָרָעוֹת לִמַּדְתִּי
34 אֶת־דְּרָכָיִךְ׃ גַּם בִּכְנָפַיִךְ נִמְצְאוּ דַּם נַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים נְקִיִּים
לה לֹא־בַמַּחְתֶּרֶת מְצָאתִים כִּי עַל־כָּל־אֵלֶּה׃ וַתֹּאמְרִי כִּי נִקֵּיתִי
אַךְ שָׁב אַפּוֹ מִמֶּנִּי הִנְנִי נִשְׁפָּט אוֹתָךְ עַל־אָמְרֵךְ לֹא
36 חָטָאתִי׃ מַה־תֵּזְלִי מְאֹד לְשַׁנּוֹת אֶת־דַּרְכֵּךְ גַּם מִמִּצְרַיִם
37 תֵּבֹשִׁי כַּאֲשֶׁר־בֹּשְׁתְּ מֵאַשּׁוּר׃ גַּם מֵאֵת זֶה תֵּצְאִי וְיָדַיִךְ
עַל־רֹאשֵׁךְ כִּי־מָאַס יְהוָה בְּמִבְטַחַיִךְ וְלֹא תַצְלִיחִי לָהֶם׃

ג 3

א לֵאמֹר הֵן יְשַׁלַּח אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהָלְכָה מֵאִתּוֹ וְהָיְתָה
לְאִישׁ אַחֵר הֲיָשׁוּב אֵלֶיהָ עוֹד הֲלוֹא חָנוֹף תֶּחֱנַף הָאָרֶץ
2 הַהִיא וְאַתְּ זָנִית רֵעִים רַבִּים וְשׁוֹב אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ שְׂאִי
עֵינַיִךְ עַל־שְׁפָיִם וּרְאִי אֵיפֹה לֹא שֻׁגַּלְתְּ עַל־דְּרָכִים יָשַׁבְתְּ
לָהֶם כַּעֲרָבִי בַּמִּדְבָּר וַתַּחֲנִיפִי אֶרֶץ בִּזְנוּתַיִךְ וּבְרָעָתֵךְ׃
3 וַיִּמָּנְעוּ רְבִבִים וּמַלְקוֹשׁ לוֹא הָיָה וּמֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה הָיָה
4 לָךְ מֵאַנְתְּ הִכָּלֵם׃ הֲלוֹא מֵעַתָּה קָרָאתִי לִי אָבִי אַלּוּף נְעֻרַי
ה אָתָּה׃ הֲיִנְטֹר לְעוֹלָם אִם־יִשְׁמֹר לָנֶצַח הִנֵּה דִבַּרְתִּי וַתַּעֲשִׂי
6 הָרָעוֹת וַתּוּכָל׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ
הַמֶּלֶךְ הֲרָאִיתָ אֲשֶׁר עָשְׂתָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל הֹלְכָה הִיא
7 עַל־כָּל־הַר גָּבֹהַּ וְאֶל־תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וַתִּזְנִי־שָׁם׃ וָאֹמַר
אַחֲרֵי עֲשׂוֹתָהּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה אֵלַי תָּשׁוּב וְלֹא־שָׁבָה וַתִּרְאֶה
8 בָּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה׃ וָאֵרֶא כִּי עַל־כָּל־אֹדוֹת אֲשֶׁר נִאֲפָה
מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל שִׁלַּחְתִּיהָ וָאֶתֵּן אֶת־סֵפֶר כְּרִיתֻתֶיהָ אֵלֶיהָ
9 וְלֹא יָרְאָה בֹּגֵדָה יְהוּדָה אֲחוֹתָהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּזֶן גַּם־הִיא׃ וְהָיָה
מִקֹּל זְנוּתָהּ וַתֶּחֱנַף אֶת־הָאָרֶץ וַתִּנְאַף אֶת־הָאֶבֶן וְאֶת־הָעֵץ׃
י וְגַם בְּכָל־זֹאת לֹא־שָׁבָה אֵלַי בָּגוֹדָה אֲחוֹתָהּ יְהוּדָה בְּכָל־
11 לִבָּהּ כִּי אִם־בְּשֶׁקֶר נְאֻם־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי צִדְּקָה
12 נַפְשָׁהּ מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל מִבֹּגֵדָה יְהוּדָה׃ הָלֹךְ וְקָרָאתָ אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צָפוֹנָה וְאָמַרְתָּ שׁוּבָה מְשֻׁבָה יִשְׂרָאֵל נְאֻם־
יְהוָה לוֹא־אַפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי־חָסִיד אֲנִי נְאֻם־יְהוָה לֹא אֶטּוֹר
13 לְעוֹלָם׃ אַךְ דְּעִי עֲוֺנֵךְ כִּי בַּיהוָה אֱלֹהַיִךְ פָּשָׁעַתְּ וַתְּפַזְּרִי

v. 33 לִמַּדְתְּ ק׳. v. 2 שֻׁכַּבְתְּ ק׳. v. 4 קָרָאת ק׳. v. 5 דִּבַּרְתְּ ק׳.
v. 7 וַתֵּרֶא ק׳. v. 9 קמץ בטפחא

אֶת־דְּרָכַיִךְ לַזָּרִים תַּחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן וּבְקוֹלִי לֹא־שְׁמַעְתֶּם
נְאֻם־יְהוָה׃ שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים נְאֻם־יְהוָה כִּי אָנֹכִי בָּעַלְתִּי 14
בָכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה וְהֵבֵאתִי
אֶתְכֶם צִיּוֹן׃ וְנָתַתִּי לָכֶם רֹעִים כְּלִבִּי וְרָעוּ אֶתְכֶם דֵּעָה טו
וְהַשְׂכֵּיל׃ וְהָיָה כִּי תִרְבּוּ וּפְרִיתֶם בָּאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵמָּה 16
נְאֻם־יְהוָה לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְלֹא יַעֲלֶה עַל־
לֵב וְלֹא יִזְכְּרוּ־בוֹ וְלֹא יִפְקֹדוּ וְלֹא יֵעָשֶׂה עוֹד׃ בָּעֵת הַהִיא 17
יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַםִ כִּסֵּא יְהוָה וְנִקְווּ אֵלֶיהָ כָל־הַגּוֹיִם לְשֵׁם
יְהוָה לִירוּשָׁלָםִ וְלֹא יֵלְכוּ־עוֹד אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע׃
ס בַּיָּמִים הָהֵמָּה יֵלְכוּ בֵית־יְהוּדָה עַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל 18
וְיָבֹאוּ יַחְדָּו מֵאֶרֶץ צָפוֹן עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִנְחַלְתִּי אֶת־
אֲבוֹתֵיכֶם׃ וְאָנֹכִי אָמַרְתִּי אֵיךְ אֲשִׁיתֵךְ בַּבָּנִים וְאֶתֶּן־לָךְ 19
אֶרֶץ חֶמְדָּה נַחֲלַת צְבִי צִבְאוֹת גּוֹיִם וָאֹמַר אָבִי תִּקְרְאוּ־לִי
וּמֵאַחֲרַי לֹא תָשׁוּבוּ׃ אָכֵן בָּגְדָה אִשָּׁה מֵרֵעָהּ כֵּן בְּגַדְתֶּם בִּי כ
בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָה׃ קוֹל עַל־שְׁפָיִים נִשְׁמָע בְּכִי תַחֲנוּנֵי 21
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי הֶעֱווּ אֶת־דַּרְכָּם שָׁכְחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃
שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבָבִים אֶרְפָּה מְשׁוּבֹתֵיכֶם הִנְנוּ אָתָנוּ לָךְ כִּי 22
אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ אָכֵן לַשֶּׁקֶר מִגְּבָעוֹת הָמוֹן הָרִים אָכֵן 23
בַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל׃ וְהַבֹּשֶׁת אָכְלָה אֶת־יְגִיעַ 24
אֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ אֶת־צֹאנָם וְאֶת־בְּקָרָם אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־
בְּנוֹתֵיהֶם׃ נִשְׁכְּבָה בְּבָשְׁתֵּנוּ וּתְכַסֵּנוּ כְּלִמָּתֵנוּ כִּי לַיהוָה כה
אֱלֹהֵינוּ חָטָאנוּ אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה
וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ פ

ד 4

אִם־תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל ׀ נְאֻם־יְהוָה אֵלַי תָּשׁוּב וְאִם־תָּסִיר א
שִׁקּוּצֶיךָ מִפָּנַי וְלֹא תָנוּד׃ וְנִשְׁבַּעְתָּ חַי־יְהוָה בֶּאֱמֶת בְּמִשְׁפָּט 2
וּבִצְדָקָה וְהִתְבָּרְכוּ בוֹ גוֹיִם וּבוֹ יִתְהַלָּלוּ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר 3
יְהוָה לְאִישׁ יְהוּדָה וְלִירוּשָׁלַםִ נִירוּ לָכֶם נִיר וְאַל־תִּזְרְעוּ
אֶל־קֹצִים׃ הִמֹּלוּ לַיהוָה וְהָסִרוּ עָרְלוֹת לְבַבְכֶם אִישׁ יְהוּדָה 4
וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה

v. 19 תקראי ק׳. ibid. תשובי ק׳. v. 21 קמץ בזקף.

ה מִפְּנֵי רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם׃ הַגִּידוּ בִיהוּדָה וּבִירוּשָׁלַםִ הַשְׁמִיעוּ
וְאִמְרוּ וְתִקְעוּ שׁוֹפָר בָּאָרֶץ קִרְאוּ מַלְאוּ וְאִמְרוּ הֵאָסְפוּ
6 וְנָבוֹאָה אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃ שְׂאוּ־נֵס צִיּוֹנָה הָעִיזוּ אַל־תַּעֲמֹדוּ
7 כִּי רָעָה אָנֹכִי מֵבִיא מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ עָלָה אַרְיֵה מִסֻּבְּכוֹ
וּמַשְׁחִית גּוֹיִם נָסַע יָצָא מִמְּקֹמוֹ לָשׂוּם אַרְצֵךְ לְשַׁמָּה עָרַיִךְ
8 תִּצֶּינָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ עַל־זֹאת חִגְרוּ שַׂקִּים סִפְדוּ וְהֵילִילוּ כִּי
9 לֹא־שָׁב חֲרוֹן אַף־יְהוָה מִמֶּנּוּ׃ ס וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא
נְאֻם־יְהוָה יֹאבַד לֵב־הַמֶּלֶךְ וְלֵב הַשָּׂרִים וְנָשַׁמּוּ הַכֹּהֲנִים
י וְהַנְּבִאִים יִתְמָהוּ׃ וָאֹמַר אֲהָהּ ׀ אֲדֹנָי יֱהוִה אָכֵן הַשֵּׁא
הִשֵּׁאתָ לָעָם הַזֶּה וְלִירוּשָׁלַםִ לֵאמֹר שָׁלוֹם יִהְיֶה לָכֶם
11 וְנָגְעָה חֶרֶב עַד־הַנָּפֶשׁ׃ בָּעֵת הַהִיא יֵאָמֵר לָעָם־הַזֶּה
וְלִירוּשָׁלַםִ רוּחַ צַח שְׁפָיִם בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ בַּת־עַמִּי לוֹא לִזְרוֹת
12 וְלוֹא לְהָבַר׃ רוּחַ מָלֵא מֵאֵלֶּה יָבוֹא לִי עַתָּה גַּם־אֲנִי אֲדַבֵּר
13 מִשְׁפָּטִים אוֹתָם׃ הִנֵּה ׀ כַּעֲנָנִים יַעֲלֶה וְכַסּוּפָה מַרְכְּבוֹתָיו
14 קַלּוּ מִנְּשָׁרִים סוּסָיו אוֹי לָנוּ כִּי שֻׁדָּדְנוּ׃ כַּבְּסִי מֵרָעָה לִבֵּךְ
יְרוּשָׁלַםִ לְמַעַן תִּוָּשֵׁעִי עַד־מָתַי תָּלִין בְּקִרְבֵּךְ מַחְשְׁבוֹת
טו אוֹנֵךְ׃ כִּי קוֹל מַגִּיד מִדָּן וּמַשְׁמִיעַ אָוֶן מֵהַר אֶפְרָיִם׃
16 הַזְכִּירוּ לַגּוֹיִם הִנֵּה הַשְׁמִיעוּ עַל־יְרוּשָׁלַםִ נֹצְרִים בָּאִים מֵאֶרֶץ
17 הַמֶּרְחָק וַיִּתְּנוּ עַל־עָרֵי יְהוּדָה קוֹלָם׃ כְּשֹׁמְרֵי שָׂדַי הָיוּ
18 עָלֶיהָ מִסָּבִיב כִּי־אֹתִי מָרָתָה נְאֻם יְהוָה׃ דַּרְכֵּךְ וּמַעֲלָלַיִךְ
עָשׂוֹ אֵלֶּה לָךְ זֹאת רָעָתֵךְ כִּי מָר כִּי נָגַע עַד־לִבֵּךְ׃ פ
19 מֵעַי ׀ מֵעַי ׀ אָחוּלָה קִירוֹת לִבִּי הֹמֶה־לִּי לִבִּי לֹא אַחֲרִשׁ
כ כִּי קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַעַתְּי נַפְשִׁי תְּרוּעַת מִלְחָמָה׃ שֶׁבֶר עַל־
שֶׁבֶר נִקְרָא כִּי שֻׁדְּדָה כָּל־הָאָרֶץ פִּתְאֹם שֻׁדְּדוּ אֹהָלַי רֶגַע
21 יְרִיעֹתָי׃ עַד־מָתַי אֶרְאֶה־נֵּס אֶשְׁמְעָה קוֹל שׁוֹפָר׃ ס
22 כִּי ׀ אֱוִיל עַמִּי אוֹתִי לֹא יָדָעוּ בָּנִים סְכָלִים הֵמָּה וְלֹא
נְבוֹנִים הֵמָּה חֲכָמִים הֵמָּה לְהָרַע וּלְהֵיטִיב לֹא יָדָעוּ׃
23 רָאִיתִי אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה־תֹהוּ וָבֹהוּ וְאֶל־הַשָּׁמַיִם וְאֵין אוֹרָם׃
24 רָאִיתִי הֶהָרִים וְהִנֵּה רֹעֲשִׁים וְכָל־הַגְּבָעוֹת הִתְקַלְקָלוּ׃
כה 26 רָאִיתִי וְהִנֵּה אֵין הָאָדָם וְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם נָדָדוּ׃ רָאִיתִי

v. 5 תִּקְעוּ ק׳. v. 11 פתח בספ״. v. 18 קמץ בזקף. v. 19 אחילה ק׳.
ibid. שמעתּ ק׳.

וְהִנֵּה הַכַּרְמֶל הַמִּדְבָּר וְכָל־עָרָיו נִתְּצוּ מִפְּנֵי יְהוָה מִפְּנֵי
חֲרוֹן אַפּוֹ׃ פ
כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה שְׁמָמָה תִהְיֶה כָּל־הָאָרֶץ וְכָלָה לֹא 27
אֶעֱשֶׂה׃ עַל־זֹאת תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְקָדְרוּ הַשָּׁמַיִם מִמָּעַל עַל 28
כִּי־דִבַּרְתִּי זַמֹּתִי וְלֹא נִחַמְתִּי וְלֹא־אָשׁוּב מִמֶּנָּה׃ מִקּוֹל פָּרָשׁ 29
וְרֹמֵה קֶשֶׁת בֹּרַחַת כָּל־הָעִיר בָּאוּ בֶּעָבִים וּבַכֵּפִים עָלוּ כָּל־
הָעִיר עֲזוּבָה וְאֵין־יוֹשֵׁב בָּהֵן אִישׁ׃ וְאַתְּי שָׁדוּד מַה־תַּעֲשִׂי ל
כִּי־תִלְבְּשִׁי שָׁנִי כִּי־תַעְדִּי עֲדִי־זָהָב כִּי־תִקְרְעִי בַפּוּךְ עֵינַיִךְ
לַשָּׁוְא תִּתְיַפִּי מָאֲסוּ־בָךְ עֹגְבִים נַפְשֵׁךְ יְבַקֵּשׁוּ׃ כִּי קוֹל 31
כְּחוֹלָה שָׁמַעְתִּי צָרָה כְּמַבְכִּירָה קוֹל בַּת־צִיּוֹן תִּתְיַפֵּחַ
תְּפָרֵשׂ כַּפֶּיהָ אוֹי־נָא לִי כִּי־עָיְפָה נַפְשִׁי לְהֹרְגִים׃ ס

ה 5

שׁוֹטְטוּ בְּחוּצוֹת יְרוּשָׁלַםִ וּרְאוּ־נָא וּדְעוּ וּבַקְשׁוּ בִרְחוֹבוֹתֶיהָ א
אִם־תִּמְצְאוּ אִישׁ אִם־יֵשׁ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט מְבַקֵּשׁ אֱמוּנָה וְאֶסְלַח
לָהּ׃ וְאִם חַי־יְהוָה יֹאמֵרוּ לָכֵן לַשֶּׁקֶר יִשָּׁבֵעוּ׃ יְהוָה עֵינֶיךָ 2 3
הֲלוֹא לֶאֱמוּנָה הִכִּיתָה אֹתָם וְלֹא־חָלוּ כִּלִּיתָם מֵאֲנוּ קַחַת
מוּסָר חִזְּקוּ פְנֵיהֶם מִסֶּלַע מֵאֲנוּ לָשׁוּב׃ וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ 4
דַּלִּים הֵם נוֹאֲלוּ כִּי לֹא יָדְעוּ דֶּרֶךְ יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם׃
אֵלֲכָה־לִּי אֶל־הַגְּדֹלִים וַאֲדַבְּרָה אוֹתָם כִּי הֵמָּה יָדְעוּ דֶּרֶךְ ה
יְהוָה מִשְׁפַּט אֱלֹהֵיהֶם אַךְ הֵמָּה יַחְדָּו שָׁבְרוּ עֹל נִתְּקוּ
מוֹסֵרוֹת׃ עַל־כֵּן הִכָּם אַרְיֵה מִיַּעַר זְאֵב עֲרָבוֹת יְשָׁדְדֵם נָמֵר 6
שֹׁקֵד עַל־עָרֵיהֶם כָּל־הַיּוֹצֵא מֵהֵנָּה יִטָּרֵף כִּי רַבּוּ פִּשְׁעֵיהֶם
עָצְמוּ מְשֻׁבוֹתֵיהֶם׃ אֵי לָזֹאת אֶסְלוֹחַ־לָךְ בָּנַיִךְ עֲזָבוּנִי 7
וַיִּשָּׁבְעוּ בְּלֹא אֱלֹהִים וָאַשְׂבִּעַ אוֹתָם וַיִּנְאָפוּ וּבֵית זוֹנָה
יִתְגּוֹדָדוּ׃ סוּסִים מְיֻזָּנִים מַשְׁכִּים הָיוּ אִישׁ אֶל־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ 8
יִצְהָלוּ׃ הַעַל־אֵלֶּה לוֹא־אֶפְקֹד נְאֻם־יְהוָה וְאִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־ 9
כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס עֲלוּ בְשָׁרוֹתֶיהָ וְשַׁחֵתוּ וְכָלָה י
אַל־תַּעֲשׂוּ הָסִירוּ נְטִישׁוֹתֶיהָ כִּי לוֹא לַיהוָה הֵמָּה׃ כִּי בָגוֹד 11
בָּגְדוּ בִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבֵית יְהוּדָה נְאֻם־יְהוָה׃ כִּחֲשׁוּ בַּיהוָה 12
וַיֹּאמְרוּ לוֹא־הוּא וְלֹא־תָבוֹא עָלֵינוּ רָעָה וְחֶרֶב וְרָעָב לוֹא
נִרְאֶה׃ וְהַנְּבִיאִים יִהְיוּ לְרוּחַ וְהַדִּבֵּר אֵין בָּהֶם כֹּה יֵעָשֶׂה 13

v. 30 וְאַתְּ ק׳. v. 7 אסלַח ק׳. v. 8 מיֻזנים ק׳.

14 לָהֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת יַעַן דַּבֶּרְכֶם
אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הִנְנִי נֹתֵן דְּבָרַי בְּפִיךָ לְאֵשׁ וְהָעָם הַזֶּה עֵצִים
טו וַאֲכָלָתַם׃ הִנְנִי מֵבִיא עֲלֵיכֶם גּוֹי מִמֶּרְחָק בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־
יְהוָה גּוֹי ׀ אֵיתָן הוּא גּוֹי מֵעוֹלָם הוּא גּוֹי לֹא־תֵדַע לְשֹׁנוֹ וְלֹא
16 17 תִשְׁמַע מַה־יְדַבֵּר׃ אַשְׁפָּתוֹ כְּקֶבֶר פָּתוּחַ כֻּלָּם גִּבּוֹרִים׃ וְאָכַל
קְצִירְךָ וְלַחְמֶךָ יֹאכְלוּ בָּנֶיךָ וּבְנוֹתֶיךָ יֹאכַל צֹאנְךָ וּבְקָרֶךָ
יֹאכַל גַּפְנְךָ וּתְאֵנָתֶךָ יְרֹשֵׁשׁ עָרֵי מִבְצָרֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בֹּטֵחַ
18 בָּהֵנָּה בֶּחָרֶב׃ וְגַם בַּיָּמִים הָהֵמָּה נְאֻם־יְהוָה לֹא־אֶעֱשֶׂה
19 אִתְּכֶם כָּלָה׃ וְהָיָה כִּי תֹאמְרוּ תַּחַת מֶה עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
לָנוּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ
אֱלֹהֵי נֵכָר בְּאַרְצְכֶם כֵּן תַּעַבְדוּ זָרִים בְּאֶרֶץ לֹא לָכֶם׃ ס
כ 21 הַגִּידוּ זֹאת בְּבֵית יַעֲקֹב וְהַשְׁמִיעוּהָ בִיהוּדָה לֵאמֹר׃
שִׁמְעוּ־נָא זֹאת עַם־סָכָל וְאֵין לֵב עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ
22 אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ׃ הַאוֹתִי לֹא־תִירָאוּ נְאֻם־יְהוָה אִם
מִפָּנַי לֹא תָחִילוּ אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי חוֹל גְּבוּל לַיָּם חָק־עוֹלָם וְלֹא
יַעַבְרֶנְהוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ וְלֹא יוּכָלוּ וְהָמוּ גַלָּיו וְלֹא יַעַבְרֻנְהוּ׃
23 24 וְלָעָם הַזֶּה הָיָה לֵב סוֹרֵר וּמוֹרֶה סָרוּ וַיֵּלֵכוּ׃ וְלוֹא־אָמְרוּ
בִלְבָבָם נִירָא נָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַנֹּתֵן גֶּשֶׁם וֹיורֶה וּמַלְקוֹשׁ
כה בְּעִתּוֹ שְׁבֻעֹת חֻקּוֹת קָצִיר יִשְׁמָר־לָנוּ׃ עֲוֺנוֹתֵיכֶם הִטּוּ־אֵלֶּה
26 וְחַטֹּאותֵיכֶם מָנְעוּ הַטּוֹב מִכֶּם׃ כִּי־נִמְצְאוּ בְעַמִּי רְשָׁעִים
27 יָשׁוּר כְּשַׁךְ יְקוּשִׁים הִצִּיבוּ מַשְׁחִית אֲנָשִׁים יִלְכֹּדוּ׃ כִּכְלוּב
מָלֵא עוֹף כֵּן בָּתֵּיהֶם מְלֵאִים מִרְמָה עַל־כֵּן גָּדְלוּ וַיַּעֲשִׁירוּ׃
28 שָׁמְנוּ עָשְׁתוּ גַּם עָבְרוּ דִבְרֵי־רָע דִּין לֹא־דָנוּ דִּין יָתוֹם
29 וְיַצְלִיחוּ וּמִשְׁפַּט אֶבְיוֹנִים לֹא שָׁפָטוּ׃ הַעַל־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקֹד
ל נְאֻם־יְהוָה אִם בְּגוֹי אֲשֶׁר־כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס שַׁמָּה
31 וְשַׁעֲרוּרָה נִהְיְתָה בָּאָרֶץ׃ הַנְּבִאִים נִבְּאוּ בַשֶּׁקֶר וְהַכֹּהֲנִים
יִרְדּוּ עַל־יְדֵיהֶם וְעַמִּי אָהֲבוּ־כֵן וּמַה־תַּעֲשׂוּ לְאַחֲרִיתָהּ׃

6 ו

א הָעִזוּ ׀ בְּנֵי בִנְיָמִן מִקֶּרֶב יְרוּשָׁלַםִ וּבִתְקוֹעַ תִּקְעוּ שׁוֹפָר וְעַל־
בֵּית הַכֶּרֶם שְׂאוּ מַשְׂאֵת כִּי רָעָה נִשְׁקְפָה מִצָּפוֹן וְשֶׁבֶר
2 3 גָּדוֹל׃ הַנָּוָה וְהַמְּעֻנָּגָה דָּמִיתִי בַּת־צִיּוֹן׃ אֵלֶיהָ יָבֹאוּ רֹעִים

v. 24 יוֹרֶה ק׳. v. 25 מלא ר׳.

וְעֶדְרֵיהֶם תָּקְעוּ עָלֶיהָ אֹהָלִים סָבִיב רָעוּ אִישׁ אֶת־יָדוֹ׃
4 קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ מִלְחָמָה קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַצָּהֳרָיִם אוֹי לָנוּ כִּי־פָנָה
ה הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי־עָרֶב׃ קוּמוּ וְנַעֲלֶה בַלָּיְלָה וְנַשְׁחִיתָה
6 אַרְמְנוֹתֶיהָ׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כִּרְתוּ עֵצָה
וְשִׁפְכוּ עַל־יְרוּשָׁלַםִ סֹלְלָה הִיא הָעִיר הָפְקַד כֻּלָּהּ עֹשֶׁק
7 בְּקִרְבָּהּ׃ כְּהָקִיר בּוֹר מֵימֶיהָ כֵּן הֵקֵרָה רָעָתָהּ חָמָס וָשֹׁד
8 יִשָּׁמַע בָּהּ עַל־פָּנַי תָּמִיד חֳלִי וּמַכָּה׃ הִוָּסְרִי יְרוּשָׁלַםִ פֶּן־תֵּקַע
נַפְשִׁי מִמֵּךְ פֶּן־אֲשִׂימֵךְ שְׁמָמָה אֶרֶץ לוֹא נוֹשָׁבָה׃ פ
9 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹלֵל יְעוֹלְלוּ כַגֶּפֶן שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל
י הָשֵׁב יָדְךָ כְּבוֹצֵר עַל־סַלְסִלּוֹת׃ עַל־מִי אֲדַבְּרָה וְאָעִידָה
וְיִשְׁמָעוּ הִנֵּה עֲרֵלָה אָזְנָם וְלֹא יוּכְלוּ לְהַקְשִׁיב הִנֵּה דְבַר־
11 יְהוָה הָיָה לָהֶם לְחֶרְפָּה לֹא יַחְפְּצוּ־בוֹ׃ וְאֵת חֲמַת יְהוָה ׀
מָלֵאתִי נִלְאֵיתִי הָכִיל שְׁפֹךְ עַל־עוֹלָל בַּחוּץ וְעַל סוֹד בַּחוּרִים
12 יַחְדָּו כִּי־גַם־אִישׁ עִם־אִשָּׁה יִלָּכֵדוּ זָקֵן עִם־מְלֵא יָמִים׃ וְנָסַבּוּ
בָתֵּיהֶם לַאֲחֵרִים שָׂדוֹת וְנָשִׁים יַחְדָּו כִּי־אַטֶּה אֶת־יָדִי עַל־
13 יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי מִקְּטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם כֻּלּוֹ בּוֹצֵעַ
14 בָּצַע וּמִנָּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֻּלּוֹ עֹשֶׂה שָּׁקֶר׃ וַיְרַפְּאוּ אֶת־שֶׁבֶר
טו עַמִּי עַל־נְקַלָּה לֵאמֹר שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם וְאֵין שָׁלוֹם׃ הֹבִישׁוּ
כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם־בּוֹשׁ לֹא־יֵבוֹשׁוּ גַּם־הַכְלִים לֹא יָדָעוּ לָכֵן
יִפְּלוּ בַנֹּפְלִים בְּעֵת־פְּקַדְתִּים יִכָּשְׁלוּ אָמַר יְהוָה׃ פ
16 כֹּה אָמַר יְהוָה עִמְדוּ עַל־דְּרָכִים וּרְאוּ וְשַׁאֲלוּ ׀ לִנְתִבוֹת עוֹלָם
אֵי־זֶה דֶרֶךְ הַטּוֹב וּלְכוּ־בָהּ וּמִצְאוּ מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁכֶם וַיֹּאמְרוּ
17 לֹא נֵלֵךְ׃ וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם צֹפִים הַקְשִׁיבוּ לְקוֹל שׁוֹפָר
18 וַיֹּאמְרוּ לֹא נַקְשִׁיב׃ לָכֵן שִׁמְעוּ הַגּוֹיִם וּדְעִי עֵדָה אֶת־אֲשֶׁר־
19 בָּם׃ שִׁמְעִי הָאָרֶץ הִנֵּה אָנֹכִי מֵבִיא רָעָה אֶל־הָעָם הַזֶּה פְּרִי
מַחְשְׁבוֹתָם כִּי עַל־דְּבָרַי לֹא הִקְשִׁיבוּ וְתוֹרָתִי וַיִּמְאֲסוּ־בָהּ׃
כ לָמָּה־זֶּה לִי לְבוֹנָה מִשְּׁבָא תָבוֹא וְקָנֶה הַטּוֹב מֵאֶרֶץ מֶרְחָק
21 עֹלוֹתֵיכֶם לֹא לְרָצוֹן וְזִבְחֵיכֶם לֹא־עָרְבוּ לִי׃ לָכֵן כֹּה אָמַר
יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶל־הָעָם הַזֶּה מִכְשֹׁלִים וְכָשְׁלוּ בָם אָבוֹת
22 וּבָנִים יַחְדָּו שָׁכֵן וְרֵעוֹ יֹאבֵדוּ׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה עַם

v. 5 קמץ בזקף. v. 7 חצי המקרא. ibid. בַּיִר ק׳. v. 10 קמץ בזקף.
v. 21 וְאבדו.

23 בָּא מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְגוֹי גָּדוֹל יֵעוֹר מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ׃ קֶשֶׁת וְכִידוֹן
יַחֲזִיקוּ אַכְזָרִי הוּא וְלֹא יְרַחֵמוּ קוֹלָם כַּיָּם יֶהֱמֶה וְעַל־סוּסִים
24 יִרְכָּבוּ עָרוּךְ כְּאִישׁ לַמִּלְחָמָה עָלַיִךְ בַּת־צִיּוֹן׃ שָׁמַעְנוּ אֶת־
כה שָׁמְעוֹ רָפוּ יָדֵינוּ צָרָה הֶחֱזִקַתְנוּ חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃ אַל־תֵּצְאִי
26 הַשָּׂדֶה וּבַדֶּרֶךְ אַל־תֵּלֵכִי כִּי חֶרֶב לְאֹיֵב מָגוֹר מִסָּבִיב׃ בַּת־
עַמִּי חִגְרִי־שָׂק וְהִתְפַּלְּשִׁי בָאֵפֶר אֵבֶל יָחִיד עֲשִׂי־לָךְ מִסְפַּד
27 תַּמְרוּרִים כִּי פִתְאֹם יָבֹא הַשֹּׁדֵד עָלֵינוּ׃ בָּחוֹן נְתַתִּיךָ בְעַמִּי
28 מִבְצָר וְתֵדַע וּבָחַנְתָּ אֶת־דַּרְכָּם׃ כֻּלָּם סָרֵי סוֹרְרִים הֹלְכֵי
29 רָכִיל נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל כֻּלָּם מַשְׁחִיתִים הֵמָּה׃ נָחַר מַפֻּחַ
ל מֵאֵשְׁתַּם עֹפָרֶת לַשָּׁוְא צָרַף צָרוֹף וְרָעִים לֹא נִתָּקוּ׃ כֶּסֶף
נִמְאָס קָרְאוּ לָהֶם כִּי־מָאַס יְהוָה בָּהֶם׃ ס

ז 7

א 2 הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ עֲמֹד בְּשַׁעַר
בֵּית יְהוָה וְקָרָאתָ שָּׁם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר־
יְהוָה כָּל־יְהוּדָה הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַיהוָה׃
3 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם
4 וּמַעַלְלֵיכֶם וַאֲשַׁכְּנָה אֶתְכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ אַל־תִּבְטְחוּ לָכֶם
אֶל־דִּבְרֵי הַשֶּׁקֶר לֵאמֹר הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה
ה הֵמָּה׃ כִּי אִם־הֵיטֵיב תֵּיטִיבוּ אֶת־דַּרְכֵיכֶם וְאֶת־מַעַלְלֵיכֶם
6 אִם־עָשׂוֹ תַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ׃ גֵּר יָתוֹם
וְאַלְמָנָה לֹא תַעֲשֹׁקוּ וְדָם נָקִי אַל־תִּשְׁפְּכוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאַחֲרֵי
7 אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תֵלְכוּ לְרַע לָכֶם׃ וְשִׁכַּנְתִּי אֶתְכֶם בַּמָּקוֹם
הַזֶּה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם לְמִן־עוֹלָם וְעַד־עוֹלָם׃
8 הִנֵּה אַתֶּם בֹּטְחִים לָכֶם עַל־דִּבְרֵי הַשָּׁקֶר לְבִלְתִּי הוֹעִיל׃
9 הֲגָנֹב ׀ רָצֹחַ וְנָאֹף וְהִשָּׁבֵעַ לַשֶּׁקֶר וְקַטֵּר לַבָּעַל וְהָלֹךְ אַחֲרֵי
י אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם׃ וּבָאתֶם וַעֲמַדְתֶּם לְפָנַי
בַּבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו וַאֲמַרְתֶּם נִצַּלְנוּ לְמַעַן
11 עֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה׃ הַמְעָרַת פָּרִצִים הָיָה הַבַּיִת
הַזֶּה אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו בְּעֵינֵיכֶם גַּם אָנֹכִי הִנֵּה רָאִיתִי
12 נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי לְכוּ־נָא אֶל־מְקוֹמִי אֲשֶׁר בְּשִׁילוֹ אֲשֶׁר שִׁכַּנְתִּי

v. 25 תצאו ק׳. ibid. תלכו ק׳. v. 26 קמץ בפשטא.
v. 29 מֵאֵשׁ תַּם קרי. v. 10 פתח באתנח.

שְׁמִי שָׁם בָּרִאשׁוֹנָה וּרְאוּ אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לוֹ מִפְּנֵי רָעַת
13 עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה יַעַן עֲשׂוֹתְכֶם אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה
נְאֻם־יְהוָה וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם הַשְׁכֵּם וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וָאֶקְרָא
14 אֶתְכֶם וְלֹא עֲנִיתֶם׃ וְעָשִׂיתִי לַבַּיִת ׀ אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו
אֲשֶׁר אַתֶּם בֹּטְחִים בּוֹ וְלַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם
טו כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשִׁלוֹ׃ וְהִשְׁלַכְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל פָּנָי כַּאֲשֶׁר
16 הִשְׁלַכְתִּי אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם אֵת כָּל־זֶרַע אֶפְרָיִם׃ וְאַתָּה
אַל־תִּתְפַּלֵּל ׀ בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה
17 וְאַל־תִּפְגַּע־בִּי כִּי־אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ אֹתָךְ׃ הַאֵינְךָ רֹאֶה מָה הֵמָּה
18 עֹשִׂים בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִָם׃ הַבָּנִים מְלַקְּטִים עֵצִים
וְהָאָבוֹת מְבַעֲרִים אֶת־הָאֵשׁ וְהַנָּשִׁים לָשׁוֹת בָּצֵק לַעֲשׂוֹת
כַּוָּנִים לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ נְסָכִים לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן
19 הַכְעִסֵנִי׃ הַאֹתִי הֵם מַכְעִסִים נְאֻם־יְהוָה הֲלוֹא אֹתָם לְמַעַן
כ בֹּשֶׁת פְּנֵיהֶם׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר ׀ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה אַפִּי וַחֲמָתִי
נִתֶּכֶת אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־עֵץ
21 הַשָּׂדֶה וְעַל־פְּרִי הָאֲדָמָה וּבָעֲרָה וְלֹא תִכְבֶּה׃ ס כֹּה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹלוֹתֵיכֶם סְפוּ עַל־זִבְחֵיכֶם
22 וְאִכְלוּ בָשָׂר׃ כִּי לֹא־דִבַּרְתִּי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא צִוִּיתִים
23 בְּיוֹם הוֹצִיאָ אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־דִּבְרֵי עוֹלָה וָזָבַח׃ כִּי
אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אוֹתָם לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וְהָיִיתִי
לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם וַהֲלַכְתֶּם בְּכָל־הַדֶּרֶךְ
24 אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אֶתְכֶם לְמַעַן יִיטַב לָכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ
אֶת־אָזְנָם וַיֵּלְכוּ בְּמֹעֵצוֹת בִּשְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע וַיִּהְיוּ לְאָחוֹר
כה וְלֹא לְפָנִים׃ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
עַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים יוֹם
26 הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ׃ וְלוֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם וַיַּקְשׁוּ
27 אֶת־עָרְפָּם הֵרֵעוּ מֵאֲבוֹתָם׃ וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ וְקָרָאתָ אֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲנוּכָה׃
28 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר לוֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהָיו
וְלֹא לָקְחוּ מוּסָר אָבְדָה הָאֱמוּנָה וְנִכְרְתָה מִפִּיהֶם׃ ס
29 גָּזִּי נִזְרֵךְ וְהַשְׁלִיכִי וּשְׂאִי עַל־שְׁפָיִם קִינָה כִּי

v. 22 הוציאי ק׳.

ל מָאַס יְהוָה וַיִּטֹּשׁ אֶת־דּוֹר עֶבְרָתוֹ׃ כִּֽי־עָשׂוּ בְנֵֽי־יְהוּדָה הָרַע
בְּעֵינַי נְאֻם־יְהוָה שָׂמוּ שִׁקּוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי
31 עָלָיו לְטַמְּאוֹ׃ וּבָנוּ בָּמוֹת הַתֹּפֶת אֲשֶׁר בְּגֵיא בֶן־הִנֹּם
לִשְׂרֹף אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי
32 וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי׃ ס לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
וְלֹא־יֵאָמֵר עוֹד הַתֹּפֶת וְגֵיא בֶן־הִנֹּם כִּי אִם־גֵּיא הַהֲרֵגָה
33 וְקָבְרוּ בְתֹפֶת מֵאֵין מָקוֹם׃ וְהָיְתָה נִבְלַת הָעָם הַזֶּה
לְמַאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃
34 וְהִשְׁבַּתִּי מֵעָרֵי יְהוּדָה וּמֵחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל
שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה כִּי לְחָרְבָּה תִּהְיֶה הָאָרֶץ׃

ח 8

א בָּעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה וְיוֹצִיאוּ אֶת־עַצְמוֹת מַלְכֵי־יְהוּדָה
וְאֶת־עַצְמוֹת־שָׂרָיו וְאֶת־עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֵת ׀ עַצְמוֹת
2 הַנְּבִיאִים וְאֵת עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי־יְרוּשָׁלִָם מִקִּבְרֵיהֶם׃ וּשְׁטָחוּם
לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וּלְכֹל ׀ צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר אֲהֵבוּם וַאֲשֶׁר
עֲבָדוּם וַאֲשֶׁר הָלְכוּ אַחֲרֵיהֶם וַאֲשֶׁר דְּרָשׁוּם וַאֲשֶׁר הִשְׁתַּחֲווּ
לָהֶם לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה יִהְיוּ׃
3 וְנִבְחַר־מָוֶת מֵחַיִּים לְכֹל הַשְּׁאֵרִית הַנִּשְׁאָרִים מִן־הַמִּשְׁפָּחָה
הָרָעָה הַזֹּאת בְּכָל־הַמְּקֹמוֹת הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁם
4 נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה הֲיִפְּלוּ
ה וְלֹא יָקוּמוּ אִם־יָשׁוּב וְלֹא יָשׁוּב׃ מַדּוּעַ שׁוֹבְבָה הָעָם הַזֶּה
יְרוּשָׁלִַם מְשֻׁבָה נִצַּחַת הֶחֱזִיקוּ בַּתַּרְמִית מֵאֲנוּ לָשׁוּב׃
6 הִקְשַׁבְתִּי וָאֶשְׁמָע לוֹא־כֵן יְדַבֵּרוּ אֵין אִישׁ נִחָם עַל־רָעָתוֹ
לֵאמֹר מֶה עָשִׂיתִי כֻּלֹּה שָׁב בִּמְרֻצָוֹתָם כְּסוּס שׁוֹטֵף
7 בַּמִּלְחָמָה׃ גַּם־חֲסִידָה בַשָּׁמַיִם יָדְעָה מוֹעֲדֶיהָ וְתֹר וְסוּס
וְעָגוּר שָׁמְרוּ אֶת־עֵת בֹּאָנָה וְעַמִּי לֹא יָדְעוּ אֵת מִשְׁפַּט
8 יְהוָה׃ אֵיכָה תֹאמְרוּ חֲכָמִים אֲנַחְנוּ וְתוֹרַת יְהוָה אִתָּנוּ
9 אָכֵן הִנֵּה לַשֶּׁקֶר עָשָׂה עֵט שֶׁקֶר סֹפְרִים׃ הֹבִשׁוּ חֲכָמִים
חַתּוּ וַיִּלָּכֵדוּ הִנֵּה בִדְבַר־יְהוָה מָאָסוּ וְחָכְמַת־מֶה לָהֶם׃

v. 1 יוֹצִיאוּ ק׳. ibid. קמץ בטפחא. v. 5 פתח באתנח.
v. 6 קמץ בפשטא. ibid. כֻּלּוֹ ק׳. ibid. בִּמְרוּצָתָם ק׳.
v. 7 וְסִיס ק׳.

לָכֵן אֶתֵּן אֶת־נְשֵׁיהֶם לַאֲחֵרִים שְׂדוֹתֵיהֶם לְיוֹרְשִׁים כִּי מִקָּטֹן י
וְעַד־גָּדוֹל כֻּלֹּה בֹּצֵעַ בָּצַע מִנָּבִיא וְעַד־כֹּהֵן כֻּלֹּה עֹשֶׂה שָּׁקֶר׃
וַיְרַפּוּ אֶת־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי עַל־נְקַלָּה לֵאמֹר שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם 11
וְאֵין שָׁלוֹם׃ הֹבִשׁוּ כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ גַּם־בּוֹשׁ לֹא־יֵבֹשׁוּ 12
וְהִכָּלֵם לֹא יָדָעוּ לָכֵן יִפְּלוּ בַנֹּפְלִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יִכָּשְׁלוּ
אָמַר יְהוָה׃ פ
אָסֹף אֲסִיפֵם נְאֻם־יְהוָה אֵין עֲנָבִים בַּגֶּפֶן וְאֵין תְּאֵנִים בַּתְּאֵנָה
וְהֶעָלֶה נָבֵל וָאֶתֵּן לָהֶם יַעַבְרוּם׃ עַל־מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים 14
הֵאָסְפוּ וְנָבוֹא אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר וְנִדְּמָה־שָּׁם כִּי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ הֲדִמָּנוּ וַיַּשְׁקֵנוּ מֵי־רֹאשׁ כִּי חָטָאנוּ לַיהוָה׃ קַוֵּה טו
לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב לְעֵת מַרְפֵּה וְהִנֵּה בְעָתָה׃ מִדָּן נִשְׁמַע 16
נַחְרַת סוּסָיו מִקּוֹל מִצְהֲלוֹת אַבִּירָיו רָעֲשָׁה כָּל־הָאָרֶץ
וַיָּבוֹאוּ וַיֹּאכְלוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי הִנְנִי 17
מְשַׁלֵּחַ בָּכֶם נְחָשִׁים צִפְעֹנִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם לָחַשׁ וְנִשְּׁכוּ
אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ ס מַבְלִיגִיתִי עֲלֵי יָגוֹן עָלַי לִבִּי 18
דַוָּי׃ הִנֵּה־קוֹל שַׁוְעַת בַּת־עַמִּי מֵאֶרֶץ מַרְחַקִּים הַיהוָה אֵין 19
בְּצִיּוֹן אִם־מַלְכָּהּ אֵין בָּהּ מַדּוּעַ הִכְעִסוּנִי בִּפְסִלֵיהֶם בְּהַבְלֵי
נֵכָר׃ עָבַר קָצִיר כָּלָה קָיִץ וַאֲנַחְנוּ לוֹא נוֹשָׁעְנוּ׃ עַל־שֶׁבֶר כ 21
בַּת־עַמִּי הָשְׁבָּרְתִּי קָדַרְתִּי שַׁמָּה הֶחֱזִקָתְנִי׃ הַצֳרִי אֵין 22
בְּגִלְעָד אִם־רֹפֵא אֵין שָׁם כִּי מַדּוּעַ לֹא עָלְתָה אֲרֻכַת בַּת־עַמִּי׃
מִי־יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם וְעֵינִי מְקוֹר דִּמְעָה וְאֶבְכֶּה יוֹמָם 23
וָלַיְלָה אֵת חַלְלֵי בַת־עַמִּי׃ ס

ט 9

מִי־יִתְּנֵנִי בַמִּדְבָּר מְלוֹן אֹרְחִים וְאֶעֶזְבָה אֶת־עַמִּי וְאֵלְכָה א
מֵאִתָּם כִּי כֻלָּם מְנָאֲפִים עֲצֶרֶת בֹּגְדִים׃ וַיַּדְרְכוּ אֶת־לְשׁוֹנָם 2
קַשְׁתָּם שֶׁקֶר וְלֹא לֶאֱמוּנָה גָּבְרוּ בָאָרֶץ כִּי מֵרָעָה אֶל־רָעָה ׀
יָצָאוּ וְאֹתִי לֹא־יָדָעוּ נְאֻם־יְהוָה׃ אִישׁ מֵרֵעֵהוּ הִשָּׁמֵרוּ 3
וְעַל־כָּל־אָח אַל־תִּבְטָחוּ כִּי כָל־אָח עָקוֹב יַעְקֹב וְכָל־רֵעַ רָכִיל
יַהֲלֹךְ׃ וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ יְהָתֵלּוּ וֶאֱמֶת לֹא יְדַבֵּרוּ לִמְּדוּ לְשׁוֹנָם 4
דַּבֶּר־שֶׁקֶר הַעֲוֵה נִלְאוּ׃ שִׁבְתְּךָ בְּתוֹךְ מִרְמָה בְּמִרְמָה מֵאֲנוּ
דַעַת־אוֹתִי נְאֻם־יְהוָה׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי 6

v. 10 כלו ק׳. v. 21 פתח באתנח.

7 צוֹרְפָם וּבְחַנְתִּים כִּי־אֵיךְ אֶעֱשֶׂה מִפְּנֵי בַּת־עַמִּי׃ חֵץ שׁוֹחֵט
לְשׁוֹנָם מִרְמָה דִבֵּר בְּפִיו שָׁלוֹם אֶת־רֵעֵהוּ יְדַבֵּר וּבְקִרְבּוֹ
8 יָשִׂים אָרְבּוֹ׃ הַעַל־אֵלֶּה לֹא־אֶפְקָד־בָּם נְאֻם־יְהוָה אִם בְּגוֹי
9 אֲשֶׁר־כָּזֶה לֹא תִתְנַקֵּם נַפְשִׁי׃ ס עַל־הֶהָרִים אֶשָּׂא בְכִי
וָנֶהִי וְעַל־נְאוֹת מִדְבָּר קִינָה כִּי נִצְּתוּ מִבְּלִי־אִישׁ עֹבֵר וְלֹא
שָׁמְעוּ קוֹל מִקְנֶה מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם וְעַד־בְּהֵמָה נָדְדוּ הָלָכוּ׃
י וְנָתַתִּי אֶת־יְרוּשָׁלַםִ לְגַלִּים מְעוֹן תַּנִּים וְאֶת־עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן
11 שְׁמָמָה מִבְּלִי יוֹשֵׁב׃ ס מִי־הָאִישׁ הֶחָכָם וְיָבֵן אֶת־זֹאת
וַאֲשֶׁר דִּבֶּר פִּי־יְהוָה אֵלָיו וְיַגִּדָהּ עַל־מָה אָבְדָה הָאָרֶץ
12 נִצְּתָה כַמִּדְבָּר מִבְּלִי עֹבֵר׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה עַל־עָזְבָם אֶת־
תּוֹרָתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיהֶם וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלִי וְלֹא הָלְכוּ־
13 בָהּ׃ וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם וְאַחֲרֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר לִמְּדוּם
14 אֲבוֹתָם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הִנְנִי מַאֲכִילָם אֶת־הָעָם הַזֶּה לַעֲנָה וְהִשְׁקִיתִים מֵי־רֹאשׁ׃
טו וַהֲפִצוֹתִים בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ הֵמָּה וַאֲבוֹתָם וְשִׁלַּחְתִּי
16 אַחֲרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כַּלּוֹתִי אוֹתָם׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת הִתְבּוֹנְנוּ וְקִרְאוּ לַמְקוֹנְנוֹת וּתְבוֹאֶינָה וְאֶל־הַחֲכָמוֹת
17 שִׁלְחוּ וְתָבוֹאנָה׃ וּתְמַהֵרְנָה וְתִשֶּׂנָה עָלֵינוּ נֶהִי וְתֵרַדְנָה
18 עֵינֵינוּ דִּמְעָה וְעַפְעַפֵּינוּ יִזְּלוּ־מָיִם׃ כִּי קוֹל נְהִי נִשְׁמַע
מִצִּיּוֹן אֵיךְ שֻׁדָּדְנוּ בֹּשְׁנוּ מְאֹד כִּי־עָזַבְנוּ אָרֶץ כִּי הִשְׁלִיכוּ
19 מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ׃ ס כִּי־שְׁמַעְנָה נָשִׁים דְּבַר־יְהוָה וְתִקַּח
אָזְנְכֶם דְּבַר־פִּיו וְלַמֵּדְנָה בְנוֹתֵיכֶם נֶהִי וְאִשָּׁה רְעוּתָהּ
כ קִינָה׃ כִּי־עָלָה מָוֶת בְּחַלּוֹנֵינוּ בָּא בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ לְהַכְרִית
21 עוֹלָל מִחוּץ בַּחוּרִים מֵרְחֹבוֹת׃ דַּבֵּר כֹּה נְאֻם־יְהוָה
וְנָפְלָה נִבְלַת הָאָדָם כְּדֹמֶן עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וּכְעָמִיר מֵאַחֲרֵי
הַקּוֹצֵר וְאֵין מְאַסֵּף׃ פ
22 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־יִתְהַלֵּל
23 הַגִּבּוֹר בִּגְבוּרָתוֹ אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר בְּעָשְׁרוֹ׃ כִּי אִם־בְּזֹאת
יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה
חֶסֶד מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ כִּי־בְאֵלֶּה חָפַצְתִּי נְאֻם־
יְהוָה׃ פ

v. 7 שָׁחוּט ק׳. v. 18 קמץ בזקף.

הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־כָּל־מוּל בְּעָרְלָה׃ 24
עַל־מִצְרַיִם וְעַל־יְהוּדָה וְעַל־אֱדוֹם וְעַל־בְּנֵי עַמּוֹן וְעַל־מוֹאָב כה
וְעַל כָּל־קְצוּצֵי פֵאָה הַיֹּשְׁבִים בַּמִּדְבָּר כִּי כָל־הַגּוֹיִם
עֲרֵלִים וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי־לֵב׃ ס

10 י

שִׁמְעוּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ א
כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אֶל־דֶּרֶךְ הַגּוֹיִם אַל־תִּלְמָדוּ וּמֵאֹתוֹת הַשָּׁמַיִם 2
אַל־תֵּחָתּוּ כִּי־יֵחַתּוּ הַגּוֹיִם מֵהֵמָּה׃ כִּי־חֻקּוֹת הָעַמִּים הֶבֶל 3
הוּא כִּי־עֵץ מִיַּעַר כְּרָתוֹ מַעֲשֵׂה יְדֵי־חָרָשׁ בַּמַּעֲצָד׃ בְּכֶסֶף 4
וּבְזָהָב יְיַפֵּהוּ בְּמַסְמְרוֹת וּבְמַקָּבוֹת יְחַזְּקוּם וְלוֹא יָפִיק׃
כְּתֹמֶר מִקְשָׁה הֵמָּה וְלֹא יְדַבֵּרוּ נָשׂוֹא יִנָּשׂוּא כִּי לֹא יִצְעָדוּ ה
אַל־תִּירְאוּ מֵהֶם כִּי־לֹא יָרֵעוּ וְגַם־הֵיטֵיב אֵין אוֹתָם׃
מֵאֵין כָּמוֹךָ יְהוָה גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה׃ מִי לֹא 6 7
יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְכָל־חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־
מַלְכוּתָם מֵאֵין כָּמוֹךָ׃ וּבְאַחַת יִבְעֲרוּ וְיִכְסָלוּ מוּסַר הֲבָלִים 8
עֵץ הוּא׃ כֶּסֶף מְרֻקָּע מִתַּרְשִׁישׁ יוּבָא וְזָהָב מֵאוּפָז מַעֲשֵׂה 9
חָרָשׁ וִידֵי צוֹרֵף תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁם מַעֲשֵׂה חֲכָמִים כֻּלָּם׃
וַיהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא־אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם מִקִּצְפּוֹ י
תִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וְלֹא־יָכִלוּ גוֹיִם זַעְמוֹ׃ פ
כִּדְנָה תֵּאמְרוּן לְהוֹם אֱלָהַיָּא דִּי־שְׁמַיָּא וְאַרְקָא לָא עֲבַדוּ 11
יֵאבַדוּ מֵאַרְעָא וּמִן־תְּחוֹת שְׁמַיָּא אֵלֶּה׃ פ
עֹשֵׂה אֶרֶץ בְּכֹחוֹ מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה 12
שָׁמָיִם׃ לְקוֹל תִּתּוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה 13
אָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרֹתָיו׃ נִבְעַר 14
כָּל־אָדָם מִדַּעַת הֹבִישׁ כָּל־צוֹרֵף מִפָּסֶל כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא־
רוּחַ בָּם׃ הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃ טו
לֹא כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקוֹב כִּי־יוֹצֵר הַכֹּל הוּא וְיִשְׂרָאֵל שֵׁבֶט 16
נַחֲלָתוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ ס אִסְפִּי מֵאֶרֶץ כִּנְעָתֵךְ 17
יוֹשֶׁבֶתִי בַּמָּצוֹר׃ כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנְנִי קוֹלֵעַ אֶת־ 18
יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ בַּפַּעַם הַזֹּאת וַהֲצֵרוֹתִי לָהֶם לְמַעַן יִמְצָאוּ׃ ס

v. 2 קמץ בזקף. v. 11 פתח באתנח. v. 13 הָאָרֶץ ק'.
v. 17 יוֹשֶׁבֶת ק'.

19 אוֹי לִי עַל־שִׁבְרִי נַחְלָה מַכָּתִי וַאֲנִי אָמַרְתִּי אַךְ זֶה חֳלִי
כ וְאֶשָּׂאֶנּוּ׃ אָהֳלִי שֻׁדָּד וְכָל־מֵיתָרַי נִתָּקוּ בָּנַי יְצָאֻנִי וְאֵינָם
21 אֵין־נֹטֶה עוֹד אָהֳלִי וּמֵקִים יְרִיעוֹתָי׃ כִּי נִבְעֲרוּ הָרֹעִים
וְאֶת־יְהוָה לֹא דָרָשׁוּ עַל־כֵּן לֹא הִשְׂכִּילוּ וְכָל־מַרְעִיתָם
22 נָפוֹצָה׃ ס קוֹל שְׁמוּעָה הִנֵּה בָאָה וְרַעַשׁ גָּדוֹל מֵאֶרֶץ
צָפוֹן לָשׂוּם אֶת־עָרֵי יְהוּדָה שְׁמָמָה מְעוֹן תַּנִּים׃ ס
23 יָדַעְתִּי יְהוָה כִּי לֹא לָאָדָם דַּרְכּוֹ לֹא־לְאִישׁ הֹלֵךְ וְהָכִין אֶת־
24 צַעֲדוֹ׃ יַסְּרֵנִי יְהוָה אַךְ בְּמִשְׁפָּט אַל־בְּאַפְּךָ פֶּן־תַּמְעִטֵנִי׃
כה שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ וְעַל מִשְׁפָּחוֹת
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ כִּי־אָכְלוּ אֶת־יַעֲקֹב וַאֲכָלֻהוּ
וַיְכַלֻּהוּ וְאֶת־נָוֵהוּ הֵשַׁמּוּ׃ פ

יא 11

א הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ שִׁמְעוּ 2
אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וְדִבַּרְתָּם אֶל־אִישׁ יְהוּדָה וְעַל־יֹשְׁבֵי
3 יְרוּשָׁלִָם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
4 אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת׃ אֲשֶׁר
צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הוֹצִיאִי־אוֹתָם מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם
מִכּוּר הַבַּרְזֶל לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְקוֹלִי וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם כְּכֹל אֲשֶׁר־
אֲצַוֶּה אֶתְכֶם וִהְיִיתֶם לִי לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃
ה לְמַעַן הָקִים אֶת־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ כַּיּוֹם הַזֶּה וָאַעַן וָאֹמַר אָמֵן ׀
6 יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קְרָא אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר שִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי
7 הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם׃ כִּי הָעֵד הַעִדֹתִי בַּאֲבוֹתֵיכֶם
בְּיוֹם הַעֲלוֹתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה הַשְׁכֵּם
8 וְהָעֵד לֵאמֹר שִׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם
וַיֵּלְכוּ אִישׁ בִּשְׁרִירוּת לִבָּם הָרָע וָאָבִיא עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
9 הַבְּרִית־הַזֹּאת אֲשֶׁר־צִוִּיתִי לַעֲשׂוֹת וְלֹא עָשׂוּ׃ ס וַיֹּאמֶר
י יְהוָה אֵלַי נִמְצָא־קֶשֶׁר בְּאִישׁ יְהוּדָה וּבְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ שָׁבוּ
עַל־עֲוֺנֹת אֲבוֹתָם הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר מֵאֲנוּ לִשְׁמוֹעַ אֶת־דְּבָרַי
וְהֵמָּה הָלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם הֵפֵרוּ בֵית־יִשְׂרָאֵל

v. 20 קמץ בזקף. v. 25 פתח בס״פ.

וּבֵית יְהוּדָה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם׃ ס לָכֵן 11
כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵבִיא אֲלֵיהֶם רָעָה אֲשֶׁר לֹא־יוּכְלוּ
לָצֵאת מִמֶּנָּה וְזָעֲקוּ אֵלַי וְלֹא אֶשְׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וְהָלְכוּ עָרֵי 12
יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ וְזָעֲקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הֵם מְקַטְּרִים
לָהֶם וְהוֹשֵׁעַ לֹא־יוֹשִׁיעוּ לָהֶם בְּעֵת רָעָתָם׃ כִּי מִסְפַּר עָרֶיךָ 13
הָיוּ אֱלֹהֶיךָ יְהוּדָה וּמִסְפַּר חֻצוֹת יְרוּשָׁלַםִ שַׂמְתֶּם מִזְבְּחוֹת
לַבֹּשֶׁת מִזְבְּחוֹת לְקַטֵּר לַבָּעַל׃ ס וְאַתָּה אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־ 14
הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בַעֲדָם רִנָּה וּתְפִלָּה כִּי ׀ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ
בְּעֵת קָרְאָם אֵלַי בְּעַד רָעָתָם׃ ס מֶה לִידִידִי בְּבֵיתִי עֲשׂוֹתָהּ טו
הַמְזִמָּתָה הָרַבִּים וּבְשַׂר־קֹדֶשׁ יַעַבְרוּ מֵעָלָיִךְ כִּי רָעָתֵכִי אָז
תַּעֲלֹזִי׃ זַיִת רַעֲנָן יְפֵה פְרִי־תֹאַר קָרָא יְהוָה שְׁמֵךְ לְקוֹל ׀ 16
הֲמוּלָּה גְדֹלָה הִצִּית אֵשׁ עָלֶיהָ וְרָעוּ דָּלִיּוֹתָיו׃ וַיהוָה צְבָאוֹת 17
הַנּוֹטֵעַ אוֹתָךְ דִּבֶּר עָלַיִךְ רָעָה בִּגְלַל רָעַת בֵּית־יִשְׂרָאֵל וּבֵית
יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם לְהַכְעִסֵנִי לְקַטֵּר לַבָּעַל׃ ס וַיהוָה 18
הוֹדִיעַנִי וָאֵדָעָה אָז הִרְאִיתַנִי מַעַלְלֵיהֶם׃ וַאֲנִי כְּכֶבֶשׂ אַלּוּף 19
יוּבַל לִטְבוֹחַ וְלֹא יָדַעְתִּי כִּי־עָלַי ׀ חָשְׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת נַשְׁחִיתָה
עֵץ בְּלַחְמוֹ וְנִכְרְתֶנּוּ מֵאֶרֶץ חַיִּים וּשְׁמוֹ לֹא־יִזָּכֵר עוֹד׃
וַיהוָה צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ כ
מֵהֶם כִּי אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת־רִיבִי׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה 21
עַל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשְׁךָ לֵאמֹר לֹא תִנָּבֵא
בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא תָמוּת בְּיָדֵנוּ׃ ס לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה 22
צְבָאוֹת הִנְנִי פֹקֵד עֲלֵיהֶם הַבַּחוּרִים יָמֻתוּ בַחֶרֶב בְּנֵיהֶם
וּבְנוֹתֵיהֶם יָמֻתוּ בָּרָעָב׃ וּשְׁאֵרִית לֹא תִהְיֶה לָהֶם כִּי־אָבִיא 23
רָעָה אֶל־אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת שְׁנַת פְּקֻדָּתָם׃ ס

יב 12

צַדִּיק אַתָּה יְהוָה כִּי אָרִיב אֵלֶיךָ אַךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אוֹתָךְ א
מַדּוּעַ דֶּרֶךְ רְשָׁעִים צָלֵחָה שָׁלוּ כָּל־בֹּגְדֵי בָגֶד׃ נְטַעְתָּם גַּם־ 2
שֹׁרָשׁוּ יֵלְכוּ גַּם־עָשׂוּ פֶרִי קָרוֹב אַתָּה בְּפִיהֶם וְרָחוֹק
מִכִּלְיוֹתֵיהֶם׃ וְאַתָּה יְהוָה יְדַעְתָּנִי תִּרְאֵנִי וּבָחַנְתָּ לִבִּי אִתָּךְ 3
הַתִּקֵם כְּצֹאן לְטִבְחָה וְהַקְדִּשֵׁם לְיוֹם הֲרֵגָה׃ ס עַד־מָתַי 4
תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְעֵשֶׂב כָּל־הַשָּׂדֶה יִיבָשׁ מֵרָעַת יֹשְׁבֵי־בָהּ סָפְתָה

v. 16 דגש אחר שורק.

ה בְּהֵמוֹת וָעוֹף כִּי אָמְרוּ לֹא יִרְאֶה אֶת־אַחֲרִיתֵנוּ׃ כִּי אֶת־
רַגְלִים ׀ רַצְתָּה וַיַּלְאוּךָ וְאֵיךְ תְּתַחֲרֶה אֶת־הַסּוּסִים וּבְאֶרֶץ
6 שָׁלוֹם אַתָּה בוֹטֵחַ וְאֵיךְ תַּעֲשֶׂה בִּגְאוֹן הַיַּרְדֵּן׃ כִּי גַם־אַחֶיךָ
וּבֵית־אָבִיךָ גַּם־הֵמָּה בָּגְדוּ בָךְ גַּם־הֵמָּה קָרְאוּ אַחֲרֶיךָ מָלֵא
7 אַל־תַּאֲמֵן בָּם כִּי־יְדַבְּרוּ אֵלֶיךָ טוֹבוֹת׃ ס עָזַבְתִּי אֶת־בֵּיתִי
נָטַשְׁתִּי אֶת־נַחֲלָתִי נָתַתִּי אֶת־יְדִדוּת נַפְשִׁי בְּכַף־אֹיְבֶיהָ׃
8 הָיְתָה־לִּי נַחֲלָתִי כְּאַרְיֵה בַיָּעַר נָתְנָה עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל־כֵּן
9 שְׂנֵאתִיהָ׃ הַעַיִט צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי הַעַיִט סָבִיב עָלֶיהָ לְכוּ
י אִסְפוּ כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה הֵתָיוּ לְאָכְלָה׃ ס רֹעִים רַבִּים
שִׁחֲתוּ כַרְמִי בֹּסְסוּ אֶת־חֶלְקָתִי נָתְנוּ אֶת־חֶלְקַת חֶמְדָּתִי
11 לְמִדְבַּר שְׁמָמָה׃ שָׂמָהּ לִשְׁמָמָה אָבְלָה עָלַי שְׁמֵמָה נָשַׁמָּה
12 כָּל־הָאָרֶץ כִּי אֵין אִישׁ שָׂם עַל־לֵב׃ עַל־כָּל־שְׁפָיִם בַּמִּדְבָּר
בָּאוּ שֹׁדְדִים כִּי חֶרֶב לַיהוָה אֹכְלָה מִקְצֵה אֶרֶץ וְעַד־קְצֵה
13 הָאָרֶץ אֵין שָׁלוֹם לְכָל־בָּשָׂר׃ זָרְעוּ חִטִּים וְקֹצִים קָצָרוּ
נֶחְלוּ לֹא יוֹעִלוּ וּבֹשׁוּ מִתְּבוּאֹתֵיכֶם מֵחֲרוֹן אַף־יְהוָה׃ ס
14 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־כָּל־שְׁכֵנַי הָרָעִים הַנֹּגְעִים בַּנַּחֲלָה
אֲשֶׁר־הִנְחַלְתִּי אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל הִנְנִי נֹתְשָׁם מֵעַל
טו אַדְמָתָם וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה אֶתּוֹשׁ מִתּוֹכָם׃ וְהָיָה אַחֲרֵי
נָתְשִׁי אוֹתָם אָשׁוּב וְרִחַמְתִּים וַהֲשִׁבֹתִים אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ
16 וְאִישׁ לְאַרְצוֹ׃ וְהָיָה אִם־לָמֹד יִלְמְדוּ אֶת־דַּרְכֵי עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ
בִּשְׁמִי חַי־יְהוָה כַּאֲשֶׁר לִמְּדוּ אֶת־עַמִּי לְהִשָּׁבֵעַ בַּבָּעַל וְנִבְנוּ
17 בְּתוֹךְ עַמִּי׃ וְאִם לֹא יִשְׁמָעוּ וְנָתַשְׁתִּי אֶת־הַגּוֹי הַהוּא נָתוֹשׁ
וְאַבֵּד נְאֻם־יְהוָה׃ ס

13 יג

א כֹּה־אָמַר יְהוָה אֵלַי הָלוֹךְ וְקָנִיתָ לְּךָ אֵזוֹר פִּשְׁתִּים וְשַׂמְתּוֹ
2 עַל־מָתְנֶיךָ וּבַמַּיִם לֹא תְבִאֵהוּ׃ וָאֶקְנֶה אֶת־הָאֵזוֹר כִּדְבַר
3 יְהוָה וָאָשִׂם עַל־מָתְנָי׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי שֵׁנִית
4 לֵאמֹר׃ קַח אֶת־הָאֵזוֹר אֲשֶׁר קָנִיתָ אֲשֶׁר עַל־מָתְנֶיךָ וְקוּם
ה לֵךְ פְּרָתָה וְטָמְנֵהוּ שָׁם בִּנְקִיק הַסָּלַע׃ וָאֵלֵךְ וָאֶטְמְנֵהוּ
6 בִּפְרָת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אוֹתִי׃ ס וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים רַבִּים
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ פְּרָתָה וְקַח מִשָּׁם אֶת־הָאֵזוֹר
7 אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְטָמְנוֹ שָׁם׃ וָאֵלֵךְ פְּרָתָה וָאֶחְפֹּר וָאֶקַּח אֶת־

הָאֵז֗וֹר מִן־הַמָּקוֹם֙ אֲשֶׁר־טְמַנְתִּ֣יו שָׁ֔מָּה וְהִנֵּה֙ נִשְׁחַ֣ת הָאֵז֔וֹר
לֹ֥א יִצְלַ֖ח לַכֹּֽל׃ פ
8 9 וַיְהִ֥י דְבַר־יְהוָ֖ה אֵלַ֥י לֵאמֹֽר׃ כֹּ֖ה אָמַ֣ר יְהוָ֑ה כָּ֠כָה אַשְׁחִ֞ית
י אֶת־גְּא֧וֹן יְהוּדָ֛ה וְאֶת־גְּא֥וֹן יְרוּשָׁלִַ֖ם הָרָֽב׃ הָעָ֣ם הַזֶּה֩ הָרָ֨ע
הַמֵּאֲנִ֣ים ׀ לִשְׁמ֣וֹעַ אֶת־דְּבָרַ֗י הַהֹֽלְכִים֙ בִּשְׁרִר֣וּת לִבָּ֔ם וַיֵּלְכ֕וּ
אַחֲרֵי֙ אֱלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים לְעָבְדָ֖ם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹ֣ת לָהֶ֑ם וִיהִי֙
11 כָּאֵז֣וֹר הַזֶּ֔ה אֲשֶׁ֥ר לֹֽא־יִצְלַ֖ח לַכֹּֽל׃ כִּ֡י כַּאֲשֶׁר֩ יִדְבַּ֨ק הָאֵז֜וֹר
אֶל־מָתְנֵי־אִ֗ישׁ כֵּ֣ן הִדְבַּ֣קְתִּי אֵ֠לַי אֶת־כָּל־בֵּ֨ית יִשְׂרָאֵ֜ל וְאֶת־
כָּל־בֵּ֤ית יְהוּדָה֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה לִהְי֥וֹת לִי֙ לְעָ֔ם וּלְשֵׁ֥ם וְלִתְהִלָּ֖ה
12 וּלְתִפְאָ֑רֶת וְלֹ֖א שָׁמֵֽעוּ׃ ס וְאָמַרְתָּ֨ אֲלֵיהֶ֜ם אֶת־הַדָּבָ֣ר
הַזֶּ֗ה כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל כָּל־נֵ֖בֶל יִמָּ֣לֵא יָ֑יִן
וְאָמְר֣וּ אֵלֶ֔יךָ הֲיָדֹ֙עַ֙ לֹ֣א נֵדַ֔ע כִּ֥י כָל־נֵ֖בֶל יִמָּ֥לֵא יָֽיִן׃ ס
13 וְאָמַרְתָּ֨ אֲלֵיהֶ֜ם כֹּה־אָמַ֣ר יְהוָ֗ה הִנְנִ֣י מְמַלֵּ֣א אֶת־כָּל־
יֹשְׁבֵ֣י הָאָ֣רֶץ הַזֹּ֡את וְאֶת־הַמְּלָכִים֩ הַיֹּשְׁבִ֨ים לְדָוִ֜ד עַל־כִּסְא֗וֹ
וְאֶת־הַכֹּהֲנִים֙ וְאֶת־הַנְּבִיאִ֔ים וְאֵ֖ת כָּל־יֹשְׁבֵ֣י יְרוּשָׁלִָ֑ם שִׁכָּרֽוֹן׃
14 וְנִפַּצְתִּים֩ אִ֨ישׁ אֶל־אָחִ֜יו וְהָאָב֧וֹת וְהַבָּנִ֛ים יַחְדָּ֖ו נְאֻם־יְהוָ֑ה
לֹֽא־אֶחְמ֧וֹל וְלֹֽא־אָח֛וּס וְלֹ֥א אֲרַחֵ֖ם מֵהַשְׁחִיתָֽם׃ פ
טו 16 שִׁמְע֥וּ וְהַאֲזִ֖ינוּ אַל־תִּגְבָּ֑הוּ כִּ֥י יְהוָ֖ה דִּבֵּֽר׃ תְּנוּ֩ לַיהוָ֨ה
אֱלֹהֵיכֶ֤ם כָּבוֹד֙ בְּטֶ֣רֶם יַחְשִׁ֔ךְ וּבְטֶ֛רֶם יִֽתְנַגְּפ֥וּ רַגְלֵיכֶ֖ם עַל־הָ֣רֵי
17 נָ֑שֶׁף וְקִוִּיתֶ֤ם לְאוֹר֙ וְשָׂמָ֣הּ לְצַלְמָ֔וֶת יְשִׁ֖ית לַעֲרָפֶֽל׃ וְאִם֙ לֹ֣א
תִשְׁמָע֔וּהָ בְּמִסְתָּרִ֖ים תִּבְכֶּ֣ה נַפְשִׁ֣י מִפְּנֵ֣י גֵוָ֑ה וְדָמֹ֨עַ תִּדְמַ֜ע
18 וְתֵרַ֤ד עֵינִי֙ דִּמְעָ֔ה כִּ֥י נִשְׁבָּ֖ה עֵ֥דֶר יְהוָֽה׃ אֱמֹ֥ר לַמֶּ֛לֶךְ
וְלַגְּבִירָ֖ה הַשְׁפִּ֣ילוּ שֵׁ֑בוּ כִּ֤י יָרַד֙ מַרְאֲשֽׁוֹתֵיכֶ֔ם עֲטֶ֖רֶת
19 תִּפְאַרְתְּכֶֽם׃ עָרֵ֥י הַנֶּ֛גֶב סֻגְּר֖וּ וְאֵ֣ין פֹּתֵ֑חַ הָגְלָ֧ת יְהוּדָ֛ה כֻּלָּ֖הּ
כ הָגְלָ֥ת שְׁלוֹמִֽים׃ שְׂאִ֤י עֵֽינֵיכֶם֙ וּרְאִ֔י הַבָּאִ֖ים מִצָּפ֑וֹן אַיֵּ֗ה
21 הָעֵ֙דֶר֙ נִתַּן־לָ֔ךְ צֹ֖אן תִּפְאַרְתֵּֽךְ׃ מַה־תֹּֽאמְרִי֙ כִּֽי־יִפְקֹ֣ד עָלַ֔יִךְ
וְאַ֨תְּ לִמַּ֧דְתְּ אֹתָ֛ם עָלַ֥יִךְ אַלֻּפִ֖ים לְרֹ֑אשׁ הֲל֤וֹא חֲבָלִים֙ יֹֽאחֱז֔וּךְ
22 כְּמ֖וֹ אֵ֥שֶׁת לֵֽדָה׃ וְכִ֤י תֹֽאמְרִי֙ בִּלְבָבֵ֔ךְ מַדּ֖וּעַ קְרָאֻ֣נִי אֵ֑לֶּה
23 בְּרֹ֧ב עֲוֺנֵ֛ךְ נִגְל֥וּ שׁוּלַ֖יִךְ נֶחְמְס֥וּ עֲקֵבָֽיִךְ׃ הֲיַהֲפֹ֤ךְ כּוּשִׁי֙ עוֹר֔וֹ
וְנָמֵ֖ר חֲבַרְבֻּרֹתָ֑יו גַּם־אַתֶּם֙ תּוּכְל֣וּ לְהֵיטִ֔יב לִמֻּדֵ֖י הָרֵֽעַ׃

---

v. 13 קמץ בטפחא. — ibid. וּרְאוּ ק׳ — v. 16 וְשִׁית ק׳ — v. 20 שְׂאוּ ק׳

24 כה וַאֲפִיצֵם כְּקַשׁ עוֹבֵר לְרוּחַ מִדְבָּר׃ זֶה גוֹרָלֵךְ מְנָת־מִדַּיִךְ
26 מֵאִתִּי נְאֻם־יְהוָה אֲשֶׁר שָׁכַחַתְּ אוֹתִי וַתִּבְטְחִי בַּשָּׁקֶר׃ וְגַם־
27 אֲנִי חָשַׂפְתִּי שׁוּלַיִךְ עַל־פָּנָיִךְ וְנִרְאָה קְלוֹנֵךְ׃ נִאֻפַיִךְ
וּמִצְהֲלוֹתַיִךְ זִמַּת זְנוּתֵךְ עַל־גְּבָעוֹת בַּשָּׂדֶה רָאִיתִי שִׁקּוּצָיִךְ
אוֹי לָךְ יְרוּשָׁלַםִ לֹא תִטְהֲרִי אַחֲרֵי מָתַי עֹד׃ ס

14 יד

א אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ עַל־דִּבְרֵי הַבַּצָּרוֹת׃
2 אָבְלָה יְהוּדָה וּשְׁעָרֶיהָ אֻמְלְלוּ קָדְרוּ לָאָרֶץ וְצִוְחַת יְרוּשָׁלַםִ
3 עָלָתָה׃ וְאַדִּרֵיהֶם שָׁלְחוּ צְעוֹרֵיהֶם לַמָּיִם בָּאוּ עַל־גֵּבִים
לֹא־מָצְאוּ מַיִם שָׁבוּ כְלֵיהֶם רֵיקָם בֹּשׁוּ וְהָכְלְמוּ וְחָפוּ רֹאשָׁם׃
4 בַּעֲבוּר הָאֲדָמָה חַתָּה כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ בֹּשׁוּ אִכָּרִים
ה חָפוּ רֹאשָׁם׃ כִּי גַם־אַיֶּלֶת בַּשָּׂדֶה יָלְדָה וְעָזוֹב כִּי לֹא־הָיָה
6 דֶּשֶׁא׃ וּפְרָאִים עָמְדוּ עַל־שְׁפָיִם שָׁאֲפוּ רוּחַ כַּתַּנִּים כָּלוּ
7 עֵינֵיהֶם כִּי־אֵין עֵשֶׂב׃ אִם־עֲוֺנֵינוּ עָנוּ בָנוּ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן
8 שְׁמֶךָ כִּי־רַבּוּ מְשׁוּבֹתֵינוּ לְךָ חָטָאנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ
9 בְּעֵת צָרָה לָמָּה תִהְיֶה כְּגֵר בָּאָרֶץ וּכְאֹרֵחַ נָטָה לָלוּן׃ לָמָּה
תִהְיֶה כְּאִישׁ נִדְהָם כְּגִבּוֹר לֹא־יוּכַל לְהוֹשִׁיעַ וְאַתָּה בְקִרְבֵּנוּ
י יְהוָה וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אַל־תַּנִּחֵנוּ׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה
לָעָם הַזֶּה כֵּן אָהֲבוּ לָנוּעַ רַגְלֵיהֶם לֹא חָשָׂכוּ וַיהוָה לֹא רָצָם
11 עַתָּה יִזְכֹּר עֲוֺנָם וְיִפְקֹד חַטֹּאתָם׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי
12 אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה לְטוֹבָה׃ כִּי יָצֻמוּ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ
אֶל־רִנָּתָם וְכִי יַעֲלוּ עֹלָה וּמִנְחָה אֵינֶנִּי רֹצָם כִּי בַּחֶרֶב
13 וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אָנֹכִי מְכַלֶּה אוֹתָם׃ וָאֹמַר אֲהָהּ ׀ אֲדֹנָי יְהוִה
הִנֵּה הַנְּבִאִים אֹמְרִים לָהֶם לֹא־תִרְאוּ חֶרֶב וְרָעָב לֹא־יִהְיֶה
לָכֶם כִּי־שְׁלוֹם אֱמֶת אֶתֵּן לָכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ פ
14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שֶׁקֶר הַנְּבִאִים נִבְּאִים בִּשְׁמִי לֹא שְׁלַחְתִּים
וְלֹא צִוִּיתִים וְלֹא דִבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם חֲזוֹן שֶׁקֶר וְקֶסֶם וֶאֱלוֹל
טו וְתַרְמוּת לִבָּם הֵמָּה מִתְנַבְּאִים לָכֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה עַל־הַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים בִּשְׁמִי וַאֲנִי לֹא־שְׁלַחְתִּים
וְהֵמָּה אֹמְרִים חֶרֶב וְרָעָב לֹא יִהְיֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת בַּחֶרֶב

---

v. 2 צ׳ זעירא. v. 3 צְעִירֵיהֶם ק׳. v. 14 וֶאֱלִיל ק׳. ibid. וְתַרְמִית ק׳.

16 וּבָרָעָב יִתַּמּוּ הַנְּבִאִים הָהֵמָּה׃ וְהָעָם אֲשֶׁר־הֵמָּה נִבְּאִים
לָהֶם יִהְיוּ מֻשְׁלָכִים בְּחֻצוֹת יְרוּשָׁלִַם מִפְּנֵי ׀ הָרָעָב
וְהַחֶרֶב וְאֵין מְקַבֵּר לָהֵמָּה הֵמָּה נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם
17 וְשָׁפַכְתִּי עֲלֵיהֶם אֶת־רָעָתָם׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה תֵּרַדְנָה עֵינַי דִּמְעָה לַיְלָה וְיוֹמָם וְאַל־תִּדְמֶינָה כִּי
שֶׁבֶר גָּדוֹל נִשְׁבְּרָה בְּתוּלַת בַּת־עַמִּי מַכָּה נַחְלָה מְאֹד׃
18 אִם־יָצָאתִי הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה חַלְלֵי־חֶרֶב וְאִם בָּאתִי הָעִיר וְהִנֵּה
תַּחֲלוּאֵי רָעָב כִּי גַם־נָבִיא גַם־כֹּהֵן סָחֲרוּ אֶל־אֶרֶץ וְלֹא
19 יָדָעוּ׃ ס הֲמָאֹס מָאַסְתָּ אֶת־יְהוּדָה אִם־בְּצִיּוֹן גָּעֲלָה
נַפְשֶׁךָ מַדּוּעַ הִכִּיתָנוּ וְאֵין לָנוּ מַרְפֵּא קַוֵּה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב
כ וּלְעֵת מַרְפֵּא וְהִנֵּה בְעָתָה׃ יָדַעְנוּ יְהוָה רִשְׁעֵנוּ עֲוֺן אֲבוֹתֵינוּ
21 כִּי חָטָאנוּ לָךְ׃ אַל־תִּנְאַץ לְמַעַן שִׁמְךָ אַל־תְּנַבֵּל כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ
22 זְכֹר אַל־תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ׃ הֲיֵשׁ בְּהַבְלֵי הַגּוֹיִם מַגְשִׁמִים
וְאִם־הַשָּׁמַיִם יִתְּנוּ רְבִבִים הֲלֹא אַתָּה־הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וּנְקַוֶּה־לָּךְ כִּי־אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־כָּל־אֵלֶּה׃ פ

15 טו

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אִם־יַעֲמֹד מֹשֶׁה וּשְׁמוּאֵל לְפָנַי אֵין
2 נַפְשִׁי אֶל־הָעָם הַזֶּה שַׁלַּח מֵעַל־פָּנַי וְיֵצֵאוּ׃ וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ
אֵלֶיךָ אָנָה נֵצֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֲשֶׁר לַמָּוֶת
לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לַחֶרֶב וַאֲשֶׁר לָרָעָב לָרָעָב וַאֲשֶׁר לַשְּׁבִי
3 לַשֶּׁבִי׃ וּפָקַדְתִּי עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִשְׁפָּחוֹת נְאֻם־יְהוָה אֶת־
הַחֶרֶב לַהֲרֹג וְאֶת־הַכְּלָבִים לִסְחֹב וְאֶת־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְאֶת־
4 בֶּהֱמַת הָאָרֶץ לֶאֱכֹל וּלְהַשְׁחִית׃ וּנְתַתִּים לְזַוֲעָה לְכֹל
מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ בִּגְלַל מְנַשֶּׁה בֶן־יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עַל
ה אֲשֶׁר־עָשָׂה בִּירוּשָׁלִָם׃ כִּי מִי־יַחְמֹל עָלַיִךְ יְרוּשָׁלִַם וּמִי יָנוּד
6 לָךְ וּמִי יָסוּר לִשְׁאֹל לְשָׁלֹם לָךְ׃ אַתְּ נָטַשְׁתְּ אֹתִי נְאֻם־יְהוָה
אָחוֹר תֵּלֵכִי וָאַט אֶת־יָדִי עָלַיִךְ וָאַשְׁחִיתֵךְ נִלְאֵיתִי הִנָּחֵם׃
7 וָאֶזְרֵם בְּמִזְרֶה בְּשַׁעֲרֵי הָאָרֶץ שִׁכַּלְתִּי אִבַּדְתִּי אֶת־עַמִּי
8 מִדַּרְכֵיהֶם לוֹא שָׁבוּ׃ עָצְמוּ־לִי אַלְמְנֹתָו מֵחוֹל יַמִּים הֵבֵאתִי
לָהֶם עַל־אֵם בָּחוּר שֹׁדֵד בַּצָּהֳרָיִם הִפַּלְתִּי עָלֶיהָ פִּתְאֹם עִיר
9 וּבֶהָלוֹת׃ אֻמְלְלָה יֹלֶדֶת הַשִּׁבְעָה נָפְחָה נַפְשָׁהּ בָּאה שִׁמְשָׁהּ

v. 4 לְזַעֲוָה ק׳ v. 8 אלמנותיו ק׳ v. 9 בָּא ק׳

בְּעֹד יוֹמָם בֹּשָׁה וְחָפֵרָה וּשְׁאֵרִיתָם לַחֶרֶב אֶתֵּן לִפְנֵי
י אֹיְבֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ ס אוֹי־לִי אִמִּי כִּי יְלִדְתִּנִי אִישׁ
רִיב וְאִישׁ מָדוֹן לְכָל־הָאָרֶץ לֹא־נָשִׁיתִי וְלֹא־נָשׁוּ־בִי כֻּלֹּה
11 מְקַלְלַוְנִי׃ אָמַר יְהוָה אִם־לֹא שֵׁרִותִךָ לְטוֹב אִם־לוֹא ׀
12 הִפְגַּעְתִּי בְךָ בְּעֵת רָעָה וּבְעֵת צָרָה אֶת־הָאֹיֵב׃ הֲיָרֹעַ בַּרְזֶל ׀
13 בַּרְזֶל מִצָּפוֹן וּנְחֹשֶׁת׃ חֵילְךָ וְאוֹצְרוֹתֶיךָ לָבַז אֶתֵּן לֹא בִמְחִיר
14 וּבְכָל־חַטֹּאותֶיךָ וּבְכָל־גְּבוּלֶיךָ׃ וְהַעֲבַרְתִּי אֶת־אֹיְבֶיךָ
בְּאֶרֶץ לֹא יָדָעְתָּ כִּי־אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי עֲלֵיכֶם תּוּקָד׃ ס
טו אַתָּה יָדַעְתָּ יְהוָה זָכְרֵנִי וּפָקְדֵנִי וְהִנָּקֶם לִי מֵרֹדְפַי
16 אַל־לְאֶרֶךְ אַפְּךָ תִּקָּחֵנִי דַּע שְׂאֵתִי עָלֶיךָ חֶרְפָּה׃ נִמְצְאוּ
דְבָרֶיךָ וָאֹכְלֵם וַיְהִי דְבָרְיךָ לִי לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחַת לְבָבִי כִּי־
17 נִקְרָא שִׁמְךָ עָלַי יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת׃ לֹא־יָשַׁבְתִּי בְסוֹד־
מְשַׂחֲקִים וָאֶעְלֹז מִפְּנֵי יָדְךָ בָּדָד יָשַׁבְתִּי כִּי־זַעַם מִלֵּאתָנִי׃
18 לָמָּה הָיָה כְאֵבִי נֶצַח וּמַכָּתִי אֲנוּשָׁה מֵאֲנָה הֵרָפֵא הָיוֹ
19 תִהְיֶה לִי כְּמוֹ אַכְזָב מַיִם לֹא נֶאֱמָנוּ׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר
יְהוָה אִם־תָּשׁוּב וַאֲשִׁיבְךָ לְפָנַי תַּעֲמֹד וְאִם־תּוֹצִיא יָקָר
מִזּוֹלֵל כְּפִי תִהְיֶה יָשֻׁבוּ הֵמָּה אֵלֶיךָ וְאַתָּה לֹא־תָשׁוּב
כ אֲלֵיהֶם׃ וּנְתַתִּיךָ לָעָם הַזֶּה לְחוֹמַת נְחֹשֶׁת בְּצוּרָה וְנִלְחֲמוּ
אֵלֶיךָ וְלֹא־יוּכְלוּ לָךְ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי לְהוֹשִׁיעֲךָ וּלְהַצִּילֶךָ נְאֻם־
21 יְהוָה׃ וְהִצַּלְתִּיךָ מִיַּד רָעִים וּפְדִתִיךָ מִכַּף עָרִצִים׃ ס

יו 16

א 2 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ לֹא־תִקַּח לְךָ אִשָּׁה וְלֹא־יִהְיוּ
3 לְךָ בָּנִים וּבָנוֹת בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־
הַבָּנִים וְעַל־הַבָּנוֹת הַיִּלּוֹדִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־אִמֹּתָם הַיֹּלְדוֹת
4 אוֹתָם וְעַל־אֲבוֹתָם הַמּוֹלִדִים אוֹתָם בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ מְמוֹתֵי
תַחֲלֻאִים יָמֻתוּ לֹא יִסָּפְדוּ וְלֹא יִקָּבֵרוּ לְדֹמֶן עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה
יִהְיוּ וּבַחֶרֶב וּבָרָעָב יִכְלוּ וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף
ה הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־תָּבוֹא
בֵּית מַרְזֵחַ וְאַל־תֵּלֵךְ לִסְפּוֹד וְאַל־תָּנֹד לָהֶם כִּי־אָסַפְתִּי אֶת־
שְׁלוֹמִי מֵאֵת הָעָם הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה אֶת־הַחֶסֶד וְאֶת־הָרַחֲמִים׃
6 וּמֵתוּ גְדֹלִים וּקְטַנִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת לֹא יִקָּבֵרוּ וְלֹא־יִסְפְּדוּ

v. 10 כֻּלֹּו ק׳. ibid. פתח בס״פ. v. 11 שֵׁרִיתִךָ ק׳. v. 16 דְּבָרְךָ ק׳.

לָהֶם וְלֹא יִתְגֹּדַד וְלֹא יִקָּרֵחַ לָהֶם׃ וְלֹא־יִפְרְסוּ לָהֶם עַל־אֵבֶל 7
לְנַחֲמוֹ עַל־מֵת וְלֹא־יַשְׁקוּ אוֹתָם כּוֹס תַּנְחוּמִים עַל־אָבִיו
וְעַל־אִמּוֹ׃ וּבֵית־מִשְׁתֶּה לֹא־תָבוֹא לָשֶׁבֶת אוֹתָם לֶאֱכֹל 8
וְלִשְׁתּוֹת׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי 9
מַשְׁבִּית מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה לְעֵינֵיכֶם וּבִימֵיכֶם קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל
שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה׃ וְהָיָה כִּי תַגִּיד לָעָם הַזֶּה אֵת י
כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ עַל־מֶה דִבֶּר יְהוָה עָלֵינוּ
אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וּמֶה עֲוֹנֵנוּ וּמֶה חַטָּאתֵנוּ אֲשֶׁר
חָטָאנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם עַל אֲשֶׁר־עָזְבוּ 11
אֲבוֹתֵיכֶם אוֹתִי נְאֻם־יְהוָה וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וַיַּעַבְדוּם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וְאֹתִי עָזָבוּ וְאֶת־תּוֹרָתִי לֹא שָׁמָרוּ׃
וְאַתֶּם הֲרֵעֹתֶם לַעֲשׂוֹת מֵאֲבוֹתֵיכֶם וְהִנְּכֶם הֹלְכִים אִישׁ אַחֲרֵי 12
שְׁרִרוּת לִבּוֹ הָרָע לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֵלָי׃ וְהֵטַלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַל 13
הָאָרֶץ הַזֹּאת עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם אַתֶּם וַאֲבוֹתֵיכֶם
וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֶת־אֱלֹהִים אֲחֵרִים יוֹמָם וָלַיְלָה אֲשֶׁר לֹא־אֶתֵּן
לָכֶם חֲנִינָה׃ ס לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־ 14
יֵאָמֵר עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם׃ כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל טו
מֵאֶרֶץ צָפוֹן וּמִכֹּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדִּיחָם שָׁמָּה וַהֲשִׁבֹתִים
עַל־אַדְמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם׃ ס הִנְנִי שֹׁלֵחַ 16
לְדַוָּגִים רַבִּים נְאֻם־יְהוָה וְדִיגוּם וְאַחֲרֵי־כֵן אֶשְׁלַח לְרַבִּים
צַיָּדִים וְצָדוּם מֵעַל כָּל־הַר וּמֵעַל כָּל־גִּבְעָה וּמִנְּקִיקֵי
הַסְּלָעִים׃ כִּי עֵינַי עַל־כָּל־דַּרְכֵיהֶם לֹא נִסְתְּרוּ מִלְּפָנָי וְלֹא־ 17
נִצְפַּן עֲוֹנָם מִנֶּגֶד עֵינָי׃ וְשִׁלַּמְתִּי רִאשׁוֹנָה מִשְׁנֵה עֲוֹנָם 18
וְחַטָּאתָם עַל חַלְּלָם אֶת־אַרְצִי בְּנִבְלַת שִׁקּוּצֵיהֶם וְתוֹעֲבוֹתֵיהֶם
מָלְאוּ אֶת־נַחֲלָתִי׃ פ
יְהוָה עֻזִּי וּמָעֻזִּי וּמְנוּסִי בְּיוֹם צָרָה אֵלֶיךָ גּוֹיִם יָבֹאוּ 19
מֵאַפְסֵי־אֶרֶץ וְיֹאמְרוּ אַךְ־שֶׁקֶר נָחֲלוּ אֲבוֹתֵינוּ הֶבֶל וְאֵין־
בָּם מוֹעִיל׃ הֲיַעֲשֶׂה־לּוֹ אָדָם אֱלֹהִים וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים׃ כ
לָכֵן הִנְנִי מוֹדִיעָם בַּפַּעַם הַזֹּאת אוֹדִיעֵם אֶת־יָדִי וְאֶת־גְּבוּרָתִי 21
וְיָדְעוּ כִּי־שְׁמִי יְהוָה׃ ס

v. 16 לדיָּגים. v. 19 קמץ בזקף.

יז 17

א חַטַּאת יְהוּדָה כְּתוּבָה בְּעֵט בַּרְזֶל בְּצִפֹּרֶן שָׁמִיר חֲרוּשָׁה
2 עַל־לוּחַ לִבָּם וּלְקַרְנוֹת מִזְבְּחוֹתֵיכֶם׃ כִּזְכֹּר בְּנֵיהֶם מִזְבְּחוֹתָם
3 וַאֲשֵׁרֵיהֶם עַל־עֵץ רַעֲנָן עַל גְּבָעוֹת הַגְּבֹהוֹת׃ הֲרָרִי בַּשָּׂדֶה
חֵילְךָ כָל־אוֹצְרוֹתֶיךָ לָבַז אֶתֵּן בָּמֹתֶיךָ בְּחַטָּאת בְּכָל־גְּבוּלֶיךָ׃
4 וְשָׁמַטְתָּה וּבְךָ מִנַּחֲלָתְךָ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ וְהַעֲבַדְתִּיךָ אֶת־
אֹיְבֶיךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ כִּי־אֵשׁ קְדַחְתֶּם בְּאַפִּי עַד־עוֹלָם
ה תּוּקָד׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אָרוּר הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בָּאָדָם
6 וְשָׂם בָּשָׂר זְרֹעוֹ וּמִן־יְהוָה יָסוּר לִבּוֹ׃ וְהָיָה כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה
וְלֹא יִרְאֶה כִּי־יָבוֹא טוֹב וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלֵחָה
7 וְלֹא תֵשֵׁב׃ ס בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיהוָה וְהָיָה
8 יְהוָה מִבְטַחוֹ׃ וְהָיָה כְּעֵץ ׀ שָׁתוּל עַל־מַיִם וְעַל־יוּבַל יְשַׁלַּח
שָׁרָשָׁיו וְלֹא יִרְאֶ כִּי־יָבֹא חֹם וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן וּבִשְׁנַת
9 בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי׃ עָקֹב הַלֵּב מִכֹּל
י וְאָנֻשׁ הוּא מִי יֵדָעֶנּוּ׃ אֲנִי יְהוָה חֹקֵר לֵב בֹּחֵן כְּלָיוֹת וְלָתֵת
11 לְאִישׁ כִּדְרָכוֹ כִּפְרִי מַעֲלָלָיו׃ קֹרֵא דָגַר וְלֹא יָלָד עֹשֶׂה
עֹשֶׁר וְלֹא בְמִשְׁפָּט בַּחֲצִי יָמָו יַעַזְבֶנּוּ וּבְאַחֲרִיתוֹ יִהְיֶה נָבָל׃
12 13 כִּסֵּא כָבוֹד מָרוֹם מֵרִאשׁוֹן מְקוֹם מִקְדָּשֵׁנוּ׃ מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל
יְהוָה כָּל־עֹזְבֶיךָ יֵבֹשׁוּ יְסוּרַי בָּאָרֶץ יִכָּתֵבוּ כִּי עָזְבוּ מְקוֹר
14 מַיִם־חַיִּים אֶת־יְהוָה׃ ס רְפָאֵנִי יְהוָה וְאֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנִי
טו וְאִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתִי אָתָּה׃ הִנֵּה־הֵמָּה אֹמְרִים אֵלָי אַיֵּה
16 דְבַר־יְהוָה יָבוֹא נָא׃ וַאֲנִי לֹא־אַצְתִּי ׀ מֵרֹעֶה אַחֲרֶיךָ וְיוֹם
אָנוּשׁ לֹא הִתְאַוֵּיתִי אַתָּה יָדָעְתָּ מוֹצָא שְׂפָתַי נֹכַח פָּנֶיךָ
17 18 הָיָה׃ אַל־תִּהְיֵה־לִי לִמְחִתָּה מַחֲסִי־אַתָּה בְּיוֹם רָעָה׃ יֵבֹשׁוּ
רֹדְפַי וְאַל־אֵבֹשָׁה אָנִי יֵחַתּוּ הֵמָּה וְאַל־אֵחַתָּה אָנִי הָבִיא
19 עֲלֵיהֶם יוֹם רָעָה וּמִשְׁנֶה שִׁבָּרוֹן שָׁבְרֵם׃ ס כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֵלַי הָלֹךְ וְעָמַדְתָּ בְּשַׁעַר בְּנֵי־עָם אֲשֶׁר יָבֹאוּ בוֹ
כ מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר יֵצְאוּ בוֹ וּבְכֹל שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלָםִ׃ וְאָמַרְתָּ
אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה וְכֹל
21 יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָםִ הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה

v. 8 יִרְאֶה ק׳. ibid. קמץ בזקף. v. 10 כדרכיו ק׳. v. 11 קמץ בזקף.
ibid. יָמָיו ק׳. v. 13 וְסוּרַי ק׳. v. 17 י׳ בצרי. v. 19 הָעָם ק׳.

הִשָּׁמְרוּ בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאַל־תִּשְׂאוּ מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וַהֲבֵאתֶם
22 בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וְלֹא־תוֹצִיאוּ מַשָּׂא מִבָּתֵּיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת כַּאֲשֶׁר
23 צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא הִטּוּ אֶת־אָזְנָם
24 וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם לְבִלְתִּי שׁוֹמֵעַ וּלְבִלְתִּי קַחַת מוּסָר׃ וְהָיָה
אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּן אֵלַי נְאֻם־יְהוָה לְבִלְתִּי ׀ הָבִיא מַשָּׂא
בְּשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וּלְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת
כה לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת־בָּהּ כָּל־מְלָאכָה׃ וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הָעִיר הַזֹּאת
מְלָכִים ׀ וְשָׂרִים יֹשְׁבִים עַל־כִּסֵּא דָוִד רֹכְבִים ׀ בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים
הֵמָּה וְשָׂרֵיהֶם אִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלָ͏ִם וְיָשְׁבָה הָעִיר
26 הַזֹּאת לְעוֹלָם׃ וּבָאוּ מֵעָרֵי יְהוּדָה וּמִסְּבִיבוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם
וּמֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּמִן־הַשְּׁפֵלָה וּמִן־הָהָר וּמִן־הַנֶּגֶב מְבִאִים
27 עֹלָה וְזֶבַח וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה וּמְבִאֵי תוֹדָה בֵּית יְהוָה׃ וְאִם־
לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וּלְבִלְתִּי ׀ שְׂאֵת מַשָּׂא
וּבֹא בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְהִצַּתִּי אֵשׁ בִּשְׁעָרֶיהָ
וְאָכְלָה אַרְמְנוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם וְלֹא תִכְבֶּה׃ ס

יח 18

א 2 הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ קוּם
3 וְיָרַדְתָּ בֵּית הַיּוֹצֵר וְשָׁמָּה אַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבָרָי׃ וָאֵרֵד בֵּית
4 הַיּוֹצֵר וְהִנֵּהוּ עֹשֶׂה מְלָאכָה עַל־הָאָבְנָיִם׃ וְנִשְׁחַת הַכְּלִי
אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה בַּחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר וְשָׁב וַיַּעֲשֵׂהוּ כְּלִי אַחֵר
ה כַּאֲשֶׁר יָשַׁר בְּעֵינֵי הַיּוֹצֵר לַעֲשׂוֹת׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלַי
6 לֵאמוֹר׃ הֲכַיּוֹצֵר הַזֶּה לֹא־אוּכַל לַעֲשׂוֹת לָכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל
נְאֻם־יְהוָה הִנֵּה כַחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר כֵּן־אַתֶּם בְּיָדִי בֵּית יִשְׂרָאֵל׃
7 ס רֶגַע אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ
8 וּלְהַאֲבִיד׃ וְשָׁב הַגּוֹי הַהוּא מֵרָעָתוֹ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלָיו
9 וְנִחַמְתִּי עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁבְתִּי לַעֲשׂוֹת לוֹ׃ ס וְרֶגַע
י אֲדַבֵּר עַל־גּוֹי וְעַל־מַמְלָכָה לִבְנֹת וְלִנְטֹעַ׃ וְעָשָׂה הָרָעָה
בְּעֵינַי לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ בְּקוֹלִי וְנִחַמְתִּי עַל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
11 לְהֵיטִיב אוֹתוֹ׃ ס וְעַתָּה אֱמָר־נָא אֶל־אִישׁ־יְהוּדָה וְעַל־

---

v. 23 שְׁמוֹעַ ק׳. v. 24 בּוֹ ק׳. v. 3 וְהִנֵּה הוּא ק׳. v. 10 הָרַע ק׳.

יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵר עֲלֵיכֶם
רָעָה וְחֹשֵׁב עֲלֵיכֶם מַחֲשָׁבָה שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה
12 וְהֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם׃ וְאָמְרוּ נוֹאָשׁ כִּי־אַחֲרֵי
13 מַחְשְׁבוֹתֵינוּ נֵלֵךְ וְאִישׁ שְׁרִרוּת לִבּוֹ־הָרָע נַעֲשֶׂה׃ ס לָכֵן
כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁאֲלוּ־נָא בַּגּוֹיִם מִי שָׁמַע כָּאֵלֶּה שַׁעֲרֻרִת
14 עָשְׂתָה מְאֹד בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל׃ הֲיַעֲזֹב מִצּוּר שָׂדַי שֶׁלֶג לְבָנוֹן
טו אִם־יִנָּתְשׁוּ מַיִם זָרִים קָרִים נוֹזְלִים׃ כִּי־שְׁכֵחֻנִי עַמִּי לַשָּׁוְא
יְקַטֵּרוּ וַיַּכְשִׁלוּם בְּדַרְכֵיהֶם שְׁבוּלֵי עוֹלָם לָלֶכֶת נְתִיבוֹת
16 דֶּרֶךְ לֹא סְלוּלָה׃ לָשׂוּם אַרְצָם לְשַׁמָּה שְׁרוּקֹת עוֹלָם כֹּל
17 עוֹבֵר עָלֶיהָ יִשֹּׁם וְיָנִיד בְּרֹאשׁוֹ׃ כְּרוּחַ־קָדִים אֲפִיצֵם לִפְנֵי
18 אוֹיֵב עֹרֶף וְלֹא־פָנִים אֶרְאֵם בְּיוֹם אֵידָם׃ ס וַיֹּאמְרוּ לְכוּ
וְנַחְשְׁבָה עַל־יִרְמְיָהוּ מַחֲשָׁבוֹת כִּי לֹא־תֹאבַד תּוֹרָה מִכֹּהֵן
וְעֵצָה מֵחָכָם וְדָבָר מִנָּבִיא לְכוּ וְנַכֵּהוּ בַלָּשׁוֹן וְאַל־נַקְשִׁיבָה
19 אֶל־כָּל־דְּבָרָיו׃ הַקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלָי וּשְׁמַע לְקוֹל יְרִיבָי׃
כ הַיְשֻׁלַּם תַּחַת־טוֹבָה רָעָה כִּי־כָרוּ שׁוּחָה לְנַפְשִׁי זְכֹר ׀ עָמְדִי
לְפָנֶיךָ לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם טוֹבָה לְהָשִׁיב אֶת־חֲמָתְךָ מֵהֶם׃
21 לָכֵן תֵּן אֶת־בְּנֵיהֶם לָרָעָב וְהַגִּרֵם עַל־יְדֵי־חֶרֶב וְתִהְיֶנָה
נְשֵׁיהֶם שַׁכֻּלוֹת וְאַלְמָנוֹת וְאַנְשֵׁיהֶם יִהְיוּ הֲרֻגֵי מָוֶת
22 בַּחוּרֵיהֶם מֻכֵּי־חֶרֶב בַּמִּלְחָמָה׃ תִּשָּׁמַע זְעָקָה מִבָּתֵּיהֶם כִּי־
תָבִיא עֲלֵיהֶם גְּדוּד פִּתְאֹם כִּי־כָרוּ שִׁיחָה לְלָכְדֵנִי וּפַחִים
23 טָמְנוּ לְרַגְלָי׃ וְאַתָּה יְהוָה יָדַעְתָּ אֶת־כָּל־עֲצָתָם עָלַי לַמָּוֶת
אַל־תְּכַפֵּר עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אַל־תֶּמְחִי וְהָיוּ
מֻכְשָׁלִים לְפָנֶיךָ בְּעֵת אַפְּךָ עֲשֵׂה בָהֶם׃ ס

יט 19

א כֹּה אָמַר יְהוָה הָלֹךְ וְקָנִיתָ בַקְבֻּק יוֹצֵר חָרֶשׂ וּמִזִּקְנֵי הָעָם
2 וּמִזִּקְנֵי הַכֹּהֲנִים׃ וְיָצָאתָ אֶל־גֵּיא בֶן־הִנֹּם אֲשֶׁר פֶּתַח שַׁעַר
הַחַרְסוֹת וְקָרָאתָ שָּׁם אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ׃
3 וְאָמַרְתָּ שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה מַלְכֵי יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה
4 עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעָהּ תִּצַּלְנָה אָזְנָיו׃ יַעַן ׀ אֲשֶׁר

v. 15 שְׁבִילֵי ק׳. v. 16 שְׁרִיקֹת ק׳. v. 22 שׁוּחָה ק׳.
v. 23 וְיִהְיוּ ק׳. v. 2 החרסית ק׳.

עֲזָבֻ֗נִי וַיְנַכְּר֞וּ אֶת־הַמָּק֣וֹם הַזֶּ֗ה וַיְקַטְּרוּ־בוֹ֙ לֵאלֹהִ֣ים אֲחֵרִ֔ים
אֲשֶׁ֧ר לֹא־יְדָע֛וּם הֵ֥מָּה וַאֲבוֹתֵיהֶ֖ם וּמַלְכֵ֣י יְהוּדָ֑ה וּמָלְא֛וּ אֶת־
הַמָּק֥וֹם הַזֶּ֖ה דַּ֥ם נְקִיִּֽם׃ וּבָנ֞וּ אֶת־בָּמ֣וֹת הַבַּ֗עַל לִשְׂרֹ֧ף אֶת־ ה
בְּנֵיהֶ֛ם בָּאֵ֖שׁ עֹל֣וֹת לַבָּ֑עַל אֲשֶׁ֤ר לֹא־צִוִּ֙יתִי֙ וְלֹ֣א דִבַּ֔רְתִּי וְלֹ֥א
עָלְתָ֖ה עַל־לִבִּֽי׃ ס לָכֵ֞ן הִנֵּ֤ה יָמִים֙ בָּאִ֔ים נְאֻם־יְהוָ֔ה וְלֹא־ 6
יִקָּרֵא֩ לַמָּק֨וֹם הַזֶּ֥ה ע֛וֹד הַתֹּ֖פֶת וְגֵ֣יא בֶן־הִנֹּ֑ם כִּ֥י אִם־גֵּ֖יא
הַהֲרֵגָֽה׃ וּ֠בַקֹּתִי אֶת־עֲצַ֨ת יְהוּדָ֣ה וִירוּשָׁלִַ֘ם בַּמָּק֣וֹם הַזֶּה֒ 7
וְהִפַּלְתִּ֤ים בַּחֶ֙רֶב֙ לִפְנֵ֣י אֹֽיְבֵיהֶ֔ם וּבְיַ֖ד מְבַקְשֵׁ֣י נַפְשָׁ֑ם וְנָתַתִּ֤י
אֶת־נִבְלָתָם֙ לְמַֽאֲכָ֔ל לְע֥וֹף הַשָּׁמַ֖יִם וּלְבֶהֱמַ֥ת הָאָֽרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי֙ 8
אֶת־הָעִ֣יר הַזֹּ֔את לְשַׁמָּ֖ה וְלִשְׁרֵקָ֑ה כֹּ֚ל עֹבֵ֣ר עָלֶ֔יהָ יִשֹּׁ֥ם וְיִשְׁרֹ֖ק
עַל־כָּל־מַכֹּתֶֽהָ׃ וְהַֽאֲכַלְתִּ֞ים אֶת־בְּשַׂ֣ר בְּנֵיהֶ֗ם וְאֵת֙ בְּשַׂ֣ר 9
בְּנֹ֣תֵיהֶ֔ם וְאִ֥ישׁ בְּשַׂר־רֵעֵ֖הוּ יֹאכֵ֑לוּ בְּמָצוֹר֙ וּבְמָצ֔וֹק אֲשֶׁ֨ר
יָצִ֧יקוּ לָהֶ֛ם אֹיְבֵיהֶ֖ם וּמְבַקְשֵׁ֥י נַפְשָֽׁם׃ וְשָׁבַרְתָּ֖ הַבַּקְבֻּ֑ק לְעֵינֵי֙ י
הָֽאֲנָשִׁ֔ים הַהֹלְכִ֖ים אוֹתָֽךְ׃ וְאָמַרְתָּ֨ אֲלֵיהֶ֜ם כֹּֽה־אָמַ֣ר ׀ יְהוָ֣ה 11
צְבָא֗וֹת כָּ֠כָה אֶשְׁבֹּ֞ר אֶת־הָעָ֤ם הַזֶּה֙ וְאֶת־הָעִ֣יר הַזֹּ֔את כַּאֲשֶׁ֤ר
יִשְׁבֹּר֙ אֶת־כְּלִ֣י הַיּוֹצֵ֔ר אֲשֶׁ֛ר לֹא־יוּכַ֥ל לְהֵרָפֵ֖ה ע֑וֹד וּבְתֹ֣פֶת
יִקְבְּר֔וּ מֵאֵ֥ין מָק֖וֹם לִקְבּֽוֹר׃ כֵּ֣ן אֶעֱשֶׂ֞ה לַמָּק֥וֹם הַזֶּ֛ה נְאֻם־ 12
יְהוָ֖ה וּלְיוֹשְׁבָ֑יו וְלָתֵ֛ת אֶת־הָעִ֥יר הַזֹּ֖את כְּתֹֽפֶת׃ וְהָי֞וּ בָּתֵּ֣י 13
יְרוּשָׁלִַ֗ם וּבָתֵּי֙ מַלְכֵ֣י יְהוּדָ֔ה כִּמְק֥וֹם הַתֹּ֖פֶת הַטְּמֵאִ֑ים לְכֹ֣ל
הַבָּתִּ֗ים אֲשֶׁ֨ר קִטְּר֜וּ עַל־גַּגֹּתֵיהֶ֗ם לְכֹל֙ צְבָ֣א הַשָּׁמַ֔יִם וְהַסֵּ֥ךְ
נְסָכִ֖ים לֵאלֹהִ֥ים אֲחֵרִֽים׃ ס וַיָּבֹ֤א יִרְמְיָ֙הוּ֙ מֵֽהַתֹּ֔פֶת אֲשֶׁ֨ר 14
שְׁלָח֧וֹ יְהוָ֛ה שָׁ֖ם לְהִנָּבֵ֑א וַֽיַּעֲמֹד֙ בַּחֲצַ֣ר בֵּית־יְהוָ֔ה וַיֹּ֖אמֶר
אֶל־כָּל־הָעָֽם׃ ס כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֣ה צְבָא֗וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵל֒ טו
הִנְנִ֨י מֵבִ֜י אֶל־הָעִ֣יר הַזֹּ֗את וְעַל־כָּל־עָרֶ֙יהָ֙ אֵ֣ת כָּל־הָרָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר
דִּבַּ֖רְתִּי עָלֶ֑יהָ כִּ֚י הִקְשׁוּ֙ אֶת־עָרְפָּ֔ם לְבִלְתִּ֖י שְׁמ֥וֹעַ אֶת־דְּבָרָֽי׃

20 כ

וַיִּשְׁמַע֙ פַּשְׁח֣וּר בֶּן־אִמֵּ֣ר הַכֹּהֵ֔ן וְהֽוּא־פָקִ֥יד נָגִ֖יד בְּבֵ֣ית יְהוָ֑ה א
אֶֽת־יִרְמְיָ֔הוּ נִבָּ֖א אֶת־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵֽלֶּה׃ וַיַּכֶּה֙ פַּשְׁח֔וּר אֵ֖ת 2
יִרְמְיָ֣הוּ הַנָּבִ֑יא וַיִּתֵּ֨ן אֹת֜וֹ עַל־הַמַּהְפֶּ֗כֶת אֲשֶׁר֙ בְּשַׁ֤עַר בִּנְיָמִן֙
הָֽעֶלְי֔וֹן אֲשֶׁ֖ר בְּבֵ֥ית יְהוָֽה׃ וַיְהִי֙ מִֽמָּחֳרָ֔ת וַיֹּצֵ֥א פַשְׁח֛וּר אֶת־ 3

---

v. 15 מֵבִיא ק׳

יִרְמְיָהוּ מִן־הַמַּהְפָּכֶת וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִרְמְיָהוּ לֹא פַשְׁחוּר קָרָא
4 יְהוָה שְׁמֶךָ כִּי אִם־מָגוֹר מִסָּבִיב׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי נֹתֶנְךָ לְמָגוֹר לְךָ וּלְכָל־אֹהֲבֶיךָ וְנָפְלוּ בְּחֶרֶב אֹיְבֵיהֶם
וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְאֶת־כָּל־יְהוּדָה אֶתֵּן בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִגְלָם
ה בָּבֶלָה וְהִכָּם בֶּחָרֶב׃ וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־חֹסֶן הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־
כָּל־יְגִיעָהּ וְאֶת־כָּל־יְקָרָהּ וְאֵת כָּל־אוֹצְרוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה אֶתֵּן
6 בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְזָזוּם וּלְקָחוּם וֶהֱבִיאוּם בָּבֶלָה׃ וְאַתָּה פַשְׁחוּר
וְכָל־יֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ תֵּלְכוּ בַּשֶּׁבִי וּבָבֶל תָּבוֹא וְשָׁם תָּמוּת וְשָׁם
תִּקָּבֵר אַתָּה וְכָל־אֹהֲבֶיךָ אֲשֶׁר־נִבֵּאתָ לָהֶם בַּשָּׁקֶר׃ פ
7 פִּתִּיתַנִי יְהוָה וָאֶפָּת חֲזַקְתַּנִי וַתּוּכָל הָיִיתִי לִשְׂחוֹק כָּל־
8 הַיּוֹם כֻּלֹּה לֹעֵג לִי׃ כִּי־מִדֵּי אֲדַבֵּר אֶזְעָק חָמָס וָשֹׁד אֶקְרָא
9 כִּי־הָיָה דְבַר־יְהוָה לִי לְחֶרְפָּה וּלְקֶלֶס כָּל־הַיּוֹם׃ וְאָמַרְתִּי
לֹא־אֶזְכְּרֶנּוּ וְלֹא־אֲדַבֵּר עוֹד בִּשְׁמוֹ וְהָיָה בְלִבִּי כְּאֵשׁ בֹּעֶרֶת
י עָצֻר בְּעַצְמֹתָי וְנִלְאֵיתִי כַּלְכֵל וְלֹא אוּכָל׃ כִּי שָׁמַעְתִּי דִּבַּת
רַבִּים מָגוֹר מִסָּבִיב הַגִּידוּ וְנַגִּידֶנּוּ כֹּל אֱנוֹשׁ שְׁלֹמִי שֹׁמְרֵי
צַלְעִי אוּלַי יְפֻתֶּה וְנוּכְלָה לוֹ וְנִקְחָה נִקְמָתֵנוּ מִמֶּנּוּ׃
11 וַיהוָה אוֹתִי כְּגִבּוֹר עָרִיץ עַל־כֵּן רֹדְפַי יִכָּשְׁלוּ וְלֹא יֻכָלוּ
12 בֹּשׁוּ מְאֹד כִּי־לֹא הִשְׂכִּילוּ כְּלִמַּת עוֹלָם לֹא תִשָּׁכֵחַ׃ וַיהוָה
צְבָאוֹת בֹּחֵן צַדִּיק רֹאֶה כְלָיוֹת וָלֵב אֶרְאֶה נִקְמָתְךָ מֵהֶם כִּי
אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי אֶת־רִיבִי׃ פ
13 שִׁירוּ לַיהוָה הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כִּי הִצִּיל אֶת־נֶפֶשׁ אֶבְיוֹן מִיַּד
14 מְרֵעִים׃ ס אָרוּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יֻלַּדְתִּי בּוֹ יוֹם אֲשֶׁר־יְלָדַתְנִי
טו אִמִּי אַל־יְהִי בָרוּךְ׃ אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר בִּשַּׂר אֶת־אָבִי לֵאמֹר
16 יֻלַּד־לְךָ בֵּן זָכָר שַׂמֵּחַ שִׂמְּחָהוּ׃ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא כֶּעָרִים
אֲשֶׁר־הָפַךְ יְהוָה וְלֹא נִחָם וְשָׁמַע זְעָקָה בַּבֹּקֶר וּתְרוּעָה
17 בְּעֵת צָהֳרָיִם׃ אֲשֶׁר לֹא־מוֹתְתַנִי מֵרָחֶם וַתְּהִי־לִי אִמִּי
18 קִבְרִי וְרַחְמָה הֲרַת עוֹלָם׃ לָמָּה זֶּה מֵרֶחֶם יָצָאתִי לִרְאוֹת
עָמָל וְיָגוֹן וַיִּכְלוּ בְּבֹשֶׁת יָמָי׃ ס

כא 21

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בִּשְׁלֹחַ אֵלָיו
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־פַּשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה וְאֶת־צְפַנְיָה בֶן־

v. 7 כֻּלֹּה ק׳.   v. 8 קמץ בזקף.

מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן לֵאמֹר׃ דְּרָשׁ־נָא בַעֲדֵנוּ אֶת־יְהוָה כִּי 2
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל נִלְחָם עָלֵינוּ אוּלַי יַעֲשֶׂה יְהוָה אוֹתָנוּ
כְּכָל־נִפְלְאֹתָיו וְיַעֲלֶה מֵעָלֵינוּ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֲלֵיהֶם 3
כֹּה תֹאמְרֻן אֶל־צִדְקִיָּהוּ׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 4
הִנְנִי מֵסֵב אֶת־כְּלֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיֶדְכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם
נִלְחָמִים בָּם אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם
מִחוּץ לַחוֹמָה וְאָסַפְתִּי אוֹתָם אֶל־תּוֹךְ הָעִיר הַזֹּאת׃
וְנִלְחַמְתִּי אֲנִי אִתְּכֶם בְּיָד נְטוּיָה וּבִזְרוֹעַ חֲזָקָה וּבְאַף וּבְחֵמָה ה
וּבְקֶצֶף גָּדוֹל׃ וְהִכֵּיתִי אֶת־יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת וְאֶת־הָאָדָם 6
וְאֶת־הַבְּהֵמָה בְּדֶבֶר גָּדוֹל יָמֻתוּ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן ׀ נְאֻם־יְהוָה אֶתֵּן 7
אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־עֲבָדָיו ׀ וְאֶת־הָעָם וְאֶת־
הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר הַזֹּאת מִן־הַדֶּבֶר ׀ מִן־הַחֶרֶב וּמִן־הָרָעָב בְּיַד
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבְיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם
וְהִכָּם לְפִי־חֶרֶב לֹא־יָחוּס עֲלֵיהֶם וְלֹא יַחְמֹל וְלֹא יְרַחֵם׃
וְאֶל־הָעָם הַזֶּה תֹּאמַר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם 8
אֶת־דֶּרֶךְ הַחַיִּים וְאֶת־דֶּרֶךְ הַמָּוֶת׃ הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הַזֹּאת יָמוּת 9
בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבֶר וְהַיּוֹצֵא וְנָפַל עַל־הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים
עֲלֵיכֶם יְחָיָה וְהָיְתָה־לּוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל׃ כִּי שַׂמְתִּי פָנַי בָּעִיר י
הַזֹּאת לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה נְאֻם־יְהוָה בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּנָּתֵן
וּשְׂרָפָהּ בָּאֵשׁ׃ ס וּלְבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה׃ 11
בֵּית דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה דִּינוּ לַבֹּקֶר מִשְׁפָּט וְהַצִּילוּ גָזוּל 12
מִיַּד עוֹשֵׁק פֶּן־תֵּצֵא כָאֵשׁ חֲמָתִי וּבָעֲרָה וְאֵין מְכַבֶּה מִפְּנֵי
רֹעַ מַעַלְלֵיהֶם׃ הִנְנִי אֵלַיִךְ יֹשֶׁבֶת הָעֵמֶק צוּר הַמִּישֹׁר נְאֻם־ 13
יְהוָה הָאֹמְרִים מִי־יֵחַת עָלֵינוּ וּמִי יָבוֹא בִּמְעוֹנוֹתֵינוּ׃
וּפָקַדְתִּי עֲלֵיכֶם כִּפְרִי מַעַלְלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה וְהִצַּתִּי אֵשׁ 14
בְּיַעְרָהּ וְאָכְלָה כָּל־סְבִיבֶיהָ׃ ס

כב 22

כֹּה אָמַר יְהוָה רֵד בֵּית־מֶלֶךְ יְהוּדָה וְדִבַּרְתָּ שָּׁם אֶת־הַדָּבָר א
הַזֶּה׃ וְאָמַרְתָּ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה מֶלֶךְ יְהוּדָה הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסֵּא 2
דָוִד אַתָּה וַעֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ הַבָּאִים בַּשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה׃ כֹּה ׀ אָמַר 3

v. 9 וְחָיָה ק׳. v. 12 מַעַלְלֵיכֶם ק׳.

יְהוָה עֲשׂוּ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה וְהַצִּילוּ גָזוּל מִיַּד עָשׁוֹק וְגֵר יָתוֹם
וְאַלְמָנָה אַל־תֹּנוּ אַל־תַּחְמֹסוּ וְדָם נָקִי אַל־תִּשְׁפְּכוּ בַּמָּקוֹם
4 הַזֶּה׃ כִּי אִם־עָשׂוֹ תַּעֲשׂוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וּבָאוּ בְשַׁעֲרֵי הַבַּיִת
הַזֶּה מְלָכִים יֹשְׁבִים לְדָוִד עַל־כִּסְאוֹ רֹכְבִים בָּרֶכֶב וּבַסּוּסִים
ה הוּא וַעֲבָדָו וְעַמּוֹ׃ וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּי
6 נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי־לְחָרְבָּה יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה׃ ס כִּי־
כֹה ׀ אָמַר יְהוָה עַל־בֵּית מֶלֶךְ יְהוּדָה גִּלְעָד אַתָּה לִי רֹאשׁ
7 הַלְּבָנוֹן אִם־לֹא אֲשִׁיתְךָ מִדְבָּר עָרִים לֹא נוֹשָׁבָה׃ וְקִדַּשְׁתִּי
עָלֶיךָ מַשְׁחִתִים אִישׁ וְכֵלָיו וְכָרְתוּ מִבְחַר אֲרָזֶיךָ וְהִפִּילוּ עַל־
8 הָאֵשׁ׃ וְעָבְרוּ גּוֹיִם רַבִּים עַל הָעִיר הַזֹּאת וְאָמְרוּ אִישׁ אֶל־
9 רֵעֵהוּ עַל־מֶה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה לָעִיר הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת׃ וְאָמְרוּ
עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהִים
י אֲחֵרִים וַיַּעַבְדוּם׃ ס אַל־תִּבְכּוּ לְמֵת וְאַל־תָּנֻדוּ לוֹ בְּכוּ
11 בָכוֹ לַהֹלֵךְ כִּי לֹא יָשׁוּב עוֹד וְרָאָה אֶת־אֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ׃ כִּי כֹה
אָמַר־יְהוָה אֶל־שַׁלֻּם בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הַמֹּלֵךְ תַּחַת
יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו אֲשֶׁר יָצָא מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה לֹא־יָשׁוּב שָׁם עוֹד׃
12 כִּי בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלוּ אֹתוֹ שָׁם יָמוּת וְאֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לֹא
יִרְאֶה־עוֹד׃ פ
13 הוֹי בֹּנֶה בֵיתוֹ בְּלֹא־צֶדֶק וַעֲלִיּוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָּט בְּרֵעֵהוּ
14 יַעֲבֹד חִנָּם וּפֹעֲלוֹ לֹא יִתֶּן־לוֹ׃ הָאֹמֵר אֶבְנֶה־לִּי בֵּית מִדּוֹת
וַעֲלִיּוֹת מְרֻוָּחִים וְקָרַע לוֹ חַלּוֹנָי וְסָפוּן בָּאֶרֶז וּמָשׁוֹחַ בַּשָּׁשַׁר׃
טו הֲתִמְלֹךְ כִּי אַתָּה מְתַחֲרֶה בָאָרֶז אָבִיךָ הֲלוֹא אָכַל וְשָׁתָה
16 וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה אָז טוֹב לוֹ׃ דָּן דִּין־עָנִי וְאֶבְיוֹן אָז טוֹב
17 הֲלוֹא־הִיא הַדַּעַת אֹתִי נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי אֵין עֵינֶיךָ וְלִבְּךָ
כִּי אִם־עַל־בִּצְעֶךָ וְעַל דַּם־הַנָּקִי לִשְׁפּוֹךְ וְעַל־הָעֹשֶׁק וְעַל־
18 הַמְּרוּצָה לַעֲשׂוֹת׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹיָקִים
בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא־יִסְפְּדוּ לוֹ הוֹי אָחִי וְהוֹי
19 אָחוֹת לֹא־יִסְפְּדוּ לוֹ הוֹי אָדוֹן וְהוֹי הֹדֹה׃ קְבוּרַת חֲמוֹר
כ יִקָּבֵר סָחוֹב וְהַשְׁלֵךְ מֵהָלְאָה לְשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִָם׃ ס עֲלִי
הַלְּבָנוֹן וּצְעָקִי וּבַבָּשָׁן תְּנִי קוֹלֵךְ וְצַעֲקִי מֵעֲבָרִים כִּי נִשְׁבְּרוּ

v. 4 ועבדיו ק׳. v. 6 נושבו ק׳. v. 14 קמץ בזקף. ibid. פתח בס״פ.
v. 18 הדו ק׳. v. 20 קמץ בזקף.

כָּל־מְאַהֲבָיִךְ׃ דִּבַּרְתִּי אֵלַיִךְ בְּשַׁלְוֺתַיִךְ אָמַרְתְּ לֹא אֶשְׁמָע זֶה 21
דַּרְכֵּךְ מִנְּעוּרַיִךְ כִּי לֹא־שָׁמַעַתְּ בְּקוֹלִי׃ כָּל־רֹעַיִךְ תִּרְעֶה־רוּחַ 22
וּמְאַהֲבַיִךְ בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ כִּי אָז תֵּבֹשִׁי וְנִכְלַמְתְּ מִכֹּל רָעָתֵךְ׃
יֹשַׁבְתְּי בַּלְּבָנוֹן מְקֻנַּנְתְּי בָּאֲרָזִים מַה־נֵּחַנְתְּ בְּבֹא־לָךְ חֲבָלִים 23
חִיל כַּיֹּלֵדָה׃ חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָה כִּי אִם־יִהְיֶה כָּנְיָהוּ בֶן־ 24
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה חוֹתָם עַל־יַד יְמִינִי כִּי מִשָּׁם אֶתְּקֶנְךָּ׃
וּנְתַתִּיךָ בְּיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשֶׁךָ וּבְיַד אֲשֶׁר־אַתָּה יָגוֹר מִפְּנֵיהֶם כה
וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבְיַד הַכַּשְׂדִּים׃ וְהֵטַלְתִּי אֹתְךָ 26
וְאֶת־אִמְּךָ אֲשֶׁר יְלָדַתְךָ עַל הָאָרֶץ אַחֶרֶת אֲשֶׁר לֹא־יֻלַּדְתֶּם
שָׁם וְשָׁם תָּמוּתוּ׃ וְעַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הֵם מְנַשְּׂאִים אֶת־נַפְשָׁם 27
לָשׁוּב שָׁם שָׁמָּה לֹא יָשׁוּבוּ׃ ס הַעֶצֶב נִבְזֶה נָפוּץ הָאִישׁ 28
הַזֶּה כָּנְיָהוּ אִם־כְּלִי אֵין־חֵפֶץ בּוֹ מַדּוּעַ הוּטְלוּ הוּא וְזַרְעוֹ
וְהֻשְׁלְכוּ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָדָעוּ׃ אֶרֶץ אֶרֶץ אָרֶץ שִׁמְעִי 29
דְּבַר־יְהוָה׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה כִּתְבוּ אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי ל
גֶּבֶר לֹא־יִצְלַח בְּיָמָיו כִּי לֹא יִצְלַח מִזַּרְעוֹ אִישׁ יֹשֵׁב עַל־
כִּסֵּא דָוִד וּמֹשֵׁל עוֹד בִּיהוּדָה׃ ס

כג 23

הוֹי רֹעִים מְאַבְּדִים וּמְפִצִים אֶת־צֹאן מַרְעִיתִי נְאֻם־יְהוָה׃ א
לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־הָרֹעִים הָרֹעִים אֶת־עַמִּי 2
אַתֶּם הֲפִצֹתֶם אֶת־צֹאנִי וַתַּדִּחוּם וְלֹא פְקַדְתֶּם אֹתָם הִנְנִי
פֹקֵד עֲלֵיכֶם אֶת־רֹעַ מַעַלְלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ וַאֲנִי אֲקַבֵּץ 3
אֶת־שְׁאֵרִית צֹאנִי מִכֹּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּי אֹתָם שָׁם
וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְהֶן עַל־נְוֵהֶן וּפָרוּ וְרָבוּ׃ וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיהֶם 4
רֹעִים וְרָעוּם וְלֹא־יִירְאוּ עוֹד וְלֹא־יֵחַתּוּ וְלֹא יִפָּקֵדוּ נְאֻם־
יְהוָה׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי לְדָוִד ה
צֶמַח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה
בָּאָרֶץ׃ בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וְזֶה־שְּׁמוֹ 6
אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ יְהוָה ׀ צִדְקֵנוּ׃ ס לָכֵן הִנֵּה־יָמִים בָּאִים 7
נְאֻם־יְהוָה וְלֹא־יֹאמְרוּ עוֹד חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ כִּי אִם־חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה וַאֲשֶׁר 8

---

v. 22 ר׳ בדגש. v. 23 יתיר י׳.

הֵבִ֗יא אֶת־זֶ֙רַע֙ בֵּ֣ית יִשְׂרָאֵ֔ל מֵאֶ֣רֶץ צָפ֔וֹנָה וּמִכֹּל֙ הָֽאֲרָצ֔וֹת
אֲשֶׁ֥ר הִדַּחְתִּ֖ים שָׁ֑ם וְיָשְׁב֖וּ עַל־אַדְמָתָֽם׃ פ
9 לַנְּבִאִ֗ים נִשְׁבַּ֨ר לִבִּ֤י בְקִרְבִּי֙ רָֽחֲפוּ֙ כָּל־עַצְמוֹתַ֔י הָיִ֙יתִי֙ כְּאִ֣ישׁ
שִׁכּ֔וֹר וּכְגֶ֖בֶר עֲבָר֣וֹ יָ֑יִן מִפְּנֵ֣י יְהוָ֔ה וּמִפְּנֵ֖י דִּבְרֵ֥י קָדְשֽׁוֹ׃
י כִּ֣י מְנָאֲפִ֗ים מָלְאָ֣ה הָאָ֔רֶץ כִּֽי־מִפְּנֵ֤י אָלָה֙ אָבְלָ֣ה הָאָ֔רֶץ
יָבְשׁ֖וּ נְא֣וֹת מִדְבָּ֑ר וַתְּהִ֤י מְרֽוּצָתָם֙ רָעָ֔ה וּגְבוּרָתָ֖ם לֹא־כֵֽן׃
11 כִּֽי־גַם־נָבִ֥יא גַם־כֹּהֵ֖ן חָנֵ֑פוּ גַּם־בְּבֵיתִ֛י מָצָ֥אתִי רָעָתָ֖ם נְאֻם־
12 יְהוָֽה׃ לָכֵן֩ יִהְיֶ֨ה דַרְכָּ֜ם לָהֶ֗ם כַּחֲלַקְלַקּוֹת֙ בָּאֲפֵלָ֔ה יִדַּ֖חוּ
וְנָ֣פְלוּ בָ֑הּ כִּֽי־אָבִ֨יא עֲלֵיהֶ֥ם רָעָ֛ה שְׁנַ֥ת פְּקֻדָּתָ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃
13 וּבִנְבִיאֵ֥י שֹׁמְר֖וֹן רָאִ֣יתִי תִפְלָ֑ה הִנַּבְּא֣וּ בַבַּ֔עַל וַיַּתְע֥וּ אֶת־
14 עַמִּ֖י אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ וּבִנְבִאֵ֨י יְרוּשָׁלִַ֜ם רָאִ֣יתִי שַׁעֲרוּרָ֗ה נָא֞וֹף
וְהָלֹ֤ךְ בַּשֶּׁ֙קֶר֙ וְחִזְּקוּ֙ יְדֵ֣י מְרֵעִ֔ים לְבִלְתִּי־שָׁ֕בוּ אִ֖ישׁ מֵרָעָת֑וֹ
טו הָֽיוּ־לִ֤י כֻלָּם֙ כִּסְדֹ֔ם וְיֹשְׁבֶ֖יהָ כַּעֲמֹרָֽה׃ ס לָכֵ֗ן כֹּֽה־אָמַ֞ר
יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ עַל־הַנְּבִאִ֔ים הִנְנִ֞י מַאֲכִ֤יל אוֹתָם֙ לַֽעֲנָ֔ה
וְהִשְׁקִתִ֖ים מֵי־רֹ֑אשׁ כִּ֗י מֵאֵת֙ נְבִיאֵ֣י יְרוּשָׁלִַ֔ם יָצְאָ֥ה חֲנֻפָּ֖ה
16 לְכָל־הָאָֽרֶץ׃ ס כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֣ה צְבָא֗וֹת אַֽל־תִּשְׁמְע֞וּ
עַל־דִּבְרֵ֤י הַנְּבִאִים֙ הַנִּבְּאִ֣ים לָכֶ֔ם מַהְבִּלִ֥ים הֵ֖מָּה אֶתְכֶ֑ם
17 חֲז֤וֹן לִבָּם֙ יְדַבֵּ֔רוּ לֹ֖א מִפִּ֥י יְהוָֽה׃ אֹמְרִ֤ים אָמוֹר֙ לִֽמְנַאֲצַ֔י
דִּבֶּ֣ר יְהוָ֔ה שָׁל֖וֹם יִהְיֶ֣ה לָכֶ֑ם וְכֹל֙ הֹלֵךְ֙ בִּשְׁרִר֣וּת לִבּ֔וֹ
18 אָֽמְר֔וּ לֹא־תָב֥וֹא עֲלֵיכֶ֖ם רָעָֽה׃ כִּ֣י מִ֤י עָמַד֙ בְּס֣וֹד יְהוָ֔ה
וְיֵ֖רֶא וְיִשְׁמַ֣ע אֶת־דְּבָר֑וֹ מִֽי־הִקְשִׁ֧יב דְּבָרִ֛ו וַיִּשְׁמָֽע׃ ס
19 הִנֵּ֣ה ׀ סַעֲרַ֣ת יְהוָ֗ה חֵמָה֙ יָֽצְאָ֔ה וְסַ֖עַר מִתְחוֹלֵ֑ל עַ֛ל רֹ֥אשׁ
כ רְשָׁעִ֖ים יָחֽוּל׃ לֹ֤א יָשׁוּב֙ אַף־יְהוָ֔ה עַד־עֲשֹׂת֥וֹ וְעַד־הֲקִימ֖וֹ
21 מְזִמּ֣וֹת לִבּ֑וֹ בְּאַחֲרִית֙ הַיָּמִ֔ים תִּתְבּ֥וֹנְנוּ בָ֖הּ בִּינָֽה׃ לֹֽא־
שָׁלַ֙חְתִּי֙ אֶת־הַנְּבִאִ֔ים וְהֵ֖ם רָ֑צוּ לֹֽא־דִבַּ֣רְתִּי אֲלֵיהֶ֔ם וְהֵ֖ם
22 נִבָּֽאוּ׃ וְאִֽם־עָמְד֖וּ בְּסוֹדִ֑י וְיַשְׁמִ֤עוּ דְבָרַי֙ אֶת־עַמִּ֔י וִישִׁב֞וּם
23 מִדַּרְכָּ֣ם הָרָ֔ע וּמֵרֹ֖עַ מַעַלְלֵיהֶֽם׃ ס הַאֱלֹהֵ֧י מִקָּרֹ֛ב אָ֖נִי
24 נְאֻם־יְהוָ֑ה וְלֹ֥א אֱלֹהֵ֖י מֵרָחֹֽק׃ אִם־יִסָּתֵ֨ר אִ֧ישׁ בַּמִּסְתָּרִ֛ים וַאֲנִ֥י
לֹֽא־אֶרְאֶ֖נּוּ נְאֻם־יְהוָ֑ה הֲל֨וֹא אֶת־הַשָּׁמַ֧יִם וְאֶת־הָאָ֛רֶץ אֲנִ֥י
כה מָלֵ֖א נְאֻם־יְהוָֽה׃ שָׁמַ֗עְתִּי אֵ֤ת אֲשֶׁר־אָֽמְרוּ֙ הַנְּבִאִ֔ים הַנִּבְּאִ֥ים
26 בִּשְׁמִ֖י שֶׁ֣קֶר לֵאמֹ֑ר חָלַ֖מְתִּי חָלָֽמְתִּי׃ עַד־מָתַ֗י הֲיֵ֥שׁ בְּלֵ֛ב

---

18 .v דברו ק׳.

הַנְּבִאִים נִבְּאֵי הַשָּׁקֶר וּנְבִיאֵי תַּרְמִת לִבָּם׃ הַחֹשְׁבִים 27
לְהַשְׁכִּיחַ אֶת־עַמִּי שְׁמִי בַּחֲלוֹמֹתָם אֲשֶׁר יְסַפְּרוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ
כַּאֲשֶׁר שָׁכְחוּ אֲבוֹתָם אֶת־שְׁמִי בַּבָּעַל׃ הַנָּבִיא אֲשֶׁר־אִתּוֹ 28
חֲלוֹם יְסַפֵּר חֲלוֹם וַאֲשֶׁר דְּבָרִי אִתּוֹ יְדַבֵּר דְּבָרִי אֱמֶת מַה־
לַתֶּבֶן אֶת־הַבָּר נְאֻם־יְהוָה׃ הֲלוֹא כֹה דְבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם־יְהוָה 29
וּכְפַטִּישׁ יְפֹצֵץ סָלַע׃ ס לָכֵן הִנְנִי עַל־הַנְּבִאִם נְאֻם־יְהוָה ל
מְגַנְּבֵי דְבָרַי אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ׃ הִנְנִי עַל־הַנְּבִאִים נְאֻם־יְהוָה 31
הַלֹּקְחִים לְשׁוֹנָם וַיִּנְאֲמוּ נְאֻם׃ הִנְנִי עַל־נִבְּאֵי חֲלֹמוֹת שֶׁקֶר 32
נְאֻם־יְהוָה וַיְסַפְּרוּם וַיַּתְעוּ אֶת־עַמִּי בְּשִׁקְרֵיהֶם וּבְפַחֲזוּתָם
וְאָנֹכִי לֹא־שְׁלַחְתִּים וְלֹא צִוִּיתִים וְהוֹעֵיל לֹא־יוֹעִילוּ לָעָם־
הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה׃ וְכִי־יִשְׁאָלְךָ הָעָם הַזֶּה אוֹ־הַנָּבִיא אוֹ־כֹהֵן 33
לֵאמֹר מַה־מַּשָּׂא יְהוָה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־מַה־מַּשָּׂא וְנָטַשְׁתִּי
אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה׃ וְהַנָּבִיא וְהַכֹּהֵן וְהָעָם אֲשֶׁר יֹאמַר מַשָּׂא 34
יְהוָה וּפָקַדְתִּי עַל־הָאִישׁ הַהוּא וְעַל־בֵּיתוֹ׃ כֹּה תֹאמְרוּ אִישׁ לה
עַל־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶל־אָחִיו מֶה־עָנָה יְהוָה וּמַה־דִּבֶּר יְהוָה׃
וּמַשָּׂא יְהוָה לֹא תִזְכְּרוּ־עוֹד כִּי הַמַּשָּׂא יִהְיֶה לְאִישׁ דְּבָרוֹ 36
וַהֲפַכְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵינוּ׃ כֹּה 37
תֹאמַר אֶל־הַנָּבִיא מֶה־עָנָךְ יְהוָה וּמַה־דִּבֶּר יְהוָה׃ וְאִם־מַשָּׂא 38
יְהוָה תֹּאמֵרוּ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן אֲמָרְכֶם אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה מַשָּׂא יְהוָה וָאֶשְׁלַח אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תֹאמְרוּ מַשָּׂא
יְהוָה׃ ס לָכֵן הִנְנִי וְנָשִׁיתִי אֶתְכֶם נָשֹׁא וְנָטַשְׁתִּי אֶתְכֶם 39
וְאֶת־הָעִיר אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם מֵעַל פָּנָי׃ וְנָתַתִּי מ
עֲלֵיכֶם חֶרְפַּת עוֹלָם וּכְלִמּוּת עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁכֵחַ׃ ס

כד 24

הִרְאַנִי יְהוָה וְהִנֵּה שְׁנֵי דּוּדָאֵי תְאֵנִים מוּעָדִים לִפְנֵי הֵיכַל א
יְהוָה אַחֲרֵי הַגְלוֹת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־יְכָנְיָהוּ בֶן־
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרֵי יְהוּדָה וְאֶת־הֶחָרָשׁ וְאֶת־
הַמַּסְגֵּר מִירוּשָׁלִַם וַיְבִאֵם בָּבֶל׃ הַדּוּד אֶחָד תְּאֵנִים טֹבוֹת מְאֹד 2
כִּתְאֵנֵי הַבַּכֻּרוֹת וְהַדּוּד אֶחָד תְּאֵנִים רָעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־
תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מָה־אַתָּה רֹאֶה 3
יִרְמְיָהוּ וָאֹמַר תְּאֵנִים הַתְּאֵנִים הַטֹּבוֹת טֹבוֹת מְאֹד וְהָרָעוֹת
רָעוֹת מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ׃ ס וַיְהִי דְבַר־יְהוָה 4

ה אֵלַי לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּתְּאֵנִים הַטֹּבוֹת
הָאֵלֶּה כֵּן־אַכִּיר אֶת־גָּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּי מִן־הַמָּקוֹם
6 הַזֶּה אֶרֶץ כַּשְׂדִּים לְטוֹבָה׃ וְשַׂמְתִּי עֵינִי עֲלֵיהֶם לְטוֹבָה
וַהֲשִׁבֹתִים עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְנִיתִים וְלֹא אֶהֱרֹס וּנְטַעְתִּים
7 וְלֹא אֶתּוֹשׁ׃ וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב לָדַעַת אֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה וְהָיוּ־לִי
לְעָם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים כִּי־יָשֻׁבוּ אֵלַי בְּכָל־לִבָּם׃ ס
8 וְכַתְּאֵנִים הָרָעוֹת אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה מֵרֹעַ כִּי־כֹה ׀ אָמַר
יְהוָה כֵּן אֶתֵּן אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־שָׂרָיו וְאֵת ׀
שְׁאֵרִית יְרוּשָׁלִַם הַנִּשְׁאָרִים בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְהַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ
9 מִצְרָיִם׃ וּנְתַתִּים לִזְוָעָה לְרָעָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ לְחֶרְפָּה
וּלְמָשָׁל לִשְׁנִינָה וְלִקְלָלָה בְּכָל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־אַדִּיחֵם שָׁם׃
י וְשִׁלַּחְתִּי בָם אֶת־הַחֶרֶב אֶת־הָרָעָב וְאֶת־הַדָּבֶר עַד־תֻּמָּם
מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם וְלַאֲבוֹתֵיהֶם׃ פ

כה 25

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה עַל־יִרְמְיָהוּ עַל־כָּל־עַם יְהוּדָה בַּשָּׁנָה
הָרְבִעִית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה
2 הָרִאשֹׁנִית לִנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ אֲשֶׁר דִּבֶּר יִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא עַל־כָּל־עַם יְהוּדָה וְאֶל כָּל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם לֵאמֹר׃
3 מִן־שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיֹאשִׁיָּהוּ בֶן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה וְעַד ׀
הַיּוֹם הַזֶּה זֶה שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָי
4 וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם אַשְׁכֵּים וְדַבֵּר וְלֹא שְׁמַעְתֶּם׃ וְשָׁלַח יְהוָה
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדָיו הַנְּבִאִים הַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם
ה וְלֹא־הִטִּיתֶם אֶת־אָזְנְכֶם לִשְׁמֹעַ׃ לֵאמֹר שׁוּבוּ נָא אִישׁ מִדַּרְכּוֹ
הָרָעָה וּמֵרֹעַ מַעַלְלֵיכֶם וּשְׁבוּ עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה
6 לָכֶם וְלַאֲבוֹתֵיכֶם לְמִן־עוֹלָם וְעַד־עוֹלָם׃ וְאַל־תֵּלְכוּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם וְלֹא־תַכְעִיסוּ אוֹתִי
7 בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם וְלֹא אָרַע לָכֶם׃ וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם אֵלַי נְאֻם־
8 יְהוָה לְמַעַן הַכְעִסוּנִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם לְרַע לָכֶם׃ ס לָכֵן
כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת יַעַן אֲשֶׁר לֹא־שְׁמַעְתֶּם אֶת־דְּבָרָי׃
9 הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי אֶת־כָּל־מִשְׁפְּחוֹת צָפוֹן נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־

v. 9 לְזַעֲוָה ק׳. v. 7 הִכְעִיסוּנִי ק׳.

נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וַהֲבִאֹתִים עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת
וְעַל־יֹשְׁבֶיהָ וְעַל כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה סָבִיב וְהַחֲרַמְתִּים
וְשַׂמְתִּים לְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה וּלְחָרְבוֹת עוֹלָם׃ וְהַאֲבַדְתִּי מֵהֶם י
קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל רֵחַיִם וְאוֹר
נֵר׃ וְהָיְתָה כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה וְעָבְדוּ הַגּוֹיִם 11
הָאֵלֶּה אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה׃ וְהָיָה כִמְלֹאות שִׁבְעִים 12
שָׁנָה אֶפְקֹד עַל־מֶלֶךְ־בָּבֶל וְעַל־הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם־יְהוָה אֶת־
עֲוֺנָם וְעַל־אֶרֶץ כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתִּי אֹתוֹ לְשִׁמְמוֹת עוֹלָם׃
וְהֵבֵאוֹתִי עַל־הָאָרֶץ הַהִיא אֶת־כָּל־דְּבָרַי אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי עָלֶיהָ 13
אֵת כָּל־הַכָּתוּב בַּסֵּפֶר הַזֶּה אֲשֶׁר־נִבָּא יִרְמְיָהוּ עַל־כָּל־
הַגּוֹיִם׃ כִּי עָבְדוּ־בָם גַּם־הֵמָּה גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדוֹלִים 14
וְשִׁלַּמְתִּי לָהֶם כְּפָעֳלָם וּכְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם׃ ס כִּי כֹה אָמַר טו
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵלַי קַח אֶת־כּוֹס הַיַּיִן הַחֵמָה הַזֹּאת
מִיָּדִי וְהִשְׁקִיתָה אֹתוֹ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ אוֹתְךָ
אֲלֵיהֶם׃ וְשָׁתוּ וְהִתְגֹּעֲשׁוּ וְהִתְהֹלָלוּ מִפְּנֵי הַחֶרֶב אֲשֶׁר אָנֹכִי 16
שֹׁלֵחַ בֵּינֹתָם׃ וָאֶקַּח אֶת־הַכּוֹס מִיַּד יְהוָה וָאַשְׁקֶה אֶת־כָּל־ 17
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי יְהוָה אֲלֵיהֶם׃ אֶת־יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־עָרֵי 18
יְהוּדָה וְאֶת־מְלָכֶיהָ אֶת־שָׂרֶיהָ לָתֵת אֹתָם לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה
לִשְׁרֵקָה וְלִקְלָלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וְאֶת־ 19
עֲבָדָיו וְאֶת־שָׂרָיו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ׃ וְאֵת כָּל־הָעֶרֶב וְאֵת כָּל־ כ
מַלְכֵי אֶרֶץ הָעוּץ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־אַשְׁקְלוֹן
וְאֶת־עַזָּה וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֵת שְׁאֵרִית אַשְׁדּוֹד׃ אֶת־אֱדוֹם וְאֶת־ 21
מוֹאָב וְאֶת־בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי צֹר וְאֵת כָּל־מַלְכֵי 22
צִידוֹן וְאֵת מַלְכֵי הָאִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיָּם׃ אֶת־דְּדָן וְאֶת־תֵּימָא 23
וְאֶת־בּוּז וְאֵת כָּל־קְצוּצֵי פֵאָה׃ וְאֵת כָּל־מַלְכֵי עֲרָב וְאֵת כָּל־ 24
מַלְכֵי הָעֶרֶב הַשֹּׁכְנִים בַּמִּדְבָּר׃ וְאֵת ׀ כָּל־מַלְכֵי זִמְרִי וְאֵת כה
כָּל־מַלְכֵי עֵילָם וְאֵת כָּל־מַלְכֵי מָדָי׃ וְאֵת ׀ כָּל־מַלְכֵי הַצָּפוֹן 26
הַקְּרֹבִים וְהָרְחֹקִים אִישׁ אֶל־אָחִיו וְאֵת כָּל־הַמַּמְלְכוֹת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמֶלֶךְ שֵׁשַׁךְ יִשְׁתֶּה אַחֲרֵיהֶם׃
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתוּ 27
וְשִׁכְרוּ וּקְיוּ וְנִפְלוּ וְלֹא תָקוּמוּ מִפְּנֵי הַחֶרֶב אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁלֵחַ

v. 13 וְהֵבֵאתִי ק׳. v. 27 וּקְיוּ ק׳.

28 בּיניכם: והיה כי ימאנו לקחת־הכוס מידך לשתות
29 ואמרת אליהם כה אמר יהוה צבאות שתו תשתו: כי הנה
בעיר אשר נקרא־שמי עליה אנכי מחל להרע ואתם הנקה
תנקו לא תנקו כי חרב אני קרא על־כל־ישבי הארץ נאם
ל יהוה צבאות: ואתה תנבא אליהם את כל־הדברים האלה
ואמרת אליהם יהוה ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו
שאג ישאג על־נוהו הידד כדרכים יענה אל כל־ישבי הארץ:
31 בא שאון עד־קצה הארץ כי ריב ליהוה בגוים נשפט
הוא לכל־בשר הרשעים נתנם לחרב נאם־יהוה: ס
32 כה אמר יהוה צבאות הנה רעה יצאת מגוי אל־גוי
33 וסער גדול יעור מירכתי־ארץ: והיו חללי יהוה ביום
ההוא מקצה הארץ ועד־קצה הארץ לא יספדו ולא יאספו
34 ולא יקברו לדמן על־פני האדמה יהיו: ס הילילו
הרעים וזעקו והתפלשו אדירי הצאן כי־מלאו ימיכם לטבוח
לה ותפוצותיכם ונפלתם ככלי חמדה: ואבד מנוס מן־הרעים
36 ופליטה מאדירי הצאן: קול צעקת הרעים ויללת אדירי
37 הצאן כי־שדד יהוה את־מרעיתם: ונדמו נאות השלום
38 מפני חרון אף־יהוה: עזב ככפיר סכו כי־היתה ארצם
לשמה מפני חרון היונה ומפני חרון אפו: פ

כ' 26

א בראשית ממלכות יהויקים בן־יאשיהו מלך יהודה היה
2 הדבר הזה מאת יהוה לאמר: כה ׀ אמר יהוה עמד בחצר
בית־יהוה ודברת על־כל־ערי יהודה הבאים להשתחות
בית יהוה את כל־הדברים אשר צויתיך לדבר אליהם אל־
3 תגרע דבר: אולי ישמעו וישבו איש מדרכו הרעה ונחמתי
אל־הרעה אשר אנכי חשב לעשות להם מפני רע
4 מעלליהם: ואמרת אליהם כה אמר יהוה אם־לא תשמעו
ה אלי ללכת בתורתי אשר נתתי לפניכם: לשמע על־דברי
עבדי הנבאים אשר אנכי שלח אליכם והשכם ושלח ולא
6 שמעתם: ונתתי את־הבית הזה כשלה ואת־העיר הזאתה
אתן לקללה לכל גויי הארץ: פ

v. 30 קמץ בפשטא. v. 34 ת' בחירק. v. 6 יתיר ה'.

7 וַיִּשְׁמְעוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים וְכָל־הָעָם אֶת־יִרְמְיָהוּ מְדַבֵּר
8 אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּבֵית יְהוָה׃ וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת יִרְמְיָהוּ
לְדַבֵּר אֵת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם וַיִּתְפְּשׂוּ
9 אֹתוֹ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר מוֹת תָּמוּת׃ מַדּוּעַ
נִבֵּיתָ בְשֵׁם־יְהוָה לֵאמֹר כְּשִׁלוֹ יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה וְהָעִיר
הַזֹּאת תֶּחֱרַב מֵאֵין יוֹשֵׁב וַיִּקָּהֵל כָּל־הָעָם אֶל־יִרְמְיָהוּ בְּבֵית
י יְהוָה׃ וַיִּשְׁמְעוּ ׀ שָׂרֵי יְהוּדָה אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּעֲלוּ
מִבֵּית־הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ בְּפֶתַח שַׁעַר־יְהוָה הֶחָדָשׁ׃
11 וַיֹּאמְרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים אֶל־הַשָּׂרִים וְאֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר
מִשְׁפַּט־מָוֶת לָאִישׁ הַזֶּה כִּי נִבָּא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר
12 שְׁמַעְתֶּם בְּאָזְנֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־כָּל־הַשָּׂרִים וְאֶל־
כָּל־הָעָם לֵאמֹר יְהוָה שְׁלָחַנִי לְהִנָּבֵא אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶל־
13 הָעִיר הַזֹּאת אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם׃ וְעַתָּה הֵיטִיבוּ
דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וְשִׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְיִנָּחֵם יְהוָה
14 אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיכֶם׃ וַאֲנִי הִנְנִי בְיֶדְכֶם עֲשׂוּ־לִי
טו כַּטּוֹב וְכַיָּשָׁר בְּעֵינֵיכֶם׃ אַךְ ׀ יָדֹעַ תֵּדְעוּ כִּי אִם־מְמִתִים
אַתֶּם אֹתִי כִּי־דָם נָקִי אַתֶּם נֹתְנִים עֲלֵיכֶם וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת
וְאֶל־יֹשְׁבֶיהָ כִּי בֶאֱמֶת שְׁלָחַנִי יְהוָה עֲלֵיכֶם לְדַבֵּר בְּאָזְנֵיכֶם
16 אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ ס וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים וְכָל־הָעָם
אֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים אֵין־לָאִישׁ הַזֶּה מִשְׁפַּט־מָוֶת כִּי
17 בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ׃ וַיָּקֻמוּ אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָאָרֶץ
18 וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־קְהַל הָעָם לֵאמֹר׃ מִיכָיה הַמּוֹרַשְׁתִּי הָיָה
נִבָּא בִּימֵי חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־עַם יְהוּדָה
לֵאמֹר כֹּה־אָמַר ׀ יְהוָה צְבָאוֹת צִיּוֹן שָׂדֶה תֵחָרֵשׁ וִירוּשָׁלַיִם
19 עִיִּים תִּהְיֶה וְהַר הַבַּיִת לְבָמוֹת יָעַר׃ הֶהָמֵת הֱמִתֻהוּ
חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה הֲלֹא יָרֵא אֶת־יְהוָה וַיְחַל
אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיִּנָּחֶם יְהוָה אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר עֲלֵיהֶם
כ וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה עַל־נַפְשׁוֹתֵינוּ׃ וְגַם־אִישׁ הָיָה
מִתְנַבֵּא בְּשֵׁם יְהוָה אוּרִיָּהוּ בֶּן־שְׁמַעְיָהוּ מִקִּרְיַת הַיְּעָרִים
וַיִּנָּבֵא עַל־הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת כְּכֹל דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ׃
21 וַיִּשְׁמַע הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים וְכָל־גִּבּוֹרָיו וְכָל־הַשָּׂרִים אֶת־דְּבָרָיו

v. 18 מִיכָה ק׳.

וַיְבַקֵּשׁ הַמֶּלֶךְ הֲמִיתוֹ וַיִּשְׁמַע אוּרִיָּהוּ וַיִּרָא וַיִּבְרַח וַיָּבֹא
22 מִצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים אֲנָשִׁים מִצְרָיִם אֶת־אֶלְנָתָן
23 בֶּן־עַכְבּוֹר וַאֲנָשִׁים אִתּוֹ אֶל־מִצְרָיִם׃ וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אוּרִיָּהוּ
מִמִּצְרַיִם וַיְבִאֻהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים וַיַּכֵּהוּ בֶּחָרֶב וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־
24 נִבְלָתוֹ אֶל־קִבְרֵי בְּנֵי הָעָם׃ אַךְ יַד אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן הָיְתָה
אֶת־יִרְמְיָהוּ לְבִלְתִּי תֵּת־אֹתוֹ בְיַד־הָעָם לַהֲמִיתוֹ׃ פ

כז 27

א בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת יְהוֹיָקִם בֶּן־יֹאושִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה
2 הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־יִרְמְיָה מֵאֵת יְהוָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
3 אֵלַי עֲשֵׂה לְךָ מוֹסֵרוֹת וּמֹטוֹת וּנְתַתָּם עַל־צַוָּארֶךָ׃ וְשִׁלַּחְתָּם
אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם וְאֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב וְאֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וְאֶל־
מֶלֶךְ צֹר וְאֶל־מֶלֶךְ צִידוֹן בְּיַד מַלְאָכִים הַבָּאִים יְרוּשָׁלַםִ אֶל־
4 צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וְצִוִּיתָ אֹתָם אֶל־אֲדֹנֵיהֶם לֵאמֹר כֹּה־
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה תֹאמְרוּ אֶל־אֲדֹנֵיכֶם׃
ה אָנֹכִי עָשִׂיתִי אֶת־הָאָרֶץ אֶת־הָאָדָם וְאֶת־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־
פְּנֵי הָאָרֶץ בְּכֹחִי הַגָּדוֹל וּבִזְרוֹעִי הַנְּטוּיָה וּנְתַתִּיהָ לַאֲשֶׁר
6 יָשַׁר בְּעֵינָי׃ וְעַתָּה אָנֹכִי נָתַתִּי אֶת־כָּל־הָאֲרָצוֹת הָאֵלֶּה בְּיַד
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וְגַם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לוֹ
7 לְעָבְדוֹ׃ וְעָבְדוּ אֹתוֹ כָּל־הַגּוֹיִם וְאֶת־בְּנוֹ וְאֶת־בֶּן־בְּנוֹ עַד־בֹּא
עֵת אַרְצוֹ גַּם־הוּא וְעָבְדוּ בוֹ גּוֹיִם רַבִּים וּמְלָכִים גְּדֹלִים׃
8 וְהָיָה הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־יַעַבְדוּ אֹתוֹ אֶת־נְבוּכַדְנֶאצַּר
מֶלֶךְ־בָּבֶל וְאֵת אֲשֶׁר לֹא־יִתֵּן אֶת־צַוָּארוֹ בְּעֹל מֶלֶךְ בָּבֶל
בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אֶפְקֹד עַל־הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם־יְהוָה עַד־
9 תֻּמִּי אֹתָם בְּיָדוֹ׃ וְאַתֶּם אַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־נְבִיאֵיכֶם וְאֶל־
קֹסְמֵיכֶם וְאֶל חֲלֹמֹתֵיכֶם וְאֶל־עֹנְנֵיכֶם וְאֶל־כַּשָּׁפֵיכֶם אֲשֶׁר־
י הֵם אֹמְרִים אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא תַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל׃ כִּי שֶׁקֶר
הֵם נִבְּאִים לָכֶם לְמַעַן הַרְחִיק אֶתְכֶם מֵעַל אַדְמַתְכֶם וְהִדַּחְתִּי
11 אֶתְכֶם וַאֲבַדְתֶּם׃ וְהַגּוֹי אֲשֶׁר יָבִיא אֶת־צַוָּארוֹ בְּעֹל מֶלֶךְ־
בָּבֶל וַעֲבָדוֹ וְהִנַּחְתִּיו עַל־אַדְמָתוֹ נְאֻם־יְהוָה וַעֲבָדָהּ וְיָשַׁב
12 בָּהּ׃ וְאֶל־צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה דִּבַּרְתִּי כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

v. 1 מלא ו׳.

לֵאמֹר הָבִיאוּ אֶת־צַוְּארֵיכֶם בְּעֹל ׀ מֶלֶךְ בָּבֶל וְעִבְדוּ אֹתוֹ
13 וְעַמּוֹ וִחְיוּ׃ לָמָּה תָמוּתוּ אַתָּה וְעַמֶּךָ בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־הַגּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יַעֲבֹד אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל׃
14 וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־דִּבְרֵי הַנְּבִאִים הָאֹמְרִים אֲלֵיכֶם לֵאמֹר לֹא
טו תַעַבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל כִּי שֶׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם׃ כִּי לֹא
שְׁלַחְתִּים נְאֻם־יְהוָה וְהֵם נִבְּאִים בִּשְׁמִי לַשָּׁקֶר לְמַעַן הַדִּיחִי
16 אֶתְכֶם וַאֲבַדְתֶּם אַתֶּם וְהַנְּבִאִים הַנִּבְּאִים לָכֶם׃ וְאֶל־הַכֹּהֲנִים
וְאֶל־כָּל־הָעָם הַזֶּה דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־תִּשְׁמְעוּ
אֶל־דִּבְרֵי נְבִיאֵיכֶם הַנִּבְּאִים לָכֶם לֵאמֹר הִנֵּה כְלֵי בֵית־יְהוָה
מוּשָׁבִים מִבָּבֶלָה עַתָּה מְהֵרָה כִּי שֶׁקֶר הֵמָּה נִבְּאִים לָכֶם׃
17 אַל־תִּשְׁמְעוּ אֲלֵיהֶם עִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וִחְיוּ לָמָּה תִהְיֶה
18 הָעִיר הַזֹּאת חָרְבָּה׃ וְאִם־נְבִאִים הֵם וְאִם־יֵשׁ דְּבַר־יְהוָה
אִתָּם יִפְגְּעוּ־נָא בַּיהוָה צְבָאוֹת לְבִלְתִּי־בֹאוּ הַכֵּלִים ׀ הַנּוֹתָרִים
19 בְּבֵית־יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה׃ ס כִּי
כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֶל־הָעַמֻּדִים וְעַל־הַיָּם וְעַל־הַמְּכוֹנוֹת
כ וְעַל יֶתֶר הַכֵּלִים הַנּוֹתָרִים בָּעִיר הַזֹּאת׃ אֲשֶׁר לֹא־לְקָחָם
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל בַּגְלוֹתוֹ אֶת־יְכוֹנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־
יְהוּדָה מִירוּשָׁלִַם בָּבֶלָה וְאֵת כָּל־חֹרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ ס
21 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־הַכֵּלִים
22 הַנּוֹתָרִים בֵּית יְהוָה וּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ בָּבֶלָה
יוּבָאוּ וְשָׁמָּה יִהְיוּ עַד יוֹם פָּקְדִי אֹתָם נְאֻם־יְהוָה וְהַעֲלִיתִים
וַהֲשִׁיבֹתִים אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ פ

28 כח

א וַיְהִי ׀ בַּשָּׁנָה הַהִיא בְּרֵאשִׁית מַמְלֶכֶת צִדְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה
בִּשְׁנַת הָרְבִעִית בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלַי חֲנַנְיָה בֶן־עַזּוּר
הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגִּבְעוֹן בְּבֵית יְהוָה לְעֵינֵי הַכֹּהֲנִים וְכָל־הָעָם
2 לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שָׁבַרְתִּי
3 אֶת־עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל׃ בְּעוֹד ׀ שְׁנָתַיִם יָמִים אֲנִי מֵשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם
הַזֶּה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־
4 בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְבִיאֵם בָּבֶל׃ וְאֶת־יְכָנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים

---

v. 1 בַּשָּׁנָה ק׳.

מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גָּלוּת יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מֵשִׁיב
אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶשְׁבֹּר אֶת־עֹל מֶלֶךְ בָּבֶל׃
ה וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא לְעֵינֵי הַכֹּהֲנִים
6 וּלְעֵינֵי כָל־הָעָם הָעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא
אָמֵן כֵּן יַעֲשֶׂה יְהוָה יָקֵם יְהוָה אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִבֵּאתָ
לְהָשִׁיב כְּלֵי בֵית־יְהוָה וְכָל־הַגּוֹלָה מִבָּבֶל אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃
7 אַךְ־שְׁמַע נָא הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר בְּאָזְנֶיךָ וּבְאָזְנֵי כָּל־
8 הָעָם׃ הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנַי וּלְפָנֶיךָ מִן־הָעוֹלָם וַיִּנָּבְאוּ
אֶל־אֲרָצוֹת רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדֹלוֹת לְמִלְחָמָה וּלְרָעָה
9 וּלְדָבֶר׃ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יִנָּבֵא לְשָׁלוֹם בְּבֹא דְּבַר הַנָּבִיא יִוָּדַע
י הַנָּבִיא אֲשֶׁר־שְׁלָחוֹ יְהוָה בֶּאֱמֶת׃ וַיִּקַּח חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־
11 הַמּוֹטָה מֵעַל צַוַּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא וַיִּשְׁבְּרֵהוּ׃ ◦ וַיֹּאמֶר
חֲנַנְיָה לְעֵינֵי כָל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה כָּכָה אֶשְׁבֹּר
אֶת־עֹל ׀ נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּעוֹד שְׁנָתַיִם ׀ יָמִים מֵעַל
12 צַוַּאר כָּל־הַגּוֹיִם וַיֵּלֶךְ יִרְמְיָה הַנָּבִיא לְדַרְכּוֹ׃ ס וַיְהִי
דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָה אַחֲרֵי שְׁבוֹר חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־
13 הַמּוֹטָה מֵעַל צַוַּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ
אֶל־חֲנַנְיָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה מוֹטֹת עֵץ שָׁבָרְתָּ וְעָשִׂיתָ
14 תַחְתֵּיהֶן מֹטוֹת בַּרְזֶל׃ כִּי כֹה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל עֹל בַּרְזֶל נָתַתִּי עַל־צַוַּאר ׀ כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לַעֲבֹד
אֶת־נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וַעֲבָדֻהוּ וְגַם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה
טו נָתַתִּי לוֹ׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא שְׁמַע־
נָא חֲנַנְיָה לֹא־שְׁלָחֲךָ יְהוָה וְאַתָּה הִבְטַחְתָּ אֶת־הָעָם הַזֶּה
16 עַל־שָׁקֶר׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְשַׁלֵּחֲךָ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
17 הַשָּׁנָה אַתָּה מֵת כִּי־סָרָה דִבַּרְתָּ אֶל־יְהוָה׃ וַיָּמָת חֲנַנְיָה
הַנָּבִיא בַּשָּׁנָה הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ ס

כט 29

א וְאֵלֶּה דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁלַח יִרְמְיָה הַנָּבִיא מִירוּשָׁלָיִם אֶל־
יֶתֶר זִקְנֵי הַגּוֹלָה וְאֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים וְאֶל־כָּל־הָעָם
2 אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מִירוּשָׁלַיִם בָּבֶלָה׃ אַחֲרֵי צֵאת יְכָנְיָה

---

v. 11 חצי הספר בפסוקים.

הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה וְהַסָּרִיסִים שָׂרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַםִ וְהֶחָרָשׁ
3 וְהַמַּסְגֵּר מִירוּשָׁלָםִ׃ בְּיַד אֶלְעָשָׂה בֶן־שָׁפָן וּגְמַרְיָה בֶּן־
חִלְקִיָּה אֲשֶׁר שָׁלַח צִדְקִיָּה ׀ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל־נְבוּכַדְנֶאצַּר
4 מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
ה יִשְׂרָאֵל לְכָל־הַגּוֹלָה אֲשֶׁר־הִגְלֵיתִי מִירוּשָׁלַםִ בָּבֶלָה׃ בְּנוּ
6 בָתִּים וְשֵׁבוּ וְנִטְעוּ גַנּוֹת וְאִכְלוּ אֶת־פִּרְיָן׃ קְחוּ נָשִׁים
וְהוֹלִידוּ בָּנִים וּבָנוֹת וּקְחוּ לִבְנֵיכֶם נָשִׁים וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם
תְּנוּ לַאֲנָשִׁים וְתֵלַדְנָה בָּנִים וּבָנוֹת וּרְבוּ־שָׁם וְאַל־תִּמְעָטוּ׃
7 וְדִרְשׁוּ אֶת־שְׁלוֹם הָעִיר אֲשֶׁר הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם שָׁמָּה וְהִתְפַּלְלוּ
8 בַעֲדָהּ אֶל־יְהוָה כִּי בִשְׁלוֹמָהּ יִהְיֶה לָכֶם שָׁלוֹם׃ ס כִּי כֹה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַל־יַשִּׁיאוּ לָכֶם נְבִיאֵיכֶם
אֲשֶׁר־בְּקִרְבְּכֶם וְקֹסְמֵיכֶם וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲלֹמֹתֵיכֶם אֲשֶׁר
9 אַתֶּם מַחְלְמִים׃ כִּי בְשֶׁקֶר הֵם נִבְּאִים לָכֶם בִּשְׁמִי לֹא
י שְׁלַחְתִּים נְאֻם־יְהוָה׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה כִּי לְפִי מְלֹאת
לְבָבֶל שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיכֶם אֶת־דְּבָרִי
11 הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־
הַמַּחֲשָׁבֹת אֲשֶׁר אָנֹכִי חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם נְאֻם־יְהוָה מַחְשְׁבוֹת
12 שָׁלוֹם וְלֹא לְרָעָה לָתֵת לָכֶם אַחֲרִית וְתִקְוָה׃ וּקְרָאתֶם אֹתִי
13 וַהֲלַכְתֶּם וְהִתְפַּלַּלְתֶּם אֵלָי וְשָׁמַעְתִּי אֲלֵיכֶם׃ וּבִקַּשְׁתֶּם אֹתִי
14 וּמְצָאתֶם כִּי תִדְרְשֻׁנִי בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ וְנִמְצֵאתִי לָכֶם נְאֻם־
יְהוָה וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבִיתְכֶם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם
וּמִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתִּי אֶתְכֶם שָׁם נְאֻם־יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִי
טו אֶתְכֶם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הִגְלֵיתִי אֶתְכֶם מִשָּׁם׃ כִּי אֲמַרְתֶּם
16 הֵקִים לָנוּ יְהוָה נְבִאִים בָּבֶלָה׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה
אֶל־הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב אֶל־כִּסֵּא דָוִד וְאֶל־כָּל־הָעָם הַיּוֹשֵׁב בָּעִיר
17 הַזֹּאת אֲחֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אִתְּכֶם בַּגּוֹלָה׃ כֹּה אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת הִנְנִי מְשַׁלֵּחַ בָּם אֶת־הַחֶרֶב אֶת־הָרָעָב וְאֶת־
הַדָּבֶר וְנָתַתִּי אוֹתָם כַּתְּאֵנִים הַשֹּׁעָרִים אֲשֶׁר לֹא־תֵאָכַלְנָה
18 מֵרֹעַ׃ וְרָדַפְתִּי אַחֲרֵיהֶם בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וּנְתַתִּים
לִזְוָעָה לְכֹל ׀ מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ לְאָלָה וּלְשַׁמָּה וְלִשְׁרֵקָה
19 וּלְחֶרְפָּה בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּים שָׁם׃ תַּחַת אֲשֶׁר־לֹא־

v. 14 שבוּתְכם ק׳. v. 18 לְזַעֲוָה ק׳.

שִׁמְע֖וּ אֶל־דְּבָרַ֣י נְאֻם־יְהוָ֡ה אֲשֶׁר֩ שָׁלַ֨חְתִּי אֲלֵיהֶ֜ם אֶת־עֲבָדַ֣י
כ הַנְּבִאִ֗ים הַשְׁכֵּם֙ וְשָׁלֹ֔חַ וְלֹ֥א שְׁמַעְתֶּ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃ וְאַתֶּ֖ם
שִׁמְע֣וּ דְבַר־יְהוָ֑ה כָּל־הַ֨גּוֹלָ֔ה אֲשֶׁר־שִׁלַּ֥חְתִּי מִירוּשָׁלִַ֖ם בָּבֶֽלָה׃
21 כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֶל־אַחְאָ֣ב בֶּן־
קֽוֹלָיָה֙ וְאֶל־צִדְקִיָּ֣הוּ בֶן־מַעֲשֵׂיָ֔ה הַנִּבְּאִ֥ים לָכֶ֛ם בִּשְׁמִ֖י שָׁ֑קֶר
הִנְנִ֣י ׀ נֹתֵ֣ן אֹתָ֗ם בְּיַד֙ נְבוּכַדְרֶאצַּ֣ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֔ל וְהִכָּ֖ם לְעֵינֵיכֶֽם׃
22 וְלֻקַּ֤ח מֵהֶם֙ קְלָלָ֔ה לְכֹל֙ גָּל֣וּת יְהוּדָ֔ה אֲשֶׁ֖ר בְּבָבֶ֑ל לֵאמֹ֗ר
יְשִֽׂמְךָ֤ יְהוָה֙ כְּצִדְקִיָּ֣הוּ וּֽכְאֶחָ֔ב אֲשֶׁר־קָלָ֥ם מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֖ל בָּאֵֽשׁ׃
23 יַ֗עַן אֲשֶׁ֨ר עָשׂ֜וּ נְבָלָ֣ה בְּיִשְׂרָאֵ֗ל וַיְנַֽאֲפוּ֙ אֶת־נְשֵׁ֣י רֵעֵיהֶ֔ם
וַיְדַבְּר֨וּ דָבָ֤ר בִּשְׁמִי֙ שֶׁ֔קֶר אֲשֶׁ֖ר ל֣וֹא צִוִּיתִ֑ם וְאָנֹכִ֛י הַוֹּידֵ֥עַ
24 וָעֵ֖ד נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס וְאֶל־שְׁמַֽעְיָ֥הוּ הַנֶּחֱלָמִ֖י תֹּאמַ֥ר לֵאמֹֽר׃
כה כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֧ה צְבָא֛וֹת אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר יַ֡עַן אֲשֶׁ֣ר אַתָּה֩
שָׁלַ֨חְתָּ בְשִׁמְכָ֜ה סְפָרִ֗ים אֶל־כָּל־הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר בִּירוּשָׁלִַ֔ם וְאֶל־
26 צְפַנְיָ֤ה בֶן־מַעֲשֵׂיָה֙ הַכֹּהֵ֔ן וְאֶ֥ל כָּל־הַכֹּהֲנִ֖ים לֵאמֹֽר׃ יְהוָ֞ה
נְתָֽנְךָ֣ כֹהֵ֗ן תַּ֚חַת יְהוֹיָדָ֣ע הַכֹּהֵ֔ן לִֽהְי֤וֹת פְּקִדִים֙ בֵּ֣ית יְהוָ֔ה
לְכָל־אִ֥ישׁ מְשֻׁגָּ֖ע וּמִתְנַבֵּ֑א וְנָתַתָּ֥ה אֹת֛וֹ אֶל־הַֽמַּהְפֶּ֖כֶת וְאֶל־
27 הַצִּינֹֽק׃ וְעַתָּ֗ה לָ֚מָּה לֹ֣א גָעַ֔רְתָּ בְּיִרְמְיָ֖הוּ הָֽעַנְּתֹתִ֑י הַמִּתְנַבֵּ֖א
28 לָכֶֽם׃ כִּ֣י עַל־כֵּ֞ן שָׁלַ֥ח אֵלֵ֛ינוּ בָּבֶ֖ל לֵאמֹ֑ר אֲרֻכָּ֣ה הִ֔יא בְּנ֤וּ
29 בָתִּים֙ וְשֵׁ֔בוּ וְנִטְע֣וּ גַנּ֔וֹת וְאִכְל֖וּ אֶת־פְּרִיהֶֽן׃ וַיִּקְרָ֛א צְפַנְיָ֥ה
ל הַכֹּהֵ֖ן אֶת־הַסֵּ֣פֶר הַזֶּ֑ה בְּאָזְנֵ֖י יִרְמְיָ֥הוּ הַנָּבִֽיא׃ ס וַֽיְהִי֙
31 דְּבַר־יְהוָ֔ה אֶֽל־יִרְמְיָ֖הוּ לֵאמֹֽר׃ שְׁלַ֤ח עַל־כָּל־הַגּוֹלָה֙ לֵאמֹ֔ר
כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה אֶל־שְׁמַעְיָ֖ה הַנֶּחֱלָמִ֑י יַ֡עַן אֲשֶׁר֩ נִבָּ֨א לָכֶ֜ם
32 שְׁמַעְיָ֗ה וַאֲנִי֙ לֹ֣א שְׁלַחְתִּ֔יו וַיַּבְטַ֥ח אֶתְכֶ֖ם עַל־שָֽׁקֶר׃ לָכֵ֞ן כֹּֽה־
אָמַ֣ר יְהוָ֗ה הִנְנִי֙ פֹקֵ֜ד עַל־שְׁמַעְיָ֣ה הַנֶּחֱלָמִ֘י וְעַל־זַרְעוֹ֒ לֹא־
יִהְיֶ֨ה ל֜וֹ אִ֣ישׁ ׀ יוֹשֵׁ֣ב ׀ בְּתוֹךְ־הָעָ֣ם הַזֶּ֗ה וְלֹֽא־יִרְאֶ֥ה בַטּ֛וֹב
אֲשֶׁר־אֲנִ֥י עֹשֶֽׂה־לְעַמִּ֖י נְאֻם־יְהוָ֑ה כִּֽי־סָרָ֥ה דִבֶּ֖ר עַל־יְהוָֽה׃ ס

ל 30

א 2 הַדָּבָר֙ אֲשֶׁ֣ר הָיָ֣ה אֶֽל־יִרְמְיָ֔הוּ מֵאֵ֥ת יְהוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ כֹּֽה־אָמַ֥ר
יְהוָ֛ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל לֵאמֹ֑ר כְּתָב־לְךָ֗ אֵ֣ת כָּל־הַדְּבָרִ֛ים אֲשֶׁר־
3 דִּבַּ֥רְתִּי אֵלֶ֖יךָ אֶל־סֵֽפֶר׃ כִּ֣י הִנֵּ֞ה יָמִ֣ים בָּאִ֗ים נְאֻם־יְהוָ֔ה

---

v. 23 הַיּוֹדֵעַ ק'.

וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה אָמַר יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם וִירֵשׁוּהָ׃ פ
וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל וְאֶל־יְהוּדָה׃ 4
כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה קוֹל חֲרָדָה שָׁמָעְנוּ פַּחַד וְאֵין שָׁלוֹם׃ ה
שַׁאֲלוּ־נָא וּרְאוּ אִם־יֹלֵד זָכָר מַדּוּעַ רָאִיתִי כָל־גֶּבֶר יָדָיו עַל־ 6
חֲלָצָיו כַּיּוֹלֵדָה וְנֶהֶפְכוּ כָל־פָּנִים לְיֵרָקוֹן׃ הוֹי כִּי גָדוֹל 7
הַיּוֹם הַהוּא מֵאַיִן כָּמֹהוּ וְעֵת־צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה
יִוָּשֵׁעַ׃ וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם ׀ יְהוָה צְבָאוֹת אֶשְׁבֹּר עֻלּוֹ 8
מֵעַל צַוָּארֶךָ וּמוֹסְרוֹתֶיךָ אֲנַתֵּק וְלֹא־יַעַבְדוּ־בוֹ עוֹד זָרִים׃
וְעָבְדוּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם׃ 9
וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב נְאֻם־יְהוָה וְאַל־תֵּחַת יִשְׂרָאֵל י
כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם וְשָׁב
יַעֲקֹב וְשָׁקַט וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ כִּי־אִתְּךָ אֲנִי נְאֻם־יְהוָה 11
לְהוֹשִׁיעֶךָ כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל־הַגּוֹיִם ׀ אֲשֶׁר הֲפִצוֹתִיךָ שָּׁם
אַךְ אֹתְךָ לֹא־אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא
אֲנַקֶּךָּ׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָנוּשׁ לְשִׁבְרֵךְ נַחְלָה מַכָּתֵךְ׃ 12
אֵין־דָּן דִּינֵךְ לְמָזוֹר רְפֻאוֹת תְּעָלָה אֵין לָךְ׃ כָּל־מְאַהֲבַיִךְ 13 14
שְׁכֵחוּךְ אוֹתָךְ לֹא יִדְרֹשׁוּ כִּי מַכַּת אוֹיֵב הִכִּיתִיךְ מוּסַר אַכְזָרִי
עַל רֹב עֲוֺנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתָיִךְ׃ מַה־תִּזְעַק עַל־שִׁבְרֵךְ אָנוּשׁ טו
מַכְאֹבֵךְ עַל ׀ רֹב עֲוֺנֵךְ עָצְמוּ חַטֹּאתַיִךְ עָשִׂיתִי אֵלֶּה לָךְ׃
לָכֵן כָּל־אֹכְלַיִךְ יֵאָכֵלוּ וְכָל־צָרַיִךְ כֻּלָּם בַּשְּׁבִי יֵלֵכוּ וְהָיוּ 16
שֹׁאסַיִךְ לִמְשִׁסָּה וְכָל־בֹּזְזַיִךְ אֶתֵּן לָבַז׃ כִּי אַעֲלֶה אֲרֻכָה לָךְ 17
וּמִמַּכּוֹתַיִךְ אֶרְפָּאֵךְ נְאֻם־יְהוָה כִּי נִדָּחָה קָרְאוּ לָךְ צִיּוֹן הִיא
דֹּרֵשׁ אֵין לָהּ׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי־שָׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי 18
יַעֲקוֹב וּמִשְׁכְּנֹתָיו אֲרַחֵם וְנִבְנְתָה עִיר עַל־תִּלָּהּ וְאַרְמוֹן עַל־
מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב׃ וְיָצָא מֵהֶם תּוֹדָה וְקוֹל מְשַׂחֲקִים וְהִרְבִּתִים 19
וְלֹא יִמְעָטוּ וְהִכְבַּדְתִּים וְלֹא יִצְעָרוּ׃ וְהָיוּ בָנָיו כְּקֶדֶם וַעֲדָתוֹ כ
לְפָנַי תִּכּוֹן וּפָקַדְתִּי עַל כָּל־לֹחֲצָיו׃ וְהָיָה אַדִּירוֹ מִמֶּנּוּ 21
וּמֹשְׁלוֹ מִקִּרְבּוֹ יֵצֵא וְהִקְרַבְתִּיו וְנִגַּשׁ אֵלָי כִּי מִי הוּא־זֶה
עָרַב אֶת־לִבּוֹ לָגֶשֶׁת אֵלַי נְאֻם־יְהוָה׃ וִהְיִיתֶם לִי לְעָם 22
וְאָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹהִים׃ פ

v. 16 מלא א'. ibid. פתח בס"פ. v. 18 מלא ו'.

23 הִנֵּה ׀ סַעֲרַת יְהוָה חֵמָה יָצְאָה סַעַר מִתְגּוֹרֵר עַל רֹאשׁ
24 רְשָׁעִים יָחוּל׃ לֹא יָשׁוּב חֲרוֹן אַף־יְהוָה עַד־עֲשֹׂתוֹ
וְעַד־הֲקִימוֹ מְזִמּוֹת לִבּוֹ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּתְבּוֹנְנוּ בָהּ׃

לא 31

א בָּעֵת הַהִיא נְאֻם־יְהוָה אֶהְיֶה לֵאלֹהִים לְכֹל מִשְׁפְּחוֹת יִשְׂרָאֵל
וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ פ
2 כֹּה אָמַר יְהוָה מָצָא חֵן בַּמִּדְבָּר עַם שְׂרִידֵי חָרֶב הָלוֹךְ
3 לְהַרְגִּיעוֹ יִשְׂרָאֵל׃ מֵרָחוֹק יְהוָה נִרְאָה־לִי וְאַהֲבַת עוֹלָם
4 אֲהַבְתִּיךְ עַל־כֵּן מְשַׁכְתִּיךְ חָסֶד׃ עוֹד אֶבְנֵךְ וְנִבְנֵית בְּתוּלַת
ה יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעְדִּי תֻפַּיִךְ וְיָצָאת בִּמְחוֹל מְשַׂחֲקִים׃ עוֹד
6 תִּטְּעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שֹׁמְרוֹן נָטְעוּ נֹטְעִים וְחִלֵּלוּ׃ כִּי יֶשׁ־יוֹם
קָרְאוּ נֹצְרִים בְּהַר אֶפְרָיִם קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל־יְהוָה
7 אֱלֹהֵינוּ׃ ס כִּי־כֹה ׀ אָמַר יְהוָה רָנּוּ לְיַעֲקֹב שִׂמְחָה
וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאִמְרוּ הוֹשַׁע יְהוָה
8 אֶת־עַמְּךָ אֵת שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל׃ הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ
צָפוֹן וְקִבַּצְתִּים מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ בָּם עִוֵּר וּפִסֵּחַ הָרָה וְיֹלֶדֶת
9 יַחְדָּו קָהָל גָּדוֹל יָשׁוּבוּ הֵנָּה׃ בִּבְכִי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילֵם
אוֹלִיכֵם אֶל־נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכָּשְׁלוּ בָּהּ כִּי־הָיִיתִי
לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי הוּא׃ פ
י שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה גּוֹיִם וְהַגִּידוּ בָאִיִּים מִמֶּרְחָק וְאִמְרוּ מְזָרֵה
11 יִשְׂרָאֵל יְקַבְּצֶנּוּ וּשְׁמָרוֹ כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ׃ כִּי־פָדָה יְהוָה אֶת־
12 יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃ וּבָאוּ וְרִנְּנוּ בִמְרוֹם־צִיּוֹן
וְנָהֲרוּ אֶל־טוּב יְהוָה עַל־דָּגָן וְעַל־תִּירֹשׁ וְעַל־יִצְהָר וְעַל־
בְּנֵי־צֹאן וּבָקָר וְהָיְתָה נַפְשָׁם כְּגַן רָוֶה וְלֹא־יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה
13 עוֹד׃ אָז תִּשְׂמַח בְּתוּלָה בְּמָחוֹל וּבַחֻרִים וּזְקֵנִים יַחְדָּו
וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַּחְתִּים מִיגוֹנָם׃
14 וְרִוֵּיתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשֶׁן וְעַמִּי אֶת־טוּבִי יִשְׂבָּעוּ נְאֻם־
יְהוָה׃ פ
טו כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל
מְבַכָּה עַל־בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל־בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ׃ ס

v. 8 קמץ בסגולתא.

16 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה כִּי יֵשׁ
17 שָׂכָר לִפְעֻלָּתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב׃ וְיֵשׁ־תִּקְוָה
18 לְאַחֲרִיתֵךְ נְאֻם־יְהוָה וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם׃ שָׁמוֹעַ שָׁמַעְתִּי
אֶפְרַיִם מִתְנוֹדֵד יִסַּרְתַּנִי וָאִוָּסֵר כְּעֵגֶל לֹא לֻמָּד הֲשִׁבֵנִי
19 וְאָשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי׃ כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחַמְתִּי וְאַחֲרֵי
הִוָּדְעִי סָפַקְתִּי עַל־יָרֵךְ בֹּשְׁתִּי וְגַם־נִכְלַמְתִּי כִּי נָשָׂאתִי חֶרְפַּת
כ נְעוּרָי׃ הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשֻׁעִים כִּי־מִדֵּי
דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ
נְאֻם־יְהוָה׃ פ
21 הַצִּיבִי לָךְ צִיֻּנִים שִׂמִי לָךְ תַּמְרוּרִים שִׁתִי לִבֵּךְ לַמְסִלָּה דֶּרֶךְ
22 הָלָכְתִּי שׁוּבִי בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל שֻׁבִי אֶל־עָרַיִךְ אֵלֶּה׃ עַד־מָתַי
תִּתְחַמָּקִין הַבַּת הַשּׁוֹבֵבָה כִּי־בָרָא יְהוָה חֲדָשָׁה בָּאָרֶץ נְקֵבָה
23 תְּסוֹבֵב גָּבֶר׃ ס כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
עוֹד יֹאמְרוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרָיו בְּשׁוּבִי
24 אֶת־שְׁבוּתָם יְבָרֶכְךָ יְהוָה נְוֵה־צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ׃ וְיָשְׁבוּ בָהּ
כה יְהוּדָה וְכָל־עָרָיו יַחְדָּו אִכָּרִים וְנָסְעוּ בָּעֵדֶר׃ כִּי הִרְוֵיתִי
26 נֶפֶשׁ עֲיֵפָה וְכָל־נֶפֶשׁ דָּאֲבָה מִלֵּאתִי׃ עַל־זֹאת הֱקִיצֹתִי
27 וָאֶרְאֶה וּשְׁנָתִי עָרְבָה לִּי׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
וְזָרַעְתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע
28 בְּהֵמָה׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וְלַהֲרֹס
וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרֵעַ כֵּן אֶשְׁקֹד עֲלֵיהֶם לִבְנוֹת וְלִנְטוֹעַ נְאֻם־יְהוָה׃
29 בַּיָּמִים הָהֵם לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אָכְלוּ בֹסֶר וְשִׁנֵּי בָנִים
ל תִּקְהֶינָה׃ כִּי אִם־אִישׁ בַּעֲוֺנוֹ יָמוּת כָּל־הָאָדָם הָאֹכֵל הַבֹּסֶר
31 תִּקְהֶינָה שִׁנָּיו׃ ס הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי
32 אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃ לֹא כַבְּרִית
אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בְּיוֹם הֶחֱזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה הֵפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָם נְאֻם־
33 יְהוָה׃ כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי
הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָה נָתַתִּי אֶת־תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם
34 אֶכְתֲּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ וְלֹא
יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־

v. 21 יתיר י'.

יְהוָה כִּי כוּלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְּטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה
לה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֺנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃ ס כֹּה ׀ אָמַר
יְהוָה נֹתֵן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֻקֹּת יָרֵחַ וְכוֹכָבִים לְאוֹר לָיְלָה
36 רֹגַע הַיָּם וַיֶּהֱמוּ גַלָּיו יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ אִם־יָמֻשׁוּ הַחֻקִּים
הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם־יְהוָה גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מִהְיוֹת גּוֹי
37 לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אִם־יִמַּדּוּ שָׁמַיִם
מִלְמַעְלָה וְיֵחָקְרוּ מוֹסְדֵי־אֶרֶץ לְמָטָּה גַּם־אֲנִי אֶמְאַס בְּכָל־
38 זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל־כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם־יְהוָה׃ ס הִנֵּה
יָמִים ° נְאֻם־יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה מִמִּגְדַּל חֲנַנְאֵל
39 שַׁעַר הַפִּנָּה׃ וְיָצָא עוֹד קָוֵה הַמִּדָּה נֶגְדּוֹ עַל גִּבְעַת גָּרֵב וְנָסַב
מ גֹּעָתָה׃ וְכָל־הָעֵמֶק הַפְּגָרִים ׀ וְהַדֶּשֶׁן וְכָל־הַשְּׁרֵמוֹת עַד־נַחַל
קִדְרוֹן עַד־פִּנַּת שַׁעַר הַסּוּסִים מִזְרָחָה קֹדֶשׁ לַיהוָה לֹא־יִנָּתֵשׁ
וְלֹא־יֵהָרֵס עוֹד לְעוֹלָם׃ פ

לב 32

א הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בַּשָּׁנָת הָעֲשִׂרִית
לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיא הַשָּׁנָה שְׁמֹנֶה־עֶשְׂרֵה שָׁנָה
2 לִנְבוּכַדְרֶאצַּר׃ וְאָז חֵיל מֶלֶךְ בָּבֶל צָרִים עַל־יְרוּשָׁלִָם
וְיִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא הָיָה כָלוּא בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה אֲשֶׁר בֵּית־מֶלֶךְ
3 יְהוּדָה׃ אֲשֶׁר כְּלָאוֹ צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר מַדּוּעַ אַתָּה
נִבָּא לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד
4 מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא יִמָּלֵט מִיַּד
הַכַּשְׂדִּים כִּי־הִנָּתֹן יִנָּתֵן בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל וְדִבֶּר־פִּיו עִם־פִּיו
ה וְעֵינָיו אֶת־עֵינָו תִּרְאֶינָה׃ וּבָבֶל יוֹלִךְ אֶת־צִדְקִיָּהוּ וְשָׁם
יִהְיֶה עַד־פָּקְדִי אֹתוֹ נְאֻם־יְהוָה כִּי תִלָּחֲמוּ אֶת־הַכַּשְׂדִּים לֹא
6 תַצְלִיחוּ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃
7 הִנֵּה חֲנַמְאֵל בֶּן־שַׁלֻּם דֹּדְךָ בָּא אֵלֶיךָ לֵאמֹר קְנֵה לְךָ אֶת־
8 שָׂדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת כִּי לְךָ מִשְׁפַּט הַגְּאֻלָּה לִקְנוֹת׃ וַיָּבֹא אֵלַי
חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי כִּדְבַר יְהוָה אֶל־חֲצַר הַמַּטָּרָה וַיֹּאמֶר אֵלַי
קְנֵה־נָא אֶת־שָׂדִי אֲשֶׁר־בַּעֲנָתוֹת אֲשֶׁר ׀ בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִין כִּי־לְךָ
מִשְׁפַּט הַיְרֻשָּׁה וּלְךָ הַגְּאֻלָּה קְנֵה־לָךְ וָאֵדַע כִּי דְבַר־יְהוָה

---

v. 34 דגש אחר שורק. v. 38 בָּאִים קרי ולא כתיב. v. 39 קַו קרי.
v. 40 השְּׁדֵמוֹת ק'. v. 1 בַּשָּׁנָה ק'. ibid. פתח בס"פ. v. 4 עֵינָיו ק'.

הוּא׃ וָאֶקְנֶה אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן־דֹּדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת 9
וָאֶשְׁקֲלָה־לּוֹ אֶת־הַכֶּסֶף שִׁבְעָה שְׁקָלִים וַעֲשָׂרָה הַכָּסֶף׃
וָאֶכְתֹּב בַּסֵּפֶר וָאֶחְתֹּם וָאָעֵד עֵדִים וָאֶשְׁקֹל הַכֶּסֶף בְּמֹאזְנָיִם׃ י
וָאֶקַּח אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה אֶת־הֶחָתוּם הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְאֶת־ 11
הַגָּלוּי׃ וָאֶתֵּן אֶת־הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה בֶּן־ 12
מַחְסֵיָה לְעֵינֵי חֲנַמְאֵל דֹּדִי וּלְעֵינֵי הָעֵדִים הַכֹּתְבִים בְּסֵפֶר
הַמִּקְנָה לְעֵינֵי כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃
וָאֲצַוֶּה אֶת־בָּרוּךְ לְעֵינֵיהֶם לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת 13 14
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָקוֹחַ אֶת־הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה אֵת־סֵפֶר הַמִּקְנָה
הַזֶּה וְאֵת הֶחָתוּם וְאֵת סֵפֶר הַגָּלוּי הַזֶּה וּנְתַתָּם בִּכְלִי־חָרֶשׂ
לְמַעַן יַעַמְדוּ יָמִים רַבִּים׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת טו
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יִקָּנוּ בָתִּים וְשָׂדוֹת וּכְרָמִים בָּאָרֶץ
הַזֹּאת׃ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אַחֲרֵי תִתִּי אֶת־סֵפֶר הַמִּקְנָה 16
אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה לֵאמֹר׃ אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִה הִנֵּה ׀ אַתָּה 17
עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבִזְרֹעֲךָ
הַנְּטוּיָה לֹא־יִפָּלֵא מִמְּךָ כָּל־דָּבָר׃ עֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים 18
וּמְשַׁלֵּם עֲוֺן אָבוֹת אֶל־חֵיק בְּנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגִּבּוֹר יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ גְּדֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה 19
אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פְקֻחוֹת עַל־כָּל־דַּרְכֵי בְּנֵי אָדָם לָתֵת לְאִישׁ
כִּדְרָכָיו וְכִפְרִי מַעֲלָלָיו׃ אֲשֶׁר שַׂמְתָּ אֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ־ כ
מִצְרַיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וּבְיִשְׂרָאֵל וּבָאָדָם וַתַּעֲשֶׂה־לְּךָ שֵׁם
כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַתֹּצֵא אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם 21
בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְיָד חֲזָקָה וּבְאֶזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָא
גָּדוֹל׃ וַתִּתֵּן לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתָם 22
לָתֵת לָהֶם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וַיָּבֹאוּ וַיִּרְשׁוּ אֹתָהּ 23
וְלֹא־שָׁמְעוּ בְקוֹלֶךָ וּבְתֹרָותְךָ לֹא־הָלָכוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר
צִוִּיתָה לָהֶם לַעֲשׂוֹת לֹא עָשׂוּ וַתַּקְרֵא אֹתָם אֵת כָּל־הָרָעָה
הַזֹּאת׃ הִנֵּה הַסֹּלְלוֹת בָּאוּ הָעִיר לְלָכְדָהּ וְהָעִיר נִתְּנָה בְּיַד 24
הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַחֶרֶב וְהָרָעָב וְהַדָּבֶר
וַאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ הָיָה וְהִנְּךָ רֹאֶה׃ וְאַתָּה אָמַרְתָּ אֵלַי אֲדֹנָי כה

---

v. 23 וּבְתוֹרָתְךָ ק׳.

יְהוִה קְנֵה־לְךָ הַשָּׂדֶה בַּכֶּסֶף וְהָעֵד עֵדִים וְהָעִיר נִתְּנָה
בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃ פ
26 27 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃ הִנֵּה אֲנִי יְהוָה
28 אֱלֹהֵי כָּל־בָּשָׂר הֲמִמֶּנִּי יִפָּלֵא כָּל־דָּבָר׃ לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה
הִנְנִי נֹתֵן אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר
29 מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וּבָאוּ הַכַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים עַל־הָעִיר
הַזֹּאת וְהִצִּיתוּ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ וּשְׂרָפוּהָ וְאֵת הַבָּתִּים
אֲשֶׁר קִטְּרוּ עַל־גַּגּוֹתֵיהֶם לַבַּעַל וְהִסִּכוּ נְסָכִים לֵאלֹהִים
ל אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי׃ כִּי־הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה
אַךְ עֹשִׂים הָרַע בְּעֵינַי מִנְּעֻרֹתֵיהֶם כִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אַךְ מַכְעִסִים
31 אֹתִי בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה׃ כִּי עַל־אַפִּי וְעַל־חֲמָתִי
הָיְתָה־לִּי הָעִיר הַזֹּאת לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ אוֹתָהּ וְעַד הַיּוֹם
32 הַזֶּה לַהֲסִירָהּ מֵעַל פָּנָי׃ עַל כָּל־רָעַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי
יְהוּדָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסֵנִי הֵמָּה מַלְכֵיהֶם שָׂרֵיהֶם כֹּהֲנֵיהֶם
33 וּנְבִיאֵיהֶם וְאִישׁ יְהוּדָה וְיֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּפְנוּ אֵלַי עֹרֶף
וְלֹא פָנִים וְלַמֵּד אֹתָם הַשְׁכֵּם וְלַמֵּד וְאֵינָם שֹׁמְעִים לָקַחַת
34 מוּסָר׃ וַיָּשִׂימוּ שִׁקּוּצֵיהֶם בַּבַּיִת אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי עָלָיו
לה לְטַמְּאוֹ׃ וַיִּבְנוּ אֶת־בָּמוֹת הַבַּעַל אֲשֶׁר ׀ בְּגֵיא בֶן־הִנֹּם
לְהַעֲבִיר אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם לַמֹּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִים
וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי לַעֲשׂוֹת הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת לְמַעַן הַחֲטִי אֶת־
36 יְהוּדָה׃ ס וְעַתָּה לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
הָעִיר הַזֹּאת אֲשֶׁר ׀ אַתֶּם אֹמְרִים נִתְּנָה בְּיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל
37 בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדָּבֶר׃ הִנְנִי מְקַבְּצָם מִכָּל־הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר
הִדַּחְתִּים שָׁם בְּאַפִּי וּבַחֲמָתִי וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַהֲשִׁבֹתִים אֶל־
38 הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהֹשַׁבְתִּים לָבֶטַח׃ וְהָיוּ לִי לְעָם וַאֲנִי אֶהְיֶה
39 לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד וְדֶרֶךְ אֶחָד לְיִרְאָה
מ אוֹתִי כָּל־הַיָּמִים לְטוֹב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם׃ וְכָרַתִּי
לָהֶם בְּרִית עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא־אָשׁוּב מֵאַחֲרֵיהֶם לְהֵיטִיבִי אוֹתָם
41 וְאֶת־יִרְאָתִי אֶתֵּן בִּלְבָבָם לְבִלְתִּי סוּר מֵעָלָי׃ וְשַׂשְׂתִּי עֲלֵיהֶם
לְהֵטִיב אוֹתָם וּנְטַעְתִּים בָּאָרֶץ הַזֹּאת בֶּאֱמֶת בְּכָל־לִבִּי

v. 35 הַחֲטִיא ק׳.

וּבְכָל־נַפְשִׁי׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר הֵבֵאתִי אֶל־ 42
הָעָם הַזֶּה אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת כֵּן אָנֹכִי מֵבִיא
עֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר עֲלֵיהֶם׃ וְנִקְנָה 43
הַשָּׂדֶה בָּאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר ׀ אַתֶּם אֹמְרִים שְׁמָמָה הִיא
מֵאֵין אָדָם וּבְהֵמָה נִתְּנָה בְּיַד הַכַּשְׂדִּים׃ שָׂדוֹת בַּכֶּסֶף יִקְנוּ 44
וְכָתוֹב בַּסֵּפֶר ׀ וְחָתוֹם וְהָעֵד עֵדִים בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי
יְרוּשָׁלִַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה וּבְעָרֵי הָהָר וּבְעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי
הַנֶּגֶב כִּי־אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּתָם נְאֻם־יְהוָה׃ ס

לג 33

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ שֵׁנִית וְהוּא עוֹדֶנּוּ עָצוּר בַּחֲצַר א
הַמַּטָּרָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה עֹשָׂהּ יְהוָה יוֹצֵר אוֹתָהּ 2
לַהֲכִינָהּ יְהוָה ׀ שְׁמוֹ׃ קְרָא אֵלַי וְאֶעֱנֶךָּ וְאַגִּידָה לְּךָ גְּדֹלוֹת 3
וּבְצֻרוֹת לֹא יְדַעְתָּם׃ ס כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 4
עַל־בָּתֵּי הָעִיר הַזֹּאת וְעַל־בָּתֵּי מַלְכֵי יְהוּדָה הַנְּתֻצִים אֶל־
הַסֹּלְלוֹת וְאֶל־הֶחָרֶב׃ בָּאִים לְהִלָּחֵם אֶת־הַכַּשְׂדִּים וּלְמַלְאָם ה
אֶת־פִּגְרֵי הָאָדָם אֲשֶׁר־הִכֵּיתִי בְאַפִּי וּבַחֲמָתִי וַאֲשֶׁר הִסְתַּרְתִּי
פָנַי מֵהָעִיר הַזֹּאת עַל כָּל־רָעָתָם׃ הִנְנִי מַעֲלֶה־לָּהּ אֲרֻכָה 6
וּמַרְפֵּא וּרְפָאתִים וְגִלֵּיתִי לָהֶם עֲתֶרֶת שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ וַהֲשִׁבֹתִי 7
אֶת־שְׁבוּת יְהוּדָה וְאֵת שְׁבוּת יִשְׂרָאֵל וּבְנִתִים כְּבָרִאשֹׁנָה׃
וְטִהַרְתִּים מִכָּל־עֲוֺנָם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי וְסָלַחְתִּי לְכוֹל־ 8
עֲוֺנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לִי וַאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִי׃ וְהָיְתָה לִּי 9
לְשֵׁם שָׂשׂוֹן לִתְהִלָּה וּלְתִפְאֶרֶת לְכֹל גּוֹיֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּ
אֶת־כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה אוֹתָם וּפָחֲדוּ וְרָגְזוּ עַל כָּל־
הַטּוֹבָה וְעַל כָּל־הַשָּׁלוֹם אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה לָּהּ׃ פ
כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה עוֹד יִשָּׁמַע בַּמָּקוֹם־הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים י
חָרֵב הוּא מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין בְּהֵמָה בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת
יְרוּשָׁלִַם הַנְשַׁמּוֹת מֵאֵין אָדָם וּמֵאֵין יוֹשֵׁב וּמֵאֵין בְּהֵמָה׃
קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל אֹמְרִים 11
הוֹדוּ אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת כִּי־טוֹב יְהוָה כִּי־לְעוֹלָם חַסְדּוֹ
מְבִאִים תּוֹדָה בֵּית יְהוָה כִּי אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּת הָאָרֶץ

v. 8 יתיר ו׳.

12 כְּבָרִאשֹׁנָה אָמַר יְהוָה׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד
יִהְיֶה ׀ בַּמָּקוֹם הַזֶּה הֶחָרֵב מֵאֵין־אָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וּבְכָל־עָרָיו
13 נְוֵה רֹעִים מַרְבִּצִים צֹאן׃ בְּעָרֵי הָהָר בְּעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וּבְעָרֵי
הַנֶּגֶב וּבְאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּבִסְבִיבֵי יְרוּשָׁלִַם וּבְעָרֵי יְהוּדָה עֹד
14 תַּעֲבֹרְנָה הַצֹּאן עַל־יְדֵי מוֹנֶה אָמַר יְהוָה׃ ס הִנֵּה יָמִים
בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
טו אֶל־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל־בֵּית יְהוּדָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא
אַצְמִיחַ לְדָוִד צֶמַח צְדָקָה וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃
16 בַּיָּמִים הָהֵם תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם תִּשְׁכּוֹן לָבֶטַח וְזֶה
17 אֲשֶׁר־יִקְרָא־לָהּ יְהוָה ׀ צִדְקֵנוּ׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה לֹא־
18 יִכָּרֵת לְדָוִד אִישׁ יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא בֵית־יִשְׂרָאֵל׃ וְלַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם לֹא־יִכָּרֵת אִישׁ מִלְּפָנָי מַעֲלֶה עוֹלָה וּמַקְטִיר מִנְחָה
19 וְעֹשֶׂה זֶּבַח כָּל־הַיָּמִים׃ ס וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ
כ לֵאמוֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־תָּפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי הַיּוֹם וְאֶת־
21 בְּרִיתִי הַלָּיְלָה וּלְבִלְתִּי הֱיוֹת יוֹמָם־וָלַיְלָה בְּעִתָּם׃ גַּם־בְּרִיתִי
תֻפַר אֶת־דָּוִד עַבְדִּי מִהְיוֹת־לוֹ בֵן מֹלֵךְ עַל־כִּסְאוֹ וְאֶת־
22 הַלְוִיִּם הַכֹּהֲנִים מְשָׁרְתָי׃ אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר צְבָא הַשָּׁמַיִם וְלֹא
יִמַּד חוֹל הַיָּם כֵּן אַרְבֶּה אֶת־זֶרַע דָּוִד עַבְדִּי וְאֶת־הַלְוִיִּם
23 מְשָׁרְתֵי אֹתִי׃ ס וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃
24 הֲלוֹא רָאִיתָ מָה־הָעָם הַזֶּה דִּבְּרוּ לֵאמֹר שְׁתֵּי הַמִּשְׁפָּחוֹת
אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה בָּהֶם וַיִּמְאָסֵם וְאֶת־עַמִּי יִנְאָצוּן מִהְיוֹת
כה עוֹד גּוֹי לִפְנֵיהֶם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
26 וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא־שָׂמְתִּי׃ גַּם־זֶרַע יַעֲקוֹב וְדָוִד
עַבְדִּי אֶמְאַס מִקַּחַת מִזַּרְעוֹ מֹשְׁלִים אֶל־זֶרַע אַבְרָהָם יִשְׂחָק
וְיַעֲקֹב כִּי־אָשׁוּב אֶת־שְׁבוּתָם וְרִחַמְתִּים׃ ס

לד 34

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה וּנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־
בָּבֶל ׀ וְכָל־חֵילוֹ וְכָל־מַמְלְכוֹת אֶרֶץ מֶמְשֶׁלֶת יָדוֹ וְכָל־
2 הָעַמִּים נִלְחָמִים עַל־יְרוּשָׁלִַם וְעַל־כָּל־עָרֶיהָ לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָלֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה

---

v. 26 מלא ר׳. ibid. אָשִׁיב ק׳.

וְאָמַרְתָּ֣ אֵלָ֗יו כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הִנְנִ֨י נֹתֵ֜ן אֶת־הָעִ֤יר הַזֹּאת֙ בְּיַ֣ד
מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֔ל וּשְׂרָפָ֖הּ בָּאֵֽשׁ׃ וְאַתָּ֗ה לֹ֤א תִמָּלֵט֙ מִיָּד֔וֹ כִּ֚י תָּפֹ֣שׂ 3
תִּתָּפֵ֔שׂ וּבְיָד֖וֹ תִּנָּתֵ֑ן וְעֵינֶ֗יךָ אֶת־עֵינֵ֨י מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֜ל תִּרְאֶ֗ינָה
וּפִ֛יהוּ אֶת־פִּ֥יךָ יְדַבֵּ֖ר וּבָבֶ֥ל תָּבֽוֹא׃ אַ֛ךְ שְׁמַ֥ע דְּבַר־יְהוָ֖ה 4
צִדְקִיָּ֖הוּ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה כֹּֽה־אָמַ֤ר יְהוָה֙ עָלֶ֔יךָ לֹ֥א תָמ֖וּת בֶּחָֽרֶב׃
בְּשָׁל֣וֹם תָּמ֗וּת וּֽבְמִשְׂרְפ֣וֹת אֲ֠בוֹתֶיךָ הַמְּלָכִ֨ים הָרִאשֹׁנִ֜ים ה
אֲשֶׁר־הָי֣וּ לְפָנֶ֗יךָ כֵּ֚ן יִשְׂרְפוּ־לָ֔ךְ וְה֥וֹי אָד֖וֹן יִסְפְּדוּ־לָ֑ךְ כִּֽי־
דָבָ֥ר אֲנִֽי־דִבַּ֖רְתִּי נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס וַיְדַבֵּר֙ יִרְמְיָ֣הוּ הַנָּבִ֔יא אֶל־ 6
צִדְקִיָּ֖הוּ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה אֵ֛ת כָּל־הַדְּבָרִ֥ים הָאֵ֖לֶּה בִּירוּשָׁלִָֽם׃
וְחֵ֣יל ׀ מֶ֣לֶךְ בָּבֶ֗ל נִלְחָמִים֙ עַל־יְר֣וּשָׁלִַ֔ם וְעַ֛ל כָּל־עָרֵ֥י יְהוּדָ֖ה 7
הַנּֽוֹתָר֑וֹת אֶל־לָכִישׁ֙ וְאֶל־עֲזֵקָ֔ה כִּ֣י הֵ֗נָּה נִשְׁאֲר֛וּ בְּעָרֵ֥י יְהוּדָ֖ה
עָרֵ֥י מִבְצָֽר׃ ס הַדָּבָ֛ר אֲשֶׁר־הָיָ֥ה אֶֽל־יִרְמְיָ֖הוּ מֵאֵ֣ת יְהוָ֑ה 8
אַחֲרֵ֡י כְּרֹת֩ הַמֶּ֨לֶךְ צִדְקִיָּ֜הוּ בְּרִ֗ית אֶת־כָּל־הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר
בִּירוּשָׁלִַ֔ם לִקְרֹ֥א לָהֶ֖ם דְּרֽוֹר׃ לְ֠שַׁלַּח אִ֣ישׁ אֶת־עַבְדּ֞וֹ וְאִ֧ישׁ 9
אֶת־שִׁפְחָת֛וֹ הָעִבְרִ֥י וְהָֽעִבְרִיָּ֖ה חָפְשִׁ֑ים לְבִלְתִּ֧י עֲבָד־בָּ֛ם
בִּֽיהוּדִ֥י אָחִ֖יהוּ אִֽישׁ׃ וַֽיִּשְׁמְעוּ֩ כָל־הַשָּׂרִ֨ים וְכָל־הָעָ֜ם אֲשֶׁר־ י
בָּ֣אוּ בַבְּרִ֗ית לְ֠שַׁלַּח אִ֣ישׁ אֶת־עַבְדּ֞וֹ וְאִ֤ישׁ אֶת־שִׁפְחָתוֹ֙
חָפְשִׁ֔ים לְבִלְתִּ֥י עֲבָד־בָּ֖ם ע֑וֹד וַֽיִּשְׁמְע֖וּ וַיְשַׁלֵּֽחוּ׃ וַיָּשׁ֙וּבוּ֙ 11
אַחֲרֵי־כֵ֔ן וַיָּשִׁ֙בוּ֙ אֶת־הָֽעֲבָדִים֙ וְאֶת־הַשְּׁפָח֔וֹת אֲשֶׁ֥ר שִׁלְּח֖וּ
חָפְשִׁ֑ים וַֽיִּכְבְּישׁ֔וּם לַעֲבָדִ֖ים וְלִשְׁפָחֽוֹת׃ ס וַיְהִ֤י דְבַר־יְהוָה֙ 12
אֶֽל־יִרְמְיָ֔הוּ מֵאֵ֥ת יְהוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ כֹּֽה־אָמַ֥ר יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל 13
אָנֹכִ֗י כָּרַ֤תִּי בְרִית֙ אֶת־אֲב֣וֹתֵיכֶ֔ם בְּי֨וֹם הוֹצִאִ֤י אוֹתָם֙ מֵאֶ֣רֶץ
מִצְרַ֔יִם מִבֵּ֥ית עֲבָדִ֖ים לֵאמֹֽר׃ מִקֵּ֣ץ שֶׁ֣בַע שָׁנִ֡ים תְּֽשַׁלְּח֡וּ אִישׁ֩ 14
אֶת־אָחִ֨יו הָעִבְרִ֜י אֲשֶׁר־יִמָּכֵ֣ר לְךָ֗ וַעֲבָֽדְךָ֙ שֵׁ֣שׁ שָׁנִ֔ים וְשִׁלַּחְתּ֥וֹ
חָפְשִׁ֖י מֵעִמָּ֑ךְ וְלֹא־שָׁמְע֤וּ אֲבֽוֹתֵיכֶם֙ אֵלַ֔י וְלֹ֥א הִטּ֖וּ אֶת־אָזְנָֽם׃
וַתָּשֻׁ֨בוּ אַתֶּ֜ם הַיּ֗וֹם וַתַּעֲשׂ֤וּ אֶת־הַיָּשָׁר֙ בְּעֵינַ֔י לִקְרֹ֥א דְר֖וֹר אִ֣ישׁ טו
לְרֵעֵ֑הוּ וַתִּכְרְת֤וּ בְרִית֙ לְפָנַ֔י בַּבַּ֕יִת אֲשֶׁר־נִקְרָ֥א שְׁמִ֖י עָלָֽיו׃
וַתָּשֻׁ֗בוּ וַתְּחַלְּל֣וּ אֶת־שְׁמִ֔י וַתָּשִׁ֜בוּ אִ֣ישׁ אֶת־עַבְדּ֗וֹ וְאִ֤ישׁ אֶת־ 16
שִׁפְחָת֔וֹ אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתֶּ֥ם חָפְשִׁ֖ים לְנַפְשָׁ֑ם וַתִּכְבְּשׁ֣וּ אֹתָ֔ם
לִֽהְי֣וֹת לָכֶ֔ם לַעֲבָדִ֖ים וְלִשְׁפָחֽוֹת׃ ס לָכֵ֞ן כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָ֗ה 17

v. 11 וַיִּכְבְּשׁוּם ק׳.

אַתֶּם לֹא־שְׁמַעְתֶּם אֵלַי לִקְרֹא דְרוֹר אִישׁ לְאָחִיו וְאִישׁ לְרֵעֵהוּ
הִנְנִי קֹרֵא לָכֶם דְּרוֹר נְאֻם־יְהוָה אֶל־הַחֶרֶב אֶל־הַדֶּבֶר וְאֶל־
18 הָרָעָב וְנָתַתִּי אֶתְכֶם לְזַעֲוָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃ וְנָתַתִּי
אֶת־הָאֲנָשִׁים הָעֹבְרִים אֶת־בְּרִתִי אֲשֶׁר לֹא־הֵקִימוּ אֶת־דִּבְרֵי
הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרְתוּ לְפָנָי הָעֵגֶל אֲשֶׁר כָּרְתוּ לִשְׁנַיִם וַיַּעַבְרוּ
19 בֵּין בְּתָרָיו׃ שָׂרֵי יְהוּדָה וְשָׂרֵי יְרוּשָׁלַםִ הַסָּרִסִים וְהַכֹּהֲנִים
כ וְכֹל עַם הָאָרֶץ הָעֹבְרִים בֵּין בִּתְרֵי הָעֵגֶל׃ וְנָתַתִּי אוֹתָם בְּיַד
אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וְהָיְתָה נִבְלָתָם לְמַאֲכָל לְעוֹף
21 הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ׃ וְאֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־
שָׂרָיו אֶתֵּן בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד חֵיל מֶלֶךְ
22 בָּבֶל הָעֹלִים מֵעֲלֵיכֶם׃ הִנְנִי מְצַוֶּה נְאֻם־יְהוָה וַהֲשִׁבֹתִים
אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְנִלְחֲמוּ עָלֶיהָ וּלְכָדוּהָ וּשְׂרָפֻהָ בָאֵשׁ וְאֶת־
עָרֵי יְהוּדָה אֶתֵּן שְׁמָמָה מֵאֵין יֹשֵׁב׃ ס

לה 35

א הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה בִּימֵי יְהוֹיָקִים בֶּן־
2 יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ אֶל־בֵּית הָרֵכָבִים וְדִבַּרְתָּ
אוֹתָם וַהֲבִאוֹתָם בֵּית יְהוָה אֶל־אַחַת הַלְּשָׁכוֹת וְהִשְׁקִיתָ
3 אוֹתָם יָיִן׃ וָאֶקַּח אֶת־יַאֲזַנְיָה בֶן־יִרְמְיָהוּ בֶּן־חֲבַצִּנְיָה וְאֶת־
4 אֶחָיו וְאֶת־כָּל־בָּנָיו וְאֵת כָּל־בֵּית הָרֵכָבִים׃ וָאָבִא אֹתָם בֵּית
יְהוָה אֶל־לִשְׁכַּת בְּנֵי חָנָן בֶּן־יִגְדַּלְיָהוּ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־
אֵצֶל לִשְׁכַּת הַשָּׂרִים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְלִשְׁכַּת מַעֲשֵׂיָהוּ בֶן־שַׁלֻּם
ה שֹׁמֵר הַסַּף׃ וָאֶתֵּן לִפְנֵי ׀ בְּנֵי בֵית־הָרֵכָבִים גְּבִעִים מְלֵאִים
6 יַיִן וְכֹסוֹת וָאֹמַר אֲלֵיהֶם שְׁתוּ־יָיִן׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא נִשְׁתֶּה־יָּיִן
כִּי יוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אָבִינוּ צִוָּה עָלֵינוּ לֵאמֹר לֹא תִשְׁתּוּ־יַיִן
7 אַתֶּם וּבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ וּבַיִת לֹא־תִבְנוּ וְזֶרַע לֹא־תִזְרָעוּ
וְכֶרֶם לֹא־תִטָּעוּ וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם כִּי בָּאֳהָלִים תֵּשְׁבוּ כָּל־
יְמֵיכֶם לְמַעַן תִּחְיוּ יָמִים רַבִּים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם
8 גָּרִים שָׁם׃ וַנִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב אָבִינוּ לְכֹל אֲשֶׁר
צִוָּנוּ לְבִלְתִּי שְׁתוֹת־יַיִן כָּל־יָמֵינוּ אֲנַחְנוּ נָשֵׁינוּ בָּנֵינוּ
9 וּבְנֹתֵינוּ׃ וּלְבִלְתִּי בְּנוֹת בָּתִּים לְשִׁבְתֵּנוּ וְכֶרֶם וְשָׂדֶה וָזֶרַע

v. 17 לְזַעֲוָה ק׳. v. 4 פתח בס״פ. v. 7 קמץ בפשטא. ibid. קמץ בזקף.

י לֹ֥א יִֽהְיֶה־לָּֽנוּ׃ וַנֵּ֖שֶׁב בָּאֳהָלִ֑ים וַנִּשְׁמַ֣ע וַנַּ֔עַשׂ כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־צִוָּ֖נוּ
11 יוֹנָדָ֥ב אָבִֽינוּ׃ וַיְהִ֗י בַּעֲל֨וֹת נְבוּכַדְרֶאצַּ֣ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶל֮ אֶל־הָאָרֶץ֒
וַנֹּ֗אמֶר בֹּ֚אוּ וְנָב֣וֹא יְרוּשָׁלִַ֔ם מִפְּנֵי֙ חֵ֣יל הַכַּשְׂדִּ֔ים וּמִפְּנֵ֖י חֵ֣יל
אֲרָ֑ם וַנֵּ֖שֶׁב בִּירוּשָׁלִָֽם׃ פ
12 13 וַיְהִי֙ דְּבַר־יְהוָ֔ה אֶֽל־יִרְמְיָ֖הוּ לֵאמֹֽר׃ כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙
אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל הָלֹ֤ךְ וְאָמַרְתָּ֙ לְאִ֣ישׁ יְהוּדָ֔ה וּלְיוֹשְׁבֵ֖י יְרוּשָׁלִָ֑ם
14 הֲל֨וֹא תִקְח֥וּ מוּסָ֛ר לִשְׁמֹ֥עַ אֶל־דְּבָרַ֖י נְאֻם־יְהוָֽה׃ הוּקַ֡ם אֶת־
דִּבְרֵ֣י יְהוֹנָדָ֣ב בֶּן־רֵ֠כָב אֲשֶׁר־צִוָּ֨ה אֶת־בָּנָ֜יו לְבִלְתִּ֣י שְׁתֽוֹת־יַ֗יִן
וְלֹ֤א שָׁתוּ֙ עַד־הַיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה כִּ֣י שָׁמְע֔וּ אֵ֖ת מִצְוַ֣ת אֲבִיהֶ֑ם וְאָנֹכִ֞י
טו דִּבַּ֤רְתִּי אֲלֵיכֶם֙ הַשְׁכֵּ֣ם וְדַבֵּ֔ר וְלֹ֥א שְׁמַעְתֶּ֖ם אֵלָֽי׃ וָאֶשְׁלַ֣ח
אֲלֵיכֶ֣ם אֶת־כָּל־עֲבָדַ֣י הַנְּבִאִ֣ים ׀ הַשְׁכֵּ֣ים וְשָׁלֹ֣חַ ׀ לֵאמֹ֡ר שֻֽׁבוּ־
נָ֡א אִישׁ֩ מִדַּרְכּ֨וֹ הָרָעָ֜ה וְהֵיטִ֣יבוּ מַעַלְלֵיכֶ֗ם וְאַל־תֵּ֨לְכ֜וּ אַחֲרֵ֨י
אֱלֹהִ֤ים אֲחֵרִים֙ לְעָבְדָ֔ם וּשְׁבוּ֙ אֶל־הָ֣אֲדָמָ֔ה אֲשֶׁר־נָתַ֥תִּי לָכֶ֖ם
16 וְלַאֲבֹֽתֵיכֶ֑ם וְלֹ֤א הִטִּיתֶם֙ אֶת־אָזְנְכֶ֔ם וְלֹ֥א שְׁמַעְתֶּ֖ם אֵלָֽי׃ כִּ֣י
הֵקִ֗ימוּ בְּנֵי֙ יְהוֹנָדָ֣ב בֶּן־רֵכָ֔ב אֶת־מִצְוַ֥ת אֲבִיהֶ֖ם אֲשֶׁ֣ר צִוָּ֑ם
17 וְהָעָ֣ם הַזֶּ֔ה לֹ֥א שָׁמְע֖וּ אֵלָֽי׃ ס לָכֵ֡ן כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָה֩ אֱלֹהֵ֨י
צְבָא֜וֹת אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל הִנְנִ֨י מֵבִ֤יא אֶל־יְהוּדָה֙ וְאֶ֣ל כָּל־יוֹשְׁבֵ֣י
יְרוּשָׁלִַ֔ם אֵ֚ת כָּל־הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר דִּבַּ֖רְתִּי עֲלֵיהֶ֑ם יַ֣עַן דִּבַּ֤רְתִּי
18 אֲלֵיהֶם֙ וְלֹ֣א שָׁמֵ֔עוּ וָאֶקְרָ֥א לָהֶ֖ם וְלֹ֥א עָנֽוּ׃ וּלְבֵ֨ית הָרֵכָבִ֜ים
אָמַ֣ר יִרְמְיָ֗הוּ כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל יַ֗עַן אֲשֶׁ֤ר
שְׁמַעְתֶּ֔ם עַל־מִצְוַ֖ת יְהוֹנָדָ֣ב אֲבִיכֶ֑ם וַֽתִּשְׁמְרוּ֙ אֶת־כָּל־מִצְוֺתָ֔יו
19 וַֽתַּעֲשׂ֔וּ כְּכֹ֥ל אֲשֶׁר־צִוָּ֖ה אֶתְכֶֽם׃ ס לָכֵ֗ן כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה
צְבָא֔וֹת אֱלֹהֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל לֹֽא־יִכָּרֵ֨ת אִ֜ישׁ לְיוֹנָדָ֧ב בֶּן־רֵכָ֛ב עֹמֵ֥ד
לְפָנַ֖י כָּל־הַיָּמִֽים׃ ס

36 לו

א וַיְהִי֙ בַּשָּׁנָ֣ה הָרְבִעִ֔ית לִיהוֹיָקִ֥ים בֶּן־יֹאשִׁיָּ֖הוּ מֶ֣לֶךְ יְהוּדָ֑ה הָיָ֗ה
2 הַדָּבָ֤ר הַזֶּה֙ אֶֽל־יִרְמְיָ֔הוּ מֵאֵ֥ת יְהוָ֖ה לֵאמֹֽר׃ קַח־לְךָ֮ מְגִלַּת־
סֵפֶר֒ וְכָתַבְתָּ֣ אֵלֶ֗יהָ אֵ֣ת כָּל־הַדְּבָרִ֞ים אֲשֶׁר־דִּבַּ֧רְתִּי אֵלֶ֛יךָ עַל־
יִשְׂרָאֵ֥ל וְעַל־יְהוּדָ֖ה וְעַל־כָּל־הַגּוֹיִ֑ם מִיּ֞וֹם דִּבַּ֣רְתִּי אֵלֶ֗יךָ מִימֵי֙
3 יֹאשִׁיָּ֔הוּ וְעַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ אוּלַ֤י יִשְׁמְעוּ֙ בֵּ֣ית יְהוּדָ֔ה אֵ֚ת כָּל־
הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁ֧ר אָנֹכִ֛י חֹשֵׁ֖ב לַעֲשׂ֣וֹת לָהֶ֑ם לְמַ֣עַן יָשׁ֗וּבוּ אִ֚ישׁ
מִדַּרְכּ֣וֹ הָרָעָ֔ה וְסָלַחְתִּי֙ לַעֲוֺנָ֖ם וּלְחַטָּאתָֽם׃ פ

4 וַיִּקְרָ֣א יִרְמְיָ֔הוּ אֶת־בָּר֖וּךְ בֶּן־נֵרִיָּ֑ה וַיִּכְתֹּ֨ב בָּר֜וּךְ מִפִּ֣י
יִרְמְיָ֗הוּ אֵ֣ת כָּל־דִּבְרֵ֧י יְהוָ֛ה אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר אֵלָ֖יו עַל־מְגִלַּת־סֵֽפֶר׃
ה וַיְצַוֶּ֣ה יִרְמְיָ֔הוּ אֶת־בָּר֖וּךְ לֵאמֹ֑ר אֲנִ֣י עָצ֔וּר לֹ֣א אוּכַ֔ל לָב֖וֹא
6 בֵּ֥ית יְהוָֽה׃ וּבָאתָ֣ אַתָּ֡ה וְֽקָרָ֣אתָ בַמְּגִלָּ֣ה אֲשֶׁר־כָּתַ֣בְתָּ מִפִּ֠י
אֶת־דִּבְרֵ֤י יְהוָה֙ בְּאָזְנֵ֣י הָעָ֔ם בֵּ֥ית יְהוָ֖ה בְּי֣וֹם צ֑וֹם וְגַ֨ם בְּאָזְנֵ֧י
7 כָל־יְהוּדָ֛ה הַבָּאִ֥ים מֵעָרֵיהֶ֖ם תִּקְרָאֵֽם׃ אוּלַ֞י תִּפֹּ֤ל תְּחִנָּתָם֙
לִפְנֵ֣י יְהוָ֔ה וְיָשֻׁ֕בוּ אִ֖ישׁ מִדַּרְכּ֣וֹ הָרָעָ֑ה כִּֽי־גָד֤וֹל הָאַף֙ וְהַ֣חֵמָ֔ה
8 אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־הָעָ֥ם הַזֶּֽה׃ וַיַּ֗עַשׂ בָּרוּךְ֙ בֶּן־נֵ֣רִיָּ֔ה כְּכֹ֥ל
אֲשֶׁר־צִוָּ֖הוּ יִרְמְיָ֣הוּ הַנָּבִ֑יא לִקְרֹ֥א בַסֵּ֛פֶר דִּבְרֵ֥י יְהוָ֖ה בֵּ֥ית
9 יְהוָֽה׃ ס וַיְהִ֣י בַשָּׁנָה֩ הַחֲמִשִׁ֨ית לִיהוֹיָקִ֤ים בֶּן־יֹאשִׁיָּ֙הוּ֙
מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֙ בַּחֹ֣דֶשׁ הַתְּשִׁעִ֔י קָֽרְא֨וּ צ֜וֹם לִפְנֵ֧י יְהוָ֛ה כָּל־הָעָ֖ם
י בִּירוּשָׁלִָ֑ם וְכָל־הָעָ֗ם הַבָּאִ֛ים מֵעָרֵ֥י יְהוּדָ֖ה בִּירוּשָׁלִָֽם׃ וַיִּקְרָ֨א
בָר֤וּךְ בַּסֵּ֙פֶר֙ אֶת־דִּבְרֵ֣י יִרְמְיָ֔הוּ בֵּ֖ית יְהוָ֑ה בְּלִשְׁכַּ֡ת גְּמַרְיָ֩הוּ
בֶן־שָׁפָ֨ן הַסֹּפֵ֜ר בֶּחָצֵ֣ר הָעֶלְי֗וֹן פֶּ֣תַח שַׁ֤עַר בֵּית־יְהוָה֙ הֶֽחָדָ֔שׁ
11 בְּאָזְנֵ֖י כָּל־הָעָֽם׃ וַיִּשְׁמַ֞ע מִכָ֧יְהוּ בֶן־גְּמַרְיָ֛הוּ בֶן־שָׁפָ֖ן אֶת־כָּל־
12 דִּבְרֵ֥י יְהוָ֖ה מֵעַ֥ל הַסֵּֽפֶר׃ וַיֵּ֣רֶד בֵּית־הַמֶּ֗לֶךְ עַל־לִשְׁכַּ֣ת הַסֹּפֵ֔ר
וְהִנֵּה־שָׁם֙ כָּל־הַשָּׂרִ֣ים יוֹשְׁבִ֔ים אֱלִישָׁמָ֣ע הַסֹּפֵ֡ר וּדְלָיָ֣הוּ בֶן־
שְׁמַעְיָ֡הוּ וְאֶלְנָתָ֣ן בֶּן־עַכְבּ֡וֹר וּגְמַרְיָ֣הוּ בֶן־שָׁפָן֩ וְצִדְקִיָּ֨הוּ בֶן־
13 חֲנַנְיָ֜הוּ וְכָל־הַשָּׂרִֽים׃ וַיַּגֵּ֤ד לָהֶם֙ מִכָ֔יְהוּ אֵ֥ת כָּל־הַדְּבָרִ֖ים
14 אֲשֶׁ֣ר שָׁמֵ֑עַ בִּקְרֹ֥א בָר֛וּךְ בַּסֵּ֖פֶר בְּאָזְנֵ֥י הָעָֽם׃ וַיִּשְׁלְח֣וּ כָֽל־
הַשָּׂרִ֣ים אֶל־בָּר֡וּךְ אֶת־יְהוּדִ֣י בֶּן־נְתַנְיָהוּ֩ בֶּן־שֶׁלֶמְיָ֨הוּ בֶן־
כּוּשִׁ֜י לֵאמֹ֗ר הַמְּגִלָּ֗ה אֲשֶׁ֨ר קָרָ֥אתָ בָּהּ֙ בְּאָזְנֵ֣י הָעָ֔ם קָחֶ֥נָּה בְיָדְךָ֖
וָלֵ֑ךְ וַיִּקַּ֡ח בָּר֣וּךְ בֶּן־נֵרִיָּ֩הוּ֩ אֶת־הַמְּגִלָּה֙ בְּיָד֔וֹ וַיָּבֹ֖א אֲלֵיהֶֽם׃
טו וַיֹּאמְר֣וּ אֵלָ֔יו שֵׁ֣ב נָ֔א וּקְרָאֶ֖נָּה בְּאָזְנֵ֑ינוּ וַיִּקְרָ֥א בָר֖וּךְ בְּאָזְנֵיהֶֽם׃
16 וַיְהִ֗י כְּשָׁמְעָם֙ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִ֔ים פָּחֲד֖וּ אִ֣ישׁ אֶל־רֵעֵ֑הוּ וַיֹּאמְר֣וּ
17 אֶל־בָּר֔וּךְ הַגֵּ֤יד נַגִּיד֙ לַמֶּ֔לֶךְ אֵ֥ת כָּל־הַדְּבָרִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ וְאֶת־
בָּר֔וּךְ שָׁאֲל֖וּ לֵאמֹ֑ר הַגֶּד־נָ֣א לָ֔נוּ אֵ֗יךְ כָּתַ֛בְתָּ אֶת־כָּל־הַדְּבָרִ֥ים
18 הָאֵ֖לֶּה מִפִּֽיו׃ וַיֹּ֤אמֶר לָהֶם֙ בָּר֔וּךְ מִפִּיו֙ יִקְרָ֣א אֵלַ֔י אֵ֥ת כָּל־
19 הַדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וַאֲנִ֛י כֹּתֵ֥ב עַל־הַסֵּ֖פֶר בַּדְּיֽוֹ׃ ס וַיֹּאמְר֤וּ
הַשָּׂרִים֙ אֶל־בָּר֔וּךְ לֵ֥ךְ הִסָּתֵ֖ר אַתָּ֣ה וְיִרְמְיָ֑הוּ וְאִ֥ישׁ אַל־יֵדַ֖ע
כ אֵיפֹ֥ה אַתֶּֽם׃ וַיָּבֹ֤אוּ אֶל־הַמֶּ֙לֶךְ֙ חָצֵ֔רָה וְאֶת־הַמְּגִלָּ֣ה הִפְקִ֔דוּ
בְּלִשְׁכַּ֖ת אֱלִישָׁמָ֣ע הַסֹּפֵ֑ר וַיַּגִּ֙ידוּ֙ בְּאָזְנֵ֣י הַמֶּ֔לֶךְ אֵ֖ת כָּל־

הַדְּבָרִֽים׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוּדִי לָקַחַת אֶת־הַמְּגִלָּה 21
וַיִּקָּחֶהָ מִלִּשְׁכַּת אֱלִישָׁמָע הַסֹּפֵר וַיִּקְרָאֶהָ יְהוּדִי בְּאָזְנֵי
הַמֶּלֶךְ וּבְאָזְנֵי כָּל־הַשָּׂרִים הָעֹמְדִים מֵעַל הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ 22
יוֹשֵׁב בֵּית הַחֹרֶף בַּחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי וְאֶת־הָאָח לְפָנָיו מְבֹעָרֶת׃
וַיְהִי ׀ כִּקְרוֹא יְהוּדִי שָׁלֹשׁ דְּלָתוֹת וְאַרְבָּעָה יִקְרָעֶהָ בְּתַעַר 23
הַסֹּפֵר וְהַשְׁלֵךְ אֶל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר אֶל־הָאָח עַד־תֹּם כָּל־הַמְּגִלָּה
עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הָאָח׃ וְלֹא פָחֲדוּ וְלֹא קָרְעוּ אֶת־בִּגְדֵיהֶם 24
הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו הַשֹּׁמְעִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וְגַם כה
אֶלְנָתָן וּדְלָיָהוּ וּגְמַרְיָהוּ הִפְגִּעוּ בַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי שְׂרֹף אֶת־
הַמְּגִלָּה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אֶת־יְרַחְמְאֵל בֶּן־ 26
הַמֶּלֶךְ וְאֶת־שְׂרָיָהוּ בֶן־עַזְרִיאֵל וְאֶת־שֶׁלֶמְיָהוּ בֶּן־עַבְדְּאֵל לָקַחַת
אֶת־בָּרוּךְ הַסֹּפֵר וְאֵת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וַיַּסְתִּרֵם יְהוָה׃ ס
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ אַחֲרֵי ׀ שְׂרֹף הַמֶּלֶךְ אֶת־ 27
הַמְּגִלָּה וְאֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר כָּתַב בָּרוּךְ מִפִּי יִרְמְיָהוּ לֵאמֹר׃
שׁוּב קַח־לְךָ מְגִלָּה אַחֶרֶת וּכְתֹב עָלֶיהָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים 28
הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַמְּגִלָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר שָׂרַף
יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ וְעַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה תֹּאמַר כֹּה 29
אָמַר יְהוָה אַתָּה שָׂרַפְתָּ אֶת־הַמְּגִלָּה הַזֹּאת לֵאמֹר מַדּוּעַ
כָּתַבְתָּ עָלֶיהָ לֵאמֹר בֹּא־יָבוֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל וְהִשְׁחִית אֶת־הָאָרֶץ
הַזֹּאת וְהִשְׁבִּית מִמֶּנָּה אָדָם וּבְהֵמָה׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר ל
יְהוָה עַל־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ יְהוּדָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא
דָוִד וְנִבְלָתוֹ תִּהְיֶה מֻשְׁלֶכֶת לַחֹרֶב בַּיּוֹם וְלַקֶּרַח בַּלָּיְלָה׃
וּפָקַדְתִּי עָלָיו וְעַל־זַרְעוֹ וְעַל־עֲבָדָיו אֶת־עֲוֺנָם וְהֵבֵאתִי עֲלֵיהֶם 31
וְעַל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ וְאֶל־אִישׁ יְהוּדָה אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־
דִּבַּרְתִּי אֲלֵיהֶם וְלֹא שָׁמֵעוּ׃ ס וְיִרְמְיָהוּ לָקַח ׀ מְגִלָּה 32
אַחֶרֶת וַיִּתְּנָהּ אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ הַסֹּפֵר וַיִּכְתֹּב עָלֶיהָ מִפִּי
יִרְמְיָהוּ אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה
בָּאֵשׁ וְעוֹד נוֹסַף עֲלֵיהֶם דְּבָרִים רַבִּים כָּהֵמָּה׃ פ

לז 37

וַיִּמְלָךְ־מֶלֶךְ צִדְקִיָּהוּ בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת כָּנְיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָקִים א
אֲשֶׁר הִמְלִיךְ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ וְלֹא 2
שָׁמַע הוּא וַעֲבָדָיו וְעַם הָאָרֶץ אֶל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר

3 בְּיַד יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶת־יְהוּכַל בֶּן־
שֶׁלֶמְיָה וְאֶת־צְפַנְיָהוּ בֶן־מַעֲשֵׂיָה הַכֹּהֵן אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא
4 לֵאמֹר הִתְפַּלֶּל־נָא בַעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וְיִרְמְיָהוּ בָּא
ה וְיֹצֵא בְּתוֹךְ הָעָם וְלֹא־נָתְנוּ אֹתוֹ בֵּית הַכְּלִיא׃ וְחֵיל פַּרְעֹה
יָצָא מִמִּצְרָיִם וַיִּשְׁמְעוּ הַכַּשְׂדִּים הַצָּרִים עַל־יְרוּשָׁלִַם אֶת־
שִׁמְעָם וַיֵּעָלוּ מֵעַל יְרוּשָׁלִָם׃ פ
6 7 וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה תֹאמְרוּ אֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ אֶתְכֶם
אֵלַי לְדָרְשֵׁנִי הִנֵּה ׀ חֵיל פַּרְעֹה הַיֹּצֵא לָכֶם לְעֶזְרָה שָׁב לְאַרְצוֹ
8 מִצְרָיִם׃ וְשָׁבוּ הַכַּשְׂדִּים וְנִלְחֲמוּ עַל־הָעִיר הַזֹּאת וּלְכָדֻהָ
9 וּשְׂרָפֻהָ בָאֵשׁ׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־תַּשִּׁאוּ נַפְשֹׁתֵיכֶם
י לֵאמֹר הָלֹךְ יֵלְכוּ מֵעָלֵינוּ הַכַּשְׂדִּים כִּי־לֹא יֵלֵכוּ׃ כִּי אִם־
הִכִּיתֶם כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים הַנִּלְחָמִים אִתְּכֶם וְנִשְׁאֲרוּ־בָם אֲנָשִׁים
מְדֻקָּרִים אִישׁ בְּאָהֳלוֹ יָקוּמוּ וְשָׂרְפוּ אֶת־הָעִיר הַזֹּאת בָּאֵשׁ׃
וְהָיָה בְּהֵעָלוֹת חֵיל הַכַּשְׂדִּים מֵעַל יְרוּשָׁלִָם מִפְּנֵי חֵיל
12 פַּרְעֹה׃ ס וַיֵּצֵא יִרְמְיָהוּ מִירוּשָׁלִַם לָלֶכֶת אֶרֶץ בִּנְיָמִן
13 לַחֲלִק מִשָּׁם בְּתוֹךְ הָעָם׃ וַיְהִי־הוּא בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן וְשָׁם בַּעַל
פְּקִדֻת וּשְׁמוֹ יִרְאִיָּיה בֶּן־שֶׁלֶמְיָה בֶּן־חֲנַנְיָה וַיִּתְפֹּשׂ אֶת־
14 יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר אֶל־הַכַּשְׂדִּים אַתָּה נֹפֵל׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
שֶׁקֶר אֵינֶנִּי נֹפֵל עַל־הַכַּשְׂדִּים וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו וַיִּתְפֹּשׂ יִרְאִיָּיה
טו בְּיִרְמְיָהוּ וַיְבִאֵהוּ אֶל־הַשָּׂרִים׃ וַיִּקְצְפוּ הַשָּׂרִים עַל־יִרְמְיָהוּ
וְהִכּוּ אֹתוֹ וְנָתְנוּ אוֹתוֹ בֵּית הָאֵסוּר בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר כִּי־
16 אֹתוֹ עָשׂוּ לְבֵית הַכֶּלֶא׃ כִּי בָא יִרְמְיָהוּ אֶל־בֵּית הַבּוֹר וְאֶל־
17 הַחֲנֻיוֹת וַיֵּשֶׁב־שָׁם יִרְמְיָהוּ יָמִים רַבִּים׃ ס וַיִּשְׁלַח
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּקָּחֵהוּ וַיִּשְׁאָלֵהוּ הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ בַּסֵּתֶר וַיֹּאמֶר
הֲיֵשׁ דָּבָר מֵאֵת יְהוָה וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ יֵשׁ וַיֹּאמֶר בְּיַד־מֶלֶךְ
18 בָּבֶל תִּנָּתֵן׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ מֶה חָטָאתִי
לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלָעָם הַזֶּה כִּי־נְתַתֶּם אוֹתִי אֶל־בֵּית הַכֶּלֶא׃
19 וְאַיֵּו נְבִיאֵיכֶם אֲשֶׁר־נִבְּאוּ לָכֶם לֵאמֹר לֹא־יָבֹא מֶלֶךְ־בָּבֶל
כ עֲלֵיכֶם וְעַל הָאָרֶץ הַזֹּאת׃ וְעַתָּה שְׁמַע־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ תִּפָּל־
נָא תְחִנָּתִי לְפָנֶיךָ וְאַל־תְּשִׁבֵנִי בֵּית יְהוֹנָתָן הַסֹּפֵר וְלֹא

v. 4 הכלוא ק׳.   v. 13 14 יתיר ר׳.   v. 19 וְאַיֵּה ק׳.

21 אָמוּת שָׁם׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיַּפְקִדוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ
בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה וְנָתֹן לוֹ כִּכַּר־לֶחֶם לַיּוֹם מִחוּץ הָאֹפִים
עַד־תֹּם כָּל־הַלֶּחֶם מִן־הָעִיר וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה׃

לח 38

א וַיִּשְׁמַע שְׁפַטְיָה בֶן־מַתָּן וּגְדַלְיָהוּ בֶּן־פַּשְׁחוּר וְיוּכַל בֶּן־
שֶׁלֶמְיָהוּ וּפַשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִרְמְיָהוּ
2 מְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה הַיֹּשֵׁב בָּעִיר
הַזֹּאת יָמוּת בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וְהַיֹּצֵא אֶל־הַכַּשְׂדִּים יְחָיָה
3 וְהָיְתָה־לוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל וָחָי׃ ס כֹּה אָמַר יְהוָה הִנָּתֹן
4 תִּנָּתֵן הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד חֵיל מֶלֶךְ־בָּבֶל וּלְכָדָהּ׃ וַיֹּאמְרוּ
הַשָּׂרִים אֶל־הַמֶּלֶךְ יוּמַת נָא אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה כִּי־עַל־כֵּן הוּא
מְרַפֵּא אֶת־יְדֵי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַנִּשְׁאָרִים ׀ בָּעִיר הַזֹּאת
וְאֵת יְדֵי כָל־הָעָם לְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי ׀ הָאִישׁ
ה הַזֶּה אֵינֶנּוּ דֹרֵשׁ לְשָׁלוֹם לָעָם הַזֶּה כִּי אִם־לְרָעָה׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ הִנֵּה־הוּא בְּיֶדְכֶם כִּי־אֵין הַמֶּלֶךְ יוּכַל אֶתְכֶם
6 דָּבָר׃ וַיִּקְחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר ׀ מַלְכִּיָּהוּ
בֶן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים
וּבַבּוֹר אֵין־מַיִם כִּי אִם־טִיט וַיִּטְבַּע יִרְמְיָהוּ בַּטִּיט׃ ס
7 וַיִּשְׁמַע עֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי אִישׁ סָרִיס וְהוּא בְּבֵית הַמֶּלֶךְ
כִּי־נָתְנוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר בִּנְיָמִן׃
8 9 וַיֵּצֵא עֶבֶד־מֶלֶךְ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר׃ אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ הֵרֵעוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ לְיִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא אֵת אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אֶל־הַבּוֹר וַיָּמָת תַּחְתָּיו מִפְּנֵי
י הָרָעָב כִּי אֵין הַלֶּחֶם עוֹד בָּעִיר׃ וַיְצַוֶּה הַמֶּלֶךְ אֵת עֶבֶד־
מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר קַח בְּיָדְךָ מִזֶּה שְׁלֹשִׁים אֲנָשִׁים וְהַעֲלִיתָ
11 אֶת־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא מִן־הַבּוֹר בְּטֶרֶם יָמוּת׃ וַיִּקַּח ׀ עֶבֶד־
מֶלֶךְ אֶת־הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וַיָּבֹא בֵית־הַמֶּלֶךְ אֶל־תַּחַת הָאוֹצָר
וַיִּקַּח מִשָּׁם בְּלוֹיֵ הַסְּחָבוֹת וּבְלוֹיֵ מְלָחִים וַיְשַׁלְּחֵם אֶל־
12 יִרְמְיָהוּ אֶל־הַבּוֹר בַּחֲבָלִים׃ וַיֹּאמֶר עֶבֶד־מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי אֶל־
יִרְמְיָהוּ שִׂים נָא בְּלוֹאֵי הַסְּחָבוֹת וְהַמְּלָחִים תַּחַת אַצִּלוֹת

v. 2 וְחָיָה ק׳. v. 11 יתיר ה׳.

13 יְדֶיךָ מִתַּחַת לַחֲבָלִים וַיַּעַשׂ יִרְמְיָהוּ כֵּן׃ וַיִּמְשְׁכוּ אֶת־
יִרְמְיָהוּ בַּחֲבָלִים וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ מִן־הַבּוֹר וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ בַּחֲצַר
14 הַמַּטָּרָה׃ ס וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ וַיִּקַּח אֶת־יִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא אֵלָיו אֶל־מָבוֹא הַשְּׁלִישִׁי אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶל־יִרְמְיָהוּ שֹׁאֵל אֲנִי אֹתְךָ דָּבָר אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי
טו דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ כִּי אַגִּיד לְךָ הֲלוֹא הָמֵת
16 תְּמִיתֵנִי וְכִי אִיעָצְךָ לֹא תִשְׁמַע אֵלָי׃ וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ
אֶל־יִרְמְיָהוּ בַּסֵּתֶר לֵאמֹר חַי־יְהוָה אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה־לָנוּ אֶת־
הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת אִם־אֲמִיתֶךָ וְאִם־אֶתֶּנְךָ בְּיַד הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
17 אֲשֶׁר מְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־צִדְקִיָּהוּ
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־יָצֹא תֵצֵא
אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וְחָיְתָה נַפְשֶׁךָ וְהָעִיר הַזֹּאת לֹא תִשָּׂרֵף
18 בָּאֵשׁ וְחָיִתָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְאִם־לֹא תֵצֵא אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ
בָּבֶל וְנִתְּנָה הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד הַכַּשְׂדִּים וּשְׂרָפוּהָ בָּאֵשׁ וְאַתָּה
19 לֹא־תִמָּלֵט מִיָּדָם׃ ס וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ
אֲנִי דֹאֵג אֶת־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־הַכַּשְׂדִּים פֶּן־יִתְּנוּ
כ אֹתִי בְּיָדָם וְהִתְעַלְּלוּ־בִי׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ לֹא יִתֵּנוּ שְׁמַע־
נָא ׀ בְּקוֹל יְהוָה לַאֲשֶׁר אֲנִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ וְיִיטַב לְךָ וּתְחִי
21 נַפְשֶׁךָ׃ וְאִם־מָאֵן אַתָּה לָצֵאת זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר הִרְאַנִי יְהוָה׃
22 וְהִנֵּה כָל־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ בְּבֵית מֶלֶךְ־יְהוּדָה מוּצָאוֹת
אֶל־שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל וְהֵנָּה אֹמְרוֹת הִסִּיתוּךָ וְיָכְלוּ לְךָ אַנְשֵׁי
23 שְׁלֹמֶךָ הָטְבְּעוּ בַבֹּץ רַגְלֶךָ נָסֹגוּ אָחוֹר׃ וְאֶת־כָּל־נָשֶׁיךָ
וְאֶת־בָּנֶיךָ מוֹצִאִים אֶל־הַכַּשְׂדִּים וְאַתָּה לֹא־תִמָּלֵט מִיָּדָם כִּי
בְיַד מֶלֶךְ־בָּבֶל תִּתָּפֵשׂ וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאת תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ ס
24 וַיֹּאמֶר צִדְקִיָּהוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ אִישׁ אַל־יֵדַע בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה
כה וְלֹא תָמוּת׃ וְכִי־יִשְׁמְעוּ הַשָּׂרִים כִּי־דִבַּרְתִּי אִתָּךְ וּבָאוּ
אֵלֶיךָ וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ הַגִּידָה־נָּא לָנוּ מַה־דִּבַּרְתָּ אֶל־הַמֶּלֶךְ
אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנּוּ וְלֹא נְמִיתֶךָ וּמַה־דִּבֶּר אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ׃
26 וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם מַפִּיל־אֲנִי תְחִנָּתִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לְבִלְתִּי
27 הֲשִׁיבֵנִי בֵּית יְהוֹנָתָן לָמוּת שָׁם׃ ס וַיָּבֹאוּ כָל־הַשָּׂרִים אֶל־
יִרְמְיָהוּ וַיִּשְׁאֲלוּ אֹתוֹ וַיַּגֵּד לָהֶם כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר

v. 16 את כתיב ולא קרי.

צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיַּחֲרִשׁוּ מִמֶּנּוּ כִּי לֹא־נִשְׁמַע הַדָּבָר׃ וַיֵּשֶׁב יִרְמְיָהוּ 28
בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה עַד־יוֹם אֲשֶׁר־נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלָם ◦ פ
וְהָיָה כַּאֲשֶׁר נִלְכְּדָה יְרוּשָׁלָם׃

לט 39

בַּשָּׁנָה הַתְּשִׁעִית לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂרִי בָּא א
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וְכָל־חֵילוֹ אֶל־יְרוּשָׁלַם וַיָּצֻרוּ עָלֶיהָ׃
בְּעַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְצִדְקִיָּהוּ בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי בְּתִשְׁעָה 2
לַחֹדֶשׁ הָבְקְעָה הָעִיר׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל שָׂרֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל וַיֵּשְׁבוּ 3
בְּשַׁעַר הַתָּוֶךְ נֵרְגַל שַׂרְאֶצֶר סַמְגַּר־נְבוּ שַׂרְסְכִים רַב־סָרִיס
נֵרְגַל שַׂרְאֶצֶר רַב־מָג וְכָל־שְׁאֵרִית שָׂרֵי מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיְהִי 4
כַּאֲשֶׁר רָאָם צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְכֹל ׀ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
וַיִּבְרְחוּ וַיֵּצְאוּ לַיְלָה מִן־הָעִיר דֶּרֶךְ גַּן הַמֶּלֶךְ בְּשַׁעַר בֵּין
הַחֹמֹתָיִם וַיֵּצֵא דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃ וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים אַחֲרֵיהֶם ה
וַיַּשִּׂגוּ אֶת־צִדְקִיָּהוּ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ וַיִּקְחוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלֻהוּ אֶל־
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל רִבְלָתָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיְדַבֵּר אִתּוֹ
מִשְׁפָּטִים׃ וַיִּשְׁחַט מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ בְּרִבְלָה 6
לְעֵינָיו וְאֵת כָּל־חֹרֵי יְהוּדָה שָׁחַט מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וְאֶת־עֵינֵי 7
צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם לָבִיא אֹתוֹ בָּבֶלָה׃ וְאֶת־ 8
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּית הָעָם שָׂרְפוּ הַכַּשְׂדִּים בָּאֵשׁ וְאֶת־חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלַם נָתָצוּ׃ וְאֵת יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת־ 9
הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עָלָיו וְאֵת יֶתֶר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים הֶגְלָה
נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים בָּבֶל׃ וּמִן־הָעָם הַדַּלִּים אֲשֶׁר אֵין־ י
לָהֶם מְאוּמָה הִשְׁאִיר נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים בְּאֶרֶץ יְהוּדָה
וַיִּתֵּן לָהֶם כְּרָמִים וִיגֵבִים בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיְצַו נְבוּכַדְרֶאצַּר 11
מֶלֶךְ־בָּבֶל עַל־יִרְמְיָהוּ בְּיַד נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים לֵאמֹר׃
קָחֶנּוּ וְעֵינֶיךָ שִׂים עָלָיו וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה רָע כִּי אם 12
כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אֵלֶיךָ כֵּן עֲשֵׂה עִמּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח נְבוּזַרְאֲדָן רַב־ 13
טַבָּחִים וּנְבוּשַׁזְבָּן רַב־סָרִיס וְנֵרְגַל שַׂרְאֶצֶר רַב־מָג וְכֹל רַבֵּי
מֶלֶךְ־בָּבֶל׃ וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְחוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ מֵחֲצַר הַמַּטָּרָה 14
וַיִּתְּנוּ אֹתוֹ אֶל־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן לְהוֹצִאֵהוּ אֶל־

v. 28 פיסקא באמצע פסוק. v. 12 ר׳ בדגש. ibid. אם כתיב ולא קרי.
v. 13 נו״ן זעירא.

טו הַבָּיִת וַיֵּשֶׁב בְּתוֹךְ הָעָם׃ ס וְאֶל־יִרְמְיָהוּ הָיָה דְבַר־יְהוָה
16 בִּהְיֹתוֹ עָצוּר בַּחֲצַר הַמַּטָּרָה לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְאָמַרְתָּ לְעֶבֶד־
מֶלֶךְ הַכּוּשִׁי לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הִנְנִי מֵבִי אֶת־דְּבָרַי אֶל־הָעִיר הַזֹּאת לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה
17 וְהָיוּ לְפָנֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא׃ וְהִצַּלְתִּיךָ בַיּוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה
18 וְלֹא תִנָּתֵן בְּיַד הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אַתָּה יָגוֹר מִפְּנֵיהֶם׃ כִּי
מַלֵּט אֲמַלֶּטְךָ וּבַחֶרֶב לֹא תִפֹּל וְהָיְתָה לְךָ נַפְשְׁךָ לְשָׁלָל
כִּי־בָטַחְתָּ בִּי נְאֻם־יְהוָה׃ ס

40 מ

א הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָה אַחַר ׀ שַׁלַּח אֹתוֹ
נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים מִן־הָרָמָה בְּקַחְתּוֹ אֹתוֹ וְהוּא־אָסוּר
בָּאזִקִּים בְּתוֹךְ כָּל־גָּלוּת יְרוּשָׁלַםִ וִיהוּדָה הַמֻּגְלִים בָּבֶלָה׃
2 וַיִּקַּח רַב־טַבָּחִים לְיִרְמְיָהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דִּבֶּר
3 אֶת־הָרָעָה הַזֹּאת אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וַיָּבֵא וַיַּעַשׂ יְהוָה כַּאֲשֶׁר
דִּבֵּר כִּי־חֲטָאתֶם לַיהוָה וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְהָיָה לָכֶם
4 דָּבָר הַזֶּה׃ וְעַתָּה הִנֵּה פִתַּחְתִּיךָ הַיּוֹם מִן־הָאזִקִּים אֲשֶׁר
עַל־יָדֶךָ אִם־טוֹב בְּעֵינֶיךָ לָבוֹא אִתִּי בָבֶל בֹּא וְאָשִׂים אֶת־עֵינִי
עָלֶיךָ וְאִם־רַע בְּעֵינֶיךָ לָבוֹא־אִתִּי בָבֶל חֲדָל רְאֵה כָּל־הָאָרֶץ
ה לְפָנֶיךָ אֶל־טוֹב וְאֶל־הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לָלֶכֶת שָׁמָּה לֵךְ׃ וְעוֹדֶנּוּ
לֹא־יָשׁוּב וְשֻׁבָה אֶל־גְּדַלְיָה בֶן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן אֲשֶׁר הִפְקִיד
מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּעָרֵי יְהוּדָה וְשֵׁב אִתּוֹ בְּתוֹךְ הָעָם אוֹ אֶל־כָּל־
הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לָלֶכֶת לֵךְ וַיִּתֶּן־לוֹ רַב־טַבָּחִים אֲרֻחָה וּמַשְׂאֵת
6 וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ וַיָּבֹא יִרְמְיָהוּ אֶל־גְּדַלְיָה בֶן־אֲחִיקָם הַמִּצְפָּתָה
7 וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ בְּתוֹךְ הָעָם הַנִּשְׁאָרִים בָּאָרֶץ׃ ס וַיִּשְׁמְעוּ כָל־
שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם כִּי־הִפְקִיד מֶלֶךְ־
בָּבֶל אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם בָּאָרֶץ וְכִי ׀ הִפְקִיד אִתּוֹ אֲנָשִׁים
8 וְנָשִׁים וָטָף וּמִדַּלַּת הָאָרֶץ מֵאֲשֶׁר לֹא־הָגְלוּ בָּבֶלָה׃ וַיָּבֹאוּ
אֶל־גְּדַלְיָה הַמִּצְפָּתָה וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָהוּ וְיוֹחָנָן וְיוֹנָתָן
בְּנֵי־קָרֵחַ וּשְׂרָיָה בֶן־תַּנְחֻמֶת וּבְנֵי ׀ עֵופַי הַנְּטֹפָתִי וִיזַנְיָהוּ

v. 16 מֵבִיא ק׳. v. 1 א׳ נחה. v. 3 הַדָּבָר ק׳. v. 7 קמץ בזקף.
v. 8 עֵיפַי ק׳.

בֶּן־הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה וְאַנְשֵׁיהֶם׃ וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם 9
בֶּן־שָׁפָן וּלְאַנְשֵׁיהֶם לֵאמֹר אַל־תִּירְאוּ מֵעֲבוֹד הַכַּשְׂדִּים שְׁבוּ
בָאָרֶץ וְעִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִיטַב לָכֶם׃ וַאֲנִי הִנְנִי יֹשֵׁב י
בַּמִּצְפָּה לַעֲמֹד לִפְנֵי הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר יָבֹאוּ אֵלֵינוּ וְאַתֶּם אִסְפוּ
יַיִן וְקַיִץ וְשֶׁמֶן וְשִׂמוּ בִּכְלֵיכֶם וּשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר־תְּפַשְׂתֶּם׃
וְגַם כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר־בְּמוֹאָב ׀ וּבִבְנֵי־עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם וַאֲשֶׁר 11
בְּכָל־הָאֲרָצוֹת שָׁמְעוּ כִּי־נָתַן מֶלֶךְ־בָּבֶל שְׁאֵרִית לִיהוּדָה וְכִי
הִפְקִיד עֲלֵיהֶם אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן׃ וַיָּשֻׁבוּ כָל־ 12
הַיְּהוּדִים מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר נִדְּחוּ־שָׁם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ־יְהוּדָה
אֶל־גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּתָה וַיַּאַסְפוּ יַיִן וָקַיִץ הַרְבֵּה מְאֹד׃ פ
וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בָּאוּ אֶל־ 13
גְּדַלְיָהוּ הַמִּצְפָּתָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲיָדֹעַ תֵּדַע כִּי בַּעֲלִיס 14
מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן שָׁלַח אֶת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה לְהַכֹּתְךָ נָפֶשׁ
וְלֹא־הֶאֱמִין לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם׃ וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ אָמַר טו
אֶל־גְּדַלְיָהוּ בַסֵּתֶר בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אֵלְכָה־נָּא וְאַכֶּה אֶת־
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וְאִישׁ לֹא יֵדָע לָמָּה יַכֶּכָּה נֶּפֶשׁ וְנָפֹצוּ
כָּל־יְהוּדָה הַנִּקְבָּצִים אֵלֶיךָ וְאָבְדָה שְׁאֵרִית יְהוּדָה׃ וַיֹּאמֶר 16
גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ אַל־תַּעֲשֶׂ° אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה כִּי־שֶׁקֶר אַתָּה דֹבֵר אֶל־יִשְׁמָעֵאל׃ ס

41 מא

וַיְהִי ׀ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה בֶן־אֱלִישָׁמָע א
מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וְרַבֵּי הַמֶּלֶךְ וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ אֶל־גְּדַלְיָהוּ
בֶן־אֲחִיקָם הַמִּצְפָּתָה וַיֹּאכְלוּ שָׁם לֶחֶם יַחְדָּו בַּמִּצְפָּה׃ וַיָּקָם 2
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וַעֲשֶׂרֶת הָאֲנָשִׁים ׀ אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ וַיַּכּוּ
אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן בַּחֶרֶב וַיָּמֶת אֹתוֹ אֲשֶׁר־
הִפְקִיד מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאָרֶץ׃ וְאֵת כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ 3
אֶת־גְּדַלְיָהוּ בַּמִּצְפָּה וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר נִמְצְאוּ־שָׁם אֵת
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הִכָּה יִשְׁמָעֵאל׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי לְהָמִית 4
אֶת־גְּדַלְיָהוּ וְאִישׁ לֹא יָדָע׃ וַיָּבֹאוּ אֲנָשִׁים מִשְּׁכֶם מִשִּׁלוֹ ה
וּמִשֹּׁמְרוֹן שְׁמֹנִים אִישׁ מְגֻלְּחֵי זָקָן וּקְרֻעֵי בְגָדִים וּמִתְגֹּדְדִים

v. 16 תַּעֲשֶׂה ק׳.

6 וּמִנְחָ֤ה וּלְבוֹנָה֙ בְּיָדָ֔ם לְהָבִ֖יא בֵּ֥ית יְהוָֽה׃ וַיֵּצֵא֩ יִשְׁמָעֵ֨אל
בֶּן־נְתַנְיָ֤ה לִקְרָאתָם֙ מִן־הַמִּצְפָּ֔ה הֹלֵ֥ךְ הָלֹ֖ךְ וּבֹכֶ֑ה וַיְהִי֙ כִּפְגֹ֣שׁ
7 אֹתָ֔ם וַיֹּ֣אמֶר אֲלֵיהֶ֔ם בֹּ֖אוּ אֶל־גְּדַלְיָ֥הוּ בֶן־אֲחִיקָֽם׃ וַיְהִ֕י כְּבוֹאָ֖ם
אֶל־תּ֣וֹךְ הָעִ֑יר וַיִּשְׁחָטֵ֞ם יִשְׁמָעֵ֤אל בֶּן־נְתַנְיָה֙ אֶל־תּ֣וֹךְ הַבּ֔וֹר
8 ה֖וּא וְהָאֲנָשִׁ֥ים אֲשֶׁר־אִתּֽוֹ׃ וַעֲשָׂרָ֨ה אֲנָשִׁ֜ים נִמְצְאוּ־בָ֗ם
וַיֹּאמְר֤וּ אֶל־יִשְׁמָעֵאל֙ אַל־תְּמִתֵ֔נוּ כִּֽי־יֶשׁ־לָ֤נוּ מַטְמֹנִים֙ בַּשָּׂדֶ֔ה
חִטִּ֥ים וּשְׂעֹרִ֖ים וְשֶׁ֣מֶן וּדְבָ֑שׁ וַיֶּחְדַּ֕ל וְלֹ֥א הֱמִיתָ֖ם בְּת֥וֹךְ
9 אֲחֵיהֶֽם׃ וְהַבּ֗וֹר אֲשֶׁר֩ הִשְׁלִ֨יךְ שָׁ֜ם יִשְׁמָעֵ֗אל אֵ֣ת ׀ כָּל־פִּגְרֵ֣י
הָאֲנָשִׁים֮ אֲשֶׁ֣ר הִכָּה֮ בְּיַד־גְּדַלְיָהוּ֒ ה֗וּא אֲשֶׁ֤ר עָשָׂה֙ הַמֶּ֣לֶךְ
אָסָ֔א מִפְּנֵ֖י בַּעְשָׁ֣א מֶֽלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֑ל אֹת֗וֹ מִלֵּ֛א יִשְׁמָעֵ֥אל בֶּן־
י נְתַנְיָ֖הוּ חֲלָלִֽים׃ וַיִּ֣שְׁבְּ ׀ יִשְׁמָעֵ֡אל אֶת־כָּל־שְׁאֵרִית֩ הָעָ֨ם אֲשֶׁ֜ר
בַּמִּצְפָּ֗ה אֶת־בְּנ֣וֹת הַמֶּלֶךְ֮ וְאֶת־כָּל־הָעָם֮ הַנִּשְׁאָרִ֣ים בַּמִּצְפָּה֒
אֲשֶׁ֣ר הִפְקִ֗יד נְבֽוּזַרְאֲדָן֙ רַב־טַבָּחִ֔ים אֶת־גְּדַלְיָ֖הוּ בֶּן־אֲחִיקָ֑ם
וַיִּשְׁבֵּם֙ יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֔ה וַיֵּ֣לֶךְ לַעֲבֹ֔ר אֶל־בְּנֵ֖י עַמּֽוֹן׃ ס
11 וַיִּשְׁמַע֙ יוֹחָנָ֣ן בֶּן־קָרֵ֔חַ וְכָל־שָׂרֵ֥י הַחֲיָלִ֖ים אֲשֶׁ֣ר אִתּ֑וֹ אֵ֚ת
12 כָּל־הָ֣רָעָ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה יִשְׁמָעֵ֥אל בֶּן־נְתַנְיָֽה׃ וַיִּקְחוּ֙ אֶת־כָּל־
הָ֣אֲנָשִׁ֔ים וַיֵּ֣לְכ֔וּ לְהִלָּחֵ֖ם עִם־יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֑ה וַיִּמְצְא֣וּ אֹת֔וֹ
13 אֶל־מַ֥יִם רַבִּ֖ים אֲשֶׁ֥ר בְּגִבְעֽוֹן׃ וַיְהִ֗י כִּרְא֤וֹת כָּל־הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר
אֶת־יִשְׁמָעֵ֔אל אֶת־יוֹחָנָן֙ בֶּן־קָרֵ֔חַ וְאֵ֛ת כָּל־שָׂרֵ֥י הַחֲיָלִ֖ים אֲשֶׁ֣ר
14 אִתּ֑וֹ וַיִּשְׂמָֽחוּ׃ וַיָּסֹ֙בּוּ֙ כָּל־הָעָ֔ם אֲשֶׁר־שָׁבָ֥ה יִשְׁמָעֵ֖אל מִן־
טו הַמִּצְפָּ֑ה וַיָּשֻׁ֙בוּ֙ וַיֵּ֣לְכ֔וּ אֶל־יוֹחָנָ֖ן בֶּן־קָרֵֽחַ׃ וְיִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־
נְתַנְיָ֗ה נִמְלַט֙ בִּשְׁמֹנָ֣ה אֲנָשִׁ֔ים מִפְּנֵ֖י יוֹחָנָ֑ן וַיֵּ֖לֶךְ אֶל־בְּנֵ֥י
16 עַמּֽוֹן׃ ס וַיִּקַּח֩ יוֹחָנָ֨ן בֶּן־קָרֵ֜חַ וְכָל־שָׂרֵ֧י הַחֲיָלִ֣ים אֲשֶׁר־
אִתּ֗וֹ אֵ֣ת כָּל־שְׁאֵרִ֤ית הָעָם֙ אֲשֶׁ֣ר הֵשִׁ֔יב מֵאֵ֞ת יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־
נְתַנְיָ֔ה מִן־הַמִּצְפָּ֔ה אַחַ֣ר הִכָּ֔ה אֶת־גְּדַלְיָ֖ה בֶּן־אֲחִיקָ֑ם גְּבָרִ֞ים
אַנְשֵׁ֣י הַמִּלְחָמָ֗ה וְנָשִׁ֤ים וְטַף֙ וְסָ֣רִסִ֔ים אֲשֶׁ֥ר הֵשִׁ֖יב מִגִּבְעֽוֹן׃
17 וַיֵּֽלְכוּ֙ וַיֵּֽשְׁבוּ֙ בְּגֵר֣וּת כִּמְוֺהָ֔ם אֲשֶׁר־אֵ֖צֶל בֵּ֣ית לָ֑חֶם לָלֶ֖כֶת
18 לָב֥וֹא מִצְרָֽיִם׃ מִפְּנֵי֙ הַכַּשְׂדִּ֔ים כִּ֥י יָרְא֖וּ מִפְּנֵיהֶ֑ם כִּֽי־
הִכָּ֞ה יִשְׁמָעֵ֣אל בֶּן־נְתַנְיָ֗ה אֶת־גְּדַלְיָ֙הוּ֙ בֶּן־אֲחִיקָ֔ם אֲשֶׁר־
הִפְקִ֥יד מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֖ל בָּאָֽרֶץ׃ ס

v. 17 כִּמְהָם ק׳.

42 מב

א וַיִּגְּשׁוּ כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וִיזַנְיָה בֶּן־הוֹשַׁעְיָה
2 וְכָל־הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא
תִּפָּל־נָא תְחִנָּתֵנוּ לְפָנֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּעַד כָּל־הַשְּׁאֵרִית הַזֹּאת כִּי־נִשְׁאַרְנוּ מְעַט מֵהַרְבֵּה כַּאֲשֶׁר
3 עֵינֶיךָ רֹאוֹת אֹתָנוּ׃ וְיַגֶּד־לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
4 נֵלֶךְ־בָּהּ וְאֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יִרְמְיָהוּ
הַנָּבִיא שָׁמַעְתִּי הִנְנִי מִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כְּדִבְרֵיכֶם
וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־יַעֲנֶה יְהוָה אֶתְכֶם אַגִּיד לָכֶם לֹא־אֶמְנַע
ה מִכֶּם דָּבָר׃ וְהֵמָּה אָמְרוּ אֶל־יִרְמְיָהוּ יְהִי יְהוָה בָּנוּ לְעֵד
אֱמֶת וְנֶאֱמָן אִם־לֹא כְּכָל־הַדָּבָר אֲשֶׁר יִשְׁלָחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
6 אֵלֵינוּ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ אִם־טוֹב וְאִם־רָע בְּקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אֲשֶׁר אֲנוּ שֹׁלְחִים אֹתְךָ אֵלָיו נִשְׁמָע לְמַעַן אֲשֶׁר יִיטַב־לָנוּ כִּי
7 נִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ ס וַיְהִי מִקֵּץ עֲשֶׂרֶת יָמִים
8 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ׃ וַיִּקְרָא אֶל־יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְאֶל
כָּל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וּלְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃
9 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלַחְתֶּם
י אֹתִי אֵלָיו לְהַפִּיל תְּחִנַּתְכֶם לְפָנָיו׃ אִם־שׁוֹב תֵּשְׁבוּ בָּאָרֶץ
הַזֹּאת וּבָנִיתִי אֶתְכֶם וְלֹא אֶהֱרֹס וְנָטַעְתִּי אֶתְכֶם וְלֹא אֶתּוֹשׁ
11 כִּי נִחַמְתִּי אֶל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לָכֶם׃ אַל־תִּירְאוּ מִפְּנֵי
מֶלֶךְ בָּבֶל אֲשֶׁר־אַתֶּם יְרֵאִים מִפָּנָיו אַל־תִּירְאוּ מִמֶּנּוּ נְאֻם־
יְהוָה כִּי־אִתְּכֶם אָנִי לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וּלְהַצִּיל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ׃
12 וְאֶתֵּן לָכֶם רַחֲמִים וְרִחַם אֶתְכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַתְכֶם׃
13 וְאִם־אֹמְרִים אַתֶּם לֹא נֵשֵׁב בָּאָרֶץ הַזֹּאת לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ בְּקוֹל
14 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֵאמֹר לֹא כִּי אֶרֶץ מִצְרַיִם נָבוֹא אֲשֶׁר לֹא־
נִרְאֶה מִלְחָמָה וְקוֹל שׁוֹפָר לֹא נִשְׁמָע וְלַלֶּחֶם לֹא־נִרְעָב וְשָׁם
טו נֵשֵׁב׃ וְעַתָּה לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה שְׁאֵרִית יְהוּדָה כֹּה־אָמַר
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִם־אַתֶּם שׂוֹם תְּשִׂמוּן פְּנֵיכֶם
16 לָבֹא מִצְרַיִם וּבָאתֶם לָגוּר שָׁם׃ וְהָיְתָה הַחֶרֶב אֲשֶׁר אַתֶּם
יְרֵאִים מִמֶּנָּה שָׁם תַּשִּׂיג אֶתְכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָרָעָב אֲשֶׁר־

---

v. 6 אֲנַחְנוּ קרי.

אַתֶּם ׀ דֹּאֲגִים מִמֶּנּוּ שָׁם יִדְבַּק אַחֲרֵיכֶם מִצְרַיִם וְשָׁם תָּמֻתוּ׃
17 וְיִהְיוּ כָל־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׂמוּ אֶת־פְּנֵיהֶם לָבוֹא מִצְרַיִם
לָגוּר שָׁם יָמוּתוּ בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר וְלֹא־יִהְיֶה לָהֶם שָׂרִיד
18 וּפָלִיט מִפְּנֵי הָרָעָה אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא עֲלֵיהֶם׃ ס כִּי כֹה
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר נִתַּךְ אַפִּי וַחֲמָתִי
עַל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַםִ כֵּן תִּתַּךְ חֲמָתִי עֲלֵיכֶם בְּבֹאֲכֶם מִצְרָיִם
וִהְיִיתֶם לְאָלָה וּלְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה וְלֹא־תִרְאוּ עוֹד
19 אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ דִּבֶּר יְהוָה עֲלֵיכֶם שְׁאֵרִית יְהוּדָה אַל־
20 תָּבֹאוּ מִצְרָיִם יָדֹעַ תֵּדְעוּ כִּי־הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם׃ כִּי
הִתְעֵתֶים בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי אֶל־יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לֵאמֹר הִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵנוּ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּכְכֹל
21 אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כֵּן הַגֶּד־לָנוּ וְעָשִׂינוּ׃ וָאַגִּד לָכֶם
הַיּוֹם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְכֹל אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי
22 אֲלֵיכֶם׃ וְעַתָּה יָדֹעַ תֵּדְעוּ כִּי בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדֶּבֶר תָּמוּתוּ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר חֲפַצְתֶּם לָבוֹא לָגוּר שָׁם׃ פ

מג 43

א וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִרְמְיָהוּ לְדַבֵּר אֶל־כָּל־הָעָם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
2 הָאֵלֶּה׃ ס וַיֹּאמֶר עֲזַרְיָה בֶן־הוֹשַׁעְיָה וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ
וְכָל־הָאֲנָשִׁים הַזֵּדִים אֹמְרִים אֶל־יִרְמְיָהוּ שֶׁקֶר אַתָּה מְדַבֵּר
לֹא שְׁלָחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לֵאמֹר לֹא־תָבֹאוּ מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם׃
3 כִּי בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה מַסִּית אֹתְךָ בָּנוּ לְמַעַן תֵּת אֹתָנוּ בְיַד־
4 הַכַּשְׂדִּים לְהָמִית אֹתָנוּ וּלְהַגְלוֹת אֹתָנוּ בָּבֶל׃ וְלֹא־שָׁמַע
יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְכָל־הָעָם בְּקוֹל יְהוָה
ה לָשֶׁבֶת בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח יוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וְכָל־שָׂרֵי
הַחֲיָלִים אֵת כָּל־שְׁאֵרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׁבוּ מִכָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
6 נִדְּחוּ־שָׁם לָגוּר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה׃ אֶת־הַגְּבָרִים וְאֶת־הַנָּשִׁים
וְאֶת־הַטַּף וְאֶת־בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר הִנִּיחַ
נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן וְאֵת
7 יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא וְאֶת־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּהוּ׃ וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ מִצְרַיִם
כִּי לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה וַיָּבֹאוּ עַד־תַּחְפַּנְחֵס׃ פ

v. 20 הִתְעֵיתֶם ק׳

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ בְּתַחְפַּנְחֵס לֵאמֹר׃ קַח בְּיָדְךָ 8 9
אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וּטְמַנְתָּם בַּמֶּלֶט בַּמַּלְבֵּן אֲשֶׁר בְּפֶתַח בֵּית־
פַּרְעֹה בְּתַחְפַּנְחֵס לְעֵינֵי אֲנָשִׁים יְהוּדִים׃ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם י
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי
אֶת־נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל עַבְדִּי וְשַׂמְתִּי כִסְאוֹ מִמַּעַל
לָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר טָמָנְתִּי וְנָטָה אֶת־שַׁפְרוּרוֹ עֲלֵיהֶם׃
וּבָאה וְהִכָּה אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר לַמָּוֶת לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר 11
לַשְּׁבִי לַשֶּׁבִי וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לֶחָרֶב׃ וְהִצַּתִּי אֵשׁ בְּבָתֵּי 12
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם וּשְׂרָפָם וְשָׁבָם וְעָטָה אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם
כַּאֲשֶׁר יַעְטֶה הָרֹעֶה אֶת־בִּגְדוֹ וְיָצָא מִשָּׁם בְּשָׁלוֹם׃ וְשִׁבַּר 13
אֶת־מַצְּבוֹת בֵּית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְאֶת־בָּתֵּי
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם יִשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃ ס

44 מד

הַדָּבָר אֲשֶׁר־הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ אֶל כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים א
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הַיֹּשְׁבִים בְּמִגְדֹּל וּבְתַחְפַּנְחֵס וּבְנֹף וּבְאֶרֶץ
פַּתְרוֹס לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם 2
רְאִיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר הֵבֵאתִי עַל־יְרוּשָׁלַםִ וְעַל כָּל־
עָרֵי יְהוּדָה וְהִנָּם חָרְבָּה הַיּוֹם הַזֶּה וְאֵין בָּהֶם יוֹשֵׁב׃ מִפְּנֵי 3
רָעָתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסֵנִי לָלֶכֶת לְקַטֵּר לַעֲבֹד לֵאלֹהִים
אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּם הֵמָּה אַתֶּם וַאֲבֹתֵיכֶם׃ וָאֶשְׁלַח 4
אֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־עֲבָדַי הַנְּבִיאִים הַשְׁכֵּים וְשָׁלֹחַ לֵאמֹר אַל־נָא
תַעֲשׂוּ אֵת דְּבַר־הַתֹּעֵבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׂנֵאתִי׃ וְלֹא שָׁמְעוּ ה
וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנָם לָשׁוּב מֵרָעָתָם לְבִלְתִּי קַטֵּר לֵאלֹהִים
אֲחֵרִים׃ וַתִּתַּךְ חֲמָתִי וְאַפִּי וַתִּבְעַר בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת 6
יְרוּשָׁלַםִ וַתִּהְיֶינָה לְחָרְבָּה לִשְׁמָמָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס וְעַתָּה 7
כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָמָה אַתֶּם
עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה אֶל־נַפְשֹׁתֵכֶם לְהַכְרִית לָכֶם אִישׁ־וְאִשָּׁה
עוֹלֵל וְיוֹנֵק מִתּוֹךְ יְהוּדָה לְבִלְתִּי הוֹתִיר לָכֶם שְׁאֵרִית׃
לְהַכְעִסֵנִי בְּמַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם לְקַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים בְּאֶרֶץ 8
מִצְרַיִם אֲשֶׁר־אַתֶּם בָּאִים לָגוּר שָׁם לְמַעַן הַכְרִית לָכֶם

v. 10 שַׁפְרִירוֹ ק׳. v. 11 וּבָא ק׳.

9 וּלְמַעַן הֱיוֹתְכֶם לִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה בְּכֹל גּוֹיֵ הָאָרֶץ׃ הֲשְׁכַחְתֶּם
אֶת־רָעוֹת אֲבוֹתֵיכֶם וְאֶת־רָעוֹת ׀ מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֵת רָעוֹת
נָשָׁיו וְאֵת רָעֹתֵכֶם וְאֵת רָעֹת נְשֵׁיכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּאֶרֶץ
י יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃ לֹא דֻכְּאוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְלֹא
יָרְאוּ וְלֹא־הָלְכוּ בְתוֹרָתִי וּבְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר־נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וְלִפְנֵי
11 אֲבוֹתֵיכֶם׃ ס לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
12 הִנְנִי שָׂם פָּנַי בָּכֶם לְרָעָה וּלְהַכְרִית אֶת־כָּל־יְהוּדָה׃ וְלָקַחְתִּי
אֶת־שְׁאֵרִית יְהוּדָה אֲשֶׁר־שָׂמוּ פְנֵיהֶם לָבוֹא אֶרֶץ־מִצְרַיִם
לָגוּר שָׁם וְתַמּוּ כֹל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם יִפֹּלוּ בַּחֶרֶב בָּרָעָב יִתַּמּוּ
מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל בַּחֶרֶב וּבָרָעָב יָמֻתוּ וְהָיוּ לְאָלָה וּלְשַׁמָּה
13 וְלִקְלָלָה וּלְחֶרְפָּה׃ וּפָקַדְתִּי עַל הַיּוֹשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
14 כַּאֲשֶׁר פָּקַדְתִּי עַל־יְרוּשָׁלָםִ בַּחֶרֶב בָּרָעָב וּבַדָּבֶר׃ וְלֹא
יִהְיֶה פָּלִיט וְשָׂרִיד לִשְׁאֵרִית יְהוּדָה הַבָּאִים לָגוּר־שָׁם בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם וְלָשׁוּב ׀ אֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר־הֵמָּה מְנַשְּׂאִים אֶת־
נַפְשָׁם לָשׁוּב לָשֶׁבֶת שָׁם כִּי לֹא־יָשׁוּבוּ כִּי אִם־פְּלֵטִים׃ ס
טו וַיַּעֲנוּ אֶת־יִרְמְיָהוּ כָּל־הָאֲנָשִׁים הַיֹּדְעִים כִּי־מְקַטְּרוֹת נְשֵׁיהֶם
לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וְכָל־הַנָּשִׁים הָעֹמְדוֹת קָהָל גָּדוֹל וְכָל־הָעָם
16 הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם בְּפַתְרוֹס לֵאמֹר׃ הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ
17 אֵלֵינוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֵינֶנּוּ שֹׁמְעִים אֵלֶיךָ׃ כִּי עָשֹׂה נַעֲשֶׂה
אֶת־כָּל־הַדָּבָר ׀ אֲשֶׁר־יָצָא מִפִּינוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם
וְהַסֵּיךְ־לָהּ נְסָכִים כַּאֲשֶׁר עָשִׂינוּ אֲנַחְנוּ וַאֲבֹתֵינוּ מְלָכֵינוּ
וְשָׂרֵינוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלָםִ וַנִּשְׂבַּע־לֶחֶם וַנִּהְיֶה
18 טוֹבִים וְרָעָה לֹא רָאִינוּ׃ וּמִן־אָז חָדַלְנוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת
הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ־לָהּ נְסָכִים חָסַרְנוּ כֹל וּבַחֶרֶב וּבָרָעָב תָּמְנוּ׃
19 וְכִי־אֲנַחְנוּ מְקַטְּרִים לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם וּלְהַסֵּךְ לָהּ נְסָכִים
הֲמִבַּלְעֲדֵי אֲנָשֵׁינוּ עָשִׂינוּ לָהּ כַּוָּנִים לְהַעֲצִבָהּ וְהַסֵּךְ לָהּ
כ נְסָכִים׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ אֶל־כָּל־הָעָם עַל־הַגְּבָרִים וְעַל־
21 הַנָּשִׁים וְעַל־כָּל־הָעָם הָעֹנִים אֹתוֹ דָּבָר לֵאמֹר׃ הֲלוֹא אֶת־
הַקִּטֵּר אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַםִ אַתֶּם
וַאֲבוֹתֵיכֶם מַלְכֵיכֶם וְשָׂרֵיכֶם וְעַם הָאָרֶץ אֹתָם זָכַר יְהוָה
22 וַתַּעֲלֶה עַל־לִבּוֹ׃ וְלֹא־יוּכַל יְהוָה עוֹד לָשֵׂאת מִפְּנֵי רֹעַ

---

19 v. ה׳ רפה.

מִֽעַלְלֵיכֶם מִפְּנֵי הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם וַתְּהִי אַרְצְכֶם
23 לְחָרְבָּה וּלְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה מֵאֵין יוֹשֵׁב כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ מִפְּנֵי
אֲשֶׁר קִטַּרְתֶּם וַאֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַיהוָה וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹל
יְהוָה וּבְתֹרָתוֹ וּבְחֻקֹּתָיו וּבְעֵדְוֹתָיו לֹא הֲלַכְתֶּם עַל־כֵּן
24 קָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה הַזֹּאת כַּיּוֹם הַזֶּה׃ ס וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
אֶל־כָּל־הָעָם וְאֶל כָּל־הַנָּשִׁים שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כָּל־יְהוּדָה
כה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר אַתֶּם וּנְשֵׁיכֶם וַתְּדַבֵּרְנָה בְּפִיכֶם וּבִידֵיכֶם מִלֵּאתֶם ׀
לֵאמֹר עָשֹׂה נַעֲשֶׂה אֶת־נְדָרֵינוּ אֲשֶׁר נָדַרְנוּ לְקַטֵּר לִמְלֶכֶת
הַשָּׁמַיִם וּלְהַסֵּךְ לָהּ נְסָכִים הָקֵים תָּקִימְנָה אֶת־נִדְרֵיכֶם
26 וְעָשֹׂה תַעֲשֶׂינָה אֶת־נִדְרֵיכֶם׃ ס לָכֵן שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה
כָּל־יְהוּדָה הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם הִנְנִי נִשְׁבַּעְתִּי בִּשְׁמִי
הַגָּדוֹל אָמַר יְהוָה אִם־יִהְיֶה עוֹד שְׁמִי נִקְרָא ׀ בְּפִי ׀ כָּל־
27 אִישׁ יְהוּדָה אֹמֵר חַי־אֲדֹנָי יֱהוִה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ הִנְנִי
שֹׁקֵד עֲלֵיהֶם לְרָעָה וְלֹא לְטוֹבָה וְתַמּוּ כָל־אִישׁ יְהוּדָה אֲשֶׁר
28 בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֶרֶב וּבָרָעָב עַד־כְּלוֹתָם׃ וּפְלִיטֵי חֶרֶב
יְשֻׁבוּן מִן־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרֶץ יְהוּדָה מְתֵי מִסְפָּר וְיָדְעוּ כָּל־
שְׁאֵרִית יְהוּדָה הַבָּאִים לְאֶרֶץ־מִצְרַיִם לָגוּר שָׁם דְּבַר־מִי
29 יָקוּם מִמֶּנִּי וּמֵהֶם׃ וְזֹאת לָכֶם הָאוֹת נְאֻם־יְהוָה כִּי־פֹקֵד
אֲנִי עֲלֵיכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי קוֹם יָקוּמוּ דְבָרַי
ל עֲלֵיכֶם לְרָעָה׃ ס כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן אֶת־פַּרְעֹה
חָפְרַע מֶלֶךְ־מִצְרַיִם בְּיַד אֹיְבָיו וּבְיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשׁוֹ כַּאֲשֶׁר
נָתַתִּי אֶת־צִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל
אֹיְבוֹ וּמְבַקֵּשׁ נַפְשׁוֹ׃ פ

מה 45

א הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נֵרִיָּה בְּכָתְבוֹ
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל־סֵפֶר מִפִּי יִרְמְיָהוּ בַּשָּׁנָה הָרְבִעִית
2 לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר׃ כֹּה־אָמַר יְהוָה
3 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ בָּרוּךְ׃ אָמַרְתָּ אוֹי־נָא לִי כִּי־יָסַף
יְהוָה יָגוֹן עַל־מַכְאֹבִי יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי וּמְנוּחָה לֹא מָצָאתִי׃
4 כֹּה ׀ תֹּאמַר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר־בָּנִיתִי אֲנִי הֹרֵס
ה וְאֵת אֲשֶׁר־נָטַעְתִּי אֲנִי נֹתֵשׁ וְאֶת כָּל־הָאָרֶץ הִיא׃ וְאַתָּה

תְּבַקֶּשׁ־לְךָ גְדֹלוֹת אַל־תְּבַקֵּשׁ כִּי הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל־
כָּל־בָּשָׂר נְאֻם־יְהוָה וְנָתַתִּי לְךָ אֶת־נַפְשְׁךָ לְשָׁלָל עַל
כָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר תֵּלֶךְ־שָׁם׃ ס

מו 46

א אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא עַל־הַגּוֹיִם׃
2 לְמִצְרַיִם עַל־חֵיל פַּרְעֹה נְכוֹ מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הָיָה עַל־
נְהַר־פְּרָת בְּכַרְכְּמִשׁ אֲשֶׁר הִכָּה נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
3 בִּשְׁנַת הָרְבִיעִית לִיהוֹיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ עִרְכוּ
4 מָגֵן וְצִנָּה וּגְשׁוּ לַמִּלְחָמָה׃ אִסְרוּ הַסּוּסִים וַעֲלוּ הַפָּרָשִׁים
ה וְהִתְיַצְּבוּ בְּכוֹבָעִים מִרְקוּ הָרְמָחִים לִבְשׁוּ הַסִּרְיֹנֹת׃ מַדּוּעַ
רָאִיתִי הֵמָּה חַתִּים נְסֹגִים אָחוֹר וְגִבּוֹרֵיהֶם יֻכַּתּוּ וּמָנוֹס
6 נָסוּ וְלֹא הִפְנוּ מָגוֹר מִסָּבִיב נְאֻם־יְהוָה׃ אַל־יָנוּס הַקַּל
וְאַל־יִמָּלֵט הַגִּבּוֹר צָפוֹנָה עַל־יַד נְהַר־פְּרָת כָּשְׁלוּ וְנָפָלוּ׃
7 8 מִי־זֶה כַּיְאֹר יַעֲלֶה כַּנְּהָרוֹת יִתְגָּעֲשׁוּ מֵימָיו׃ מִצְרַיִם כַּיְאֹר
יַעֲלֶה וְכַנְּהָרוֹת יִתְגֹּעֲשׁוּ מָיִם וַיֹּאמֶר אַעֲלֶה אֲכַסֶּה־אֶרֶץ
9 אֹבִידָה עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ עֲלוּ הַסּוּסִים וְהִתְהֹלְלוּ הָרֶכֶב
וְיֵצְאוּ הַגִּבּוֹרִים כּוּשׁ וּפוּט תֹּפְשֵׂי מָגֵן וְלוּדִים תֹּפְשֵׂי דֹּרְכֵי
י קָשֶׁת׃ וְהַיּוֹם הַהוּא לַאדֹנָי יֱהוִה צְבָאוֹת יוֹם נְקָמָה לְהִנָּקֵם
מִצָּרָיו וְאָכְלָה חֶרֶב וְשָׂבְעָה וְרָוְתָה מִדָּמָם כִּי זֶבַח לַאדֹנָי
11 יֱהוִה צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ צָפוֹן אֶל־נְהַר־פְּרָת׃ עֲלִי גִלְעָד וּקְחִי
צֳרִי בְּתוּלַת בַּת־מִצְרָיִם לַשָּׁוְא הִרְבֵּיתִי רְפֻאוֹת תְּעָלָה אֵין
12 לָךְ׃ שָׁמְעוּ גוֹיִם קְלוֹנֵךְ וְצִוְחָתֵךְ מָלְאָה הָאָרֶץ כִּי־גִבּוֹר
13 בְּגִבּוֹר כָּשָׁלוּ יַחְדָּיו נָפְלוּ שְׁנֵיהֶם׃ ס הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לָבוֹא נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
14 לְהַכּוֹת אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ הַגִּידוּ בְמִצְרַיִם וְהַשְׁמִיעוּ בְמִגְדּוֹל
וְהַשְׁמִיעוּ בְנֹף וּבְתַחְפַּנְחֵס אִמְרוּ הִתְיַצֵּב וְהָכֵן לָךְ כִּי־אָכְלָה
טו חֶרֶב סְבִיבֶיךָ׃ מַדּוּעַ נִסְחַף אַבִּירֶיךָ לֹא עָמַד כִּי יְהוָה
16 הֲדָפוֹ׃ הִרְבָּה כּוֹשֵׁל גַּם־נָפַל אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ וַיֹּאמְרוּ קוּמָה ׀
וְנָשֻׁבָה אֶל־עַמֵּנוּ וְאֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֵּנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה׃
17 קָרְאוּ שָׁם פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם שָׁאוֹן הֶעֱבִיר הַמּוֹעֵד׃

---

v. 11 יתיר ו׳.

חַי־אָנִי נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ כִּי כְּתָבוֹר בֶּהָרִים 18
וּכְכַרְמֶל בַּיָּם יָבוֹא׃ כְּלֵי גוֹלָה עֲשִׂי־לָךְ יוֹשֶׁבֶת בַּת־מִצְרָיִם 19
כִּי־נֹף לְשַׁמָּה תִהְיֶה וְנִצְּתָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ עֶגְלָה יְפֵה־ כ
פִיָּה מִצְרָיִם קֶרֶץ מִצָּפוֹן בָּא בָא׃ גַּם־שְׂכִרֶיהָ בְקִרְבָּהּ כְּעֶגְלֵי 21
מַרְבֵּק כִּי גַם־הֵמָּה הִפְנוּ נָסוּ יַחְדָּיו לֹא עָמָדוּ כִּי יוֹם אֵידָם
בָּא עֲלֵיהֶם עֵת פְּקֻדָּתָם׃ קוֹלָהּ כַּנָּחָשׁ יֵלֵךְ כִּי־בְחַיִל יֵלֵכוּ 22
וּבְקַרְדֻּמּוֹת בָּאוּ לָהּ כְּחֹטְבֵי עֵצִים׃ כָּרְתוּ יַעְרָהּ נְאֻם־יְהוָה 23
כִּי לֹא יֵחָקֵר כִּי רַבּוּ מֵאַרְבֶּה וְאֵין לָהֶם מִסְפָּר׃ הֹבִישָׁה 24
בַּת־מִצְרָיִם נִתְּנָה בְּיַד עַם־צָפוֹן׃ אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי כה
יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פוֹקֵד אֶל־אָמוֹן מִנֹּא וְעַל־פַּרְעֹה וְעַל־מִצְרַיִם
וְעַל־אֱלֹהֶיהָ וְעַל־מְלָכֶיהָ וְעַל־פַּרְעֹה וְעַל הַבֹּטְחִים בּוֹ׃
וּנְתַתִּים בְּיַד מְבַקְשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל 26
וּבְיַד־עֲבָדָיו וְאַחֲרֵי־כֵן תִּשְׁכֹּן כִּימֵי־קֶדֶם נְאֻם־יְהוָה׃ פ
וְאַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וְאַל־תֵּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי 27
מוֹשִׁעֲךָ מֵרָחוֹק וְאֶת־זַרְעֲךָ מֵאֶרֶץ שִׁבְיָם וְשָׁב יַעֲקוֹב וְשָׁקַט
וְשַׁאֲנַן וְאֵין מַחֲרִיד׃ ס אַתָּה אַל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב 28
נְאֻם־יְהוָה כִּי אִתְּךָ אָנִי כִּי אֶעֱשֶׂה כָלָה בְּכָל־הַגּוֹיִם ׀
אֲשֶׁר הִדַּחְתִּיךָ שָׁמָּה וְאֹתְךָ לֹא־אֶעֱשֶׂה כָלָה וְיִסַּרְתִּיךָ
לַמִּשְׁפָּט וְנַקֵּה לֹא אֲנַקֶּךָּ׃ פ

מז 47

אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־פְּלִשְׁתִּים א
בְּטֶרֶם יַכֶּה פַרְעֹה אֶת־עַזָּה׃ כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנֵּה־מַיִם 2
עֹלִים מִצָּפוֹן וְהָיוּ לְנַחַל שׁוֹטֵף וְיִשְׁטְפוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ
עִיר וְיֹשְׁבֵי בָהּ וְזָעֲקוּ הָאָדָם וְהֵילִל כֹּל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ׃
מִקּוֹל שַׁעֲטַת פַּרְסוֹת אַבִּירָיו מֵרַעַשׁ לְרִכְבּוֹ הֲמוֹן גַּלְגִּלָּיו 3
לֹא־הִפְנוּ אָבוֹת אֶל־בָּנִים מֵרִפְיוֹן יָדָיִם׃ עַל־הַיּוֹם הַבָּא 4
לִשְׁדוֹד אֶת־כָּל־פְּלִשְׁתִּים לְהַכְרִית לְצֹר וּלְצִידוֹן כֹּל שָׂרִיד
עֹזֵר כִּי־שֹׁדֵד יְהוָה אֶת־פְּלִשְׁתִּים שְׁאֵרִית אִי כַפְתּוֹר׃ בָּאָה ה
קָרְחָה אֶל־עַזָּה נִדְמְתָה אַשְׁקְלוֹן שְׁאֵרִית עִמְקָם עַד־מָתַי
תִּתְגּוֹדָדִי׃ הוֹי חֶרֶב לַיהוָה עַד־אָנָה לֹא תִשְׁקֹטִי הֵאָסְפִי 6

---

v. 27 מלא ו׳.

7 אֶל־תַּעְרֵךְ הֵרָגְעִי וָדֹמִּי׃ אֵיךְ תִּשְׁקֹטִי וַיהוָה צִוָּה־לָהּ אֶל־
אַשְׁקְלוֹן וְאֶל־חוֹף הַיָּם שָׁם יְעָדָהּ׃ ס

מח 48

א לְמוֹאָב כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹי אֶל־נְבוֹ כִּי
2 שֻׁדָּדָה הֹבִישָׁה נִלְכְּדָה קִרְיָתָיִם הֹבִישָׁה הַמִּשְׂגָּב וָחָתָּה׃ אֵין
עוֹד תְּהִלַּת מוֹאָב בְּחֶשְׁבּוֹן חָשְׁבוּ עָלֶיהָ רָעָה לְכוּ וְנַכְרִיתֶנָּה
3 מִגּוֹי גַּם־מַדְמֵן תִּדֹּמִּי אַחֲרַיִךְ תֵּלֶךְ חָרֶב׃ קוֹל צְעָקָה מֵחוֹרֹנָיִם
4 ה שֹׁד וָשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ נִשְׁבְּרָה מוֹאָב הִשְׁמִיעוּ זְּעָקָה צְעוֹרֶיהָ׃ כִּי
מַעֲלֵה הַלֻּחֹות בִּבְכִי יַעֲלֶה־בֶּכִי כִּי בְּמוֹרַד חֹרֹנַיִם צָרֵי
6 צַעֲקַת־שֶׁבֶר שָׁמֵעוּ׃ נֻסוּ מַלְּטוּ נַפְשְׁכֶם וְתִהְיֶינָה כַּעֲרוֹעֵר
7 בַּמִּדְבָּר׃ כִּי יַעַן בִּטְחֵךְ בְּמַעֲשַׂיִךְ וּבְאוֹצְרוֹתַיִךְ גַּם־אַתְּ תִּלָּכֵדִי
8 וְיָצָא כְמִישׁ בַּגּוֹלָה כֹּהֲנָיו וְשָׂרָיו יַחְדָּ׃ וְיָבֹא שֹׁדֵד אֶל־כָּל־
עִיר וְעִיר לֹא תִמָּלֵט וְאָבַד הָעֵמֶק וְנִשְׁמַד הַמִּישֹׁר אֲשֶׁר אָמַר
9 יְהוָה׃ תְּנוּ־צִיץ לְמוֹאָב כִּי נָצֹא תֵּצֵא וְעָרֶיהָ לְשַׁמָּה תִהְיֶינָה
י מֵאֵין יוֹשֵׁב בָּהֵן׃ אָרוּר עֹשֶׂה מְלֶאכֶת יְהוָה רְמִיָּה וְאָרוּר
11 מֹנֵעַ חַרְבּוֹ מִדָּם׃ שַׁאֲנַן מוֹאָב מִנְּעוּרָיו וְשֹׁקֵט הוּא אֶל־שְׁמָרָיו
וְלֹא־הוּרַק מִכְּלִי אֶל־כֶּלִי וּבַגּוֹלָה לֹא הָלָךְ עַל־כֵּן עָמַד טַעְמוֹ
12 בּוֹ וְרֵיחוֹ לֹא נָמָר׃ ס לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה
13 וְשִׁלַּחְתִּי־לוֹ צֹעִים וְצֵעֻהוּ וְכֵלָיו יָרִיקוּ וְנִבְלֵיהֶם יְנַפֵּצוּ׃ וּבֹשׁ
מוֹאָב מִכְּמוֹשׁ כַּאֲשֶׁר־בֹּשׁוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִבֵּיתְאֵל מִבְטֶחָם׃
14 טו אֵיךְ תֹּאמְרוּ גִּבּוֹרִים אֲנָחְנוּ וְאַנְשֵׁי חַיִל לַמִּלְחָמָה׃ שֻׁדַּד
מוֹאָב וְעָרֶיהָ עָלָה וּמִבְחַר בַּחוּרָיו יָרְדוּ לַטָּבַח נְאֻם־הַמֶּלֶךְ
16 יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ קָרוֹב אֵיד־מוֹאָב לָבוֹא וְרָעָתוֹ מִהֲרָה
17 מְאֹד׃ נֻדוּ לוֹ כָּל־סְבִיבָיו וְכֹל יֹדְעֵי שְׁמוֹ אִמְרוּ אֵיכָה נִשְׁבַּר
18 מַטֵּה־עֹז מַקֵּל תִּפְאָרָה׃ רְדִי מִכָּבוֹד יֹשְׁבִי בַצָּמָא יֹשֶׁבֶת בַּת־
19 דִּיבוֹן כִּי־שֹׁדֵד מוֹאָב עָלָה בָךְ שִׁחֵת מִבְצָרָיִךְ׃ אֶל־דֶּרֶךְ
עִמְדִי וְצַפִּי יוֹשֶׁבֶת עֲרוֹעֵר שַׁאֲלִי־נָס וְנִמְלָטָה אִמְרִי מַה־
כ נִּהְיָתָה׃ הֹבִישׁ מוֹאָב כִּי־חַתָּה הילִילִי ׀ וזְעָקִי הַגִּידוּ בְאַרְנוֹן
21 כִּי שֻׁדַּד מוֹאָב׃ וּמִשְׁפָּט בָּא אֶל־אֶרֶץ הַמִּישֹׁר אֶל־חֹלוֹן וְאֶל־

v. 4 צְעִירֶיהָ ק׳. v. 5 הַלֻּחִית ק׳. v. 7 כְּמוֹשׁ ק׳. ibid. יַחְדָּו ק׳.
v. 18 וּשְׁבִי ק׳. v. 20 הֵילִילוּ ק׳. ibid. וְזַעֲקוּ ק׳.

יַהְצָה וְעַל־מוֹפָעַת׃ וְעַל־דִּיבוֹן וְעַל־נְבוֹ וְעַל־בֵּית דִּבְלָתָיִם׃ 22
וְעַל־קִרְיָתַיִם וְעַל־בֵּית גָּמוּל וְעַל־בֵּית מְעוֹן׃ וְעַל־קְרִיּוֹת 23 24
וְעַל־בָּצְרָה וְעַל כָּל־עָרֵי אֶרֶץ מוֹאָב הָרְחֹקוֹת וְהַקְּרֹבוֹת׃
נִגְדְּעָה קֶרֶן מוֹאָב וּזְרֹעוֹ נִשְׁבָּרָה נְאֻם יְהוָה׃ הַשְׁכִּירֻהוּ כִּי כה 26
עַל־יְהוָה הִגְדִּיל וְסָפַק מוֹאָב בְּקִיאוֹ וְהָיָה לִשְׂחֹק גַּם־הוּא׃
וְאִם ׀ לוֹא הַשְּׂחֹק הָיָה לְךָ יִשְׂרָאֵל אִם־בְּגַנָּבִים נִמְצָאָה כִּי־ 27
מִדֵּי דְבָרֶיךָ בּוֹ תִּתְנוֹדָד׃ עִזְבוּ עָרִים וְשִׁכְנוּ בַּסֶּלַע יֹשְׁבֵי 28
מוֹאָב וִהְיוּ כְיוֹנָה תְּקַנֵּן בְּעֶבְרֵי פִי־פָחַת׃ שָׁמַעְנוּ גְאוֹן־מוֹאָב 29
גֵּאֶה מְאֹד גָּבְהוֹ וּגְאוֹנוֹ וְגַאֲוָתוֹ וְרֻם לִבּוֹ׃ אֲנִי יָדַעְתִּי נְאֻם־ ל
יְהוָה עֶבְרָתוֹ וְלֹא־כֵן בַּדָּיו לֹא־כֵן עָשׂוּ׃ עַל־כֵּן עַל־מוֹאָב 31
אֲיֵלִיל וּלְמוֹאָב כֻּלֹּה אֶזְעָק אֶל־אַנְשֵׁי קִיר־חֶרֶשׂ יֶהְגֶּה׃ מִבְּכִי 32
יַעְזֵר אֶבְכֶּה־לָּךְ הַגֶּפֶן שִׂבְמָה נְטִישֹׁתַיִךְ עָבְרוּ יָם עַד יָם יַעְזֵר
נָגָעוּ עַל־קֵיצֵךְ וְעַל־בְּצִירֵךְ שֹׁדֵד נָפָל׃ וְנֶאֶסְפָה שִׂמְחָה וָגִיל 33
מִכַּרְמֶל וּמֵאֶרֶץ מוֹאָב וְיַיִן מִיקָבִים הִשְׁבַּתִּי לֹא־יִדְרֹךְ הֵידָד
הֵידָד לֹא הֵידָד׃ מִזַּעֲקַת חֶשְׁבּוֹן עַד־אֶלְעָלֵה עַד־יַהַץ נָתְנוּ 34
קוֹלָם מִצֹּעַר עַד־חֹרֹנַיִם עֶגְלַת שְׁלִשִׁיָּה כִּי גַּם־מֵי נִמְרִים
לִמְשַׁמּוֹת יִהְיוּ׃ וְהִשְׁבַּתִּי לְמוֹאָב נְאֻם־יְהוָה מַעֲלֶה בָמָה לה
וּמַקְטִיר לֵאלֹהָיו׃ עַל־כֵּן לִבִּי לְמוֹאָב כַּחֲלִלִים יֶהֱמֶה וְלִבִּי 36
אֶל־אַנְשֵׁי קִיר־חֶרֶשׂ כַּחֲלִילִים יֶהֱמֶה עַל־כֵּן יִתְרַת עָשָׂה
אָבָדוּ׃ כִּי כָל־רֹאשׁ קָרְחָה וְכָל־זָקָן גְּרֻעָה עַל כָּל־יָדַיִם גְּדֻדֹת 37
וְעַל־מָתְנַיִם שָׂק׃ עַל כָּל־גַּגּוֹת מוֹאָב וּבִרְחֹבֹתֶיהָ כֻּלֹּה מִסְפֵּד 38
כִּי־שָׁבַרְתִּי אֶת־מוֹאָב כִּכְלִי אֵין־חֵפֶץ בּוֹ נְאֻם־יְהוָה׃ אֵיךְ 39
חַתָּה הֵילִילוּ אֵיךְ הִפְנָה־עֹרֶף מוֹאָב בּוֹשׁ וְהָיָה מוֹאָב לִשְׂחֹק
וְלִמְחִתָּה לְכָל־סְבִיבָיו׃ ס כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה הִנֵּה כַנֶּשֶׁר מ
יִדְאֶה וּפָרַשׂ כְּנָפָיו אֶל־מוֹאָב׃ נִלְכְּדָה הַקְּרִיּוֹת וְהַמְּצָדוֹת 41
נִתְפָּשָׂה וְהָיָה לֵב גִּבּוֹרֵי מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא כְּלֵב אִשָּׁה
מְצֵרָה׃ וְנִשְׁמַד מוֹאָב מֵעָם כִּי עַל־יְהוָה הִגְדִּיל׃ פַּחַד וָפַחַת 42 43
וָפָח עָלֶיךָ יוֹשֵׁב מוֹאָב נְאֻם־יְהוָה׃ הַנִּיס מִפְּנֵי הַפַּחַד יִפֹּל 44
אֶל־הַפַּחַת וְהָעֹלֶה מִן־הַפַּחַת יִלָּכֵד בַּפָּח כִּי־אָבִיא אֵלֶיהָ
אֶל־מוֹאָב שְׁנַת פְּקֻדָּתָם נְאֻם־יְהוָה׃ בְּצֵל חֶשְׁבּוֹן עָמְדוּ מִכֹּחַ מה

---

v. 21 מֵיפַעַת ק׳. v. 27 יתיר ה׳. v. 31 כֻּלֹּו ק׳. v. 38 כֻּלֹּו ק׳.
v. 44 הַנָּס ק׳.

נָסִ֑ים כִּי־אֵ֞שׁ יָצָ֣א מֵחֶשְׁבּ֗וֹן וְלֶֽהָבָה֙ מִבֵּ֣ין סִיח֔וֹן וַתֹּ֙אכַל֙ פְּאַ֣ת
46 מוֹאָ֔ב וְקָדְקֹ֖ד בְּנֵ֥י שָׁאֽוֹן׃ אוֹי־לְךָ֣ מוֹאָ֔ב אָבַ֖ד עַם־כְּמ֑וֹשׁ כִּֽי־
47 לֻקְּח֤וּ בָנֶ֙יךָ֙ בַּשֶּׁ֔בִי וּבְנֹתֶ֖יךָ בַּשִּׁבְיָֽה׃ וְשַׁבְתִּ֧י שְׁבוּת־מוֹאָ֛ב
בְּאַחֲרִ֥ית הַיָּמִ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה עַד־הֵ֖נָּה מִשְׁפַּ֥ט מוֹאָֽב׃ פ

מט 49

א לִבְנֵ֣י עַמּ֗וֹן כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הֲבָנִ֣ים אֵ֣ין לְיִשְׂרָאֵ֔ל אִם־יוֹרֵ֖שׁ אֵ֣ין
2 ל֑וֹ מַדּ֗וּעַ יָרַ֤שׁ מַלְכָּם֙ אֶת־גָּ֔ד וְעַמּ֖וֹ בְּעָרָ֥יו יָשָֽׁב׃ לָכֵ֞ן הִנֵּ֨ה
יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה וְהִשְׁמַעְתִּ֞י אֶל־רַבַּ֤ת בְּנֵֽי־עַמּוֹן֙ תְּרוּעַ֣ת
מִלְחָמָ֔ה וְהָֽיְתָה֙ לְתֵ֣ל שְׁמָמָ֔ה וּבְנֹתֶ֖יהָ בָּאֵ֣שׁ תִּצַּ֑תְנָה וְיָרַ֥שׁ
3 יִשְׂרָאֵ֛ל אֶת־יֹרְשָׁ֖יו אָמַ֥ר יְהוָֽה׃ הֵילִ֤ילִי חֶשְׁבּוֹן֙ כִּ֣י שֻׁדְּדָה־עַ֔י
צְעַקְנָה֮ בְּנ֣וֹת רַבָּה֒ חֲגֹ֣רְנָה שַׂקִּ֔ים סְפֹ֖דְנָה וְהִתְשׁוֹטַ֣טְנָה
4 בַּגְּדֵר֑וֹת כִּ֤י מַלְכָּם֙ בַּגּוֹלָ֣ה יֵלֵ֔ךְ כֹּהֲנָ֥יו וְשָׂרָ֖יו יַחְדָּֽיו׃ מַה־
תִּתְהַֽלְלִי֙ בָּֽעֲמָקִ֔ים זָ֣ב עִמְקֵ֔ךְ הַבַּ֖ת הַשּׁוֹבֵבָ֑ה הַבֹּֽטְחָה֙
ה בְּאֹ֣צְרֹתֶ֔יהָ מִ֖י יָב֥וֹא אֵלָֽי׃ הִנְנִי֩ מֵבִ֨יא עָלַ֜יִךְ פַּ֗חַד נְאֻם־אֲדֹנָ֤י יְהוִה֙
צְבָא֔וֹת מִכָּל־סְבִיבָ֑יִךְ וְנִדַּחְתֶּם֙ אִ֣ישׁ לְפָנָ֔יו וְאֵ֥ין מְקַבֵּ֖ץ לַנֹּדֵֽד׃
6 וְאַֽחֲרֵי־כֵ֕ן אָשִׁ֖יב אֶת־שְׁב֣וּת בְּנֵֽי־עַמּ֑וֹן נְאֻם־יְהוָֽה׃ פ
7 לֶאֱד֗וֹם כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת הַאֵ֥ין ע֛וֹד חָכְמָ֖ה בְּתֵימָ֑ן
8 אָבְדָ֤ה עֵצָה֙ מִבָּנִ֔ים נִסְרְחָ֖ה חָכְמָתָֽם׃ נֻ֤סוּ הָפְנוּ֙ הֶעְמִ֣יקוּ לָשֶׁ֔בֶת
9 יֹשְׁבֵ֖י דְּדָ֑ן כִּ֣י אֵ֥יד עֵשָׂ֛ו הֵבֵ֥אתִי עָלָ֖יו עֵ֥ת פְּקַדְתִּֽיו׃ אִם־בֹּֽצְרִים֙
בָּ֣אוּ לָ֔ךְ לֹ֥א יַשְׁאִ֖רוּ עֽוֹלֵל֑וֹת אִם־גַּנָּבִ֣ים בַּלַּ֔יְלָה הִשְׁחִ֖יתוּ דַיָּֽם׃
י כִּֽי־אֲנִ֞י חָשַׂ֣פְתִּי אֶת־עֵשָׂ֗ו גִּלֵּ֙יתִי֙ אֶת־מִסְתָּרָ֔יו וְנֶחְבָּ֖ה לֹ֣א
11 יוּכָ֑ל שֻׁדַּ֥ד זַרְע֛וֹ וְאֶחָ֥יו וּשְׁכֵנָ֖יו וְאֵינֶֽנּוּ׃ עָזְבָ֥ה יְתֹמֶ֖יךָ אֲנִ֣י
12 אֲחַיֶּ֑ה וְאַלְמְנֹתֶ֖יךָ עָלַ֥י תִּבְטָֽחוּ׃ ס כִּי־כֹ֣ה ׀ אָמַ֣ר יְהוָ֗ה
הִנֵּ֨ה אֲשֶׁר־אֵ֤ין מִשְׁפָּטָם֙ לִשְׁתּ֣וֹת הַכּ֔וֹס שָׁת֣וֹ יִשְׁתּ֔וּ וְאַתָּ֣ה
13 ה֔וּא נָקֹ֖ה תִּנָּקֶ֑ה לֹ֣א תִנָּקֶ֔ה כִּ֥י שָׁתֹ֖ה תִּשְׁתֶּֽה׃ כִּ֣י בִ֤י נִשְׁבַּ֙עְתִּי֙
נְאֻם־יְהוָ֔ה כִּֽי־לְשַׁמָּ֧ה לְחֶרְפָּ֛ה לְחֹ֥רֶב וְלִקְלָלָ֖ה תִּהְיֶ֣ה בָצְרָ֑ה
14 וְכָל־עָרֶ֕יהָ תִּהְיֶ֖ינָה לְחָרְב֥וֹת עוֹלָֽם׃ שְׁמוּעָ֤ה שָׁמַ֙עְתִּי֙ מֵאֵ֣ת
יְהוָ֔ה וְצִ֖יר בַּגּוֹיִ֣ם שָׁל֑וּחַ הִֽתְקַבְּצוּ֙ וּבֹ֣אוּ עָלֶ֔יהָ וְק֖וּמוּ
טו 16 לַמִּלְחָמָֽה׃ כִּֽי־הִנֵּ֥ה קָטֹ֛ן נְתַתִּ֖יךָ בַּגּוֹיִ֑ם בָּז֖וּי בָּאָדָֽם׃ תִּֽפְלַצְתְּךָ֞
הִשִּׁ֣יא אֹתָ֗ךְ זְד֣וֹן לִבֶּ֔ךָ שֹׁכְנִי֙ בְּחַגְוֵ֣י הַסֶּ֔לַע תֹּפְשִׂ֖י מְר֣וֹם גִּבְעָ֑ה

v. 2 פתח באתנח.

17 כִּֽי־תַגְבִּ֤יהַּ כַּנֶּ֙שֶׁר֙ קִנֶּ֔ךָ מִשָּׁ֥ם אוֹרִֽידְךָ֖ נְאֻם־יְהוָֽה׃ וְהָיְתָ֥ה
אֱד֖וֹם לְשַׁמָּ֑ה כֹּ֚ל עֹבֵ֣ר עָלֶ֔יהָ יִשֹּׁ֥ם וְיִשְׁרֹ֖ק עַל־כָּל־מַכּוֹתֶֽהָ׃
18 כְּֽמַהְפֵּכַ֞ת סְדֹ֧ם וַעֲמֹרָ֛ה וּשְׁכֵנֶ֖יהָ אָמַ֣ר יְהוָ֑ה לֹֽא־יֵשֵׁ֥ב שָׁם֙ אִ֔ישׁ
19 וְלֹֽא־יָג֥וּר בָּ֖הּ בֶּן־אָדָֽם׃ הִנֵּ֡ה כְּאַרְיֵה֩ יַעֲלֶ֨ה מִגְּא֣וֹן הַיַּרְדֵּן֮ אֶל־
נְוֵ֣ה אֵיתָן֒ כִּֽי־אַרְגִּ֤יעָה אֲרִיצֶ֙נּוּ֙ מֵֽעָלֶ֔יהָ וּמִ֥י בָח֖וּר אֵלֶ֣יהָ אֶפְקֹ֑ד
כִּ֣י מִ֤י כָמ֙וֹנִי֙ וּמִ֣י יֹֽעִידֶ֔נִּי וּמִי־זֶ֣ה רֹעֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר יַעֲמֹ֖ד לְפָנָֽי׃
כ לָכֵ֞ן שִׁמְע֣וּ עֲצַת־יְהוָ֗ה אֲשֶׁ֤ר יָעַץ֙ אֶל־אֱד֔וֹם וּמַ֨חְשְׁבוֹתָ֔יו
אֲשֶׁ֥ר חָשַׁ֖ב אֶל־יֹשְׁבֵ֣י תֵימָ֑ן אִם־לֹ֤א יִסְחָבוּם֙ צְעִירֵ֣י הַצֹּ֔אן
21 אִם־לֹ֛א יַשִּׁ֥ים עֲלֵיהֶ֖ם נְוֵהֶֽם׃ מִקּ֣וֹל נִפְלָ֔ם רָעֲשָׁ֖ה הָאָ֑רֶץ
22 צְעָקָ֕ה בְּיַם־ס֖וּף נִשְׁמַ֥ע קוֹלָֽהּ׃ הִנֵּ֤ה כַנֶּ֙שֶׁר֙ יַעֲלֶ֣ה וְיִדְאֶ֔ה
וְיִפְרֹ֥שׂ כְּנָפָ֖יו עַל־בָּצְרָ֑ה וְֽהָיָה֩ לֵ֨ב גִּבּוֹרֵ֤י אֱדוֹם֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא
כְּלֵ֖ב אִשָּׁ֥ה מְצֵרָֽה׃ פ
23 לְדַמֶּ֗שֶׂק בּ֤וֹשָׁה חֲמָת֙ וְאַרְפָּ֔ד כִּֽי־שְׁמֻעָ֥ה רָעָ֛ה שָׁמְע֖וּ נָמֹ֑גוּ
24 בַּיָּ֣ם דְּאָגָ֔ה הַשְׁקֵ֖ט לֹ֥א יוּכָֽל׃ רָפְתָ֥ה דַמֶּ֛שֶׂק הִפְנְתָ֥ה לָנ֖וּס
כה וְרֶ֣טֶט ׀ הֶחֱזִ֑יקָה צָרָ֧ה וַחֲבָלִ֛ים אֲחָזַ֖תָּה כַּיּוֹלֵדָֽה׃ אֵ֥יךְ לֹֽא־
26 עֻזְּבָ֖ה עִ֣יר תְּהִלָּ֑ה קִרְיַ֖ת מְשׂוֹשִֽׂי׃ לָכֵ֛ן יִפְּל֥וּ בַחוּרֶ֖יהָ בִּרְחֹבֹתֶ֑יהָ
וְכָל־אַנְשֵׁ֨י הַמִּלְחָמָ֤ה יִדַּ֙מּוּ֙ בַּיּ֣וֹם הַה֔וּא נְאֻ֖ם יְהוָ֥ה צְבָאֽוֹת׃
27 וְהִצַּ֥תִּי אֵ֖שׁ בְּחוֹמַ֣ת דַּמָּ֑שֶׂק וְאָכְלָ֖ה אַרְמְנ֥וֹת בֶּן־הֲדָֽד׃ פ
28 לְקֵדָ֣ר ׀ וּֽלְמַמְלְכ֣וֹת חָצ֗וֹר אֲשֶׁ֤ר הִכָּה֙ נְבוּכַדְרֶאצּ֣וֹר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֔ל
כֹּ֖ה אָמַ֣ר יְהוָ֑ה ק֚וּמוּ עֲל֣וּ אֶל־קֵדָ֔ר וְשָׁדְד֖וּ אֶת־בְּנֵי־קֶֽדֶם׃
29 אָהֳלֵיהֶ֤ם וְצֹאנָם֙ יִקָּ֔חוּ יְרִיעוֹתֵיהֶ֧ם וְכָל־כְּלֵיהֶ֛ם וּגְמַלֵּיהֶ֖ם
ל יִשְׂא֣וּ לָהֶ֑ם וְקָרְא֧וּ עֲלֵיהֶ֛ם מָג֖וֹר מִסָּבִֽיב׃ נֻ֣סוּ נֻּ֤דוּ מְאֹד֙
הֶעְמִ֣יקוּ לָשֶׁ֔בֶת יֹשְׁבֵ֥י חָצ֖וֹר נְאֻם־יְהוָ֑ה כִּֽי־יָעַ֨ץ עֲלֵיכֶ֜ם
31 נְבוּכַדְרֶאצַּ֤ר מֶֽלֶךְ־בָּבֶל֙ עֵצָ֔ה וְחָשַׁ֥ב עֲלֵיהֶ֖ם מַחֲשָׁבָֽה׃ ק֗וּמוּ
עֲל֛וּ אֶל־גּ֥וֹי שְׁלֵ֖יו יוֹשֵׁ֣ב לָבֶ֑טַח נְאֻם־יְהוָ֔ה לֹֽא־דְלָתַ֥יִם וְלֹֽא־
32 בְרִ֛יחַ ל֖וֹ בָּדָ֥ד יִשְׁכֹּֽנוּ׃ וְהָי֨וּ גְמַלֵּיהֶ֜ם לָבַ֗ז וַהֲמ֤וֹן מִקְנֵיהֶם֙
לְשָׁלָ֔ל וְזֵרִתִ֥ים לְכָל־ר֖וּחַ קְצוּצֵ֣י פֵאָ֑ה וּמִכָּל־עֲבָרָ֖יו אָבִ֥יא
33 אֶת־אֵידָ֖ם נְאֻם־יְהוָֽה׃ וְהָיְתָ֨ה חָצ֜וֹר לִמְע֥וֹן תַּנִּ֛ים שְׁמָמָ֖ה
עַד־עוֹלָ֑ם לֹֽא־יֵשֵׁ֥ב שָׁם֙ אִ֔ישׁ וְלֹֽא־יָג֥וּר בָּ֖הּ בֶּן־אָדָֽם׃ פ
34 אֲשֶׁ֨ר הָיָ֧ה דְבַר־יְהוָ֛ה אֶל־יִרְמְיָ֥הוּ הַנָּבִ֖יא אֶל־עֵילָ֑ם בְּרֵאשִׁ֗ית

---

v. 25 תְּהִלָּת ק׳. v. 28 יתיר ו׳. v. 30 עליכֶם ק׳.

לה מַלְכ֖וּת צִדְקִיָּ֣ה מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֑ה לֵאמֹֽר׃ כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה צְבָא֔וֹת
36 הִנְנִ֥י שֹׁבֵ֖ר אֶת־קֶ֣שֶׁת עֵילָ֑ם רֵאשִׁ֖ית גְּבוּרָתָֽם׃ וְהֵבֵאתִ֨י
אֶל־עֵילָ֜ם אַרְבַּ֣ע רוּח֗וֹת מֵֽאַרְבַּע֙ קְצ֣וֹת הַשָּׁמַ֔יִם וְזֵֽרִתִ֕ים
לְכֹ֖ל הָרֻח֣וֹת הָאֵ֑לֶּה וְלֹֽא־יִהְיֶ֣ה הַגּ֔וֹי אֲשֶׁ֛ר לֹֽא־יָב֥וֹא שָׁ֖ם
37 נִדְּחֵ֥י עוֹלָֽם׃ וְהַחְתַּתִּ֣י אֶת־עֵ֠ילָם לִפְנֵ֨י אֹיְבֵיהֶ֜ם וְלִפְנֵ֣י ׀
מְבַקְשֵׁ֣י נַפְשָׁ֗ם וְהֵבֵאתִ֨י עֲלֵיהֶ֧ם ׀ רָעָ֛ה אֶת־חֲר֥וֹן אַפִּ֖י
נְאֻם־יְהוָ֑ה וְשִׁלַּחְתִּ֤י אַֽחֲרֵיהֶם֙ אֶת־הַחֶ֔רֶב עַ֥ד כַּלּוֹתִ֖י אוֹתָֽם׃
38 וְשַׂמְתִּ֥י כִסְאִ֖י בְּעֵילָ֑ם וְהַאֲבַדְתִּ֥י מִשָּׁ֛ם מֶ֥לֶךְ וְשָׂרִ֖ים נְאֻם־
39 יְהוָֽה׃ וְהָיָ֣ה ׀ בְּאַחֲרִ֣ית הַיָּמִ֗ים אָשׁ֛וּב אֶת־שְׁבִ֥ית עֵילָ֖ם
נְאֻם־יְהוָֽה׃ פ

נ 50

א הַדָּבָ֗ר אֲשֶׁ֨ר דִּבֶּ֧ר יְהוָ֛ה אֶל־בָּבֶ֖ל אֶל־אֶ֣רֶץ כַּשְׂדִּ֑ים בְּיַ֖ד יִרְמְיָ֥הוּ
2 הַנָּבִֽיא׃ הַגִּ֨ידוּ בַגּוֹיִ֤ם וְהַשְׁמִ֙יעוּ֙ וּֽשְׂאוּ־נֵ֔ס הַשְׁמִ֖יעוּ אַל־
תְּכַחֵ֑דוּ אִמְרוּ֩ נִלְכְּדָ֨ה בָבֶ֜ל הֹבִ֥ישׁ בֵּל֙ חַ֣ת מְרֹדַ֔ךְ הֹבִ֣ישׁוּ
3 עֲצַבֶּ֔יהָ חַ֖תּוּ גִּלּוּלֶֽיהָ׃ כִּ֣י עָלָה֩ עָלֶ֨יהָ גּ֜וֹי מִצָּפ֗וֹן הֽוּא־יָשִׁ֤ית
אֶת־אַרְצָהּ֙ לְשַׁמָּ֔ה וְלֹֽא־יִהְיֶ֥ה יוֹשֵׁ֖ב בָּ֑הּ מֵאָדָ֥ם וְעַד־בְּהֵמָ֖ה
4 נָ֥דוּ הָלָֽכוּ׃ בַּיָּמִ֨ים הָהֵ֜מָּה וּבָעֵ֤ת הַהִיא֙ נְאֻם־יְהוָ֔ה יָבֹ֧אוּ
בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל הֵ֥מָּה וּבְנֵֽי־יְהוּדָ֖ה יַחְדָּ֑ו הָל֤וֹךְ וּבָכוֹ֙ יֵלֵ֔כוּ וְאֶת־
ה יְהוָ֥ה אֱלֹהֵיהֶ֖ם יְבַקֵּֽשׁוּ׃ צִיּ֣וֹן יִשְׁאָ֔לוּ דֶּ֖רֶךְ הֵ֣נָּה פְנֵיהֶ֑ם בֹּ֚אוּ
6 וְנִלְו֣וּ אֶל־יְהוָ֔ה בְּרִ֥ית עוֹלָ֖ם לֹ֥א תִשָּׁכֵֽחַ׃ ס צֹ֤אן אֹֽבְדוֹת֙
הָיָ֣ה עַמִּ֔י רֹעֵיהֶ֣ם הִתְע֔וּם הָרִ֖ים שׁוֹבְבִ֑ים מֵהַ֤ר אֶל־גִּבְעָה֙
7 הָלָ֔כוּ שָׁכְח֖וּ רִבְצָֽם׃ כָּל־מוֹצְאֵיהֶ֣ם אֲכָל֔וּם וְצָרֵיהֶ֥ם אָמְר֖וּ
לֹ֣א נֶאְשָׁ֑ם תַּ֗חַת אֲשֶׁ֨ר חָטְא֤וּ לַֽיהוָה֙ נְוֵה־צֶ֔דֶק וּמִקְוֵ֥ה
8 אֲבֽוֹתֵיהֶ֖ם יְהוָֽה׃ ס נֻ֚דוּ מִתּ֣וֹךְ בָּבֶ֔ל וּמֵאֶ֥רֶץ כַּשְׂדִּ֖ים יֵצֵ֑אוּ
9 וִֽהְי֕וּ כְּעַתּוּדִ֖ים לִפְנֵי־צֹֽאן׃ כִּ֣י הִנֵּה֩ אָנֹכִ֨י מֵעִ֜יר וּמַעֲלֶ֣ה עַל־
בָּבֶ֗ל קְהַל־גּוֹיִ֤ם גְּדֹלִים֙ מֵאֶ֣רֶץ צָפ֔וֹן וְעָ֣רְכוּ לָ֔הּ מִשָּׁ֖ם תִּלָּכֵ֑ד
י חִצָּיו֙ כְּגִבּ֣וֹר מַשְׁכִּ֔יל לֹ֥א יָשׁ֖וּב רֵיקָֽם׃ וְהָיְתָ֥ה כַשְׂדִּ֖ים לְשָׁלָ֑ל
11 כָּל־שֹׁלְלֶ֥יהָ יִשְׂבָּ֖עוּ נְאֻם־יְהוָֽה׃ כִּ֤י תִשְׂמְחִי֙ כִּ֣י תַֽעַלְזִ֔י שֹׁסֵ֖י
12 נַחֲלָתִ֑י כִּ֤י תָפ֙וּשִׁי֙ כְּעֶגְלָ֣ה דָשָׁ֔ה וְתִצְהֲלִ֖י כָּאַבִּרִֽים׃ בּ֤וֹשָׁה

v. 36 עֵילָם ק׳ v. 39 אָשִׁיב ק׳ ibid. שְׁבוּת ק׳ v. 6 הָיוּ ק׳
ibid. שובבום ק׳ v. 8 צְאוּ ק׳ v. 11 תשמחו ק׳ ibid. תעלזו ק׳
ibid. תפושו ק׳ ibid. ותצהלו ק׳

אִמְּכֶם מְאֹד חָפְרָה יוֹלַדְתְּכֶם הִנֵּה אַחֲרִית גּוֹיִם מִדְבָּר צִיָּה
וַעֲרָבָה׃ מִקֶּצֶף יְהוָה לֹא תֵשֵׁב וְהָיְתָה שְׁמָמָה כֻּלָּהּ כֹּל 13
עֹבֵר עַל־בָּבֶל יִשֹּׁם וְיִשְׁרֹק עַל־כָּל־מַכּוֹתֶיהָ׃ עִרְכוּ עַל־בָּבֶל 14
סָבִיב כָּל־דֹּרְכֵי קֶשֶׁת יְדוּ אֵלֶיהָ אַל־תַּחְמְלוּ אֶל־חֵץ כִּי
לַיהוָה חָטָאָה׃ הָרִיעוּ עָלֶיהָ סָבִיב נָתְנָה יָדָהּ נָפְלוּ אָשְׁוִיֹּתֶיהָ טו
נֶהֶרְסוּ חוֹמוֹתֶיהָ כִּי נִקְמַת יְהוָה הִיא הִנָּקְמוּ בָהּ כַּאֲשֶׁר
עָשְׂתָה עֲשׂוּ־לָהּ׃ כִּרְתוּ זוֹרֵעַ מִבָּבֶל וְתֹפֵשׂ מַגָּל בְּעֵת קָצִיר 16
מִפְּנֵי חֶרֶב הַיּוֹנָה אִישׁ אֶל־עַמּוֹ יִפְנוּ וְאִישׁ לְאַרְצוֹ יָנֻסוּ׃ ס
שֶׂה פְזוּרָה יִשְׂרָאֵל אֲרָיוֹת הִדִּיחוּ הָרִאשׁוֹן אֲכָלוֹ מֶלֶךְ 17
אַשּׁוּר וְזֶה הָאַחֲרוֹן עִצְּמוֹ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל׃ לָכֵן 18
כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פֹקֵד אֶל־
מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֶל־אַרְצוֹ כַּאֲשֶׁר פָּקַדְתִּי אֶל־מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃ וְשֹׁבַבְתִּי 19
אֶת־יִשְׂרָאֵל אֶל־נָוֵהוּ וְרָעָה הַכַּרְמֶל וְהַבָּשָׁן וּבְהַר אֶפְרַיִם
וְהַגִּלְעָד תִּשְׂבַּע נַפְשׁוֹ׃ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם־ כ
יְהוָה יְבֻקַּשׁ אֶת־עֲוֺן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת־חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא
תִמָּצֶאינָה כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר׃ ס עַל־הָאָרֶץ 21
מְרָתַיִם עֲלֵה עָלֶיהָ וְאֶל־יוֹשְׁבֵי פְּקוֹד חֲרֹב וְהַחֲרֵם אַחֲרֵיהֶם
נְאֻם־יְהוָה וַעֲשֵׂה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ׃ קוֹל מִלְחָמָה בָּאָרֶץ 22
וְשֶׁבֶר גָּדוֹל׃ אֵיךְ נִגְדַּע וַיִּשָּׁבֵר פַּטִּישׁ כָּל־הָאָרֶץ אֵיךְ הָיְתָה 23
לְשַׁמָּה בָּבֶל בַּגּוֹיִם׃ יָקֹשְׁתִּי לָךְ וְגַם־נִלְכַּדְתְּ בָּבֶל וְאַתְּ לֹא 24
יָדָעַתְּ נִמְצֵאת וְגַם־נִתְפַּשְׂתְּ כִּי בַיהוָה הִתְגָּרִית׃ פָּתַח יְהוָה כה
אֶת־אוֹצָרוֹ וַיּוֹצֵא אֶת־כְּלֵי זַעְמוֹ כִּי־מְלָאכָה הִיא לַאדֹנָי
יֱהוִה צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים׃ בֹּאוּ־לָהּ מִקֵּץ פִּתְחוּ מַאֲבֻסֶיהָ 26
סָלּוּהָ כְמוֹ־עֲרֵמִים וְהַחֲרִימוּהָ אַל־תְּהִי־לָהּ שְׁאֵרִית׃ חִרְבוּ 27
כָּל־פָּרֶיהָ יֵרְדוּ לַטָּבַח הוֹי עֲלֵיהֶם כִּי־בָא יוֹמָם עֵת פְּקֻדָּתָם׃
קוֹל נָסִים וּפְלֵטִים מֵאֶרֶץ בָּבֶל לְהַגִּיד בְּצִיּוֹן אֶת־נִקְמַת 28
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִקְמַת הֵיכָלוֹ׃ ס הַשְׁמִיעוּ אֶל־בָּבֶל 29
רַבִּים כָּל־דֹּרְכֵי קֶשֶׁת חֲנוּ עָלֶיהָ סָבִיב אַל־יְהִי־ פְּלֵיטָה
שַׁלְּמוּ־לָהּ כְּפָעֳלָהּ כְּכֹל אֲשֶׁר עָשְׂתָה עֲשׂוּ־לָהּ כִּי אֶל־
יְהוָה זָדָה אֶל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ לָכֵן יִפְּלוּ בַחוּרֶיהָ בִּרְחֹבֹתֶיהָ ל

---

v. 15 אָשְׁיוֹתֶיהָ ק׳. v. 29 לָהּ קרי ולא כתיב.

וְכָל־אַנְשֵׁ֥י מִלְחַמְתָּ֛הּ יִדַּ֖מּוּ בַּיּ֣וֹם הַה֑וּא נְאֻם־יְהוָֽה׃ ס
31 הִנְנִ֤י אֵלֶ֙יךָ֙ זָד֔וֹן נְאֻם־אֲדֹנָ֥י יְהוִ֖ה צְבָא֑וֹת כִּ֛י בָּ֥א יוֹמְךָ֖
32 עֵ֥ת פְּקַדְתִּֽיךָ׃ וְכָשַׁ֤ל זָדוֹן֙ וְנָפַ֔ל וְאֵ֥ין ל֖וֹ מֵקִ֑ים וְהִצַּ֤תִּי
33 אֵשׁ֙ בְּעָרָ֔יו וְאָכְלָ֖ה כָּל־סְבִיבֹתָֽיו׃ ס כֹּ֤ה אָמַר֙ יְהוָ֣ה
צְבָא֔וֹת עֲשׁוּקִ֛ים בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֥ל וּבְנֵי־יְהוּדָ֖ה יַחְדָּ֑ו וְכָל־שֹֽׁבֵיהֶם֙
34 הֶחֱזִ֣יקוּ בָ֔ם מֵאֲנ֖וּ שַׁלְּחָֽם׃ גֹּאֲלָ֣ם ׀ חָזָ֗ק יְהוָ֤ה צְבָאוֹת֙
שְׁמ֔וֹ רִ֥יב יָרִ֖יב אֶת־רִיבָ֑ם לְמַ֙עַן֙ הִרְגִּ֣יעַ אֶת־הָאָ֔רֶץ וְהִרְגִּ֖יז
לה לְיֹשְׁבֵ֥י בָבֶֽל׃ חֶ֥רֶב עַל־כַּשְׂדִּ֖ים נְאֻם־יְהוָ֑ה וְאֶל־יֹשְׁבֵ֣י בָבֶ֔ל
36 וְאֶל־שָׂרֶ֖יהָ וְאֶל־חֲכָמֶֽיהָ׃ חֶ֥רֶב אֶל־הַבַּדִּ֖ים וְנֹאָ֑לוּ חֶ֥רֶב
37 אֶל־גִּבּוֹרֶ֖יהָ וָחָֽתּוּ׃ חֶ֜רֶב אֶל־סוּסָ֣יו וְאֶל־רִכְבּ֗וֹ וְאֶל־כָּל־
הָעֶ֛רֶב אֲשֶׁ֥ר בְּתוֹכָ֖הּ וְהָי֣וּ לְנָשִׁ֑ים חֶ֥רֶב אֶל־אוֹצְרֹתֶ֖יהָ וּבֻזָּֽזוּ׃
38 חֹ֥רֶב אֶל־מֵימֶ֖יהָ וְיָבֵ֑שׁוּ כִּ֣י אֶ֤רֶץ פְּסִלִים֙ הִ֔יא וּבָאֵימִ֖ים
39 יִתְהֹלָֽלוּ׃ ס לָכֵ֗ן יֵשְׁב֤וּ צִיִּים֙ אֶת־אִיִּ֔ים וְיָ֥שְׁבוּ בָ֖הּ בְּנ֣וֹת
יַעֲנָ֑ה וְלֹא־תֵשֵׁ֥ב עוֹד֙ לָנֶ֔צַח וְלֹ֥א תִשְׁכּ֖וֹן עַד־דּ֥וֹר וָדֹֽר׃
מ כְּמַהְפֵּכַ֨ת אֱלֹהִ֜ים אֶת־סְדֹ֧ם וְאֶת־עֲמֹרָ֛ה וְאֶת־שְׁכֵנֶ֖יהָ נְאֻם־
41 יְהוָ֑ה לֹא־יֵשֵׁ֥ב שָׁם֙ אִ֔ישׁ וְלֹא־יָג֥וּר בָּ֖הּ בֶּן־אָדָֽם׃ ס הִנֵּ֛ה
עַ֥ם בָּ֖א מִצָּפ֑וֹן וְג֤וֹי גָּדוֹל֙ וּמְלָכִ֣ים רַבִּ֔ים יֵעֹ֖רוּ מִיַּרְכְּתֵי־
42 אָֽרֶץ׃ קֶ֣שֶׁת וְכִידֹ֞ן יַחֲזִ֗יקוּ אַכְזָרִ֥י הֵ֙מָּה֙ וְלֹ֣א יְרַחֵ֔מוּ קוֹלָם֙
כַּיָּ֣ם יֶהֱמֶ֔ה וְעַל־סוּסִ֖ים יִרְכָּ֑בוּ עָר֗וּךְ כְּאִישׁ֙ לַמִּלְחָמָ֔ה
43 עָלַ֖יִךְ בַּת־בָּבֶֽל׃ שָׁמַ֧ע מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֛ל אֶת־שִׁמְעָ֖ם וְרָפ֣וּ יָדָ֑יו
44 צָרָה֙ הֶחֱזִיקַ֔תְהוּ חִ֖יל כַּיּוֹלֵדָֽה׃ הִנֵּ֡ה כְּאַרְיֵה֩ יַעֲלֶ֨ה מִגְּא֣וֹן
הַיַּרְדֵּן֮ אֶל־נְוֵ֣ה אֵיתָן֒ כִּֽי־אַרְגִּ֤עָה אֲרוּצֵם֙ מֵֽעָלֶ֔יהָ וּמִ֥י בָח֖וּר
אֵלֶ֣יהָ אֶפְקֹ֑ד כִּ֣י מִ֤י כָמ֙וֹנִי֙ וּמִ֣י יוֹעִדֶ֔נִּי וּמִי־זֶ֣ה רֹעֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר
מה יַעֲמֹ֖ד לְפָנָֽי׃ ס לָכֵ֞ן שִׁמְע֣וּ עֲצַת־יְהוָ֗ה אֲשֶׁ֤ר יָעַץ֙ אֶל־בָּבֶ֔ל
וּמַחְשְׁבוֹתָ֕יו אֲשֶׁ֥ר חָשַׁ֖ב אֶל־אֶ֣רֶץ כַּשְׂדִּ֑ים אִם־לֹ֤א יִסְחָבוּם֙
46 צְעִירֵ֣י הַצֹּ֔אן אִם־לֹ֛א יַשִּׁ֥ים עֲלֵיהֶ֖ם נָוֶֽה׃ מִקּוֹל֙ נִתְפְּשָׂ֣ה
בָבֶ֔ל נִרְעֲשָׁ֖ה הָאָ֑רֶץ וּזְעָקָ֖ה בַּגּוֹיִ֥ם נִשְׁמָֽע׃ פ

51 נא

א כֹּ֚ה אָמַ֣ר יְהוָ֔ה הִנְנִי֙ מֵעִ֣יר עַל־בָּבֶ֔ל וְאֶל־יֹשְׁבֵ֖י לֵ֣ב קָמָ֑י ר֖וּחַ
2 מַשְׁחִֽית׃ וְשִׁלַּחְתִּ֨י לְבָבֶ֤ל ׀ זָרִים֙ וְזֵר֔וּהָ וִיבֹקְק֖וּ אֶת־אַרְצָ֑הּ כִּֽי־

v. 44 אריצם ק׳.

3 הָיוּ עָלֶיהָ מִסָּבִיב בְּיוֹם רָעָה׃ אֶל־יִדְרֹךְ ידרך הַדֹּרֵךְ קַשְׁתּוֹ
וְאֶל־יִתְעַל בְּסִרְיֹנוֹ וְאַל־תַּחְמְלוּ אֶל־בַּחֻרֶיהָ הַחֲרִימוּ כָּל־
4 צְבָאָהּ׃ וְנָפְלוּ חֲלָלִים בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים וּמְדֻקָּרִים בְּחוּצוֹתֶיהָ׃
ה כִּי לֹא־אַלְמָן יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה מֵאֱלֹהָיו מֵיְהוָה צְבָאוֹת כִּי
6 אַרְצָם מָלְאָה אָשָׁם מִקְּדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃ נֻסוּ ׀ מִתּוֹךְ בָּבֶל
וּמַלְּטוּ אִישׁ נַפְשׁוֹ אַל־תִּדַּמּוּ בַּעֲוֺנָהּ כִּי עֵת נְקָמָה הִיא
7 לַיהוָה גְּמוּל הוּא מְשַׁלֵּם לָהּ׃ כּוֹס־זָהָב בָּבֶל בְּיַד־יְהוָה
מְשַׁכֶּרֶת כָּל־הָאָרֶץ מִיֵּינָהּ שָׁתוּ גוֹיִם עַל־כֵּן יִתְהֹלְלוּ גוֹיִם׃
8 פִּתְאֹם נָפְלָה בָבֶל וַתִּשָּׁבֵר הֵילִילוּ עָלֶיהָ קְחוּ צֳרִי לְמַכְאוֹבָהּ
9 אוּלַי תֵּרָפֵא׃ רִפִּאנוּ אֶת־בָּבֶל וְלֹא נִרְפָּתָה עִזְבוּהָ וְנֵלֵךְ
אִישׁ לְאַרְצוֹ כִּי־נָגַע אֶל־הַשָּׁמַיִם מִשְׁפָּטָהּ וְנִשָּׂא עַד־שְׁחָקִים׃
י הוֹצִיא יְהוָה אֶת־צִדְקֹתֵינוּ בֹּאוּ וּנְסַפְּרָה בְצִיּוֹן אֶת־מַעֲשֵׂה
11 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ ס הָבֵרוּ הַחִצִּים מִלְאוּ הַשְּׁלָטִים הֵעִיר
יְהוָה אֶת־רוּחַ מַלְכֵי מָדַי כִּי עַל־בָּבֶל מְזִמָּתוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ
12 כִּי־נִקְמַת יְהוָה הִיא נִקְמַת הֵיכָלוֹ׃ אֶל־חוֹמֹת בָּבֶל שְׂאוּ־
נֵס הַחֲזִיקוּ הַמִּשְׁמָר הָקִימוּ שֹׁמְרִים הָכִינוּ הָאֹרְבִים כִּי
גַּם־זָמַם יְהוָה גַּם־עָשָׂה אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶל־יֹשְׁבֵי בָבֶל׃
13 שֹׁכַנְתְּי עַל־מַיִם רַבִּים רַבַּת אוֹצָרֹת בָּא קִצֵּךְ אַמַּת בִּצְעֵךְ׃
14 נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ כִּי אִם־מִלֵּאתִיךְ אָדָם כַּיֶּלֶק
וְעָנוּ עָלַיִךְ הֵידָד׃ פ
טו עֹשֵׂה אֶרֶץ בְּכֹחוֹ מֵכִין תֵּבֵל בְּחָכְמָתוֹ וּבִתְבוּנָתוֹ נָטָה
16 שָׁמָיִם׃ לְקוֹל תִּתּוֹ הֲמוֹן מַיִם בַּשָּׁמַיִם וַיַּעַל נְשִׂאִים מִקְצֵה
17 אֶרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ מֵאֹצְרֹתָיו׃ נִבְעַר כָּל־
אָדָם מִדַּעַת הֹבִישׁ כָּל־צֹרֵף מִפָּסֶל כִּי שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא־
18 רוּחַ בָּם׃ הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃
19 לֹא כְאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקוֹב כִּי־יוֹצֵר הַכֹּל הוּא וְשֵׁבֶט נַחֲלָתוֹ
יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ פ
כ מַפֵּץ־אַתָּה לִי כְּלֵי מִלְחָמָה וְנִפַּצְתִּי בְךָ גּוֹיִם וְהִשְׁחַתִּי
21 בְךָ מַמְלָכוֹת׃ וְנִפַּצְתִּי בְךָ סוּס וְרֹכְבוֹ וְנִפַּצְתִּי בְךָ רֶכֶב
22 וְרֹכְבוֹ׃ וְנִפַּצְתִּי בְךָ אִישׁ וְאִשָּׁה וְנִפַּצְתִּי בְךָ זָקֵן וָנָעַר
23 וְנִפַּצְתִּי בְךָ בָּחוּר וּבְתוּלָה׃ וְנִפַּצְתִּי בְךָ רֹעֶה וְעֶדְרוֹ

v. 3 ידרך כתיב ולא קרי. v. 13 יתיר י׳. v. 19 מלא ו׳.

וְנִפַּצְתִּי בְךָ אִכָּר וְצִמְדּוֹ וְנִפַּצְתִּי בְךָ פַּחוֹת וּסְגָנִים׃
24 וְשִׁלַּמְתִּי לְבָבֶל וּלְכֹל ׀ יוֹשְׁבֵי כַשְׂדִּים אֵת כָּל־רָעָתָם אֲשֶׁר־
כה עָשׂוּ בְצִיּוֹן לְעֵינֵיכֶם נְאֻם יְהוָה׃ ס הִנְנִי אֵלֶיךָ הַר
הַמַּשְׁחִית נְאֻם־יְהוָה הַמַּשְׁחִית אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְנָטִיתִי אֶת־
יָדִי עָלֶיךָ וְגִלְגַּלְתִּיךָ מִן־הַסְּלָעִים וּנְתַתִּיךָ לְהַר שְׂרֵפָה׃
26 וְלֹא־יִקְחוּ מִמְּךָ אֶבֶן לְפִנָּה וְאֶבֶן לְמוֹסָדוֹת כִּי־שִׁמְמוֹת
27 עוֹלָם תִּהְיֶה נְאֻם־יְהוָה׃ שְׂאוּ־נֵס בָּאָרֶץ תִּקְעוּ שׁוֹפָר
בַּגּוֹיִם קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ גּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ עָלֶיהָ מַמְלְכוֹת אֲרָרַט
מִנִּי וְאַשְׁכְּנָז פִּקְדוּ עָלֶיהָ טִפְסָר הַעֲלוּ־סוּס כְּיֶלֶק סָמָר׃
28 קַדְּשׁוּ עָלֶיהָ גוֹיִם אֶת־מַלְכֵי מָדַי אֶת־פַּחוֹתֶיהָ וְאֶת־כָּל־
29 סְגָנֶיהָ וְאֵת כָּל־אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ וַתָּחֹל כִּי
קָמָה עַל־בָּבֶל מַחְשְׁבוֹת יְהוָה לָשׂוּם אֶת־אֶרֶץ בָּבֶל לְשַׁמָּה
ל מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ חָדְלוּ גִבּוֹרֵי בָבֶל לְהִלָּחֵם יָשְׁבוּ בַּמְּצָדוֹת
נָשְׁתָה גְבוּרָתָם הָיוּ לְנָשִׁים הִצִּיתוּ מִשְׁכְּנֹתֶיהָ נִשְׁבְּרוּ
31 בְרִיחֶיהָ׃ רָץ לִקְרַאת־רָץ יָרוּץ וּמַגִּיד לִקְרַאת מַגִּיד לְהַגִּיד
32 לְמֶלֶךְ בָּבֶל כִּי־נִלְכְּדָה עִירוֹ מִקָּצֶה׃ וְהַמַּעְבָּרוֹת נִתְפָּשׂוּ
וְאֶת־הָאֲגַמִּים שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְאַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה נִבְהָלוּ׃ ס
33 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בַּת־בָּבֶל כְּגֹרֶן
34 עֵת הִדְרִיכָהּ עוֹד מְעַט וּבָאָה עֵת־הַקָּצִיר לָהּ׃ אֲכָלַנוּ הֲמָמַנוּ
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הִצִּיגַנוּ כְּלִי רִיק בְּלָעַנוּ כַּתַּנִּין מִלָּא
לה כְרֵשׂוֹ מֵעֲדָנָי הֱדִיחָנוּ׃ חֲמָסִי וּשְׁאֵרִי עַל־בָּבֶל תֹּאמַר
יֹשֶׁבֶת צִיּוֹן וְדָמִי אֶל־יֹשְׁבֵי כַשְׂדִּים תֹּאמַר יְרוּשָׁלָםִ׃ ס
36 לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי־רָב אֶת־רִיבֵךְ וְנִקַּמְתִּי אֶת־
37 נִקְמָתֵךְ וְהַחֲרַבְתִּי אֶת־יַמָּהּ וְהֹבַשְׁתִּי אֶת־מְקוֹרָהּ׃ וְהָיְתָה
38 בָבֶל ׀ לְגַלִּים ׀ מְעוֹן־תַּנִּים שַׁמָּה וּשְׁרֵקָה מֵאֵין יוֹשֵׁב׃ יַחְדָּו
39 כַּכְּפִרִים יִשְׁאָגוּ נָעֲרוּ כְּגוֹרֵי אֲרָיוֹת׃ בְּחֻמָּם אָשִׁית אֶת־
מִשְׁתֵּיהֶם וְהִשְׁכַּרְתִּים לְמַעַן יַעֲלֹזוּ וְיָשְׁנוּ שְׁנַת־עוֹלָם וְלֹא
מ יָקִיצוּ נְאֻם יְהוָה׃ אוֹרִידֵם כְּכָרִים לִטְבוֹחַ כְּאֵילִים עִם־
41 עַתּוּדִים׃ אֵיךְ נִלְכְּדָה שֵׁשַׁךְ וַתִּתָּפֵשׂ תְּהִלַּת כָּל־הָאָרֶץ
42 אֵיךְ הָיְתָה לְשַׁמָּה בָּבֶל בַּגּוֹיִם׃ עָלָה עַל־בָּבֶל הַיָּם בַּהֲמוֹן

v. 27 פתח באתנח. v. 34 אכלני ק׳. ibid. המנני ק׳. ibid. הציגני ק׳. ibid. בלעני ק׳. ibid. הדיחני ק׳.

גַּלָּ֖יו נִכְסָֽתָה׃ הָי֤וּ עָרֶ֙יהָ֙ לְשַׁמָּ֔ה אֶ֥רֶץ צִיָּ֖ה וַעֲרָבָ֑ה אֶ֗רֶץ 43
לֹֽא־יֵשֵׁ֤ב בָּהֵן֙ כָּל־אִ֔ישׁ וְלֹֽא־יַעֲבֹ֥ר בָּהֵ֖ן בֶּן־אָדָֽם׃ וּפָקַדְתִּ֨י 44
עַל־בֵּ֜ל בְּבָבֶ֗ל וְהֹצֵאתִ֤י אֶת־בִּלְעוֹ֙ מִפִּ֔יו וְלֹֽא־יִנְהֲר֥וּ אֵלָ֛יו
ע֖וֹד גּוֹיִ֑ם גַּם־חוֹמַ֥ת בָּבֶ֖ל נָפָֽלָה׃ צְא֤וּ מִתּוֹכָהּ֙ עַמִּ֔י וּמַלְּט֥וּ מה
אִ֖ישׁ אֶת־נַפְשׁ֑וֹ מֵחֲר֖וֹן אַף־יְהוָֽה׃ וּפֶן־יֵרַ֤ךְ לְבַבְכֶם֙ וְתִ֣ירְא֔וּ 46
בַּשְּׁמוּעָ֖ה הַנִּשְׁמַ֣עַת בָּאָ֑רֶץ וּבָ֨א בַשָּׁנָ֜ה הַשְּׁמוּעָ֗ה וְאַחֲרָ֤יו
בַּשָּׁנָה֙ הַשְּׁמוּעָ֔ה וְחָמָ֣ס בָּאָ֔רֶץ וּמֹשֵׁ֖ל עַל־מֹשֵֽׁל׃ ס לָכֵ֞ן 47
הִנֵּ֣ה יָמִ֣ים בָּאִ֗ים וּפָקַדְתִּי֙ עַל־פְּסִילֵ֣י בָבֶ֔ל וְכָל־אַרְצָ֖הּ
תֵּב֑וֹשׁ וְכָל־חֲלָלֶ֖יהָ יִפְּל֥וּ בְתוֹכָֽהּ׃ וְרִנְּנ֤וּ עַל־בָּבֶל֙ שָׁמַ֣יִם 48
וָאָ֔רֶץ וְכֹ֖ל אֲשֶׁ֣ר בָּהֶ֑ם כִּ֧י מִצָּפ֛וֹן יָבוֹא־לָ֥הּ הַשּׁוֹדְדִ֖ים
נְאֻם־יְהוָֽה׃ גַּם־בָּבֶ֕ל לִנְפֹּ֖ל חַלְלֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל גַּם־לְבָבֶ֥ל נָפְל֖וּ 49
חַלְלֵ֥י כָל־הָאָֽרֶץ׃ פְּלֵטִ֣ים מֵחֶ֔רֶב הִלְכ֖וּ אַֽל־תַּעֲמֹ֑דוּ זִכְר֤וּ נ
מֵֽרָחוֹק֙ אֶת־יְהוָ֔ה וִירוּשָׁלִַ֖ם תַּעֲלֶ֥ה עַל־לְבַבְכֶֽם׃ בֹּ֚שְׁנוּ 51
כִּֽי־שָׁמַ֣עְנוּ חֶרְפָּ֔ה כִּסְּתָ֥ה כְלִמָּ֖ה פָּנֵ֑ינוּ כִּ֚י בָּ֣אוּ זָרִ֔ים
עַל־מִקְדְּשֵׁ֖י בֵּ֥ית יְהוָֽה׃ ס לָכֵ֞ן הִנֵּֽה־יָמִ֤ים בָּאִים֙ נְאֻם־ 52
יְהוָ֔ה וּפָקַדְתִּ֖י עַל־פְּסִילֶ֑יהָ וּבְכָל־אַרְצָ֖הּ יֶאֱנֹ֥ק חָלָֽל׃ כִּֽי־ 53
תַעֲלֶ֤ה בָבֶל֙ הַשָּׁמַ֔יִם וְכִ֥י תְבַצֵּ֖ר מְר֣וֹם עֻזָּ֑הּ מֵאִתִּ֗י יָבֹ֧אוּ
שֹׁדְדִ֛ים לָ֖הּ נְאֻם־יְהוָֽה׃ ק֥וֹל זְעָקָ֖ה מִבָּבֶ֑ל וְשֶׁ֥בֶר גָּד֖וֹל 54
מֵאֶ֥רֶץ כַּשְׂדִּֽים׃ כִּֽי־שֹׁדֵ֤ד יְהוָה֙ אֶת־בָּבֶ֔ל וְאִבַּ֥ד מִמֶּ֖נָּה ק֣וֹל נה
גָּד֑וֹל וְהָמ֤וּ גַלֵּיהֶם֙ כְּמַ֣יִם רַבִּ֔ים נִתַּ֥ן שְׁא֖וֹן קוֹלָֽם׃ כִּי֩ בָ֨א 56
עָלֶ֤יהָ עַל־בָּבֶל֙ שׁוֹדֵ֔ד וְנִלְכְּדוּ֙ גִּבּוֹרֶ֔יהָ חִתְּתָ֖ה קַשְּׁתוֹתָ֑ם כִּ֣י
אֵ֧ל גְּמֻל֛וֹת יְהוָ֖ה שַׁלֵּ֥ם יְשַׁלֵּֽם׃ וְ֠הִשְׁכַּרְתִּי שָׂרֶ֨יהָ וַחֲכָמֶ֜יהָ 57
פַּחוֹתֶ֤יהָ וּסְגָנֶ֙יהָ֙ וְגִבּוֹרֶ֔יהָ וְיָשְׁנ֖וּ שְׁנַת־עוֹלָ֑ם וְלֹ֣א יָקִ֔יצוּ
נְאֻם־הַמֶּ֔לֶךְ יְהוָ֥ה צְבָא֖וֹת שְׁמֽוֹ׃ פ
כֹּֽה־אָמַ֞ר יְהוָ֣ה צְבָא֗וֹת חֹמ֤וֹת בָּבֶל֙ הָֽרְחָבָ֔ה עַרְעֵ֖ר תִּתְעַרְעָ֑ר 58
וּשְׁעָרֶ֥יהָ הַגְּבֹהִ֖ים בָּאֵ֣שׁ יִצַּ֑תּוּ וְיִֽגְע֨וּ עַמִּ֧ים בְּדֵי־רִ֛יק וּלְאֻמִּ֥ים
בְּדֵי־אֵ֖שׁ וְיָעֵֽפוּ׃ פ
הַדָּבָ֞ר אֲשֶׁר־צִוָּ֣ה ׀ יִרְמְיָ֣הוּ הַנָּבִ֗יא אֶת־שְׂרָיָ֣ה בֶן־נֵ֠רִיָּה 59
בֶּן־מַחְסֵיָ֜ה בְּלֶכְתּ֨וֹ אֶת־צִדְקִיָּ֤הוּ מֶֽלֶךְ־יְהוּדָה֙ בָּבֶ֔ל בִּשְׁנַ֥ת
הָרְבִעִ֖ית לְמָלְכ֑וֹ וּשְׂרָיָ֖ה שַׂ֥ר מְנוּחָֽה׃ וַיִּכְתֹּ֤ב יִרְמְיָ֙הוּ֙ ס
אֵ֣ת כָּל־הָרָעָ֔ה אֲשֶׁר־תָּב֖וֹא אֶל־בָּבֶ֑ל אֶל־סֵ֣פֶר אֶחָ֔ד אֵ֣ת

v. 58 פתח באתנח.

61 כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַכְּתֻבִים אֶל־בָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ
אֶל־שְׂרָיָה כְּבֹאֲךָ בָבֶל וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
62 הָאֵלֶּה׃ וְאָמַרְתָּ יְהוָה אַתָּה דִבַּרְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה לְהַכְרִיתוֹ
לְבִלְתִּי הֱיוֹת־בּוֹ יוֹשֵׁב לְמֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה כִּי־שִׁמְמוֹת
63 עוֹלָם תִּהְיֶה׃ וְהָיָה כְּכַלֹּתְךָ לִקְרֹא אֶת־הַסֵּפֶר הַזֶּה תִּקְשֹׁר
64 עָלָיו אֶבֶן וְהִשְׁלַכְתּוֹ אֶל־תּוֹךְ פְּרָת׃ וְאָמַרְתָּ כָּכָה תִּשְׁקַע
בָּבֶל וְלֹא־תָקוּם מִפְּנֵי הָרָעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵבִיא עָלֶיהָ
וְיָעֵפוּ עַד־הֵנָּה דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ׃ פ

נב 52

א בֶּן־עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמִיטַל בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃
2 3 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוֹיָקִים׃ כִּי ׀
עַל־אַף יְהוָה הָיְתָה בִּירוּשָׁלַ͏ִם וִיהוּדָה עַד־הִשְׁלִיכוֹ אוֹתָם
4 מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד צִדְקִיָּהוּ בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיְהִי בַשָּׁנָה
הַתְּשִׁעִית לְמָלְכוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא
נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הוּא וְכָל־חֵילוֹ עַל־יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיַּחֲנוּ
ה עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃ וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד
6 עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ צִדְקִיָּהוּ׃ בַּחֹדֶשׁ הָרְבִיעִי בְּתִשְׁעָה
לַחֹדֶשׁ וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֹא־הָיָה לֶחֶם לְעַם הָאָרֶץ׃
7 וַתִּבָּקַע הָעִיר וְכָל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה יִבְרְחוּ וַיֵּצְאוּ מֵהָעִיר
לַיְלָה דֶּרֶךְ שַׁעַר בֵּין־הַחֹמֹתַיִם אֲשֶׁר עַל־גַּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים
8 עַל־הָעִיר סָבִיב וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה׃ וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים
אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּשִּׂיגוּ אֶת־צִדְקִיָּהוּ בְּעַרְבֹת יְרֵחוֹ וְכָל־חֵילוֹ
9 נָפֹצוּ מֵעָלָיו׃ וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל־מֶלֶךְ
י בָּבֶל רִבְלָתָה בְּאֶרֶץ חֲמָת וַיְדַבֵּר אִתּוֹ מִשְׁפָּטִים׃ וַיִּשְׁחַט
מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ לְעֵינָיו וְגַם אֶת־כָּל־שָׂרֵי יְהוּדָה
11 שָׁחַט בְּרִבְלָתָה׃ וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַנְחֻשְׁתַּיִם
וַיְבִאֵהוּ מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה וַיִּתְּנֵהוּ בְבֵית־הַפְּקֻדֹּת עַד־יוֹם
12 מוֹתוֹ׃ ס וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת
תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּא

1 v. חמוטל ק׳.   11 v. בֵּית ק׳.

נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים עָמַד לִפְנֵי מֶלֶךְ־בָּבֶל בִּירוּשָׁלִָם׃
13 וַיִּשְׂרֹף אֶת־בֵּית־יְהוָה וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־בָּתֵּי
14 יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־כָּל־בֵּית הַגָּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וְאֶת־כָּל־חוֹמֹת
יְרוּשָׁלִַם סָבִיב נָתְצוּ כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר אֶת־רַב טַבָּחִים׃
טו וּמִדַּלּוֹת הָעָם וְאֶת־יֶתֶר הָעָם ׀ הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת־
הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאֵת יֶתֶר הָאָמוֹן הֶגְלָה
16 נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבָּחִים׃ וּמִדַּלּוֹת הָאָרֶץ הִשְׁאִיר נְבוּזַרְאֲדָן
17 רַב טַבָּחִים לְכֹרְמִים וּלְיֹגְבִים׃ וְאֶת־עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר
לְבֵית־יְהוָה וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת וְאֶת־יָם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בְּבֵית־
18 יְהוָה שִׁבְּרוּ כַשְׂדִּים וַיִּשְׂאוּ אֶת־כָּל־נְחֻשְׁתָּם בָּבֶלָה׃ וְאֶת־
הַסִּרוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמְזַמְּרוֹת וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת וְאֶת־
הַכַּפּוֹת וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־יְשָׁרְתוּ בָהֶם לָקָחוּ׃
19 וְאֶת־הַסִּפִּים וְאֶת־הַמַּחְתּוֹת וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֶת־הַסִּירוֹת
וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת וְאֶת־הַכַּפּוֹת וְאֶת־הַמְּנַקִּיּוֹת אֲשֶׁר זָהָב זָהָב
כ וַאֲשֶׁר־כֶּסֶף כָּסֶף לָקַח רַב טַבָּחִים׃ הָעַמּוּדִים ׀ שְׁנַיִם הַיָּם
אֶחָד וְהַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר נְחֹשֶׁת אֲשֶׁר־תַּחַת הַמְּכֹנוֹת אֲשֶׁר
עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה לֹא־הָיָה מִשְׁקָל לִנְחָשְׁתָּם
21 כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃ וְהָעַמּוּדִים שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמָה
הָעַמֻּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַמָּה יְסֻבֶּנּוּ וְעָבְיוֹ
22 אַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת נָבוּב׃ וְכֹתֶרֶת עָלָיו נְחֹשֶׁת וְקוֹמַת הַכֹּתֶרֶת
הָאַחַת חָמֵשׁ אַמּוֹת וּשְׂבָכָה וְרִמּוֹנִים עַל־הַכּוֹתֶרֶת סָבִיב
23 הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכָאֵלֶּה לַעַמּוּד הַשֵּׁנִי וְרִמּוֹנִים׃ וַיִּהְיוּ הָרִמֹּנִים
תִּשְׁעִים וְשִׁשָּׁה רוּחָה כָּל־הָרִמּוֹנִים מֵאָה עַל־הַשְּׂבָכָה
24 סָבִיב׃ ס וַיִּקַּח רַב־טַבָּחִים אֶת־שְׂרָיָה כֹּהֵן הָרֹאשׁ
כה וְאֶת־צְפַנְיָה כֹּהֵן הַמִּשְׁנֶה וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת שֹׁמְרֵי הַסַּף׃ וּמִן־
הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר־הָיָה פָקִיד ׀ עַל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
וְשִׁבְעָה אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי פְנֵי־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־נִמְצְאוּ בָעִיר וְאֵת
סֹפֵר שַׂר הַצָּבָא הַמַּצְבִּא אֶת־עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ
26 מֵעַם הָאָרֶץ הַנִּמְצְאִים בְּתוֹךְ הָעִיר׃ וַיִּקַּח אוֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן
27 רַב טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ אוֹתָם אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃ וַיַּכֶּה

v. 21 קוֹמַת ק׳. v. 23 מלעיל.

אוֹתָ֜ם מֶ֧לֶךְ בָּבֶ֛ל וַיְמִתֵ֥ם בְּרִבְלָ֖ה בְּאֶ֣רֶץ חֲמָ֑ת וַיִּ֥גֶל
28 יְהוּדָ֖ה מֵעַ֥ל אַדְמָתֽוֹ׃ ס זֶ֣ה הָעָ֔ם אֲשֶׁ֥ר הֶגְלָ֖ה נְבוּכַדְרֶאצַּ֑ר
בִּשְׁנַת־שֶׁ֕בַע יְהוּדִ֕ים שְׁלֹ֥שֶׁת אֲלָפִ֖ים וְעֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
29 בִּשְׁנַ֛ת שְׁמוֹנֶ֥ה עֶשְׂרֵ֖ה לִנְבוּכַדְרֶאצַּ֑ר מִיר֣וּשָׁלַ֔ם נֶ֕פֶשׁ
30 שְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת שְׁלֹשִׁ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בִּשְׁנַ֨ת שָׁלֹ֤שׁ וְעֶשְׂרִים֙
לִנְבוּכַדְרֶאצַּ֔ר הֶגְלָ֗ה נְבוּזַרְאֲדָן֙ רַ֣ב טַבָּחִ֔ים יְהוּדִ֕ים נֶ֕פֶשׁ
שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת אַרְבָּעִ֣ים וַחֲמִשָּׁ֑ה כָּל־נֶ֕פֶשׁ אַרְבַּ֥עַת אֲלָפִ֖ים
וְשֵׁ֥שׁ מֵאֽוֹת׃ פ
31 וַיְהִי֩ בִשְׁלֹשִׁ֨ים וָשֶׁ֜בַע שָׁנָ֗ה לְגָלוּת֙ יְהֽוֹיָכִ֣ן מֶֽלֶךְ־יְהוּדָ֔ה
בִּשְׁנֵ֤ים עָשָׂר֙ חֹ֔דֶשׁ בְּעֶשְׂרִ֥ים וַחֲמִשָּׁ֖ה לַחֹ֑דֶשׁ נָשָׂ֡א אֱוִ֣יל
מְרֹדַךְ֩ מֶ֨לֶךְ בָּבֶ֜ל בִּשְׁנַ֣ת מַלְכֻת֗וֹ אֶת־רֹאשׁ֙ יְהוֹיָכִ֣ין מֶֽלֶךְ־
32 יְהוּדָ֔ה וַיֹּצֵ֥א אֹת֖וֹ מִבֵּ֥ית הַכְּלִֽיא׃ וַיְדַבֵּ֥ר אִתּ֖וֹ טֹב֑וֹת וַיִּתֵּן֙
33 אֶת־כִּסְא֔וֹ מִמַּ֗עַל לְכִסֵּ֛א מְלָכִ֖ים אֲשֶׁ֥ר אִתּ֖וֹ בְּבָבֶֽל׃ וְשִׁנָּ֕ה
אֵ֖ת בִּגְדֵ֣י כִלְא֑וֹ וְאָכַ֨ל לֶ֧חֶם לְפָנָ֛יו תָּמִ֖יד כָּל־יְמֵ֥י חַיָּֽו׃
34 וַאֲרֻחָת֗וֹ אֲרֻחַ֨ת תָּמִ֤יד נִתְּנָה־לּוֹ֙ מֵאֵ֣ת מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֔ל דְּבַר־י֥וֹם
בְּיוֹמ֖וֹ עַד־י֣וֹם מוֹת֑וֹ כֹּ֖ל יְמֵ֥י חַיָּֽיו׃

---

v. 28 פתח באתנח. v. 29 פתח באתנח. v. 31 הכלוא ק׳.
v. 32 הַמְּלכים ק׳. v. 33 חַיָּיו ק׳.

חזק.

סכום הפסוקים של ספר ירמיהו אלף ושלש מאות וששים וארבעה, וסמן א״שה כטל, וחצין ויאמר חנניה (28, 11). וסדריו אחד ושלשים, וסמן אל. ופסקתותיו שלשים ושתים וסמן לב. שנות הספר מן שלש עשרה שנה לאשיה בן אמון מלך יהודה עד שחרב הבית הראשון, ארבעים ואחת שנה וששה חדשים ועשרת ימים.

Appendices criticae et masoreticae.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[B. = Cod. Babylonicus. Berol. = Cod. Berolinensis. C 1. 2. 3. 4. = Cod. Curtisianus primus, secundus, tertius, quartus. E 1. 2. 3. = Cod. Erfurtensis prim. sec. tert. F. = Francofurtensis ai. 1294. H. = Heidenheimianus. Hier. = Hierosolymitanus. J. = Jamanensis. M. = Moguntinus. Mrg. = Margolisianus. P. = Petropolitanus ai. 1010. R 1. 2. = Reuchlinianus, primus (Biblia Hebraica tota) et secundus (Prophetae). S. — Sappiri Parisiensis. Sabar. = Sabarianus.]

1, 10 לִנְתֿ֫וֹשׁ Thav non dagessatum, sed raphatum pariter ac וְלִנְתֿ֫וֹץ et לִשְׁדֿ֫וֹד (47, 3), contra regulam. Cf. *Abodath Jisrael* (Liber Precum cum comm.) p. 331.

1, 14 עַ֖ל כָּל־יֹשְׁבֵ֥י Tiphcha Mercha. Sic omnes boni libri, tum manu scripti tum typis excusi, uti et v. 15.

1, 15 חֽוֹמֹתֶ֑יהָ sine Vav medio ut Ps. 55, 11. At 50, 15 cum Vav duplice.

1, 16 לְמַֽעֲשֵׂ֥י exiens in Jod plurale, ut praeter h. l. decies, vide Masoram finalem p. 51. B. adnotat י״ד, perperam pro י״ז (17), namque Orientales eam vocem etiam Mi. 5, 12. Ps. 8, 4. Job. 14, 15. Cant. 7, 2. Thr. 4, 2. Eccles. 5, 5 in Jod terminant.

1, 17 תֶּאְזֹר sine Vav in Brix. uti in C 1. 2. Hier. Sabar. Aleph primae radicalis quiescit.

Ibid. אֱלֵיהֶ֔ם ubique in l. Jerem. plene cum Jod.

1, 18 הִנֵּ֨ה Brix. ut J. Mrg. ׀ הִנֵּ֣ה cum accentu Legarmeh.

Ibid. וּלְחוֹמֹ֖ת sine Vav ultimae in Brix., Ven. 1515 sicut Berol. F. H. J. M. R 2. Vide Ez. 26, 4.

1, 19 וְלֹ֥א יֽוּכְלוּ־ Sic recte interpungitur in F. J. R 1. hoc loco et 15, 20. Cf. ad Iob. p. 59 not. 2.

2, 2 הָלֹ֨ךְ sine Vav in codd. veteribusque edd. Non refertur ad sex in hoc libro plene scribenda.

2, 3 תְּבוּאָתֹ֑ה cum He in fine sicut Ez. 48, 18.

2, 3 יֶאְשָׁמוּ Aleph quiescit quemadmodum in נֶאְשָׁמוּ Jo. 1, 18. Kimchi in Comm. et *Michlol* 95 b.

2, 6 וְלֹא אָמְרוּ his cum accentibus in Berol. E 2. 3. R 1. 2. Ven. 1525 idque recte.

2, 7 ונחלתי שַׂמְתֶּם Tiphcha Mercha. Sic recte Sonc. Brix. Ven. 1515 cum E 1. 2. R 1. 2.

2, 8 וְהַנְּבִאִם sine Jod penultimae. Non pertinet ad octo hoc in libro plene scribenda, vide ad 5, 13.

2, 11 הַהֵימִיר cum Jod etiam post He. Masora: לית ומלא. Idem testatur Kimchi in Comm. et Lex. sub מיר.

Ibid. כְּבוֹדוֹ Masora adnotat י״ח מלין תקון סופרים. Cf. *Dikduke hateamim* § 57 et Aruch sub כבד.

2, 12 הָרְבוּ Cheth cum Kamez chatuph Imperativi. Masora: לית קמץ חטף. Cf. Kimchium in Comm., *Michlol* 18 b et Lex.

2, 15 כְּפִרִים Masora ד׳ חסר יו״ד קדמא. Vide Neh. 6, 2.

2, 16 וְתַחְפַּנְס Cheth extremum in Chethib omissum, exstat h. l. in Kerî וְתַחְפַּנְחֵס et 43, 7 in ipso textu.

2, 29 נְאֻם־ Sonc. et Brix. scribunt נְאֻם adstipulante J.

2, 20 אעבוד ad Masorae praeceptum cum Daleth cujus loco legendum Resch, scilicet אעבור, quemadmodum וזבוד (Ezr. 8, 14). Vocalis extremae plene uti Ps. 141, 10. Job. 19, 8.

2, 23 אַחֲרֵי Sonc. et Pisaur. cum Comm. Abrabanelii exhibent וְאַחֲרֵי sicut E 1. 2. Mrg.

Ibid. עָשִׂית Thav cum Scheba in Sonc. Brix. et codd. pariter ac זָנִית 3, 1. Vide ad Ruth 2, 9.

2, 24 שָׁאֲפָה prima syllaba cum Munach in Berol. E 1. 2. 3. ad regulam נסג אחור. Brix. exhibet שָׁאֲפָה־ makkephatum.

2, 26 הוֹבִישׁוּ omnino plene in omnibus edd. veteribus, attestantibus B. F. J. R 1. 2. Sabar. B. diserte adscribit: מלא.

Ibid. וְכֹהֲנֵיהֶם וּנְבִיאֵיהֶם cum Vav copul., adnotante Masora: לית. Contra 32, 32 כֹּהֲנֵיהֶם ונביאיהם, itidem adjecta nota masoretica לית. Hi loci pertinent ad quinquaginta illos, qui e duobus vocabulis consociatis prius exhibent semel cum Vav copul., semel sine eo. Vide Mas. fin. p. 28. Insuper refertur hic versus ad י״ד פסוקין מיחדין Mas. fin. p. 28 b. Vide etiam חלופי קריאה.

2, 27 אָבִי Milel, jubente regula נסג אחור, sicut Ps. 89, 27. Mi. 1, 15.

2, 31 הַמִּדְבָּר Beth pathachatum in C 2. J. M., adsentiente Punctatore Mose in libro דרכי הנקוד (p. 10. ed. Frensdorff).

Ibid. אִם אֶרֶץ מַאְפֵּלְיָה sic interpungitur in C 2. Hier. J. M. Mrg. idque recte, teste Ben-Bileamo in טעמי המקרא. Vide *Mischpete hateamim* 32 b.

Ibid. מַאְפֵּלְיָה J. Mrg. R 1. scribunt מַאְפֵּלְיָה, cf. Kimchium in Lex. sub אפל. He in fine raphatum, vide ad Ps. 118, 5. Accentus Athnach cum servo Meajla (Mas. ad Num. 28, 26), quem omnes codd. editionesque penultimae adponunt, non antepenultimae (מַאְפֵּליה), ut scribit Heidenheimius in *Mischpete hateamim*, regula Ben-Bileami male intellecta.

Ibid. מַדּוּעַ sexies cum Geresch: h. l. Jud. 11, 7. 1 Sam. 20, 27. 2 Sam. 12, 9. Neh. 2, 3. 13, 21, teste Masora ms.

3, 1 אִשְׁתּוֹ cum Telischa magno.

Ibid. וְהָיְתָה ׀ לְאִישׁ his cum accentibus in Sonc. Brix. subfragantibus J. R 2.

Ibid. וְשׁוֹב cum Cholem Infinitivi. Hier. habet notam כן בחולם במוגה. Idem testantur Raschi in Comm. et Kimchi in *Michlol* 112 b. Lombroso et Norzi perperam exhibent וְשׁוּב. Buxtorf. in Concord. formas שׁוֹב et שׁוּב negligenter commiscuit.

3, 5 דִּבַּרְתִּי cum Jod otioso Chethibi in codd. veteribusque edd., confirmante Kimchio in Comm. Enumeratio masoretica ad 1 Reg. 1, 1, quae hoc vocabulum omisit, aliis ejus mendis unum addit.

3, 9 ותחנף Nun kamezatum, cf. *Michlol* 19 b.

3, 10 וְגַם cum Munach in codd. veteribusque edd.

3, 12 אָנִי Hieros. addit notam כֵּן במוגה.

3, 15 והשׂכּיל cum Jod ultimae, uti Job. 34, 35.

3, 16 לֹא־יֹאמְרוּ Milel ad regulam נסוג אחור, item 31, 26 omnibusque in locis, quibus יֹאמְרוּ atque וַיֹּאמְרוּ antecedunt vocabulum, cujus prima syllaba premitur accentu, si excipis 23, 7. 2 Reg. 9, 12. Ps. 41, 5.

Ibid. בוֹ R 2. notat עוד פליג Etiam Chaldaeus legit עוד.

Ibid. וְלֹא duo versus praeter huncce exhibent quina לֹא, quorum primum solum legitur sine Vav copulativo, Num. 11, 19. Deut. 13, 9.

3, 17 וְלֹא יֵלְכוּ־ sic interpungunt codd., vide ad 1, 19.

Ibid. שְׁרִרוּת sine Jod, quod solummodo in 11, 8 et Ps. 81, 13 exstat.

3, 19 וְאֶתֶּן־לָךְ cum Gaja in Brix., idque recte. F. habet וְאֶתֶּן cum Mercha. Sonc. cum R 1. falso לָךְ.

3, 22 ארפָּה cum He in fine convenienter Masorae.

3, 23 הָמוֹן He kamezatum. Vide Kimchium in Lex. sub המן.

3, 25 וּתְכַסֵּנוּ in codd. cum Gaja. Idem testatur Jekuthiel in דרכי הנקוד. Cf. *Metheg-Setzung* § 33.

4, 2 וְהִתְבָּרְכוּ Resch cum Scheba quiescente. Vide ad Ps. 72, 17.

4, 5 מַלְאוּ Lamed raphatum, sicut Ez. 9, 7, confirmante Kimchio in Comm. et *Michlol* 64. Cf. Heidenheimium ad *En hakore* Gen. 42, 25.

4, 6 הָעִיזוּ intus plene, sed defective in 6, 1, ex fide Masorae.

4, 7 מִסֻּבְּכוֹ Beth dagessatum atque Mem cum Gaja in Hier. M. Mrg. Assentitur Jekuthiel in דרכי הנקוד. J. מִסֻּבֳּכוֹ cum Chateph Kamez, similiter ac סִבְכֵי Jes. 9, 31; cf. *Harikma* 66, *Michlol* 174 et Norzium.

4, 8 מִמֶּנּוּ B. notat כ"ד. Vide ad Iob. p. 57 not. 4.

4, 9 והיה ביום his cum accentibus in Brix., praeeuntibus Hier. J.

Ibid. והנבאים penultima defective in Hier. Mrg. ut supra 2, 8. B. addit notam חסר יו"ד קדמא. Hic locus non est in numero plene scribendorum hujus libri. Vide ad 5, 13.

4, 11 לָעָם־ cum Metheg in Sonc. Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

Ibid. לְהָבַר Beth pathachatum, prout postulat Masora.

4, 12 יָבוֹא milel ad regulam נסג אחור in codd., pariter atque Iob. 3, 25, nec non יָבֹא 17, 15.

4, 18 עָשׂוֹ Vav cum Cholem Infinitivi in edd. accuratis omnibus ex fide codicum, adnotante Masora ד' כתיב ו"ו, i. e.: h. l. 7, 5. 22, 4. Ez. 31, 11. Idem affirmant Raschi et Kimchi in Comm. et *Michlol* 125.

Ibid. עַד־לִבֵּךְ Masora לית. Perperam igitur in Ven. 1515. 1521. et E 3. Hier. עַל־לִבֵּךְ.

4, 19 מֵעַי ׀ prius cum distinctivo Legarmeh; posterius post se habet Pasek, postulante Masora ad h. l. et Gen. 28, 9.

Ibid. אֹחוּלָה prima syllaba defective in veteribus edd., adstipulante Norzio.

Ibid. הֹמֶה־ Cholem defective. Sic codd. veteresque edd. h. l. et Prov. 20, 1. Masora ב' וחסר.

4, 20 פִּתְאֹם sine Vav in Sonc. Brix. secundum codd. Solummodo Ps. 64, 8 plene scriptum est.

4, 22 אוֹתִי cum Vav hoc in libro terdecies, h. l. 5, 19. 22.

9, 5. 23. 13, 5. 25. 16, 11. 20, 11. 25, 6. 31, 34. 32, 39. 37, 18. Masora parva in Bibl. rabbin. Ven. 1525 adnotat hic et 9, 5: כ"ו מלא, i. e. tricies plene in tota scriptura.

4, 26 מִפְּנֵי הרון Sonc. et Ven. 1515. 1521 sicut C 1. F. J. Mrg. R 1. habent וּמִפְּנֵי, adversante Masora quae notat: ב' פסוקין בספרא מפני מפני„ duo versus libri Jer. exhibent מפני duplex" h. l. et 44, 22.

4, 28 עַל כֵּן cum Munach et Mehuppach in J.

4, 30 כִּי־תַעְדִּי aliquot codd. perperam וְכִי־. Vide ad 14, 12.

4, 31 לַהֹרְגִים Sonc. et Brix. habent לַהוֹרְגִים.

5, 1 בִּרְחוֹבוֹתֶיהָ h. l. dupliciter plene. Masora: לית מלא בספרא. Reliquis libri locis omnibus haec vox sine Vav prioris scripta est.

Ibid. עֹשֶׂה cum Zere postremae in J. Mrg., quippe unum ex octo eodem modo scribendis, quae sunt: Ex. 15. 11. Jes. 64, 4. Jer. 5, 1. 10, 12. 17, 11. 51, 15. Iob. 9, 9. Prov. 22, 2.

5, 2 לָכֵן h. l. idem valet, quod אָכֵן. Masora ad 1 Sam. 27, 6.

5, 5 עֹל sine Vav in codd. veteribusque edd. omnibus, ad similitudinem vocum כֹּל, חֹק, תֹּם. F. diserte adnotat: כל לישנא חסר.

5, 6 יְשָׁדְדֵם Schin cum Kamez chatuph, quemadmodum וְשָׁדְדוּ (49,28). Cf. *Michlol* 147.

Ibid. ואשׂבע Sic cum Sin ad fidem codicum Brix. Genuensis 1618. Nissel. Majus et Norzi. Etiam Targum et Commentatores huic lectioni patrocinantur.

5, 13 וְהַנְּבִיאִים cum Jod duplice octies hoc in libro, scilicet h. l. 7, 25. 8, 1. 26, 8. 16. 28, 8. 29, 1. 44, 4. Ceteris in locis Jod penultimae omittitur. Vide Masoram ad 26, 16. Cf. etiam ad Dan. 9, 6 et infra ad 23, 30.

5, 15 לְשֹׁנוֹ defective in penultima, testibus B. J. Hier. R 1. Haec vox non refertur ad septem plene scribendas.

5, 17 בֹּטֵחַ sine Vav omnibus in edd., nec non in F. H. J. Hier. R 1. 2, idque jure ad praeceptum Masorae, quae in Prophetis tantummodo 12, 5 et Jes. 37, 10 hoc verbum plene scribi jubet. Vide et חלופי מערבאי.

5, 19 אֲלֵיהֶם haec vox toto in libro Jer. nusquam defective.

5, 22 הַאוֹתִי h. l. cum Vav; at 7, 19 defective.

5, 25 עֲוֹנוֹתֵיכֶם antepenultima plene, uti Ez. 36, 33, ex auctoritate Masorae.

Ibid. וְחַטֹּאותֵיכֶם Masora: ד' מלאין, i. e. quater plene cum Vav post Aleph: h. l. Jes. 59, 2. Ez. 21, 29. Jos. 24, 19.

6, 1 וְהַֽמְעֻנָּגָה Mem raphatum apud Norzium, sicut in F. J. Hier. Similiter הַֽמְעֻשָּׁקָה Jes. 23, 12, teste Jekuthiele. Cf. *Metheg-Setzung* § 20.

6, 3 רָעֽוּ F. habet וְרָעוּ.

6, 4 צִלְלֵי־ Brix. צִֽלֲלֵי, item Lombros. Ben-Ascher contra expresse docet, hanc vocem cum Scheba quiescente scribi, vide *Dikduke* § 33. — In *Michlol* 79 b pro צִלֲלֵי restituendum צִֽלֲלוֹ (Iob. 40, 26), ut recte in cod. manuscripto.

6, 5 בַלָּ֫יְלָה Lamed kamezatum. Masora: לָ׳ וכל אס"ק דכותה.

6, 7 כְּהָקִיר F. R 1. et Mas. parva ms. addunt notam: חצי המקרא. Vide *Dikduke* § 68. Aliter R 2: חצי אותיות של כ"ד ספרים ביו"ד של בַּיִר.

6, 8 פֶּן־תֵּקַע Hier. notat: כן מלרע במוגה.

6, 10 לֹא יַחְפְּצוּ uti Jes. 13, 17. B. habet notam: בספר מוגה i. e. sic in libris emendatis; non וְלֹא quod perperam exhibent Sonc. et Concordant. H. l. ad CXXIII cum וְלֹא duplice non pertinet.

6, 11 וְעַל In Sonc. et Brix. sicut in Mrg. R 2. וְעַל־ makkephatum.

6, 13 שָּׁקֶר cum Dagesch ad praeceptum regulae דחיק in C 2. Hier. editionibusque veteribus aeque ac 8, 10.

Ibid. כֻּלֹּו bis in hoc versu cum Vav, alias per totum librum cum He in fine, suadente Masora.

6, 14 אֶת־שֶׁבֶר עַמִּי sic h. l., at 8, 11 אֶת־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי. Utrumque locum Mas. magna ad Ez. 11, 13 numero sex parium adcenset. Cf. חלופי קריאה.

6, 15 יֵבֹושׁוּ cum Vav mediae. Masora לית מלא.

6, 17 וַהֲקִמֹתִי dupliciter defective.

6, 18 אֶת־ in Brix. אֶת.

6, 19 מחשבותם penultima plene. Hier. adjicit notam: לית כותה מלא.

6, 20 לֹא עָרְבוּ־ his cum accentibus in F. R 1. 2, pariter atque 9, 12 וְלֹא הָלְכוּ־. Vide ad 1, 19.

6, 24 החזקתנו J. R 2. החזקָתנו cum syllaba tonica kamezata.

6, 26 וְהִתְפַּלְּשִׁי Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 cum R 1 exhibent הִתְפַּלְּשִׁי sine Vav copul.

6, 27 דַּרְכָּם Biblia magna rabbin. adjiciunt notam: ס"א לִבָּם.

6, 28 מַשְׁחִיתִים dupliciter plene in Sonc. Brix., uti in B. Hier. R 2. M. Mrg. et F. qui adnotat ד' מלאין, scilicet h. l. Jud. 2, 42. Jes. 1, 4. 2 Chr. 27, 2.

7, 2 כָּל־יְהוּדָה cum Paschta in edd. veteribus nec non J. Hier. R 1. 2.

7, 3 וַאֲשַׁכְּנָה אֶתְכֶם בַּמָּקוֹם sic interpungitur in C 2. J. Hier. Mrg. idque recte.

7, 10 הַתּוֹעֵבֹת sine Vav ultimae in Hier. R 2. pariter ac 44, 23, adstipulantibus Ven. 1525 et Norzio. In Masora parva typis impressa exstat nota ב׳ מלאין בנביאים, quod mutandum in ב׳ כן כתיבין בנביאים. Etenim his duobus solis Prophetarum locis vocabulum scribitur defective in ultima.

7, 11 אֲשֶׁר־נִקְרָא־שְׁמִי sic recte interpungunt Sonc. Brix. Ven. 1525 Nissel. et Norzi, subfragantibus C 2. Hier. J. R 1. Item v. 30. 32, 34.

7, 12 עַמִּי sic R 2. in margine, at in textu בְּנֵי.

7, 14 וְלַאֲבוֹתֵיכֶם Vide 35, 15.

7, 17 הֵמָּה R 2. hoc loco et 9, 15 scribit הֵם, adjecta marginali הֵמָּה קרי, contra Masoram nostram. Vide Mas. final. p. 22. *Ochla* 111.

Ibid. וּבְחֻצוֹת sic scribendum ad exemplum F. Hier. J. Mrg. R 1. 2. Brix. Ven. 1515. 1521. Vide ad 5, 1.

7, 18 לִמְלֶכֶת Sonc. et Brix. uti et Hier. J. R 2. exhibent לִמְלֶאכֶת cum Aleph quiescente. At Kimchi expresse adnotat חסר אל״ף, non sine Targumistae assensu, qui h. l. et 44, 17. 18. 19. 25 habet לכוכבת.

Ibid. הַכְעִסֵנִי defective ad praeceptum Masorae, quam sequuntur Hier. Mrg. Omnes radicis כעס formae hiphilicae hoc in libro carent medio Jod, si excipis 25, 6.

7, 19 מַכְעִסִים sine Jod penultimae in Ven. 1515. 1521 sicut in B. Hier. J. Mrg. R 1. idque recte. In Mas. magna impr. ad 1 Sam. 1, 7 legi oportet: וכל מכעסים דכוותה חסר במ״א מלא, quod exhibet F. ad Jud. 2, 12. Vide etiam Norzium ad Ez. 16, 26.

7, 24 בְּמֹעֵצוֹת omnino plene in Sonc. Brix., adsentientibus F. Hier. J. M. R 1. Masora: ב׳ חד מלא וחד חסר. Vide Prov. 22, 20.

7, 28 לוֹא־שָׁמְעוּ cum Rebia. Vide *Thorath emeth* p. 67. Sonc. et Brix. interpungunt proprium in modum: אֲשֶׁר לוֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל.

Ibid. מִפִּיהֶם H. et Kennicott 290 habent notam: בבבלי מפיכם.

7, 31 צִוִּיתִי Sonc. et Brix. צִוִּיתִים.

7, 43 והשבתִּ֞י sic F. H. J. M. R 1. 2. cum Gerschajim.

8, 1 ואת־עצמות־שריו cum Makkeph duplice in Ven. 1525 et Hier., idque jure, vide *Mischpete hateamim* p. 10. 22.

Ibid. וְאֶת־עַצְמ֥וֹת יוֹשְׁבֵ֣י his cum accentibus in Sonc. Brix., adstipulantibus J. R 2.

Ibid. יוֹשְׁבֵי plene (cum Vav) in codd. veteribusque edd., uti in l. Jer. septies: h. l. et 10, 18. 18, 11. 21, 6. 35, 17. 50, 21. 51, 24. Quae Mas. fin. p. 37 habet, corrupta sunt; ibidem superscriptum ל״ד in ל״ז mutari oportet. Cf. praef. ad Ps. p. VIII.

Ibid. ירושלָ֑ם Lamed kamezatum, teste Masora.

8, 3 ונבחר־מות makkephatum, ut fieri oportet, in Sonc. Brix., quemadmodum in H. Cf. Num. 11, 1. 24, 7.

8, 5 בתרמִת sine Jod in codd. veteribusque edd., pariter ac 23, 36. Masora adnotat: ב׳ חסר.

8, 6 שָׁב Parchon sub סור exhibet שַׁב pathachatum (tanquam derivandum a radice שבב ad similitudinem הַם, סַר), quod F. R 1 .2. confirmant. Nostra tamen Masora non adcenset hoc vocabulum verbis semel pathachandis. Vide Mas. fin. p. 52 ^{b}.

8, 7 וְתֹר defective in F. J. sicuti Gen. 15, 9, prout postulat Masora ad Cant. 2, 12.

Ibid. וסוס sic scribendum, legendum וְסִיס. Cf. Mas. fin. p. 34 et Kimchium in Comm. Vide etiam חלופי מערבאי.

Ibid. וְעַמִּ֔י cum Sakeph magno in Ven. 1525. Stephan. 1544 uti in E 1. J., et recte quidem.

8, 12 יֵבֹשׁוּ intus defective. Vide 6, 15.

8, 14 הֲדִמָּנוּ cum Mem dagessato atque Chateph pathach primae. Testis Kimchi in Comm. et *Michlol* 146. Sabar. adnotat: כן במוגה הֲדִמָּנוּ, ובמוגה אחר הֲדִמָּנוּ, ובמוגה אחר הֱדִמָּנוּ.

8, 18 מַבְלִיגִיתִי Tiphcha cum servo Mercha h. l. adponitur uni idemque vocabulo.

8, 19 הַיהוָה Jod h. l. sine Scheba, confirmante *Michlol* 45. Hier. notat expresse: כל מש״ה מפיק, בר מן דין.

Ibid. בְּפִסְלֵיהֶם omnino plene in edd. veteribus, uti in B. F. J. R 1. 2. Itidem Ps. 78, 58. Utrique loco Masora adjicit notam: ב׳.

8, 20 לוֹא plene in codd. veteribusque edd., adnotante Masora ל״ה מלא. Idem praecipit Masora ad Lev. 5, 1.

8, 22 הַצֳרִי Zade raphatum, quia He interrogativum antecedit, ad codd. veterumque edd. exemplum.

8, 23 חַלֲלֵי Lamed cum Chateph pathach, ut praecipit Kimchi in Lex. Simson in חבור הקונים diserte dicit: חַלֲלֵי בת עמי הח׳ במתג והלמד בחטף פתח, ושארא בשוא לבד.

9, 1 מְנָאֲפִים Nun kamezatum (*Michlol* 64).

9, 3 יַעְקֹב Ajin cum Scheba simplice quiescente et Koph dagessatum pariter ac יַחְמֹד, ut verbum a nomine proprio discernatur. Masora in F: לית חטף, in Mrg: ל׳, in R 1: לית דגש, R 2: ל׳ חטף דגש. Cf. Kimchium in Comm.

9, 4 יְהָתֵלּוּ Lamed dagessatum in C 2. Hier. J. Mrg., approbante *Michlol* 3. Cod. de Rossi 413 adscribit כן בהללי.

9, 7 שָׁלוֹם אֶת־רֵעֵהוּ sic interpungunt E 2. R 1. et recte quidem.

9, 9 עֹבֵר absque Vav in codd. editionibusque veteribus. Haec vox non est in numero octo plene scribendarum. Biblia magna perperam adnotant ח׳ מלא.

9, 12 יְהוָה sic codd. cum acc. Zakeph.

9, 15 וַהֲפִצוֹתִים sine Jod secundae in codd. et edd. veteribus. Contraque plene Ez. 11, 16.

9, 16 הִתְבּוֹנְנוּ Tebîr cum servo Mercha, quod praecedit Gaja in syllaba prima, uti postulant F. J. R.

9, 17 וְתִשֶּׁנָה sine Aleph tertiae radicalis atque Nun raphatum, aeque ac Sach. 5, 9. Ruth 1, 14. Sabar. jure adnotat: לית רפי וחסר אל״ף.

9, 18 כִּי הִשְׁלִיכוּ Sonc. cum E 3. R 2. habet וְכִי הִשְׁלִיכוּ, adversante tamen Masora, quippe quae locum non refert inter ל׳ יחידאין (Mas. fin. p. 38 col. 6). Immo prorsus hic versus est in numero XL illorum cum triplice כִּי.

9, 19 בנותיכם convenienter Masorae cum Vav antepenultimae, ut ubique in libris Prophetarum.

9, 21 הַשָּׂדֶה Sonc. et E 1. 3. scribunt הָאֲדָמָה, Orientalem modum secuti.

9, 22 אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר Sonc. Brix. atque aliquot codd. exhibent וְאַל idque falso. Namque locus pertinet ad numerum versuum, qui vocabulo in uno eodemque versu ter repetito tantummodo semel, idque in medio, praemittunt Vav copulativum. Vide Masoram ad Gen. 9, 5. Jes. 49, 21. Etiam Mas. fin. p. 7 col. 2 et Mas. marg. codicis B. ad Jer. 14, 17 alterum וְאַל־יִתְהַלֵּל in versu, non illud, de quo agimus, enumerant inter XXII vocabula semel cum וְאַל (alioquin cum אַל) conjuncta.

9, 23 מִשְׁפָּט vide חלופי מערבאי et Ez. 45, 9.

10, 5 כִּ֣י לֹ֣א utrumque cum Munach in Hier. idque jure, pariter atque Exod. 12, 39. 1 Sam. 17, 39. Jes. 54, 4 aliisque in locis.

10, 10 וַֽיהוָ֤ה nota Mas. parvae ה׳ כ״כ mutanda est in ה׳ כן כתיבין בנביאים i. e. nomen divinum tetragrammatum יְהוָה solummodo quinquies in Prophetis post se habet nomen אלהים, scilicet: h. l. 2 Sam. 7, 22. 25. 2 Reg. 19, 19. Jon. 4, 6. Omnibus reliquis locis scribi oportet אֲדֹנָי אלהים. Vide Dalman „*Der Gottesname Adonaj*“ (Berol. 1889) p. 89.

10, 11 כִּדְנָ֤ה cum He in fine. Vide Dan. 2, 8.

Ibid. וּמִן־תְּח֖וֹת R 2. וּמִתְּח֖וֹת, sed in margine וּמִן־פלוג.

10, 13 וַֽיּ֥וֹצֵא cum Metheg postremae in H., quemadmodum in 51, 16 et Num. 17, 23.

Ibid. מֵאֹצְרֹתָֽיו dupliciter defective. Hier. adnotat: ג׳ חסר בנביאים scilicet: h. l. 51, 16. Jes. 2, 7.

10, 16 וְיִשְׂרָאֵ֔ל שֵׁ֖בֶט Sonc. Brix. atque aliquot codd. interpungunt וישראֵ֣ל שֵׁ֣בט.

10, 18 וַהֲצֵר֥וֹתִי h. l. Milel. Vide Zeph. 1, 7.

10, 19 נַחְלָ֖ה Cheth cum Scheba quiescente, uti in 14, 17. 30, 12, ut verbum discernatur a nomine. Cf. Kimchium in Comm. et Abenesram ad Ps. 124, 4. Vide etiam 12, 13.

10, 22 בָּאָ֔ה accentu ad praeceptum Masorae ultimae superposito indicatur, formam verbi esse participium, non perfectum.

11, 2 וְעַֽל־יֹשְׁבֵ֖י Masora habet notam ג׳ i. e. hae voces ter occurrunt consociatae: h. l. 18, 11. 36, 31. Falso igitur Ven. 1515. 1521 וְאֶל־ישבי. Insuper hic locus refertur inter octo qui exhibent ישבי praeposita particula עַל (Mas. fin. p. 37 col. 4). Vide etiam Kimchium in Comm.

11, 4 הוֹצִיאִֽי־ Hier. adnotat כן מלרע ונ״א מלעיל i. e. ultima methegata, in aliquot codicibus penultima הֽוֹצִיאִי־; quod convenit cum sententia Ben-Naphtali, cf. ad Gen. 45, 14. At Sonc. Ven. 1515. 1521, sicuti E 3. J. R 2. Mrg. exhibent הוֹצִיאִ֣י cum Munach.

11, 7 הֶֽעֱלֹתִ֤י penultima defective in J. R 1. 2. F., adstipulante Masora, quae notat: ד׳ ג׳ חסר וחד מלא i. e. hoc verbum quater reperitur, ter defective: h. l. 1 Sam. 8, 8. 2 Sam. 7, 6, semel plene: Ez. 37, 13. Quod Masora Bibl. rabbin. h. l. habet, valde corruptum est.

Ibid. וְעַד־הַיּ֣וֹם cum Vav copul. in Sonc. Brix. Complut. omni-

busque codd. emendatis, et recte quidem, praecipiente Masora, quae in libro Jeremiae solummodo quater 7, 24. 32, 20. 35, 14. 44, 10 jubet scribi עַד־הַיּוֹם, omnibus ceteris in locis וְעַד הַיּוֹם. Vide Mas. ad 2 Reg. 21, 16.

11, 10 שָׁבוּ Milel.

11, 14 כִּי ׀ אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ Sonc. Brix., uti E 3. interpungunt: כִּי אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ.

Ibid. בְּעַד רָעָתָם Masora לית. Perperam igitur in E 3. בְּעֵת רָעָתָם. Cf. Kimchium in Comm.

11, 15 עֲשׂוֹתָהּ h. l. plene, pariter ac 3, 7, attestantibus codd. B. diserte adnotat מלא.

11, 19 לִטְבוֹחַ Beth raphatum ad exemplum edd. veterum, non sine assensu Norzii. Item 25, 34. 51, 40. Vide Ps. 37, 14.

11, 22 יָמֻתוּ sine Vav penultimae in Brix. et codd. B. addit notam: ב׳ בפסוק חסר. Solummodo 42, 10 hoc in libro plene scribendum est, ut docet Masora.

Ibid. וּבְנוֹתֵיהֶם Cholem plene in codd. veteribusque edd. Locus non est unus de quinque defective scribendis.

12, 2 מִכִּלְיוֹתֵיהֶם omnino plene ad codd. veterumque edd. exemplum. F. B. etiam suppeditant notam לית ומלא.

12, 5 בּוֹטֵחַ Mas. parva h. l. et Jes. 37, 10 addit ב׳ מלאין, convenienter Masorae magnae ad Prov. 28, 25. Nota codicis B. ג׳ מלאין cum Orientalibus facit, qui verbum etiam supra 5, 17 plene scribunt.

12, 7 בְּכַף־ makkephatum, teste Punctatore Jekuthiele.

12, 10 בֹּסְסוּ defective. Contra vero Jes. 63, 18 plene.

12, 13 נֶחְלוּ Cheth cum Scheba quiescente, uti Am. 6, 6, quod Kimchi testimonio suo confirmat.

Ibid. לֹא יוֹעִלוּ Sonc. Brix. nec non F. R 1. habent וְלֹא. At Masora adcenset locum numero eorum, qui omnes anteceduntur mera particula לֹא sine Vav copulativo (Mas. fin. p. 42 col. 5).

Ibid. יוֹעִלוּ Vide Iob. 30, 13.

12, 15 וַהֲשִׁבֹתִים defective. Vide 27, 22.

12, 16 דַּרְכֵי Daleth cum Gaja in Ven. 1525, adsentientibus C 2. F. Hier. R 1. Similiter חַסְדֵי Jes. 55, 3. Vide ad h. l. Idem testantur Masora parva, quae notat לית געיא, et Kimchi in Comm. et Lex.

13, 7 שָׁמָּה R 2. etiam h. l. exhibet שָׁם, adjecta nota פליג שָׁמָּה.

13, 7 לְא יִצְלַח Biblia magna rabbin. adnotant: כן בספר מוגה i. e. sic in libris emendatis. Itaque perperam וְלֹא in Sonc. 1486 et E 2. R 1. Vide Mas. fin. p. 42 col. 5.

13, 10 הָרָע Resch cum Kamez in codd. veteribusque edd. Hic locus non pertinet ad duodecim pathachandos.

Ibid. לִשְׁמוֹעַ plene in edd. veteribus, idque jure. Namque F. Hier. J. R 1. adscribunt: ד׳ מלאין quatuor plene: h. l. 11, 10. 2 Sam. 22, 44. 2 Chr. 6, 20.

13, 12 הֲיָדֹעַ sine Vav uti 40, 14. Contraque Gen. 43, 7 plene. Testes sunt F. Mrg. h. l. et J. ad 40, 14, qui notant ג׳ ב׳ חסר וא׳ מלא. Cf. Norzium.

13, 14 אֶחְמוֹל Masora ה׳ מלא quinque plene, scilicet h. l. Ez. 5, 11. 7, 4. 9. Sach. 11, 6.

13, 15 שִׁמְעוּ Hier. adnotat expresse: ריש לפתוחה i. e. exordium sectionis quae dicitur aperta.

13, 16 יַחְשִׁךְ sine Jod extremae; at Ps. 139, 12 plene. Vide h. l.

13, 18 מַרְאֲשׁוֹתֵיכֶם Masora: לית ומלא.

13, 20 שְׂאִי legendum שְׂאוּ, eodem modo pro וראי legas וּרְאוּ, ex auctoritate Kimchii in Comm. In enumeratione excusa ad Jer. 1, 1 et in Mas. fin. p. 34 hic locus deest; in *Ochla* 137, ut fieri debet, exstat.

13, 21 לְמַדְתְּ sic in Sonc. ad exemplum codd. Cf. Norzium.

Ibid. יֹאחֲזוּךְ Hier. notat: לית וחטף סגול, item Mas. parva ms.

13, 25 מְנָת־ Nun kamezatum in libris bonis omnibus. Vide *Dikduke hateamim* § 38.

Ibid. שָׁכַחַתְּ Cheth quippe gutturalis cum Pathach, praecipientibus *Harikma* 99. *Michlol* 10 b. Vide etiam Ez. 16, 4.

14, 5 כִּי לֹא־הָיָה דֶּשֶׁא his cum accentibus in J. et recte quidem, teste *Michlol* 5 b.

14, 6 שָׁאֲפוּ־רוּחַ makkephatum in codd. veteribusque edd. Vide Ez. 15, 8.

14, 7 עֲוֹנֵינוּ Masora: לית מלא. Vide ad Jes. 64, 6. Quae dicit Kimchi, errore nituntur.

14, 12 כִּי יָצֻמוּ hic locus et 1 Sam. 22, 17 habent tria כִּי, quorum soli secundo Vav copul. adponitur, suadente Masora.

14, 13 הַנְּבִאִים recte sine Jod penultimae in Hier. Mrg. pariter atque v. 14. 15. 23, 31. 35, 15. Vide etiam 23, 30.

14, 14 שֶׁקֶר cum distinctivo Jethib, jubente Masora. Vide *Mischpete hateamim* p. 20.

14, 14 חָזוֹן שֶׁקֶר R 2. scribit in textu חָזוֹן שָׁוְא, sed in margine שֶׁקֶר פליג.

Ibid. לָכֶם Athias et H. suppeditant notam: כך נמצא בס"מ לָכֶם. C 2. et Hier. contra patrocinantur lectioni לָהֶם, itidem Bibl. rabbin. quae adnotant: ס"א לָכֶם. Sed scriptionem לָכֶם agnoscunt codd. editionesque plurimae, adsentiente Kimchio, confirmante Chaldaeo. Mirum est, M. exhibere nec לָכֶם nec לָהֶם, sed tantummodo: הֵמָּה מִתְנַבְּאִים.

14, 16 בְּחֻצוֹת defective sine Vav penultimae in codd. veteribusque edd. omnibus. Vide ad 5, 1.

Ibid. וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם Masora ג׳ i. e. sic ter reperimus scriptum, h. l. 1 Sam. 30, 3. 2 Chron. 31, 18. Falso igitur in Sonc. et Brix. uti in R 2. בְּנֵיהֶם sine Vav copulativo.

14, 18 וְאִם aliquot codd. quorum in numero R 1. perperam אִם. Masora versum non adcenset duodecim locis, qui habent אִם אִם. Vide Mas. ad Ex. 22, 22.

Ibid. וְלֹא יָדָעוּ sic bis, h. l. et Iob. 9, 5, teste Masora.

14, 21 אַל־תְּנַבֵּל particula אַל h. l. reperitur semel in principio versus et bis in medio, quemadmodum in Ps. 62, 11, convenienter Masorae; itaque falso R 2. Sonc. et Brix. וְאַל־תְּנַבֵּל.

14, 22 רְבִבִים penultima defective sicuti 3, 3. Testes C 2. E 1. 3. F. Mrg. R 1. Hier. adjecta nota ב׳ חסר, non sine assensu Mas. parvae ms. et Mas. fin. p. 55 col. 7.

15, 8 עַל־אֵם E 1. huncce in modum interpungit: הֵבֵאתִי לָהֶם עַל־אֵם בָּחוּר שֹׁדֵד.

Ibid. עִיר Masora ad 1 Sam. 28, 16. Mi. 5, 14 refert hoc verbum ad octo significatione hostilitatis, non oppidi, praedita. Cf. Kimchium in Comm. et Lex.

15, 9 בְּעֹד defective sicuti Ps. 39, 2. Quod dicit Mas. magna, valde corruptum est.

15, 10 אוֹי־לִי אִמִּי כִּי יְלִדְתִּנִי his cum accentibus recte in C 2. Hier. J. R 1. 2, quibus adsentitur Ben-Bileam. Vide *Mischpete hateamim* 36.

Ibid. מְקַלְלַוְנִי vocabulum refertur ad פתחין באס"ק; Mas. parva ms. etiam adnotat: לית ופתח בס"פ, item Levita in ספר ההרכבה.

15, 13 וְאֹצְרוֹתֶיךָ dupliciter defective sine Vav in Sonc. uti in F. J. R 1. Eundem in modum ubique scribendum esse testatur Masora.

15, 14 והעברתי cum Resch sicut Ez. 20, 37. Orientales scribunt והעבדתי cum Daleth. Cf. Kimchium et Norzium.

15, 21 עָרִיצִים Hier. et Mrg. עָרִצִים sine Jod penultimae; adsentitur B. qui addit notam: חסר ופלג׳. Itaque Orientales et Occidentales hoc in verbo scribendo differunt.

16, 3 הַיִּלּוֹדִים plene cum Vav in edd. veteribus omnibus, non sine assensu codd. F. et Mas. parva ms. notant: ג׳ ב׳ חסר דין מלא. Cf. Norzium.

16, 5 תָּנֹד h. l. Nun cum Cholem; at supra 4, 1 תנוד cum Schurek, praecipientibus Mas. fin. p. 27 col. 3 et Kimchio in Comm. et Lex.

16, 6 יִתְגֹּדַד Brix. et J. R 1. 2. exhibent יתגודד i. e. extremam syllabam kamezatam.

16, 7 אוֹתָם R 2. לָהֶם adjecta nota: אוֹתָם פליג.

16, 11 עָזָבוּ aliquot codd. perperam scribunt עֲזָבוּ, obstante etiam accentu Munach qui praecedit.

16, 12 אִישׁ cum distinctivo Jethib, item 22, 30. Vide 14, 14.

16, 13 עַל־הָאָרֶץ R 2. אֶל־הָאָרֶץ, sed in margine עַל פליג.

16, 15 וַהֲשִׁבֹתִים sic in codd. veteribusque edd. F. diserte notat חסר דחסר. Vide 27, 22.

Ibid. הִדִּיחָם Kimchi in Comm. sequitur lectionem הִדִּיחָם.

Ibid. עַל־אַדְמָתָם R 2. exhibet אֶל־אדמתם.

17, 1 מִזְבְּחוֹתֵיכֶם Hier. suppeditat notam כן במוגה בכ״ק, R 1. ל׳בסי׳, B: דחזי ליה מזבחותָם, כֶם.

17, 2 עַל־עֵץ in R 1. legimus כָּל־עֵץ.

Ibid. עַל גְּבָעוֹת haec lectio est genuina, non וְעַל, teste Kimchio. R 1. 2. intericiunt lineolam Makkeph עַל־גְּבָעוֹת.

17, 3 הֲרָרִי cum distinctivo Paschta in codd. veteribusque edd.

Ibid. כָּל־אוֹצְרוֹתֶיךָ Biblia magna rabbin. addunt notam: יפה i. e. et recte quidem. וְכָל, quod exhibent nonnulli codd., errore nititur. Cf. Kimchium.

Ibid. גְּבוּלֶיךָ plene cum Jod aeque ac 15, 13, quod F. Mrg. Sabar. nota ב׳ ומלא expresse confirmant.

17, 6 כְּעַרְעָר aliquot codd. editionesque exhibent כערעַר pathachatum. At Bibl. magna notant: קמץ; insuper non est unum de verbis singulis pathachandis.

Ibid. בָּעֲרָבָה prima kamezata, jubentibus Masora et *Michlol* 45[b].

Ibid. כִּי־יָבֹא Munach manet in extrema, uti Jes. 60, 20, neque retrocedit ad penultimam, ne submoveatur Metheg semitonum indicans. At 4, 12. 17, 15 Milel.

17, 7 מִבְטַחוֹ Teth pathachatum. Vide Iob. 8, 14.

17, 11 עֹשֵׂה Sin cum Zere in J., adstipulante Punctatore Simsone in חבור הקונים. Enumerat enim h. l. inter octo vocali Zere instruendos. Vide 5, 1.

17, 17 מַחֲסִי־ makkephatum in J. Mrg. quemadmodum Ps. 71, 7. Vide etiam Ps. 46, 2.

17, 19 הֲלֹךְ defective, uti 2, 2, Item 19, 1.

17, 23 אֶת־אָזְנָם in Sonc. et Brix. excidit particula אֶת.

17, 26 עוֹלָה plene cum Vav in Hier., idque recte. Solummodo 14, 12 hoc in libro mater lectionis omittitur ex fide Masorae.

18, 3 וָאֵרֵד H. notat ס"א ואקום.

Ibid. וְהִנֵּהוּ sic Chethîb, cujus Kerî וְהִנֵּה־הוּא. Masora ad 1 Chr. 27, 12.

18, 4 בַּחֹמֶר cum Beth. Mas. parva ms. diserte adscribit: בחמר ב׳ רמסי, bis huncce in modum, h. l. et Nah. 3, 14, ubi etiam Mas. parva excusa habet notam: ב׳. Contra כַּחֹמֶר cum Caph reperitur teste Masora in Jer. 18, 6 et Iob. 10, 9.

18, 5 לֵאמוֹר h. l. plene uti et 33, 19 atque Gen. 48, 20. Masora.

18, 7 רֶגַע B. notat: קרח ר׳ i. e. h. l. sine ר, aliter ac v. 9.

Ibid. ולהאביד Sonc. et Brix. וְלַהֲרוֹס ולהאביד (uti 31, 28)?

18, 9 וְלִנְטֹעַ defective ad exemplum codd. B. suppeditat notam חסר. At Mas. parva ad 1, 10 habet ב׳ מלאין i. e. bis plene, scilicet 1, 10. 31, 28, quod Hier. testimonio notae: ג׳ ב׳ מלא וא׳ חסר confirmat.

18, 10 הָרָעָה viginti vocabula praeter hoc desinunt in He supervacaneum, ut docet Masora, vide Mas. fin. p. 22 et *Ochla* 112.

Ibid. אוֹתוֹ plene, item 37, 15, ex fide Masorae.

18, 15 שבולי sic Chethîb, at Kerî שְׁבִילֵי. Cf. Kimchium in Comm.

18, 17 כְּרוּח cum Caph, praecipientibus Mas. fin. p. 38 et *Ochla* 19.

18, 21 וְתִהְיֶנָה cum Jod simplice sicuti 48, 6 et וַתִּהְיֶנָה 1 Chr. 7, 15. Respice ad חלופי מערבאי. Adponitur accentus Kadma veasla in Sonc.

19, 1 וּמִזִּקְנֵי הָעָם pertinet ad octodecim locos, ubi unum idemque vocabulum Vav copulativo instructum bis repetitur, uno solo verbo intercedente (מסורתא מכא ומסורתא מכא נסבין ו"ר ומלה בינייהון, Mas. fin. p. 28 col. 7). Falso igitur Sonc. מִזִּקְנֵי.

19, 3 עַל־הַמָּקוֹם Mrg. ad Orientales spectans adnotat: ס"א מוג׳ אֶל. At Masora nostra enumerat tria עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה,

h. l. 2 Reg. 18, 25. 22, 20. Adde omnes locos, quibus וְעַל יושביו sequitur, si excipis 2 Reg. 22, 16.

19, 7 וּבַקֹּתִ֫י Milra, similiter ac וְגַנּוֹתִ֫י 1 Reg. 20, 6. Brix. exhibet וּבַקֹּתִי cum Telischa parvo.

19, 8 וְיִשְׁרֹק Brix. יִשְׁרֹק sine Vav copulativo.

Ibid. מַכֹּתֶהָ dupliciter defective. Hier. addit notam: לית כוותה חסר דחסר. Vide 49, 17. 50, 13.

19, 12 כֵּן cum Munach in codd. editionibusque veteribus.

19, 13 גַּגֹּתֵיהֶם לְכֹל־ his cum accentibus in edd. veteribus omnibus ad exemplum J. R 1. 2. E 3.

20, 1 אֶת־יִרְמְיָהוּ cum Kadma apud secundam syllabam ante tonum in Jablonsk. uti in E 1. Idem valet de 26, 7, ad praeceptum regulae Ben-Ascheri.

20, 8 כַּלְכֵל Caph initiale dagessatum, medium raphatum, contra regulam generalem. Vide ad Jes. 54, 12 et *Dikduke hateamim* § 29.

20, 15 בֵּן cum Zere.

20, 17 וְרַחְמָהּ He raphatum.

20, 18 בְּבֹשֶׁת Beth cum Dagesch.

21, 2 בַּעֲדֵנוּ ubique defective praeterquam Am. 9, 10.

Ibid. נְבוּכַדְרֶאצַּר nomen regis Babylonici hoc in libro scribendum cum Resch usque ad 27, 1, illinc ad 29, 20 cum Nun (נבוכדנֶאצר), deinde usque ad finem iterum cum Resch (נבוכדרֶאצר), ut a Masora edocti sumus. Nusquam diffinditur in duo verba, teste Kimchio in Comm. ad 39, 9.

21, 6 וְהִכֵּתִי penultima defective in Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 Basil. 1531. Hutter., adstipulantibus Hier. R 2.

Ibid. וְאֶת־האדם Masora לית. Cf. Mas. fin. p. 12.

21, 7 יְהוּדָה in B. J. deficiente Pasek, cujus locus revera post ואחרי־כֵן ׀, uti recte Sonc. Brix., propter duo Nun, quae illic concurrunt.

Ibid. לֹא־יחוס sine Vav copul., quippe in numero triginta quatuor לֹא וְלֹא וְלֹא, ex fide Mas. fin. p. 41 col. 8. — Hic versus est maximus in libris Prophetarum, constat enim ex XLII verbis et CLX literis. Masora ms. notat: הדין פסוקא רבא דבכל נביאים והוא מן מ״ב מלין וק״ס אותיות. Majorem tamen versum exhibent Hagiographa Est. 8, 9. Maximus in tota scriptura reperitur Deut. 5, 12 (secundum accentuationem supernam), qui comprehendit LXIV verba et CCLIV literas.

21, 9 וּבָרָעָב aliter 44, 13 בָּרָעָב sine Vav. Vide חלופי קריאה.

21, 12 עוֹשֵׁק plene uti Ps. 72, 4. Masora.

22, 3 אַל־תחמסו Sonc. Brix. et aliquot codd. perperam וְאַל־תחמסו.

22, 11 הַמֹּלֵךְ cum Paschta quemadmodum Est. 1, 1, jubente Masora.

22, 12 כִּי בִּמְקוֹם unus e quinque locis, ubi post כִּי exspectaveris particulam אִם, quam nihilosecius inserere vetat Masora ad Gen. 24, 4 (ה׳ דמטעין).

Ibid. לֹא יִרְאֶה־ sic recte interpungunt Sonc. uti F. J. R 1. Similiter לֹא יִתֵּן־ in versu subsequente. Cf. 1, 19. 6, 20.

22, 14 בַּשָּׁשַׁר vide Ez. 23, 14.

22, 15 הֲתִמְלֹךְ Mem cum Chateph pathach in Ven. 1515. 1521, adsentientibus F. J. R 1. et Kimchio in Lex. Cf. Ps. 12, 7.

22, 20 וְצָעֳקִי Chateph Kamez in antepenultima. Testes *Harikma* 196 et Kimchi in Comm., *Michlol* 18 b et Lex.

22, 22 תִּרְעֶה־רּוּחַ Resch dagessatum ad regulam דחיק in H. Vide 2 Chr. 26, 10.

22, 23 נֵחַנְתְּ sic in omnibus libris bonis. Cf. Norzium.

22, 24 אֶתְּקֶנְךָּ Caph finale hic contra regulam dagessatum esse diserte affirmat Joseph Kimchi in ספר זכרון (Berol. 1888 p. 9) quem sequuntur Levita in ספר ההרכבה et Immanuel in לוית חן p. 71.

22, 26 וְהֵטַלְתִּי אֹתְךָ cum Kadma veasla atque יְלָדַתְךָ cum Rebia, uti recte Hier., qui ad אֹתְךָ habet notam: כן ובמוגה, אֹתְךָ.

22, 28 אִם־כְּלִי אֵין־חֵפֶץ sic jure interpungunt Sonc. Brix. Vide חלופי נקוד.

Ibid. הוּטֲלוּ Teth cum Chateph pathach in codd. veteribusque edd. omnibus. Vide Iob. 33, 25 et *Dikduke* p. 84 in fine.

22, 30 וּמֹשֵׁל defective ad exemplum codd. editionumque veterum. Hoc enim verbum non recensetur inter quatuordecim plene scribenda Masorae.

23, 3 וַהֲשִׁבֹתִי dupliciter defective in edd. veteribus uti in Hier. Mrg. R 1. 2. Sic ubique praeter Am. 1, 8.

Ibid. נָוֵהֶן sine Jod in Sonc. Ven. 1525, adstipulantibus C 2. E 2. 3. Hier. R 1., confirmante Norzio. B. expresse notat: לית חסר.

23, 5 וּמָלַךְ penultima cum accentu ad regulam נסג אחור, teste Masora: לית בטעם מלעיל.

23, 7 וְלֹא־יֹאמְרוּ Mercha apud extremam in Brix. et Mrg. Id hoc loco et Jos. 22, 27 genuinam esse accentuationem docet Masora.

23, 8 צָפוֹנָה plene in codd. veteribusque edd. Quae Masora in Bibl. magn. rabbin. h. l. habet, nihili sunt. Cf. Norzium.

23, 9 עַצְמֹתַי defective pariter ac 20, 9. Vide ad Ps. 35, 10.

Ibid. עֲבָרוֹ Munach apud penultimam jubente regula נסג אחור in Brix. Ven. 1525 uti in codd., et recte quidem. Similiter אֲכָלוֹ Iob. 13, 28.

23, 12 בָּאֲפֵלָה sic h. l. uti Deut. 28, 29 ad fidem Masorae.

23, 13 וּבִנְבִיאֵי Hier. et Mrg. adjiciunt: ב׳ ובענין א׳ מלא וא׳ חסר i. e. bis hoc in connexu, alterum plene, alterum defective, scilicet hoc loco et v. 14.

Ibid. הִנַּבְּאוּ Nun pathachatum et Beth dagessatum, utpote Hithpael. Cf. *Harikma* 145.

23, 14 לְבִלְתִּי cum Munach, non makkephatum, in Sonc. Brix. uti in R 2.

23, 19 יָצְאָה F. adscribit: ס״א יָצְאָה.

23, 22 וְיַשְׁמִעוּ defective in Hier. Mrg. B., adjecta nota: חסר יוד. Adsentitur Mas. parva ms. Cf. Norzium.

23, 29 וּכְפַטִּישׁ Sonc. scribit וּכְפַטִּישׁ quemadmodum E 2, ubi adnotatur: ס״א וּכְפַטִּישׁ.

Ibid. יְפֹצֵץ cum Mercha apud penultimam, quippe tonicam, ad regulam נסג אחור et cum signo העמדה ultimae, ne festinanter corripiatur (*Thorath emeth* 21). Vide ad Ps. 37, 7.

23, 30 הַנִּבְּאִם sine Jod ultimae ut praeter h. l. 1 Sam. 19, 25. 28, 5, teste Mas. ms. nec non Masora parva impressa, quae ad tria ista adnotat: ג׳ כ״כ.

23, 32 וְהוֹעִיל extrema plene, similiter ac וְהוֹלִיד Jes. 59, 4. F. habet notam: לית יתיר יוד, Mrg.: לית ומלא.

23, 39 נָשֹׁא cum Schin atque sine Vav. Hieros. adscribit: לית כוותה וחסר ו״ו וכתיב אלף.

Ibid. וְאֶת־הָעִיר cum Paschta, deinde אֲשֶׁר cum Kadma, uti recte in C 1. 2. Hier. Mrg. R 1. 2. Ven. 1525. At accentuum consecutio in Sonc. Brix. Ven. 1515 אֶתְכֶם וְאֶת־הָעִיר אֲשֶׁר־ pariter convenit cum regula.

Ibid. וְלַאֲבוֹתֵיכֶם omnino plene ex auctoritate Masorae, item 25, 5. Vide 35, 15.

23, 40 וּכְלִמּוּת Mem dagessatum atque Vav cum Schurek, attestantibus *Harikma* 66 et Kimchio in Comm., *Michlol* 181 et Lex.

24, 1 יְכָנְיָהוּ Biblia magna rabb., quibus adstipulantur C 2. Hier.

ST. MICHAEL'S COLLEGE LIBRARY

et J., exhibent יְכָנְיָה addita nota: ס״א יכניהו. At tuentur lectionem יְכָנְיָהוּ ceterae editiones omnes uti et F. Mrg. R 1. 2. et plerique codicum. B. et Mas. parva ms. addunt notam: לית.

24, 9 לִשְׁנִינָה sine Vav copulativo, ut docet Kimchi in Comm. Aliquot codd. atque Brix. perperam exhibent וְלִשְׁנינה quod solummodo Deut. 28, 37. 1 Reg. 9, 7. 2 Chr. 7, 20 occurrit.

24, 10 אֶת־הרעב sicut 29, 17. Undecim versus praeter huncce habent bis אֶת atque deinde וְאֶת (Masora ad Ex. 21, 5).

25, 1 הרבִעית sine Jod penultimae in Hier. Mrg. R 1, jubente Masora.

25, 2 עַל־כָּל־עַם Bibl. magn. rabb. 1525 addunt glossam: פי אל שרקי על עם i. e. in codice Orientali עַל־עַם sine כָּל. אלשרקי الشرقى arabice pro hebraico מדנחאי=המזרחי.

Ibid. וְאֶל Masora לית i. e. hoc solo loco cum accentu Tebir.

25, 3 זֶה cum distinctivo Jethib, quem illico sequitur Mehuppach. Similiter Gen. 22, 16. Ez. 14, 13.

Ibid. אַשְׁכֵּים h. l. cum praeformativo Aleph pro He et cum Jod quiescente in Zere.

25, 5 שׁוּבוּ־ plene in Brix. sicut in B. Hier. M. Mrg. R 1. 2. postulante Masora, quae non h. l. sed 35, 15 שֻׁבוּ scribendum praecipit. Hoc שֻׁבוּ refertur ad quinque defectiva in Prophetis et Hagiographis.

Ibid. עַל־האדמה Hier. habet notam: כן במוגה, ובקדמון אֶל.

25, 7 הַכְעִסֻנִי cum Vav post Samech Chethib, cujus Keri הכעִסֵינִי, similiter יכסֻמו Ps. 104, 6. In Mas. fin. p. 34 per errorem הכעוסני cum Vav post Ajin כתיב esse dicitur, cujus קרי esset הכעִיסֵנִי, sed adversante Masora, qua testante omnes formae hiphilicae verbi כעס in l. Jeremiae defectivae sunt, excepto uno תַּכְעִיסוּ 25, 6. Frensdorff in *Masor. Wörterbuch* p. 307 not. 3 id non perspexit.

25, 9 וַהֲבִאֹתִים vide Neh. 1, 9.

25, 11 לְחָרְבָּה לְשַׁמָּה Masora notat: ב׳ i. e. bis ad hunc modum deficiente Vav copulativo, scilicet h. l. et v. 18. Falso igitur in Sonc. Brix. uti in R 2. וּלשמה.

25, 12 שִׁבְעִים שָׁנָה R 2. interpungit שִׁבְעִים שָׁנָה, addens notam: י״ח בטעמא בירח בן יומו ובקרני פרה (?).

Ibid. וְעַל־אֶרֶץ R 2. וְאֶל־ארץ, attamen adnotans: וְעַל פליג.

25, 18 אֶת־שָׂרֶיהָ Masora ad 1 Reg. 7, 14 enumerat versum inter octodecim illos cum אֶת וְאֶת וְאֶת אֶת; etiam catalogus LXXII parium semel cum אֶת, semel cum וְאֶת conjunctorum h. l. אֶת, at Ez. 17, 12 וְאֶת ponere jubet (Mas. fin. p. 12).

25, 20 הָעֵרֶב cum Zere secundae in Sonc. Brix. sicut in C 1. M. Mrg. Eodem modo scriptum 50, 37, auctore Masora, quae huic vocabulo nonnisi ubi vesperam significat vel nomen proprium duplex Segol impertit, contraque Zere ubi vim miscendi texendive continet. Cf. Kimchium in Comm., Lex. et *Michlol* 167 b. Vide Masoram ad Ex. 12, 38.

Ibid. וְאֵת מַלְכֵי הָאִי H. addit notam: בספר מוגה, Hier: כן במוגה בלא כל. Cf. Kimchium in Comm.

25, 26 הַקְּרֹבִים a Masora ad Est. 9, 20 hoc verbum per errorem refertur ad quinque plene scribenda. Substitui oportet 1 Chr. 12, 41.

25, 27 וּקְוּוּ sic Chethib, cujus Kerî וּקְיוּ, ut praecipit Mas. parva ms. Itidem in B. Insuper Masora impr. ad Exod. 39, 4 et Est. 4, 8 adcenset verbum scribendis cum Vav duplice.

25, 29 אֲשֶׁר נִקְרָא־ sic recte interpungitur in Sonc. Brix. quemadmodum 2 Chr. 7, 14.

Ibid. עָלֶיהָ F. notat: ס"א עָלָיו.

25, 30 יִשְׁאַג prius hoc in versu pathachatum, posterius kamezatum יִשְׁאָג, testibus *Michlol* 19 b et Masora, quae adnumerat posterius solum tribus יִשְׁאָג kamezatis (Mas. fin. p. 56 col. 6). Notam Mas. parvae hujus loci esse loco suo motam, et ex Masora ad Gen. 31, 18 perspicitur.

25, 34 וּתְפוֹצוֹתִיכֶם hic cum vocalibus, suadente Kimchio in Comm. et *Michlol* 121 b.

25, 36 וְיִלְלַת sic interpungitur in Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 uti in E. 1. 2. 3. F. R 1., et recte quidem. Lectio edd. recentiorum וִילְלַת cum Ben-Naphtali facit. Vide ad Gen. 27, 28.

25, 38 חֲרוֹן Sonc. uti E 3. חֶרֶב, quod et E 2. exhibet, addita tamen marginali: ס"א חֲרוֹן.

26, 1 בְּרֵאשִׁית In R 2. antecedit nota: פליג ספרא חצי הספר בפסוקין. At vide quae ad 28, 11 annotavimus.

26, 6 גּוֹיֵ sic B. C 2. Hier. R 1. et Norzi. Pariter 44, 8.

26, 9 אֶל־ירמיהו Sonc. uti E 3. habet עַל־ירמיהו, item R 2.,

sed adjiciens אֶל פלי״ג. Teste Masora nonnisi quater 18, 18. 25, 1. 37, 15. 39, 11 עַל genuina lectio est.

26, 21 יְהוֹיָקִים ultima plene in codd. veteribusque edd. deficiente nota masoretica. Tantummodo 27, 1 et 52, 2 apud יהויקם exstat nota: ב׳ חסר.

26, 23 וַיְבִאֻהוּ sic edd. veteres, praeeuntibus B. Hier. Mrg. Vide Norzium.

26, 24 בֶּן־ F. et E 3. scribunt בְּנֵי cum marginali בֶּן קרי. B. exhibet in textu בֶּן־, sed in margine בני כת׳ בן ק׳. At Masora ad 1 Reg. 1, 1 vocem non hoc loco, sed 2 Reg. 23, 10 obviam refert ad verba in Jod supervacuum exeuntia (cf. *Ochla* 127). Etenim Kimchi lectionum varietatis non mentionem facit. Illud igitur Chetib certe Orientales sequitur.

27, 1 יֹאשִׁיָּהוּ cum Vav post Aleph. Mas. fin. p. 29.

27, 17 חָרְבָּה Sonc. et Brix. perperam חֳרֵבָה. Vide Mas. ad Prov. 17, 1.

27, 20 יְכוֹנְיָה Cholem plene, notante Masora: לית ומלא. Mas. fin. p. 29 enumerat vocabulum inter nomina propria, quae semel occurrunt cum Cholem plene scripto. Falso igitur edd. יְכָנְיָה, namque non est unum de יתירין ו״ו וחטפין קמץ.

27, 21 בֵּית In Sonc. Brix. et aliquot codd. בְּבֵית, adversante tamen Masora ad Ps. 135, quippe quae h. l. non adcenseat triginta novem בְּבֵית יהוה. Vide etiam חלופי קריאה.

27, 22 וַהֲשִׁיבֹתִים h. l. plene cum Jod post Schin in Sonc. Brix. nec non R 1. 2. Hier. ubi adnotatur לית כוותה כתיב כן.

28, 1 יְהוּדָה Vide comm. Josephi Karo (Paris. 1881).

Ibid. הרבעית sine Jod penultimae et h. l. et 25, 1. 36, 1 in Hier. Mrg. R 1. ad exemplum Masorae.

Ibid. מִגִּבְעוֹן Sonc. Brix. habent בְּגִבְעוֹן nempe per errorem.

28, 7 אַךְ־שְׁמַע his cum accentibus in edd. veteribus, subfragantibus C 1. Hier.

28, 8 אֶל־אֲרָצוֹת Masora adnotat לית, idem Ez. 32, 9, ubi עַל־ארצות scriptum est. Cf. Mas. fin. p. 7 col. 4.

28, 11 וַיֹּאמֶר In C 2. E 1. H. Hier. Mrg. R 1. atque in B. adjecta est nota: חצי הספר בפסוקים. Vide Norzium.

28, 12 אֶל־יִרְמְיָה sic scribunt Sonc. Brix. uti et B. C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. Hier. J. Mrg. R 1. 2. convenienter Masorae, quae in libro Jer. a 27, 1 usque ad 29, 1 nomen Prophetae huncce in modum, non ירמיהו scribendum esse docet.

28, 13 מֹוטֹת sic prius hujus versus scriptum, ad quod Masora: לית כתיב כן. Posterius vero מוֹטוֹת dupliciter plene scribendum et h. l. et Ez. 30, 18. Sic in J. Quae Mas. fin. p. 45 habet, huncce in modum emendanda sunt: מוטות ב׳ מלא דמלא וסמנהון, מוטות עץ שברת תנינא דפסוק, בשברי שם את מוטות. מוטת עץ קדמא דפסוק מוטת כתיב, מטת עלכם (Lev. 26, 13) ושאלא מטות כתיבין, דחסר חסר.

29, 3 צִדְקִיָּה ׀ מֶלֶךְ יְהוּדָה אֶל־נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּבֶלָה ita recte interpungitur in R 2. et Brix.

29, 9 בְּשֶׁקֶר cum Rebia ad exemplum edd. veterum.

29, 10 פִּי cum Telischa magno in Sonc. Ven. 1525 atque codd.

29, 14 שָׁם Sonc. Brix. Ven. 1515 uti E 1. M. scribunt שָׁמָּה, repugnante Masora, quae verbum הִדַּחְתִּי solummodo 16, 15. 46, 28. Deut. 30, 1 particula שָׁמָּה excipi dicit.

29, 16 אֶל־כִּסֵּא Masora לית. Cf. Mas. fin. p. 7. *Ochla* 77.

29, 17 אֶת־הָרָעָב F. adscribit: י״ב פסוקין אֶת אֶת וְאֶת, vide Mas. ad Exod. 21, 5.

29, 18 בָּרָעָב sic septem in locis praeter hunc (Masora ad 38, 2).

29, 19 אֶל־דְּבָרַי Mrg. אֶת־דברי, ad marginem notans ס״א אֶל.

Ibid. אֲלֵיהֶם Sonc. et Brix. atque E 1. אֲלֵיכֶם.

29, 20 שִׁלַּחְתִּי J. scribit הִגְלֵיתִי uti v. 4, quam lectionem confirmant tum B. marginali: הגליתי מירוש׳ ג׳ ד׳ (גירסא דוקנית), tum Targumista versione דאגליתי. Verumtamen חלופי קריאה exhibent שִׁלַּחְתִּי.

29, 23 וַיְנַאֲפוּ Nun pathachatum (*Michlol* 66 b).

29, 25 וְאֶל cum Mercha. Vide Eccl. 9, 4.

29, 27 הָעַנְּתֹתִי sine Vav uti et 2 Sam. 23, 27. 1 Chr. 12, 3. Nun dagessandum (*Harikma* 145).

29, 32 יוֹשֵׁב ׀ plene in Sonc. Brix. cum B. Hier. J. M. Mrg. R 1. 2. Haec vox non est in numero quinque defectivarum in l. Jeremiae.

30, 4 וְאֶל־יְהוּדָה Masora notat לית. Itaque falso F. Mrg. וִיהוּדָה. Cf. Masoram ad 35, 17.

30, 6 לְיֵרָקוֹן F. cum articulo לַיֵּרָקוֹן. Etiam in B. initio sic scriptum erat.

30, 11 אֲשֶׁר cum Darga ut 46, 28.

Ibid. הֲפִצוֹתִיךָ Mas. parva: לית חסר יוד קדמא.

30, 11 וְיִסַּרְתִּיךָ J. R 2. וְיִסַרְתִּיךָ cum Jod quiescente, quae est Naphtalitica pronuntiandi ratio. Vide Norzium.

30, 16 לָכֵן Masora :י״ד בטעם בספר.

30, 18 וּמִשְׁכְּנֹתָיו vide Iob. 36, 6.

30, 24 תִּתְבּוֹנְנוּ Sonc. Brix. הִתְבּוֹנְנוּ.

31, 1 אֶהְיֶה Jod in Zere exiens in J. atque Hier. addita nota כן נקוד בהללי.

31, 2 מָצָא cum Mercha posterioris (itaque non נסג אחור) quemadmodum Gen. 2, 20. 1 Sam. 16, 22.

31, 3 נִרְאָה־לִי makkephatum in Sonc. sicut F. H. Mrg. R 1. aeque ac נִגְלָה־לָמוֹ Jes. 23, 1.

31, 5 בְּהָרֵי vide 2 Chr. 21, 11.

31, 9 אֶל־נַחֲלֵי Munach in penultima ut Deut. 8, 7.

31, 10 מִזְרֵה Resch cum Zere. Masora notat לֵ, cf. Mas. fin. p. 54 col. 4. *Michlol* 129 b.

31, 12 וְרִנְּנוּ Nun raphatum et chatephatum in Brix. ut in F. H. Item 51, 48, similiter וְהִלְלוּ Jes. 62, 9.

Ibid. יוֹסִיפוּ dupliciter plene. Masora: ג׳ מלאין, scil. h. l. et 1 Chr. 17, 9. Prov. 3, 2. H. adnotat: לית מלא בנביאים. Id quod ad 1 Reg. 20, 10 typis exscriptum additur, depravatum est.

31, 18 הֲשִׁבֵנִי F. notat: ב׳, Mrg. accuratius: ב׳ חסר h. e. bis ea vox Jod medio caret: h. l. et Gen. 37, 14.

31, 22 תִּתְחַמָּקִין תְּסוֹבֵב vide 23, 29.

31, 28 לִנְתֹּשׁ defective in Sonc. Brix. uti in F. R 1. et recte quidem. Aliter 1, 10. 18, 7 plene, adjiciente Masora: ב׳ מלאין.

Ibid. ולנתץ sine Vav in Sonc. Brix. et F. Contra 1, 10. 18, 7 plene ex fide Masorae.

31, 32 הֶחֱזִיקִי, non הַחֲזִיקִי quod aliquot edd. perperam exhibent.

31, 33 אֶכְתֲּבֶנָּה Mrg. addit notam: ל׳ ס״א חטף פתח. Vide חלופי נקוד.

31, 34 כּוּלָּם Schurek plene ante Lamed dagessatum, praecipiente Masora, affirmante Kimchio in Comm. et *Michlol* 88.

31, 38 חֲנַנְאֵל שַׁעַר sic scriptum in Sonc. 1486, sicut in B. C 2. E 3. Mrg. R 1. Hier., ubi adnotatur: כן בלא עד, ומאן דקרי עד טעי וכן פי׳ הקמחי. Namque Kimchi in Comm. (ed. Sonc. 1486) diserte dicit: ממגדל חננאל שער הפנה, ר״ל עד שער הפנה, וכן אמר בנבואת זכרי׳ וגו׳. In edd. posterioribus

hic locus Kimchianus depravatus est, quo factum ut Norzi in eo haereret.

31, 39 קַוֵה pathachatum in codd. omnibusque edd. accuratis. Vide Jes. 18, 2. Sach. 1, 16 et Abenesram in שפה ברורה 20[b].

32, 1 הָעֲשִׂרִית sic ubique in Prophetis et Hagiographis praeter Ez. 45, 11.

32, 4 וְעֵינָיו אֶת־עֵינָו discrimen Scripti et Legendi pertinet ad עֵינָו posterius ad exemplum codd. B. E 1. 3. F. R 1, adstipulante Masora tum impressa ad 1 Sam. 3, 2, tum manuscripta ad locum, de quo agimus.

32, 5 יוֹלֵךְ defective sine Jod in omnibus bonis libris. At Eccl. 10, 20 plene. Pro nota masoretica in Bibl. magn. substitui oportet: ב׳ דין חסר, uti recte in H. et Mas. parva ms.

32, 7 בַּעֲנָתוֹת Beth pathachatum quemadmodum v. 8. 9. 1, 1 in codd. veteribusque edd. Quod Bibl. magn. adscribunt: קמץ, errore nititur.

32, 8 דֹּדִי defective in Ven. 1515. 1521 necnon edd. Athiae, Jablonskii et Michaelis ad exemplum codd., pariter ac v. 9. 12. F. habet notam: ג׳ חסר. Nota in Bibl. magn. etiam h. l. non recte se habet.

Ibid. הַיְרֻשָּׁה Jod raphatum atque He sine Gaja, vide *Metheg-Setzung* § 21.

32, 9 וָאֶשְׁקֲלָה־ Hier. adscribit כֵּן וּנְ״א, F: ג׳ ב׳ פתח וחד קמץ. Vide ad Ezr. 8, 25.

32, 12 מַחְסֵיָה Cheth cum Chateph pathach in Sonc., praeeuntibus codd. Item 51, 59. Brix. scribit מַחְסֵיָה.

Ibid. הַכֹּתְבִים Masora: לית. Cf. Norzium.

32, 20 וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ־ his cum accentibus in Sonc. uti in F. H. J. Mrg. R 1. 2. idque jure.

32, 21 אֶת־יִשְׂרָאֵל Hier. expunxit particulam אֶת.

32, 22 לַאֲבוֹתָם Lamed dagessandum ad regulam אתי מרחיק, uti etiam docet Simson in חבור הקונים.

32, 29 וְהִצִּיתוּ cum Geresch secundum codd.

Ibid. הַכְעִסֻנִי antepenultima defective, sicut v. 32. Vide 7, 18. 25, 7.

32, 32 עַל cum Telischa parvo in Sonc. atque codd.

32, 42 אָנֹכִי adponitur accentus Rebia in Brix.

33, 2 יְהוָה ׀ שְׁמוֹ cum Pasek in E 1. F. J. Hier. similiter ac v. 16. 23, 6. Ex. 17, 15. Ez. 48, 35.

33, 6 וּרְפָאתִים sic edd. veteres, ducibus B. C 2. J. Mrg. R 1. 2. Hier. adjecta nota: כן מלא, ובקדמונן חסר. Cf. Norzium.

33, 8 לְכוֹל־ cum Vav otioso post Kamez chatuph (Mas. fin. p. 28).

33, 9 גּוֹיֵי h. l. cum Jod duplice. Masora. Vide Ezr. 6, 21.

33, 10 הַנְשַׁמּוֹת Nun raphatum, vide ad Ez. 36, 34. Accentus Gerschajim in Brix.

33, 11 אָשִׁיב C 1. et Hier. אָשׁוּב, addita nota אשיב קרי, refragante Masora, qui solummodo v. 26. 49, 39 et Jo. 4, 1 exhibet scriptum אשׁוב, cujus loco legendum אָשִׁיב. — Interpungitur in Sonc: כִּי אָשִׁיב אֶת־שְׁבוּת.

33, 15 וְעָשָׂה Sonc. et Brix. h. l. cum 23, 5 confundentes praemittunt: וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל. Vide חלופי קריאה.

33, 24 עוֹד גּוֹי Tebir et Tiphcha in Brix. ut in E 2. Mrg. idque recte.

34, 1 ונבוכדרֶאצר cum Resch in codd. veteribusque edd. omnibus, jubente Masora. Vide ad 21, 2. Nota quam adiciunt Bibl. magn.: ב׳, מלכא, non spectat modum scribendi nominis seu cum Nun seu cum Resch, sed Vav copulativum nomini antepositum, quod tantummodo h. l. et Dan. 3, 2 occurrit. Quae *Basila* h. l. habet apud Norzium, ne vexent te.

34, 7 וְחֵיל ׀ מֶלֶךְ his cum accentibus in Sonc. Brix. cum E 1. 3. J. Mrg. R 2.

34, 11 וַיָּשִׁבוּ defective sine Jod, testibus E 1. 2. 3. H. Mrg. R 1, utpote unum de septem huncce in modum scribendis (Masora ad Num. 13, 26. 2 Chr. 34, 28).

Ibid. וַיִּכְבְּישׁוּם cum Jod otioso Chethibi. Accentus Sakeph, ut praescribit Punctator Jekuthiel in דרכי הנקוד.

34, 17 אֶל־הַדָּבָר Sonc. et Brix. וְאֶל־הדבר, confirmantibus C 1. H. J. R 1. 2. Sabar. At F. Hier. E 1. 2. 3. edd. recentioribus adstipulantur non sine assensu codd. C 2. et B. qui Vav expuncto adscribunt in margine ל׳ דחסר ו״ו.

34, 18 בְּרִתִי Masora: לית חסר.

35, 4 וָאָבָא sine Jod, aeque ac Ex. 19, 4. Jos. 24, 8. Masora.

35, 5 גְּבִיעִים dupliciter plene in Sonc. Brix. uti R 1. 2. auctore Masora fin. p. 4 col. 4.

35, 6 נִשְׁתֶּה־יַּיִן Hier. adnotat ג׳ דגשין. Vide Mi. 6, 15.

35, 15 ולַאבֹתיכם h. l. et 44, 3 defective sine Vav ad Masorae praeceptum at ubique alias in libro Jer. plene.

35, 18 כְּכֹל R 2. אֶת־כָּל־, subfragante Chaldaeo qui vertit: יָת־כָּל־דפקיד; at in margine adnotatur: כְּכֹל פליג.

36, 1 הרְבִעִית penultimam sine Jod uti in 25, 1 exhibent Ven. 1525 et B. Hier. Mrg.

36, 6 כָל־יְהוּדָה F. hunc in modum mutavit textum: כל־בֵּית־יהודה.

36, 9 הַחֲמִשִׁית Hier. notat: לית כוותה כתיב כן i. e. hoc solo loco sine Jod penultimae.

36, 13 מִכָיְהוּ sine Jod in prima uti et v. 11 in Sonc. Brix. Hier. ex fide Masorae.

36, 16 הַגֵּיד plene cum Jod (Masora fin. p. 20 col. 8). Vide etiam Eccl. 10, 20.

36, 20 אֵת כָּל־הַדְּבָרִים׃ duodecim versus praeter huncce sic terminantur sine הָאֵלֶּה, quod perperam exhibent Sonc. et Brix.

36, 23 כִּקְרוֹא plene in Brix. nec non in M. Mrg. R 2. Contra defective 2 Reg. 5, 7. Cf. Norzium. Etiam Masora ms. adscribit: כִּקְרֹא לִקְרֹא כל לישנא חסר ו״ו בר מן חד מלא כקרוא יהודי. Orientales habent בִּקְרוא cum Beth in Chethibo, quod et illi plene scribunt.

36, 26 עַבְדְּאֵל h. l. Daleth cum Scheba. At 1 Chr. 5, 15 עַבְדִּיאֵל.

36, 28 אַחֶרֶת Sonc. et Brix. hunc versum singulariter interpungunt: שׁוּב קַח־לְךָ מגִלָּה אַחֶרֶת וכתֹב עליה אֵת כל־הדברים הָראשׁנִים אשֶׁר הָיוּ על־המגִלָּה הראשׁנָה אשׁר שָׂרַף יהויקים מֶלֶךְ יְהוּדָה׃.

37, 13 יִרְאִיָּיה item v. 14. Jod alterum non auditur, similiter atque in וּמְחִיָּיאֵל. (Gen. 4, 18.)

37, 15 אוֹתוֹ h. l. plene, uti 18, 10.

37, 16 הַחֲנֻיּוֹת Jod dagessatum in edd. Lombrosi et Athiae, idque recte. Vide *Abodath Jisrael* 92.

37, 17 צדקיָּהוּ Sonc. Brix. interpungunt וישלַח המֶלך צדקיהוּ.

37, 19 ואיו sic cum Vav postrema in Chethibo, cujus Kerî וְאַיֵּה, suadentibus Masora ad Dan. 5, 5 et *Ochla* 115. Vide חלופי מערבאי.

38, 4 וַיֹּאמְרוּ pertinet ad quinque versus quadraginta voces comprehendentes. Vide Dan. 3, 15.

38, 7 וַיִּשְׁמַע Sonc. et Mrg. interpungunt: וַיִּשְׁמַע.

Ibid. וְהַמֶּלֶךְ cum Sakeph magno uti in E 2. Hier.

38, 11 וַיִּקַּח ׀ cum Legarmeh ex auctoritate Masorae ad Gen. 28, 9.

38, 18 אֵת אֲשֶׁר Vocula את non legitur, quapropter vocalis

deest pariter atque אם 39, 12. ידרך 51, 3. Vide *Dikduke hateamim* §§ 62. 64.

38, 22 מוֹצָאוֹת C 2. adnotat: בהללי מוצאות.

Ibid. רַגְלֶךָ sine Jod plurali, praecipiente Masora, cf. לוית חן 20[b].

38, 24 אִישׁ אַל־יֵדַע בַּדְּבָרִים his cum accentibus in E 1. 2. R 2. Sonc. Brix.

38, 28 ירוּשָׁלִָם Post hoc vocabulum spatium vacuum relinquitur in Brix. et ita ediderunt quoque Athias, Simonis, van der Hooght, Jablonski, addita nota: פיסקא באמצע פסוק sicut in E 1. 3. M. J. — R 2. habet hancce notam: פסיק ולא גמיר. Etiam textus Kimchii, ut ex ejus Comm. conspicitur, hanc speciem prae se ferebat. Cf. ad Hos. 1, 3. — Soncinas spatium vacuum exhibet, ita vero ut cum nonnullis codd. loco Athnachi (ירושלם) Silluk scribat (ירושלם׃). Quod si recte se haberet, liber Jeremiae constaret ex 1365 versibus, quae est Orientalium sententia, uti apparet e cod. Tschufutkale 95, qui diserte dicit: סכום פסוקים של ס׳ ירמי׳ אלף ושש מאות וס״ד למערבאי (vide *Catalog der Petersburger Hebr. Bibelhandschriften* p. 85).

39, 3 נֵרְגַל Nun cum Zere et Metheg et Gimel raphatum in codd. veteribusque edd.

Ibid. שַׂרְאֶצֶר cum Sin, vide Jes. 37, 38. Brix. habet שׂרְאֵצֶר (Aleph cum Zere) uti et J. Mrg. R 1. Vide etiam חלופי מערבאי.

Ibid. סַמְגַּר־נְבוֹ duo vocabula et נְבוֹ cum Cholem ad fidem optimorum librorum. R 1. habet סַמְגַּר נְבוֹ cum Kadma veasla.

Ibid. שַׂרְסְכִים Ven. 1515. 1521 cum B. Berol. Hier. M. Mrg. nomen שַׂר־סְכִים per Makkeph in duo vocabula dissolvunt. Rursus aliter Sonc. Brix: שַׂר־סְכִיס cum Samech pro Mem finali sicut J. R 2. Kimchi in Comm. confirmat terminationem in Mem finale, etiam Mrg. hanc lectionem praefert: בספר מוגה במ״ם ויש ספרים בסמ״ך.

39, 5 יְרֵחוֹ Resch sine Jod medio et in Vav exiens aeque ac 52, 8 in Brix. Ven. 1515. 1521 sicut E 1. 2. 3. F., idque recte, quoniam Masora praecipit, hoc urbis nomen in Pentateucho et Hagiographis per medium Zere, in Prophetis per Chirek efferri excepto uno loco 2 Reg. 25, 5. Formula memorialis haec est: הֲרָרִים, חומש וכתובים רֵ׳, שאר מקרא רִ׳. Mas. magn. ad 2 Reg. 25, 5 typis exscripta mendis deformata est.

Ibid. נבוכדרֶאצַר recte cum Resch in omnibus edd. veteribus

ad exemplum codd. B. E 1. 3. F. Hier. M. Mrg. R 1. 2. Vide 21, 2.

39, 12 רָּע Resch dagessatum convenienter regulae אתי מרחיק pariter atque Ps. 52, 5. Prov. 11, 21. Cf. *Michlol* 63 b.

39, 13 וּנְבַשַׁזְבַן et Schin et Beth pathachata in codd. veteribusque edd. atque Beth plane raphatum in M. Hier. Haec vox non exit in Zajin, ut credere potuisti, sed in Nun finale parvulum, aeque ac אֹרֶן Jes. 44, 14. וְנִרְגָּן Prov. 16, 28. Testes Masora ad h. l. et *Ochla* 178. Masora in R 2 h. l. copiose docet: ג׳ נוני״ן כתב׳ זעירין מנו״ן מעט וגדולים מזי״ן מעט וסימ׳ אורן ונבושזבן ונרגן.

40, 1 בָּאזִקִּים Aleph quiescit in Kamez, uti in הָאזִקִּים v. 4. Similiter וְהָאסַפְסֻף Num. 11, 4. בָּארוּמָה Jud. 9, 14.

40, 5 וְעֹדֶנּוּ defective sine Vav in Sonc. idque recte, suadente Masora ms., quae ter ita scribi jubet scilicet h. l. Iob. 2, 3. 8, 12. Idem dicit Masora ad h. l. in B.

40, 8 וְיוֹנָתָן E 2. hocce vocabulo expuncto scribit בֶּן־ pro בְּנֵי. Etiam R 2. principio solummodo habuit וְיוֹחָנָן בֶּן־, quocum concordat Targum ejusdem codicis. At postmodo deleatum verbulum בֶּן et in margine subsistutum וְיוֹנָתָן בְּנֵי. Id ipsum testatur Masora, quae locum refert ad septem וְיוֹנָתָן. R 1. exhibet ויוחנן ויונתן בֶּן־, itidem repugnante Masora.

40, 10 וּשְׁבוּ בְּעָרֵיכֶם cum Tiphcha et Mercha in codd. veteribusque edd. — Hier. ad וּשְׁבוּ habet notam: כֵּן.

40, 11 אֲשֶׁר־בְּמוֹאָב ׀ vide ad 38, 11.

40, 14 בַּעֲלִיס Ajin cum Scheba quiescente in edd. veteribus, praeeuntibus J. Mrg. R 1., subfragante Ben-Bileamo in טעמי המקרא sect. 6.

40, 15 אֵלְכָה־נָּא makkephatum quemadmodum Ex. 4, 18 in E 1. 3. F. Mrg. R 2.

Ibid. נֶּפֶשׁ Nun dagessatum.

40, 16 תעשׂ Kerî תַּעֲשֵׂה. Sin cum Zere, uti Gen. 26, 29, testibus Masora et *Michlol* 125 b.

41, 1 וַיֹּאכְלוּ Asla apud extremam in Brix. et recte quidem ad exemplum וַיֵּצְאוּ 39, 4. Cf. Ez. 26, 2.

41, 5 אִישׁ Sonc. et Brix. אֲנָשִׁים.

41, 6 וּבֹכֶה penultima h. l. defective, at 2 Sam. 15, 30 plene. Masora.

Ibid. כְּפַגֹּשׁ Hier. adscribit: כן ברפי בגמ״ל.

41, 7 כְּבוֹאָם plene cum Vav in E 1. 2. J. Mrg. R 1. F. ubi

adnotatur: לית מלא, וחד חסר. Etenim exstat defective 2 Reg. 6, 20. Cf. Norzium.

41, 9 בַּעְשָׁא cum Sin in F. H. Mrg. R 2. Brix. Vide ad 2 Chr. 16, 1.

41, 10 אֶל־בְּנֵי in Sonc. 1486 uti in C 1. R 2. אֶת־בְּנֵי. Adstipulantur Kimchi et Concord., praeeuntibus et Hier. qui adjicit notam: כן במוגה וכן פי' הקמחי, et correctore codicis J. Nihilosecius est lectio genuina אֶל־בני, namque Masora ad Gen. 11, 27. 2 Sam. 3, 25, quae h. l. adnumerat duodecim versibus cum אֶת אֶת וְאֶת אֶת (quatuor אֶת et tertium solum cum Vav copul.), refragatur quinto אֶת hoc in versu obvio, itaque vult scribi אֶל־בני, ut exhibet Sonc. 1488.

41, 12 אֶל־מַיִם רַבִּים, sic ter, auctore Masora, scilicet h. l. Ez. 17, 18. 31, 7.

42, 1 הוֹשַׁעְיָה Ajin cum Chateph pathach in edd. veteribus sicuti in H. J. M. Item 43, 2. Neh. 12, 32.

42, 2 מֵהַרְבֵּה cum Zere ultimae in Sonc. Ven. 1515 nec non C 1. 2. F. Mrg. R 1. ad fidem Masorae, ut statuit Kimchi in *Michlol* 195.

42, 6 אִם־טוֹב quemadmodum Eccl. 12, 15. Masora.

Ibid. אֲנוּ sic Chethib, cujus Keri apud Occidentales אֲנַחְנוּ.

42, 14 נִרְעָב Ajin pathachatum in codd. veteribusque edd.

42, 20 הִתְעֵתִים Keri הִתְעֵיתֶם. Pertinet igitur hoc vocabulum tum ad voces cum literis transpositis (מוקדם ומאוחר Mas. fin. p. 27), tum ad verba cum Jod superfluo (Mas. fin. p. 34. Mas. magn. ad 2 Sam. 21, 9).

42, 22 בָּרָעָב in Sonc. Brix. uti in B. E 1. 3. R 2. perperam וּבָרעב. Vide 29, 18.

43, 1 וַיְהִי cum Telischa parvo in Sonc. non sine assensu codd.

43, 12 וְעָטָה ׀ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם cum Legarmeh ante Rebia in Berol., idque recte.

44, 3 לְהַכְעִסֵנִי sine Jod, sicuti v. 8. Vide 7, 18.

44, 8 לָכֶם Bibl. magn. adjiciunt: בספר מוגה לָהֶם. R 2. exhibet in textu אֶתְכֶם, sed in margine לָכֶם פליג.

Ibid. גּוֹיֵ ita scribunt Ven. 1515. 1521. Nissel., ducibus F. Mrg. R 1. Hier. ubi adnotatur: כן במוגה חסר יו"ד הרבים.

44, 9 רָעֹתֵכֶם dupliciter defective in Sonc. Brix. Compl. atque E 1. F. Mrg. Hier. qui addit notam לית כוותה חסר דחסר. Idem testantur Mas. parva ms. et B.

44, 12 אֶ֣רֶץ־ Sonc. et Brix. אֶל־אֶ֣רֶץ־. Etiam Mrg. habet אֶל, sed vocalibus non adscriptis.

Ibid. וַתַּ֫מּוּ Accentus cadit in ultimam, pariter atque in וַתַּ֫מּוּ v. 27, prout postulat Vav convers. Cf. וְקַלּ֫וּ וְחַדּ֫וּ (Hab. 1, 8) וְחַתּ֫וּ (Obad. v. 9) וְרַבּ֫וּ (Ps. 38, 20).

Ibid. וּלְשַׁמָּ֫ה cum Vav copul. in Ven. 1515. 1521. 1615 atque edd. Nisselii et Hutteri. Assentiunt E 1. 3. R 2. Hier., ubi adscriptum est: כן בוי״ו, ונ״א בלא וי״ו. Masora tuetur Vav copul., neque enim indicat, dispositionem vocum h. l. et 42, 18 diversam esse. Accedit quod Jer. 44, 12 non commemoratur in illa Masora, quae quatuordecim versus singulares enumerat, in quibus quatuor voces ita sese excipiunt, ut duae priores Vav copulativo careant, reliquae eo instructae sint (uti e. c. Jos. 15, 45, cf. Mas. fin. p. 28 col. 7). Itaque Masora hic et 42, 18 legit וּלְשַׁמָּה.

44, 13 בַּחֶ֥רֶב בָּרָעָ֖ב sic recte interpungunt omnes edd. veteres.

44, 17 לִמְלֶ֣כֶת Hier. notat: כלהון דענינא חסר אלף.

Ibid. וְהַסֵּיךְ־ h. l. plene cum Jod. Masora ms. testatur: וּלְהַסֵּךְ סמן למערבאי, קדמא וְהַסֵּיךְ, תנינא וְהַסֵּךְ (44, 18) תליתא', וּלְהַסֵּךְ, רביעאה' וְהַסֵּךְ, תרויהון בפסוק (44, 19) חמישא', (44, 25) וּלְהַסֵּךְ. Illud למערבאי quod praemittunt, indicat, computationem sequi Occidentales, non Orientales. Cf. חלופי מערבאי.

44, 19 לְהַעֲצִבָ֫ה He raphatum. Kimchi in Comm. et *Michlol* 31.

44, 22 וּלְשַׁמָּה cum Vav copul. Masora. Vide 25, 11.

44, 23 וּבְעֵדְוֹתָיו Vav h. l. consonans vocali Cholem instructa. Vide Masoram ad 1 Reg. 2, 3 et Kimchium in Comm.

44, 25 כֹּ֣ה אָמַ֞ר יְהוָ֣ה צְבָא֣וֹת his cum accentibus Brix.

44, 27 כְּל֫וֹתָם F. notat: לית רפי, i. e. Caph cum Scheba.

44, 28 וּפְלִיטֵ֫י tonus premit postremam. Vide Ez. 19, 14.

44, 30 חָפְרַע cum Cheth, utpote unum ex octo vocabulis, quae exhibent et Cheth et Ajin. Vide ad 1 Chron. 2, 34. Midrasch Tanchuma ad Ex. 7, 1 (edit. Buber p. 24) affirmat, Cheth h. l. idem valere quod He חָפְרַע=הָפְרַע. Cf. Raschium et Kimchium.

45, 4 וְאֶת כָּל־הָאָ֫רֶץ הִיא sic interpungit F. addens notam לית. Sonc. et Brix. scribunt וְאֶת־כָּל־הָאָ֫רֶץ לִי־הִיא orientalem in modum.

46, 4 בְּכוֹבָעִים Sonc. uti E 1. J. בַּכּוֹבָעִים.

46, 8 כַּיְאֹר defective sine Vav quemadmodum in versu prae-

cedente J. Mrg. R 1. 2. Sonc. Brix. ad praeceptum Masorae. Jod raphatum.

46, 11 עֲלִ֣י R 2. exhibet in Chethib: עֲלוֹ et notam: עֲלִי ק׳.

46, 13 דִּבֶּ֣ר יְהוָ֔ה R 2. substituit in textu הָיָה, sed adjecta nota: דִּבֶּר יְהוָה פליג.

46, 17 הֶעֱבִ֣יר H. habet notam: עָ כן נקוד בהללי, quam secutus scribit Sabar. הֶעְבִיר.

46, 18 וּכְכַרְמֶ֖ל בַּיָּ֥ם Mercha Tiphcha in H. Mrg.

46, 19 עֲשִׂי־לָ֣ךְ makkephatum sicuti 6, 26 in F. H. J. Mrg. R 1. 2.

46, 20 בָּ֖א Sonc. et C 1. בָּה cum He. At Masora solummodo Ez. 14, 4 scribit בָּה. Huncce locum cum בָּא בָא componit cum Ez. 7, 6.

46, 21 שְׂכִירֶ֙יהָ֙ omnino plene in Sonc. Brix. ad exemplum codd.

46, 23 יַעְרָ֔הּ Ajin cum Scheba simplici, pariter ac 1 Chr. 9, 42. Vide ad Cant. 4, 1.

47, 4 כַּפְתֹּֽר ubique defective praeter Am. 9, 1. 7.

48, 3 מֵֽחֹרוֹנָ֑יִם antepenultima plene in codd. veteribusque edd. Vide Jes. 15, 5.

48, 13 מִבֵּ֥יתְאֵֽל sic in Sonc. et codd.

48, 14 וְאַנְשֵׁ֥י cum Mercha aeque ac Jes. 5, 22 in Sonc. Brix. F., attestante Punctatore Jekuthiele.

48, 20 הֵילִ֣לִי Keri הֵילִ֣ילוּ. Etiam prima plene sicuti v. 39. B. expresse notat: מלא.

Ibid. וּזְעָ֔קִי Keri וּזְעָ֔קוּ, Zajin cum Chateph pathach in F.

48, 32 שִׂבְמָ֔ה cum Gaja ex fide codd. ut diserte docuit Jekuthiel: כל צִקלג כִּנרות שִׂבמה מתוגים.

48, 36 כַּחֲלִילִ֖ים alterum in versu omnino plene. F. habet notam: ב׳ בפסוק, קדמא חסר תנינא מלא. Id ipsum testatur Mas. parva ms. Cf. Norzium.

Ibid. יִתְרַ֥ת Resch kamezatum auctore Kimchio in *Michlol* 15[b] et Lex. Hier. adscribit: רָ.

48, 37 כִּ֤י כָל־רֹאשׁ Sonc. et Brix. כי עַל־כָל־ראש idque falso. Etenim Masora inter novem עַל־כָּל, quae a 36, 9 usque ad finem libri reperiri dicit, tantummodo עַל כל־ידים 48, 37 in ratione ducit. Insuper Kimchi et חלופי קריאה legunt כי כל ראש.

Ibid. גְּרֻעָ֑ה defective, contraque Jes. 15, 2 plene. Vide ad h. l.

Ibid. וְעַל־מָתְנַ֖יִם Hier. notat: כן בלא כל. Perperam igitur in Sonc. Brix. ועל־כָּל־מתנים.

48, 40 אֶל־ R 2. in textu עַל־, in margine אֶל פליג.

48, 44 מִן־הַפַּחַת Sonc. Brix. מִתּוֹךְ הפחת, hoc versu cum Jes. 24, 18 confuso.

48, 45 סִיחוֹן plene cum Vav, ut ubique in Prophetis et Hagiographis, excepto uno loco Jos. 2, 10, teste Masora ms.

49, 2 וְהִשְׁמַעְתִּי accentus apud ultimam, uti sibi vult Masora in F: לית מלרע. Contra Jes. 43, 12 tonus occupat penultimam.

Ibid. יֹרְשָׁיו Masora in F. diserte adnotat: לית וחסר.

49, 3 סְפֻדְנָה in edd. omnibus plurimisque codd. cum Samech. R 1. scribit שְׁפדנה adjecta nota: לית וכתב ש׳. Etiam Masora typis exscripta ad Hos. 2, 8 adcenset vocabulum vocibus scribendis cum Sin (שְׁפדנה); at haec nihili sunt. Enumeratio in *Ochla* 191 hanc vocem jure praetermittit.

Ibid. כֹּהֲנָיו Sonc. Brix. substituunt מְלָכָיו !

49, 4 בָּאֲצָרֹתֶיהָ in Sonc. Brix. additur: הָאֹמְרָה בִּלְבָבָהּ, contra Masoram (Mas. fin. p. 42 col. 8).

49, 7 נִסְרְחָה Resch cum Chateph-Kamez, teste Kimchio. F. diserte notat: כן הוא בס׳ מדויק, Hier. כֵּן.

49, 8 הֶעְמִקוּ sine Jod. Masora in F. Hier: לית חסר. Ajin cum Scheba quiescente in codd. pariter ac v. 30. Vide Jes. 7, 10.

49, 9 יַשְׁאִרוּ sine Jod in codd. Masora: לית חסר.

49, 11 עָזְבָה Ajin cum Kamez chatuph in edd. veteribus ad exemplum codd. Item 2 Reg. 8, 6.

49, 17 מַכֹּתֶהָ F. adscribit diserte: לית חסר יו״ד. Vide 19, 8. 50, 13.

49, 19 יְעִדֵנִי sic hoc loco. Hier. habet notam: כן בדגש במוגה וכן בקמחי חסר דחסר. At 50, 44 יוֹעִדֵנִי plene cum Vav, suadente Masora: ב׳ דגשין. Cf. *Michlol* 40.

49, 21 קוֹלָהּ Sonc. Brix. Ven. 1515. 1521 uti E. 1. 2. J. R. 1. 2. קוֹלָם. Idem habuit B., at correxit in קוֹלָהּ.

49, 24 וְרֶטֶט ׀ cum Pasek.

49, 28 וְשָׁדְדוּ Schin cum Kamez chatuph. Testes *Michlol* 18 [b] et Masora: לית חטף. Vide 5, 6.

49, 30 נֻּדוּ Nun dagessatum in Ven. 1525, adsentientibus C 2. J. H. Hier., ubi insuper notatur: כן בדגש.

Ibid. עֲלֵיהֶם Keri עֲלֵיכֶם. Mas. fin. p. 22 col. 4. *Ochla* 151. Mas. parva ms.

49, 32 וְזֵרִתִים penultima defective, pariter atque v. 36. Vide Ez. 30, 23.

49, 34 צִדְקִיָּה sic nomen regis scribitur sexies praeter h. l., prout

postulat Masora ad h. l. et 27, 12. Itaque falso Athias et Jablonsk. צדקיהו.

49, 36 נִדְּחֵי Daleth dagessatum, at Ps. 147, 2 raphatum, teste Kimchio.

49, 37 וְהַחְתַּתִּי F. R 1. 2. scribunt וְהַחְתַּתִּי.

50, 2 בַגּוֹיִם nonnulli codd. בָעַמִּים.

50, 3 דֶּרֶךְ הֵנָּה cum Mercha Tiphcha, ut recte in R 2. Cf. Raschium et Kimchium.

50, 9 מַשְׂכִּיל cum Schin quemadmodum Hos. 9, 14, suadente Masora.

50, 11 דָשָׁא Aleph in fine in codd. veteribusque edd. omnibus. Hier. et Berol. etiam adnotant: לית כוות׳ כתיב אל״ף. Adstipulantur Kimchi in Comm. et Lex., Ben-Saruk sub דוש, Dunasch in *Responsis* p. 59, Ben-Bileam in *Taame hamikra*, Abenesra in *Mosnajim* 15, *Zachoth* 13[b] et in Comm. ad Ruth 1, 20. Eccl. 10, 15. Cf. etiam Balmasi p. 80.

Ibid. כָּאַבִּירִים omnino plene in edd. veteribus ex auctoritate codd. Cf. חלופי מערבאי.

50, 13 מַכּוֹתֶיהָ dupliciter plene sicuti Mi. 1, 9. Masora: ב׳ מלאין.

50, 16 לְאַרְצוֹ Sonc. 1486. Brix. Ven. 1515. 1521 ducibus E 1. J. R 1. אֶל־אַרְצוֹ, idque falso, quia Masora ad וְאִישׁ אֶל־אַרְצוֹ 1 Reg. 22, 36. Jes. 13, 14 notat: ב׳, itaque h. l. legit לְאַרְצוֹ.

Ibid. יָנֻסוּ penultima defective in J. Mrg. R 1. et recte quidem, teste Masora, quae duobus solis locis Deut. 28, 7 et Jes. 13, 14 plene scribi jubet.

50, 26 סָלּוּהָ Brix. et Ven. 1515 cum Mrg. סַלּוּה. At Kimchi in פתח דברי 87 tuetur Kamez chatuph.

50, 29 כְּפָעֳלָהּ Sonc. Brix. huncce in modum interpungunt: שַׁלְּמוּ לָהּ כפעלה כְּכֹל אשר־עשתה עשו־לָהּ.

50, 32 סְבִיבֹתָיו R 2. סְבִיבָיו. Item Hier., sed adjiciens notam: בקדמון ובמוגה סְבִיבֹתָיו.

50, 37 הָעֵרֶב Ajin cum Zere in C 1. Mrg. quemadmodum 25, 20.

50, 38 פְּסִלִים penultima absque Jod in edd. veteribus. Non enim refertur ad quatuor omnino plene scribenda.

50, 45 אֶל־אֶרֶץ Sonc. Brix. perperam אל־יוֹשְׁבֵי ארץ־. Vide חלופי קריאה.

51, 3 אֶל־יִדְרֹךְ Cod. Oxon. 69 suppeditat notam: אֶל ב׳ בלישנא בפסוק דסבירין אֱלֵיהּ ומטעין בהון „pro duobus אֶל in versu

qui legunt אֱלֶיהָ, in errore versantur.“ Revera Targum ms. habet: לַהּ ימתח, יסק וְלַהּ. Cf. Kimchium in Comm. et חלופי מערבאי.

51, 3 ידרך alterum in versu, quippe non legendum, vocalibus caret. Vide 38, 16 et Nissim ad Talmud Nedarim 38.

51, 22 אִישׁ R 2. in textu אִשָּׁה, in margine אִישׁ ק׳.

51, 27 וּאשׁכנַז Nun pathachatum. Hier. notat: כַּן.

51, 28 אֶת־פַּחוֹתֶיהָ Sonc. Brix. uti E 2. J. וְאֶת־ idque falso. Namque solummodo Num. 35, 5 et Ez. 34, 4 reperitur אֶת וְאֶת וְאֶת ex fide Masorae. Versus, de quo agimus, est unus de octodecim cum אֶת אֶת וְאֶת וְאֶת.

51, 34 כְּרֵשׂוֹ Hier. addit: כֵּן בהללי.

51, 37 בָבֶל ׀ cum Pasek pariter atque post ׀ לְגַלִּים duce Masora.

51, 38 כַגּוֹרֵי cum Cholem.

51, 43 כָּל־אִישׁ Mas. parva: סמן „indicium,“ sic h. l. esse scribendum, aliter ac 50, 40. Vide חלופי קריאה.

51, 46 וּמֹשֵׁל sic in edd. veteribus omnibus, uti E 1. 2. F. M. Mrg. Hier. R 1. 2. una cum Occidentalibus, at Orientales מֹשֵׁל sine Vav copul., testibus Mas. parva ms. et F., qui diserte adnotant: למדינ׳ מושל, ומושל.

51, 50 הִלְכוּ Lamed raphatum ut postulat Imperativ. Kal, Masora.

51, 51 כְּלִמָּה Mem dagessatum, convenienter קְהִלָּה (*Michlol* 179). Athias et Jablonsk. perperam כְּלִימָה.

51, 55 נִתַּן שְׁאוֹן Tiphcha Mercha secundum Sonc. Brix. R 1. 2.

51, 56 קַשְּׁתֹתָם Schin dagessatum et Thav raphatum ex fide codd. Vide Jes. 5, 28. Ps. 37, 15.

51, 57 וְגִבּוֹרֶיהָ plene in codd. veteribusque edd. omnibus, et recte quidem.

51, 58 חוֹמֹת sine Vav postremae in Sonc. Brix. subfragantibus F. Hier. Sic ubique toto in libro Jer. ad praeceptum Masorae. Vide 1, 18.

51, 59 בִּשְׁנַת R 2 בִּשְׁנָה, sed adjecta nota: בִּשְׁנַת ק׳, contra Masoram ad Jud. 1, 1 et *Ochla* 162. 163. Vide autem חלופי מערבאי.

51, 61 כְּבֹאֲךָ cum Caph quemadmodum 1 Sam. 10, 5. Masora.

Ibid. וְרָאִיתָ וְקָרָאתָ cum Sakeph magno in editione Jablonsk. et R 2. convenienter regulae. Edd. plurimae interpungunt:

וְרָאִ֨יתָ֙ וְקָרָ֔אתָ cum Sakeph parvo et Gaja, rationem Ben-Naphtali secutae. Vide *Metheg-Setzung* § 39 not. Sonc. Brix.: וְרָאִ֫יתָ וְקָרָאתָ.

51, 64 הָרָעָ֖ה cum Rebia, vide *Thorath emeth* 68.

52, 1 בְּמָלְכוֹ Beth dagessatum in Sonc. Brix. Mrg. R 2. Vide Ps. 23, 3.

52, 2 יהויקם defective sine Jod pariter atque 27, 1. Masora: ב׳ חסר. Vide חלופי מערבאי.

52, 3 הָיְתָ֣ה בִּירוּשָׁלִַ֗ם his cum accentibus in Sonc. Brix. et codd. quemadmodum 2 Reg. 24, 20.

Ibid. הִשְׁלִיכוֹ h. l. penultima plene, contra 2 Reg. 24, 20 defective. He cum vocali Chirek, similiter ac הִשְׁמִדוֹ (2 Reg. 10, 17), teste *Michlol* 72 [b].

52, 6 וְלֹא־הָיָ֥ה Mercha apud postremam in J. Hier. R 2. sicut 14, 4. 5. 1 Reg. 17, 7. 2 Reg. 25, 3. Cf. *Michlol* 5 [b].

52, 8 יְרֵחוֹ vide 39, 5.

52, 11 הפקדוֹת plene cum Vav in codd. veteribusque edd.

52, 12 רַ֣ב cum Munach, non makkephatum in Sonc. Brix. R 2. Item v. 16. 26. 30 et רַ֥ב v. 14. 15. 19.

52, 20 הַיָּ֣ם אֶחָ֗ד sic h. l. in Brix. attestantibus B. C 1. E 1. F. J. Mrg. Masora: ב׳ i. e. bis huncce in modum, h. l. et 2 Chr. 4, 15. At 1 Reg. 7, 44 et 2 Reg. 25, 16 הַיָּם הָאֶחָד. Vide חלופי קריאה. Edd. vulgatae exhibent הָאֶחָד, addita nota: יתיר ה׳, repugnante tamen Masora. Vide Mas. fin. p. 22.

52, 23 הָרִמֹּנִים F. notat: ב׳ חסר, i. e. duo defective sine Vav, h. l. et Cant. 6, 11. Alterum in versu plene. Vide Masoram ad Ex. 28, 33.

Ibid. ר֫וּחָה Milel jubente Masora.

52, 29 שְׁמוֹנֶ֔ה prius in versu pertinet ad tria plene scribenda ex fide Mas. parvae ad h. l. Nota Mas. magnae impr. ad h. l. et Ez. 40, 31 תנינא דפסוק est mutanda in קדמא דפסוק, teste Masora ms.

Ibid. מִירוּשָׁלִַ֗ם Sonc. Ven. 1515. 1521. 1615. Genuens. 1618. Plantin. Nissel. Hartman. Ben-Jsrael. Lombroso. Concord. et aliquot codd. הֶגְלָה מירושלם. At plerique codd. quorum in numero B. C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. Hier. J. Mrg. R 1. non agnoscunt הֶגְלָה, quod etiam R 2. exhibet vocalibus carens et expunctum.

52, 30 הֶגְלָ֗ה cum Rebia in Sonc. Brix. Ven. 1526 uti in C 2. E 2. Hier. J. Mrg. R 1. 2. idque jure.

52, 32 מִמַּ֗עַל ut fieri oportet, cum Rebia in Sonc., ducibus C 2. E 1. Hier. J., pariter atque מֵעַ֗ל 2 Reg. 25, 28.

52, 33 וְשִׁנָּ֗ה h. l. desinens in He, at 2 Reg. 25, 29 in Aleph.

Ibid. וְאָכַ֗ל tonus haeret in ultima, neque retrocedit, utpote iterum sequente servo, similiter ac יִשְׁמַ֫ע בָּהּ 6, 7, וְשָׁכַ֫ב אִ֫ישׁ Num. 5, 13, וְנָתַ֫ן עֵ֫ץ Ez. 34, 27, פָּרַ֫שׂ רֶ֫שֶׁת Thren. 1, 13, ומאָ֫ה אֶ֫לֶף 1 Chr. 21, 5.

Ibid. חַיָּו cum Jod simplici in Chethib, sed in Keri חַיָּיו uti versu subsequente in ipso textu cum Jod duplice. Aliter 2 Reg. 25, 29. 30, ubi plene scriptum praecedit defectivo.

Clausula masoretica. Summa versuum mille et trecenti et sexaginta et quatuor, אלף ושלש מאות וששים וארבעה. Sic in C 2. F. P. Editiones vulgatae habent 1365, Orientalium rationem secutae. Cf. ad 38, 28.

II.

חִלּוּפֵי ספר ירמיהו

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Jeremiae intra scholas Occidentales et Orientales controversae.

מדנחאי Orientales (Babylonii):	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	
פָּשָׁעְתְּ [1]	פָּשָׁעַתְּ	3, 13.
מִמֶּנֿוּ רפי	מִמֶּנּוּ דגש	4, 8. 38, 25.
בפיך כתיב בַּפּוּךְ קרי [2]	בַּפּוּךְ	4, 30.
ישודדם כתיב, יְשָׁדְדֵם קרי [3]	יְשָׁדְדֵם	5, 6.
מְיֻזָּנִים כתיב וקרי [4]	מוזנים כתיב, מְיֻזָּנִים קרי	5, 8.
בּוֹטֵחַ מלא [5]	בֹּטֵחַ חסר	5, 17.
עֵצָהּ ה״א מפיק	עֵצָה ה״א רפי	6, 6.
כלה כתיב כֻּלּוֹ קרי	כֻּלָּהּ	Ibid.
מִפִּיכֶם [6]	מִפִּיהֶם	7, 28.
אם־ישוב כתיב, אִם־יָשׁוּבוּ קרי [7]	אִם־יָשׁוּב	8, 4.
וְסִיס כתיב וקרי [8]	וסוס כתיב וְסִיס קרי	8, 7.
האדמה כתיב, הַשָּׂדֶה קרי [9]	הַשָּׂדֶה	9, 21.

[1] Sic B. Item 13, 25. 50, 24.

[2] Sic B.

[3] Sic B.

[4] Sic B.

[5] Ita recte. Vide Argumenta ad h. l. et 12, 5. In Bibliis magnis haec varia lectio alieno loco posita est, id quod Norzium in errorem induxit.

[6] Vide Argumenta.

[7] Sic B.

[8] Ita recte secundum Masoram finalem p. 34 col. 1. Adstipulantur Cod. Tschufutkale No. 18ª et B. In Tschuf. No. 7 de varietate lectionis adnotatur: מערב׳ ותור וסיס ועגור, למדנחא׳ ועגיר כתיב ועגור ק׳, unde concluseris Orientales et Occidentales etiam nomen avis ועגור diverse pronuntiavisse.

[9] Sic B.

	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	מדנחאי Orientales (Babylonii):
9, 23.	חֶסֶד מִשְׁפָּט	חֶסֶד וּמִשְׁפָּט
10, 13.	ארץ כתיב, הָאָרֶץ קרי	אָרֶץ כתיב וקרי
10, 18.	וַהֲצֵרֹתִי חסר	וַהֲצֵרוֹתִי מלא
11, 11.	וְלֹא אשמע	וְאַל אשמע
13, 18.	הַשְׁפִּילוּ מלא	הַשְׁפִּלוּ חסר [1]
13, 25.	שָׁכַחַתְּ	שָׁכַחְתְּ [2]
15, 14.	והעברתי בר״ש	והעבדתי בדל״ת [3]
15, 21.	עָרִיצִים מלא	עָרִצִים חסר [4]
17, 4.	תּוּקָד	תיקד כתיב, תּוּקָד קרי
18, 17.	אֶרְאֵם	אַרְאֵם בפתח [5]
18, 21.	וְתִהְיֶנָה חסר יו״ד	ותהיינה מלא [6]
19, 3.	עַל המקום	אֶל המקום [7]
22, 14.	וספון	וספין כתיב, וספון קרי [8]
22, 16.	הִיא	הוא כתיב, הִיא קרי [9]
23, 35.	עַל רעהו	אֶל רעהו [10]
24, 1.	וַיְבִאֵם חסר	וַיְבִיאֵם מלא [11]
25, 2.	עַל־כָּל־עַם	עַל־עַם [12]
26, 8.	לדבר אֶל כל העם, קדמא דספרא	לדבר עַל כל העם
26, 24.	בֶּן שפן	בני שפן כתיב, בֶּן קרי [13]

[1] Sic P.

[2] Sic B. Cf. Argumenta ad Ez. 16, 4.

[3] Sic B.

[4] Vide Argumenta.

[5] Sic B. Vide לקוטי קדמוניות p. 142. אוצר נחמד III. p. 125.

[6] Sic Masora in F. ad Lev. 23, 17.

[7] Sic B. Vide Argumenta.

[8] Sic B.

[9] Sic B.

[10] Sic B. et P. in Variis Lectionibus atque Tschufutk. No. 7.

[11] Teste Masora in C. 4 (Pentateucho) ad Deut. 26, 9.

[12] Vide argumenta.

[13] Sic B. et Varietas Lectionis in P.

מדנחאי Orientales (Babylonii):	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	
יהויקִים מלא [1]	יהויקִם חסר יו״ד	27, 1.
על פני כָל־הארץ [2]	על פני הארץ	27, 5.
ואל צִדְקִיָּהוּ [3]	ואל צִדְקִיָּה	27, 12.
עַל העמודים [4]	אֶל העמודים	27, 19.
ויביאם בָּבֶלָה [5]	ויביאם בָּבֶל	28, 3.
ההוא כתיב ההִיא קרי [6]	ההִיא	28, 17.
הגילתי כתיב, הִגְלֵיתִי קרי	הִגְלֵיתִי	29, 7.
וכאחב כתיב, וּכְאַחְאָב קרי [7]	וּכְאֶחָב כתיב וקרי	29, 22.
החתום וְאֶת־המצוה כתיב ולא קרי [8]	החתום המצוה	32, 11.
הספר המקנה כתיב, סֵפֶר המקנה קרי [9]	הַסֵּפֶר המקנה כתיב וקרי	32, 12.
בני אדם כתיב, בני הָאָדָם קרי [10]	בני אָדָם	32, 19.
ושימו כתיב, וַיָּשִׂימוּ קרי	וַיָּשִׂימוּ	32, 34.
ונצרות כתיב, וּבְצֻרוֹת קרי	וּבְצֻרוֹת	33, 3.
צִדְקִיָּה [11]	צִדְקִיָּהוּ	34, 2.

[1] Vide ad 52, 2.

[2] In B. Itaque in textu ab Orientalibus recensito על פני הארץ tantummodo quater reperitur, id quod in B. ad Am. 5,8 expresse notatur ('ד). Masora occidentalis quinque locos numerat, Mas. ms. ad Num. 11, 31.

[3] Sic B. Nostra Masora facit cum Occidentalibus. Vide etiam ad 34, 2.

[4] Sic B. et Varietas Lectionis in Tschufutk. No. 7. et P. Vide etiam Argumenta ad Ez. 13, 2.

[5] B. et Tschufutk. 7.

[6] Sic B.

[7] Ita recte cum B. Cf. *Zeitschr. für luther. Theologie* 1875. p. 611.

[8] Talmud quoque Babylonicus, recensionem Orientalium sequens, sic hunc locum in *Nedarim* 38 adducit. Aliter Masora nostra Occidentalis, vide *Dikduke hateamim* 62.

[9] Sic B.

[10] Recte B; id quod typis expressum exhibetur, obscuritate laborat.

[11] Ex auctoritate Masorae parvae ad h. l. Aliter 27, 12, ubi contraria varietas obtinet.

מדנחאי Orientales (Babylonii):	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	
עַל הארץ [1]	אֶל הארץ	35, 11.
בקרוא כתיב, כִּקְרוא קרי	כִּקְרוא	36, 23.
וקרעה כתיב, יִקְרעה קרי [2]	יִקְרעה	Ibid.
ואיי כתיב, וְאַיֵּה קרי [3]	ואיו כתיב, וְאַיֵּה קרי	37, 19.
ירושלָם סוף פסוק [4]	ירושלָם אתנחתא	38, 28.
שַׂר־אֶצֶר ב׳ מלין [5]	שַׂרְאֶצֶר	39, 3.
שַׂר־סְכִים ב׳ מלין [5]	שַׂרְסְכִים	Ibid.
אֶל ירמיהו [6]	עַל ירמיהו	39, 11.
אָנוּ כתיב וקרי [7]	אנו כתיב, אֲנַחְנוּ קרי	42, 6.
וּלְהַסֵּךְ [8]	וְהַסֵּךְ	44, 18.
בשנת כתיב, בַּשָּׁנָה קרי	בַּשָּׁנָה	45, 1.
ואת כל הארץ לִי הִיא כתיב, ואת כל הארץ היא קרי [9]	ואת כל הארץ הִיא	45, 4.
אֶל נהר פרת	עַל נהר פרת	46, 2.
קומה כתיב, קוּמוּ קרי [10]	קוּמָה כתיב וקרי	46, 16.
איך כתיב, אֵיכָה קרי	אֵיכָה	48, 17.
יהגה כתיב, אֶהְגֶּה קרי [11]	יֶהְגֶּה	48, 31.

---

[1] In P. et Tschufutkale 7, sed transposito ordine. Cf. Norzium.

[2] Sic B.

[3] Chethib Occidentalium exit in Vav, Orientalium in Jod, Keri utrorumque est וְאַיֵּה. Cf. Masoram ad Dan. 5. 2 Sam. 21.

[4] Vide Argumenta.

[5] Sic B. et Masora ms.

[6] Masora nostra, quae textum Occidentalem tuetur, hunc locum refert ad quatuor עַל־ירמיהו libri (Mas. ad 18,18). Orientales legunt אֶל ac proinde nonnisi tria עַל־ירמיהו numerant.

[7] Sic et P. in Varietate Lectionis.

[8] Vide Argumenta ad v. 17.

[9] Sic B.

[10] Item Jud. 18, 9 teste B, qui h. l. adnotat ב׳ דכתיב קומה וקרי קומו, ונעלה דשופטים׃.

[11] Sic B.

מדנחאי Orientales (Babylonii):	מערבאי Occidentales (Palaestinenses):	
כחֲלִלִים חסר יוד קדמא	כחֲלִילִים, תנינא דפסוק מלא דמלא	48, 36.
נתפשו כתיב, נִתְפָּשָׂה קרי	נִתְפָּשָׂה	48, 41.
הַנָּס כתיב וקרי	הניס כתיב, הַנִּס קרי	48, 44.
ושתו כתיב, יִשְׁתּוּ קרי[1]	יִשְׁתּוּ	49, 12.
יעדנו כתיב, יֹעִידֶנִּי קרי	יֹעִדֶנִּי קדמא דאדום	49, 19.
ומחשבֹתיו חסר[2]	ומחשבותיו מלא ו׳ו	49, 20.
שׁוֹבְבוּם כתיב וקרי	שובבים כתיב, שׁוֹבְבוּם קרי	50, 6.
אֶל בבל[3]	עַל בבל	50, 9.
כאבִּרִים חסר יוד קדמא	כאבִּירִים מלא דמלא	50, 11.
בימים הָהֵמָּה[4]	בימים הָהֵם	50, 20.
יָדַעַתְּ[5]	יָדַעַתְּ	50, 24.
אַל ידרך ידרך הדרך קשתו וְאַל יתעל[6]	אֶל ידרך ידרך הדרך קשתו וְאֶל יתעל	51, 3.
קמה כתיב, קָמוּ קרי[7]	קָמָה כתיב וקרי	51, 29.
מֹשֵׁל על משל[8]	וּמֹשֵׁל על משל	51, 46.
בשנת כתיב, בַּשָּׁנָה קרי[9]	בִּשְׁנַת כתיב וקרי	51, 59.
יהויָקִים מלא[10]	יהויָקִם חסר יו״ד	52, 2.

1 Sic B.

2 Ita recte. Cf. Norzium.

3 Ita recte teste B. Cf. Pinsker, *Einleitung* p. 128.

4 Masora (ad 3, 16), utpote Occidentales sequens, hunc locum non habet in numero octo בימים הָהֵמָּה.

5 Sic B. Vide 3, 13.

6 Tschufutkale 7, itemque B.

7 Sic B. Eodemque modo variat 1 Sam. 4, 15.

8 Sic differunt teste Masora parva ms. Vide Argumenta.

9 Sic B. Vide Argumenta.

10 Sic F. P, quamquam inverso ordine. Occidentales hoc nomen hic et 27, 1 sine Jod ultimae scribunt, Orientales contra ubique plene יהויקים. Secundum indicem typis expressum varietas ad כְּכֹל pertineret, cujus loco כֹּל esset lectio Orientalium, at contradicit B.

III.

חלופי נקוד בספר ירמיהו

בין בן אשר ובין בן נפתלי.

Loci libri Jeremiae a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati.

(Omnes varietates asterisco distinctae depromptae sunt e libro ms. עדת דבורים, de quo vide *Dikduke hateamim* p. XXXII).

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
עַֽל־כָּֽל־אֲשֶׁר	עַֽל־כָּל־אֲשֶׁר	1, 7.*
הַֽמַעֲלֶה	הַֽמַּֽעֲלֶה	2, 6.
כִּֽי־אִֽם תְּכַבְּסִי [1]	כִּ֣י אִֽם־תְּכַבְּסִי	2, 22.
וַֽתֶּחֱנַף [2]	וַֽתֶּֽחֱנַף	3, 9.*
לָֽעָם־הַזֶּה [3]	לָֽעָֽם־הַזֶּה	4, 11.*
הַֽמֶּרְחָק	הַֽמֶּרְחָק	4, 16.
לֹֽוא הֽוּא [4]	לֽוֹא־הוּא	5, 12.*
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי [5]	אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי	7, 10.
אֶת־כָּל־הַֽמַּעֲשִׂים	אֶת־כָּל־הַֽמַּֽעֲשִׂים	7, 13.
לְֽמִן־הַיּוֹם	לְמִן־הַיּוֹם	7, 25.*
וְֽהַשְׁלִיכִי [6]	וְהַשְׁלִיכִי	7, 29.*
וְֽהָֽיְתָה [7]	וְהָֽיְתָה	7, 33.
וַֽיַּדְרְכוּ	וַיַּדְרְכוּ	9, 2.
יַֽעֲקֹב [8]	יַעְקֹב	9, 3.*

[1] Item 22, 24. 37, 10. Vide ad Jes. 10, 22.

[2] Similiter Deut. 6, 15. Jos. 24, 27. Jud. 9, 43. Vide ad Ps. 19, 11.

[3] Item 23, 32. Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

[4] Etiam in S.

[5] Similiter 25, 29. Vide ad Iob. 1, 3.

[6] Similiter 10, 20. 31, 4. 32, 35. 38, 10. Vide *Metheg-Setzung* § 39. not.

[7] Masora partes Ben-Ascheri sequitur (vide Mas. finalem p. 23 col. 7) Vide ad Jes. 28, 4.

[8] Vide ad Gen. 27, 36.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
לַֽמְקוֹנְנ֖וֹת [1]	לַֽמְקֽוֹנְנ֖וֹת	9, 16.
וְֽאֵינָ֑ם	וְאֵינָ֑ם	10, 20.
אַֽל־בְּאַפְּךָ	אַל־בְּאַפְּךָ	10, 24.*
הוֹצִֽיאִי־אוֹתָ֣ם [2]	הֽוֹצִיאִֽי־אוֹתָ֣ם	11, 4.*
וְֽעַד־הַיּ֥וֹם	וְעַד־הַיּ֥וֹם	11, 7.*
יִֽתְנַגְּפ֖וּ	יִתְנַגְּפ֖וּ	13, 16.*
מִֽתְנַבְּאִ֥ים	מִתְנַבְּאִ֥ים	14, 14.*
גַּֽם־כֹּהֵ֗ן	גַּם־כֹּהֵ֗ן	14, 18.*
בֶּן־יְחִזְקִיָּ֙הוּ֙	בֶּן־יְחִזְקִיָּ֙הוּ֙	15, 4.
לֹ֥א יָשַׁ֛בְתִּי בְסוֹד מְשַׂחֲקִ֖ים	לֹֽא־יָשַׁ֛בְתִּי בְסוֹד־ מְשַׂחֲקִ֖ים	15, 17.*
הֶ֥בֶל וְאֵ֖ין בָּֽם	הֶ֥בֶל וְאֵֽין־בָּ֖ם	16, 19.
וְֽהָיָ֗ה [3]	וְהָיָ֗ה	17, 6.
אֶל־אִ֥ישׁ יְהוּדָה֙	אֶל־אִֽישׁ־יְהוּדָה֙	18, 11.
לְֽהִנָּבֵ֑א [4]	לְהִנָּבֵ֑א	19, 14.
עַֽל־הַכַּשְׂדִּ֙ים	עַל־הַכַּשְׂדִּ֙ים	21, 9.*
בֵּ֥ית מֶ֥לֶךְ	בֵּֽית־מֶ֥לֶךְ	22, 1.
כִּי־אִם יִֽהְיֶ֜ה [5]	כִּי אִם־יִֽהְיֶ֜ה	22, 24.*
אֵ֥ין חֵ֣פֶץ	אֵין־חֵ֣פֶץ	22, 28.
הַֽנִּבְּאִים	הַנִּבְּאִים	23, 16. 25.
אֵ֤ת אֲשֶׁ֣ר אָֽמְרוּ	אֵ֤ת אֲשֶׁר־אָֽמְרוּ	23, 25.
לָעָ֥ם הַזֶּ֖ה	לָעָ֥ם הַזֶּ֖ה	23, 32.*
מֶ֥לֶךְ בָּבֶ֜ל	מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֜ל	24, 1.
אֶֽת־כָּל־עֲבָדָ֤יו	אֶת־כָּל־עֲבָדָ֤יו	25, 4.
וּֽכְמַעֲשֵׂ֖ה [6]	וּכְמַֽעֲשֵׂ֖ה	25, 14.

[1] Vide 2 Chr. 5, 13.

[2] Vide 4, 11.

[3] Vide ad Hos. 2, 1.

[4] Verum 26, 12 etiam Ben-Ascher Gaja adjicit (*Metheg-Setzung* §. 39).

[5] Item Num. 24, 22. Jes. 10, 22.

[6] Similiter Ps. 90, 17. Vide ibi ad 19, 11.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
וְֽהִתְגֹּֽעֲשׁוּ [1]	וְהִתְגֹּעֲשׁוּ	25, 16.*
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי [2]	אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי	25, 29.*
וִֽילְלַת [3]	וִילְלַת	25, 36.
אֶל־כָּל־קְהַל	אֶל־כָּל־קְהַל	26, 17.
בֶּן־שְׁמַעְיָהוּ מתג [4]	בֶּן־שְׁמַעְיָהוּ	26, 20.*
הַנִּבְּאִים, הַנִּבְּאִים	הַנִּבְּאִים, הַנִּבְּאִים	27, 15.16. 29, 21.
מְשַׁלֵּֽחֲךָ	מְשַׁלֵּחֲךָ	28, 16.*
וְֽהִתְפַּלְלוּ [5]	וְהִתְפַּלְלוּ	29, 7.
אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּים	אֲשֶׁר־הִדַּחְתִּים	29, 18.*
וַֽיְדַבְּרוּ	וַיְדַבְּרוּ	29, 23.*
וְֽיִסַּרְתִּיךָ [6]	וְיִסַּרְתִּיךָ	30, 11. 46, 28.
וְֽנִבְנֵית	וְנִבְנֵית	31, 4.
וְֽעַל־בְּנֵי־צֹאן	וְעַל־בְּנֵי־צֹאן	31, 12.
אֶכְתֲּבֶנָּה פתח [7]	אֶכְתֳּבֶנָּה קמץ	31, 33.
לְֽהַעֲבִיר	לְהַעֲבִיר	32, 35.*
בַּמָּקוֹם־הַזֶּה [8]	בַּמָּקוֹם־הַזֶּה	33, 10.*
יוֹמָם־וָלַיְלָה [9]	יוֹמָם־וָלַיְלָה	33, 20.*
וְֽכָל־חֵילוֹ	וְכָל־חֵילוֹ	34, 1.
וּֽבְמִשְׂרְפוֹת	וּבְמִשְׂרְפוֹת	34, 5.
שֶׁבַע שָׁנִים	שֶׁבַע־שָׁנִים	34, 14.

[1] Similiter Lev. 21, 1. 23, 44. Ez. 45, 17. Mi. 4, 9. Eccl. 12, 3. Neh. 10, 34. Vide *Metheg-Setzung* § 26.

[2] Haec varietas Bibliis quoque magnis ad marginem adnotata est. Editiones falso secundum Ben-Naphtali interpungunt, supra vero 7, 14 et 2 Chr. 7, 14 accentus recte se habent.

[3] Vide ad Gen. 27, 28.

[4] Pari modo 36, 12.

[5] Itidem 2 Chr. 6, 24.

[6] Vide ad Gen. 27, 28 et *Dikduke hateamim* § 13.

[7] Similiter Ez. 35, 6.

[8] Similiter 4, 11. 11, 14. 23, 32. 33, 20. 44, 14.

[9] Cf. *Metheg-Setzung* § 11.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתֶּם	אֲשֶׁר־שִׁלַּחְתֶּם	34, 16.
שֻׁבוּ נָא	שֻׁבוּ־נָא	35, 15.
בֶּן־שְׁמַעְיָהוּ	בֶּן־שְׁמַעְיָהוּ	36, 12.*
יִקְרָעֶהָ	יִקְרָעֶהָ	36, 23.*
כִּי־אִם הִכִּיתֶם	כִּי אִם־הִכִּיתֶם	37, 10.
אֶת־יִרְמְיָהוּ [1]	אֶת־יִרְמְיָהוּ	37, 13. 38, 14.
אֲשֶׁר־נִבְּאוּ	אֲשֶׁר־נִבְּאוּ	37, 19.*
וַיְשַׁלְּחוּ	וַיְשַׁלְּחוּ	38, 6.*
וְהַעֲלִיתָ אֶת־יִרְמְיָהוּ [2]	וְהַעֲלִיתָ אֶת־יִרְמְיָהוּ	38, 10.*
וַיְשַׁלְּחֵם	וַיְשַׁלְּחֵם	38, 11.*
אֶל־צִדְקִיָּהוּ	אֶל־צִדְקִיָּהוּ	38, 17.*
אֶת־צִדְקִיָּהוּ	אֶת־צִדְקִיָּהוּ	39, 5.*
וַיִּשְׁחָטֵם	וַיִּשְׁחָטֵם	41, 7.*
בֶּן־הוֹשַׁעְיָה [3]	בֶּן־הוֹשַׁעְיָה	42, 1.* 43, 2.
לָגוּר־שָׁם [4]	לָגוּר־שָׁם	44, 14.*
הֲמִבַּלְעָדֵי	הֲמִבַּלְעָדֵי	44, 19.
אִם־יִהְיֶה	אִם־יִהְיֶה	44, 26.*
וְיָדְעוּ [5]	וְיָדְעוּ	44, 28.
מִבֵּיתְאֵל	מִבֵּיתְאֵל	48, 13.*
מַה נִּהְיָתָה	מַה־נִּהְיָתָה	48, 19.*
וּלְמַמְלְכוֹת	וּלְמַמְלְכוֹת	49, 28.*
וּמַעֲלֶה [6]	וּמַעֲלֶה	50, 9.*

[1] At 37, 21. 38, 6. 7. 13. et ipse Ben-Ascher Gaja apponit.

[2] In utroque vocabulo discrepant.

[3] Ben Naphtali gutturali Scheba simplex quiescens impertit (vide ad Ps. 19, 11) et syllabae primae (ante Makkeph) Gaja apponit sicuti 26, 20. 36, 12.

[4] Vide 4, 11.

[5] Sic et Ez. 28, 22. 34, 27. Mas. ms. ait: כל וְיָדְעוּ בגרשים לבן נפתלי געיא, בן אשר בלא געיא.

[6] Similiter 2, 6. Ps. 135, 7. Vide ibi ad 19, 11.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֶֽל־יִדְרֹ֑ךְ	אֶל־יִדְרֹ֑ךְ	51, 3.*
כּ֣וֹס זָהָ֑ב	כּֽוֹס־זָהָ֑ב	51, 7.
וּֽנְסַפְּרָ֑ה	וּנְסַפְּרָ֑ה	51, 10.
וְֽרָאִ֗יתָ וְֽקָרָ֗אתָ [1]	וְרָאִ֗יתָ וְקָרָ֗אתָ	51, 61.
תְּשַׁ֣ע עֶשְׂרֵ֑ה [2]	תְּשַֽׁע־עֶשְׂרֵ֑ה	52, 12.*
אֲשֶׁ֨ר הָיָ֤ה פָקִ֣יד ׀ [3]	אֲשֶׁר־הָיָ֤ה פָקִ֣יד ׀	52, 25.*

IV.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר ירמיהו

Loci libri Jeremiae vocalem non productam in pausa retinentes.

2, 14.	היה לבַז
3, 5.	לנֶצח
4, 11.	ולוא להבַר
7, 10.	ואמרתם נצַלְנו
8, 5.	משבה נצַחת
8, 21.	בת עמי השבַּרְתי
10, 11.	לא עבַדו
10, 25.	נוהו השַמו
13, 16.	ושית לערפֶל
15, 10.	כלה מקללַוְני
22, 14.	ומשוח בששַר
30, 16.	אתן לבַז
32, 1.	שנה לנבוכדראצַר
32, 44.	הנֶגב
35, 4.	שמר הסַף
37, 15.	הכֶּלא
49, 2.	באש תצַתְנה
49, 28.	קֶדם
51, 27.	מני ואשכַנז
51, 58.	באש יצַתו
52, 24.	שמרי הסַף
52, 28.	הגלה נבוכדראצַר
52, 29.	עשרה לנבוכדראצַר

וכל לישן בָּבֶל, וכל לבֶטח דכוותה, בין באתנח בין בס"פ.

---

[1] Similiter Deut. 4, 19. Thren. 1, 11. 3, 40. 5, 21. Est. 8, 6. Vide Argumenta.

[2] Aeque ac 2 Reg. 25, 8. Cf. *Metheg-Setzung* §. 43.

[3] Eodem modo 2 Reg. 25, 19.

V.

פסקתא בספר ירמיהו

Loci libri Jeremiae lineola Pasek notati.

1, 13.	יי ׀ אלי
4, 1.	ישראל ׀ נאם
4, 19.	מעי ׀ אחילה
6, 11.	יי ׀ מלאתי
6, 14.	שלום ׀ שלום
8, 11.	וחברו
7, 9.	הגנב ׀ רצח
9, 2.	אל־רעה ׀ יצאו
11, 5.	אמן ׀ יי
12, 5.	רגלים ׀ רצתה
15, 12.	ברזל ׀ ברזל
17, 25.	מלכים ׀ ושרים
21, 7.	ואחרי כן ׀ נאם
Ibid.	עבדיו ׀ ואת העם
23, 6.	יי ׀ צדקנו
31, 40.	הפגרים ׀ והדשן
32, 44.	בספר ׀ וחתום
33, 2.	יי ׀ שמו
33, 16.	יי ׀ צדקנו
34, 1.	בבל ׀ וכל חילו
35, 15.	הנבאים ׀ השכם
Ibid.	ושלח ׀ לאמר
41, 10.	וישב ׀ ישמעאל
44, 25.	מלאתם ׀ לאמר
48, 20.	הילילו ׀ וזעקו
49, 24.	ורטט ׀ החזיקה
49, 37.	עליהם ׀ רעה
50, 14.	על בבל ׀ סביב
50, 29.	אל בבל ׀ רבים
51, 2.	לבבל ׀ זרים
51, 37.	בבל ׀ לגלים ׀ מעון, ב׳ בו

VI.

סדרים בספר ירמיהו לא, וסמניהון:

Sectiones libri Jeremiae masoreticae.

1, 1.	דברי ירמיהו
3, 6.	ויאמר יי אלי, דבתר הינטור לעולם
5, 1.	שוטטו בחוצות
6, 2.	הנוה והמענגה דמיתי
7, 23.	כי אם את הדבר הזה צויתי

9, 24.	הנה ימים באים, דבתר כי אם בזאת יתהלל
12, 15.	והיה אחרי נתשי אותם
15, 1.	ויאמר יי אלי, דבתר היש בהבלי הגוים
17, 7.	ברוך הגבר אשר יבטח
18, 19.	הקשיבה יי אלי
20, 13.	שירו ליי הללו
23, 7.	לכן הנה ימים באים, דבתר בימיו תושע יהודה
25, 1.	הדבר אשר היה, דבתר ושלחתי בם את החרב
26, 1.	בראשית ממלכות יהויקים
27, 1.	בראשית ממלכת יהויקם
29, 8.	כי כה אמר יי, דבתר ודרשו את שלום
30, 10.	ואתה אל תירא עבדי, דבתר ועבדו את יי
31, 33.	כי זאת הברית אשר
32, 26.	ויהי דבר יי, דבתר ואתה אמרת אלי
33, 17.	כי כה אמר יי, דבתר בימים ההם תושע
35, 12.	ויהי דבר יי, דבתר ונשב בירושלם
36, 27.	ויהי דבר יי, דבתר ויצוה המלך את ירחמאל
38, 8.	ויצא עבד מלך מבית
40, 1.	הדבר אשר היה, דבתר כי מלט אמלטך
42, 12.	ואתן לכם רחמים
44, 24.	ויאמר ירמיהו אל כל העם
46, 27.	ואתה אל תירא עבדי, דבתר ונתתים ביד
49, 1.	לבני עמון כה אמר יי
50, 5.	ציון ישאלו דרך הנה
51, 10.	הוציא יי את צדקתינו
51, 59.	הדבר אשר צוה ירמיהו

VII.

חלופי קריאה בספר ירמיהו

*Loci libri Jeremiae aliorumque librorum consimiles qui facile confunduntur.**)

להצילך נאם יי	1, 8 Primo
נאם יי להצילך	1, 19 Secundo
לאכל פריה וְטובה	2, 7 Jer.
לאכל אֶת פריה וְאֶת טובה	9, 36 Neh.
וְכֹהניהם ונביאיהם	2, 26 Primo
כֹּהניהם ונביאיהם	32, 32 Secundo
בָּגוֹדָה אחותה יהודה	3, 7 Primo et 3, 10 Tertio
בֹּגֵדָה יהודה אחותה	3, 8 Secundo
העל אלה לוא אפקד נאם יי	5, 9 Primo et 5, 29 Secundo
העל אלה לא אפקֳד־בָּם נאם יי	9, 8 Tertio
וְאִם בגוי אשר	5, 9 Primo
אִם בגוי אשר	5, 29 Secundo et 9, 8 Tertio
גשם יורה ומלקוש	5, 24 Jer.
גשם מורה ומלקוש. וסמן יומו.	2, 23 Jo.
הֲגָנב רָצח ונאף	7, 9 Jer.
וְרָצח וְגָנב ונאף	4, 2 Hos.
כי מקטַנָּם ועד גדולָם כֻּלוֹ (בו״ו), וּמִנביא ועד כהן כֻּלוֹ (בו״ו)	6, 13 Primo
כי מקטֹן ועד גָּדול כֻּלֹה (בהא), מִנביא ועד כהן כֻּלֹה (בהא)	8, 10 Secundo
וירַפְּאוּ את שבר עמי	6, 14 Primo
וירַפּוּ את שבר בַּת עמי	8, 10 Secundo
בעת פקַדְתִּים	6, 15 Primo

*) Locos librorum Jeremiae et Regum facile permiscendos in editione libri Regum, Deo volente, exhibebimus.

בעת פְּקַדְּתִּם	8, 12 Secundo
בא מֵאֶרֶץ צפון	6, 22 Primo
בא מִצפון	50, 41 Secundo
וגוי גדול יֵעוֹר מירכתי ארץ	6, 22 Primo
וגוי גדול וּמְלָכִים רַבִּים יֵעֹרוּ מירכתי ארץ	50, 41 Secundo
אכזרי הוּא, עליך בת צִיּוֹן	6, 23 Primo
אכזרי הֵמָּה, עליך בת בָּבֶל	50, 42 Secundo
צרה החזיקתנוּ	6, 24 Primo
צרה החזיקתהוּ	50, 43 Secundo
וְקָרָאתָ שם את הדבר הזה	7, 2 Primo
וְדִבַּרְתָּ שם את הדבר הזה. וסמן ויקרא אל משה וידבר (Lev. 1, 1.)	22, 1 Secundo
ואמרת שִׁמְעוּ דבר יי כָּל יהודה	7, 2 Primo
ואמרת שְׁמַע דבר יי מֶלֶךְ יהודה	22, 2 Secundo
הַשְׁכֵּם ודבר	7, 13 Primo
אַשְׁכִּים ודבר. וסמן, הַאַף תספה	25, 3 Secundo
ואל תשא בעדם רנה ותפלה וְאַל תִּפְגַּע בִּי	7, 16 Primo
ואל תשא בעדם רנה ותפִלָּה	11, 14 Secundo
אשר לא צויתִי ולא עלתה על לבי	7, 31 Primo
אשר לא צויתִי וְלֹא דִבַּרְתִּי ולא עלתה על לבי	19, 5 Secundo
אשר לא צויתִים ולא עלתה על לבי	32, 35 Tertio
לא יֵאָסְפוּ ולא יקברו לְדֹמֶן	8, 2 Primo
לא יִסָּפְדוּ ולא יקברו לְדֹמֶן	16, 4 Secundo
לא יקברו ולא יִסְפְּדוּ לָהֶם	16, 6 Tertio
לא יִסָּפְדוּ וְלֹא יֵאָסְפוּ ולא יקברו לְדֹמֶן	25, 33 Quarto
לְעת מרפֵּה והנה בעתה (ה״א)	8, 15 Primo
וּלְעת מרפֵּא והנה בעתה (אל״ף)	14, 19 Secundo
נָדְדוּ הלכו	9, 9 Primo
נָדוּ הלכו	50, 3 Secundo
לכן כה אמר יי צבאות אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הנני מאכִילָם אֶת הָעָם הַזֶּה לענה	9, 14 Primo

23, 15 Secundo	לכן כה אמר יי צבאות עַל הַנְּבִאִים הנני מאכִיל אוֹתָם לענה
10, 13 Primo	ויַעֲלֶה נשאים מקצה הָאָרֶץ (קרי).
51, 16 Secundo	ויַעַל נשאים מקצה אָרֶץ
10, 16 Primo	כי יוצר הכל הוא וְיִשְׂרָאֵל שבט נחלתו
51, 19 Secundo	כי יוצר הכל הוא וְשבט נחלתו
10, 25 Jer.	שפך חמתך עַל הגוים אשר לא ידעוך ועל מִשְׁפָּחוֹת
79, 6 Psalm.	שפך חמתך אֶל הגוים אשר לא ידעוך ועל מַמְלָכוֹת. וחד פסוק סמן, כי הנני קרא לכל משפחות ממלכות (Jer. 1, 15)
10, 25 Jer.	כי אָכְלוּ את יעקב וַאֲכָלֻהוּ וַיְכַלֻּהוּ ואת נוהו השמו
79, 7 Psalm.	כי אָכַל את יעקב ואת נוהו השמו
11, 11 Jer.	ולא אשמע אֲלֵיהֶם
8, 18 Ez.	ולא אשמע אוֹתָם
11, 20 Primo	ויי צבאות שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כליות ולב, סמן שצ״ב
20, 12 Secundo	ויי צבאות בֹּחֵן צַדִּיק רֹאֶה כליות ולב, סמן בצ״ר
11, 21 Primo	עַל אנשי ענתות
11, 23 Secundo	אֶל אנשי ענתות. וסמן עַל הכפרת, אֶל הכפרת (Ex. 25, 20)
14, 3 Primo	בשו וְהָכְלְמוּ וְחָפוּ ראשם
14, 4 Secundo	בשו אִכָּרִים חָפוּ ראשם
14, 8 Primo	מקוה ישראל מושיעו
17, 13 Secundo	מקוה ישראל יְהוָה כל עזביך
15, 13 Primo	חילך וְאוצרתיך לבז אתן
17, 3 Secundo	חילך כָּל־אוצרתיך לבז אתן
15, 14 Primo	והעברְתִּי את איביך בארץ לא ידעת
17, 4 Secundo	והעבדְתִּיךָ את איביך בארץ אֲשֶׁר לא ידעת. וסמן ר״ד

כי אש קָֽדְחָה באפי עֲלֵיכֶם תוקד	15, 14 Primo
כי אש קְדַחְתֶּם באפי עַד עוֹלָם תוקד	17, 4 Secundo
ולא יֵאָמֵר עוד חי יי	16, 14 Primo
ולא יֹאמְרוּ עוד חי יי	23, 7 Secundo
אשר העלה את בני ישראל מארץ צָפוֹן	16, 15 Primo
אשר העלה וַאֲשֶׁר הֵבִיא את זֶרַע בֵּית ישראל מארץ צפוֹנָה	23, 8 Secundo
אשר הִדִּיחָם שָׁמָּה וַהֲשִׁבֹתִים על אדמתם אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם	16, 15 Primo
אשר הִדַּחְתִּים שָׁם וְיָשְׁבוּ על אדמתָם׃ (ס״פ)	23, 8 Secundo
והיה כעץ שתול על מַיִם	17, 8 Jer.
והיה כעץ שתול על־פַּלְגֵי מָיִם	1, 3 Psalm.
וְלָתֵת לאיש כדרכיו כִּפְרִי מעלליו	17, 10 Primo
לָתֵת לאיש כדרכיו וְכִפְרִי מעלליו	32, 19 Secundo
ובאו בשערי הָעִיר הַזֹּאת מלכים וְשָׂרִים ישבים על כִּסֵּא דָוִד	17, 25 Primo
ובאו בשערי הַבַּיִת הַזֶּה מלכים ישבים לְדָוִד על כִּסְאוֹ	22, 4 Secundo
רֶגַע אדבר—לִנְתוֹשׁ וְלִנְתוֹץ וּלְהַאֲבִיד	18, 7 Primo
וְרֶגַע אדבר—לִבְנוֹת וְלִנְטֹעַ	18, 9 Secundo
לפני איביהם וּבְיַד מבקשי נפשם	19, 7 Primo
לפני איביהם וְלִפְנֵי מבקשי נפשם	49, 37 Secundo
לְכֹל הבתים אשר קטרו על גגתיהם לְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם וְהַסֵּךְ נסכים לאלהים אחרים	19, 13 Primo
וְאֵת הבתים אשר קטרו על גגותיהם לַבַּעַל וְהִסִּכוּ נסכים לאלהים אחרים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי	32, 29 Secundo
בחרב וּבָרָעָב ובדבר	21, 9 Primo
בחרב בָּרָעָב ובדבר	38, 2 Secundo
והיוצא וְנָפַל עַל הכשדים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם וחיה והיתה לו נפשו לשלל	21, 9 Primo

והיצא אֶל הכשדים והיה והיתה לו נפשו לשלל וָחָי	38, 2 Secundo
והצילו גזול מיד עוֹשֵׁק	21, 12 Primo
והצילו גזול מיד עָשׁוק	22, 3 Secundo
לכן כה אמר יי אֶל יהויקים	22, 18 Primo
לכן כה אמר יי עַל יהויקים	36, 30 Secundo
צמח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל ועשה משפט וצדקה בארץ	23, 5 Primo
צמח צְדָקָה ועשה משפט וצדקה בארץ	33, 15 Secundo
בְּיָמָיו תושע יהודה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לבטח וזה שְׁמוֹ אשר יקְרְאוֹ יי צדקנו	23, 6 Primo
בַּיָּמִים הָהֵם תושע יהודה וִירוּשָׁלַםִ תִּשְׁכּוֹן לבטח וזה אשר יקרָא לָהּ יי צדקנו	33, 16 Secundo
חמה יצאה וְסַעַר מִתְחוֹלֵל	23, 19 Primo
חמה יצאה סַעַר מִתְגּוֹרֵר	30, 23 Secundo
לא ישוב אף יי־־תתבוננו בה בִינָה	23, 20 Primo
לא ישוב חֲרוֹן אף יי־־תתבוננו בָהּ : ס"פ	30, 24 Secundo
מה עָנָה יי	23, 35 Primo
מה עָנָךְ יי	23, 37 Secundo
לְחרפה וּלְמשל לְשנינה וְלִקללה	24, 9 Primo
לְשמה וְלִשרקה וּלהרבות עולם	25, 9 Secundo
לְחרבה לְשמה לִשרקה וְלִקללה	25, 18 Tertio
לְאלה וּלְשמה וְלִשרקה וּלְחרפה	29, 18 Quarto
לְאלה וּלְשמה וְלִקללה וּלְחרפה	42, 18 Quinto et 44, 12 Sexto
לְחרבה וּלְשמה ולקללה	44, 22 Septimo
לְשמה לְחרפה לְחֹרב וְלִקללה	49, 13 Octavo
ושבו עַל האדמה אשר נָתַן יְיָ לכם	25, 5 Primo
ושבו אֶל האדמה אשר נָתַתִּי לכם	35, 15 Secundo
קוֹל צַעֲקַת הרעים	25, 36 Jer.
קוֹל יִלְלַת הרעים	11, 3 Sach.
לְכל גויי הארץ	26, 6 Primo et 33, 9 Secundo

בְּכל גויי הארץ. וסמן, לְכל באי שער, בְּכל באי שער (Gen. 23, 10. 18)	34, 8 Tertio
כי שקר הֵם נבאים לכם	27, 10 Primo et 14 Secundo
כי שקר הֵמָּה נבאים לכם	27, 16 Tertio
כי בְשקר הֵם נבאים לכם	29, 9 Quarto
הנותרים בְּבֵית יי ובית מלך יהודה וּבִירושלם בבלה	27, 18 Primo
הנותרים בֵּית יי ובית מלך יהודה וִירושלָֽם׃ ס״פ	27, 21 Secundo
כי סרה דִּבַּרְתָּ אֶל יי	28, 16 Primo
כי סרה דִבֶּר עַל יי	29, 32 Secundo
לְכָל הגולה אשר הִגְלֵיתִי מירושלם בבלה	29, 4 Primo
כָּל הגולה אשר שִׁלַּחְתִּי מירושלם בבלה	29, 20 Secundo
ואִכלו בת פִּרְיָן	29, 5 Primo
ואִכלו את פְּרִיהֶן	29, 28 Secundo
ואָכלו את פְּרִיהֶם	9, 14 Am.
ושבתי את שבות עמי ישראל וִיהוּדָה	30, 3 Jer.
ושבתי את שבות עמי ישראל	9, 14 Am.
וְאַתָּה אל תירא עבדי יעקב	30, 10 Primo et 46, 27 Secundo
אַתָּה אל תירא עבדי יעקב	46, 28 Tertio
כי אתך אֲנִי נאם יי לְהוֹשִׁיעֶךָ	30, 11 Primo
נאם יי כי אתך אָֽנִי	46, 28 Secundo
אשר הֲפִצוֹתִיךָ שָּׁם אַךְ אתך	30, 11 Primo
אשר הִדַּחְתִּיךָ שָׁמָּה וְאתך	46, 28 Secundo
על רב עונך עצמו חטאתָֽיִךְ׃ ס״פ	30, 14 Primo
על רב עונך עצמו חטאתַיִךְ עָשִׂיתִי אֵלֶּה לָךְ	30, 15 Secundo
ונבנתה עִיר	30, 18 Primo
ונבנתה הָעִיר	31, 38 Secundo
אבות אָכלו בסר ושני בָנים תקהינה	31, 29 Jer.
אבות יֹאכלו בסר ושני הַבָּנים תקהינה	18, 2 Ez.
את סֵפר המקנה	11, 11 Primo et 11, 14 Tertio

את הַסֵּפֶר המקנה	11, 12 Secundo
כי אשיב את שבותם נְאֻם יְיָ	32, 44 Primo
כי אשיב את שבותם וְרִחַמְתִּים	33, 27 Secundo
לִקרא דרור אִישׁ לְרעהו	34, 15 Primo
לִקרא דרור איש לְאָחִיו וְאִישׁ לרעהו	34, 17 Secundo
ונשמע־לְכֹל אשר צונו	35, 8 Primo
ונשב־כְּכֹל אשר צונו	35, 10 Secundo
בשנה התשעית לְצִדְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בחדש העשרי בא	39, 1 Primo
וַיְהִי בשנה התשעית לְמָלְכוֹ בחדש העשירי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בא	52, 4 Secundo
וְכל חילו אֶל ירושלם וַיָּצֻרוּ	39, 1 Primo
הוּא וְכל חילו עַל ירושלם וַיַּחֲנוּ	52, 4 Secundo
וַיִּברחו ויצאו לילה מִן הָעִיר	39, 4 Primo
יִברחו ויצאו מֵהָעִיר לילה	52, 7 Secundo
וַיֵּצֵא דרך הערבה	39, 4 Primo
וַיֵּלְכוּ דרך הערבה	52, 7 Secundo
וירדפו חיל כשדים אַחֲרֵיהֶם	39, 5 Primo
וירדפו חיל כשדים אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ	52, 8 Secundo
וַיַּעֲלֻהוּ אל נְבוּכַדְרֶאצַּר מלך בבל	39, 5 Primo
וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אל מלך בבל	52, 9 Secundo
צדקיהו בְּרִבְלָה לעיניו	39, 6 Primo
צדקיהו לעיניו	52, 10 Secundo
וְאֵת כל חֹרֵי יהודה שחט מֶלֶךְ בָּבֶל	39, 6 Primo
וְגַם אֶת כל שָׂרֵי יהודה שחט בְּרִבְלָתָה	52, 10 Secundo
ואת יתר הָעָם הַנִּשְׁאָרִים	39, 9 Primo et Secundo et 52, 15 Tertio
ואת יתר הָאָמוֹן	52, 15 Quarto
הנפלים אשר נָפְלוּ עָלָיו	39, 9 Primo
הנפלים אשר נפלו אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל	52, 15 Secundo
הגלה נבוזראדן רב טבחים בָּבֶל׃	39, 9 Primo
הגלה נבוזראדן רב טבחים	52, 15 Secundo et 52, 30 Tertio

וְהָיְתָה לְךָ נפשך לְשלל	39, 18 Primo
וְנָתַתִּי לְךָ אֶת נפשך לְשלל	45, 5 Secundo
אשר הפקיד מֶלֶךְ בָּבֶל	41, 2 Primo et 41, 18 Tertio
אשר הפקיד נְבוּזַרְאֲדָן	41, 10 Secundo
אשר הִפְקִיד נבוזראדן רב טבחים	41, 10 Primo
אשר הִנִּיחַ נבוזראדן רב טבחים	43, 6 Secundo
וילך לַעֲבֹר אל בני עמון	41, 10 Primo
וילך אל בני עמון	41, 15 Secundo
וְכל העם מִקטן ועד גדול	42, 1 Primo
וּלְכל העם לְמִקטן ועד גדול	42, 8 Secundo
אשר שמו אֶת פניהם לבוא מצרים	42, 17 Primo
אשר שמו פניהם לבוא אֶרֶץ מצרים	44, 12 Secundo
כל יהודה אֲשֶׁר בארץ מצרים	44, 24 Primo
כל יהודה הַיֹּשְׁבִים בארץ מצרים	44, 26 Secundo
יעלה כַּנהרות יתְגָּעשו מֵימָיו	46, 7 Primo
יעלה וְכנהרות יתגֹּעשו מָיִם. וסמן הנקוד, גַּגֹּו	46, 8 Secundo
בבכי יעלה בֶּכִי כי בְּמוֹרַד חרונים צָרֵי צַעקת שבר שָׁמֵעוּ	48, 5 Jer.
בבכי יעלה בּוֹ כי דֶּרֶךְ חרונים זַעקת שבר יְעֹעֵרוּ	15, 5 Jes.
שמענו גאון מואב גֵּאֶה מאד גָּבְהוֹ וגאונו וְגאותו	48, 29 Jer.
שמענו גאון מואב גֵּא מאד גַּאותו וגאונו	16, 6 Jes.
עֶברתו וְלֹא כן בדיו לֹא כֵן עשו	48, 9 Jer.
וְעברתו לֹא כן בדיו׃ ס״פ	16, 6 Jes.
הַגֶּפֶן שבמה	48, 32 Jer.
גפן שבמה	16, 8. 9 Jes.
על קיצך ועל בְּצירך שֹׁדֵד נפל	48, 32 Jer.
כִּי על קיצך ועל קְצירך הֵידָד נפל	16, 9 Jes.
ונאֶסְפָה שמחה וגיל מִכרמל	48, 33 Jer.
ונאֱסַף שמחה וגיל מִן הַכרמל	16, 10 Jes.

48, 33 Jer.	וְיַיִן מִיקבים השבתי לא ידרך הידד הֵידָד לֹא הֵידָד
16, 10 Jes.	יין בַּיְקבים לא ידרך הַדֹּרֵךְ הידד הִשְׁבַּתִּי
48, 34 Jer.	מִזַּעֲקַת חשבון עַד אלעלה עד יהץ נָתְנוּ קולם
15, 4 Jes.	וַתִּזְעַק חשבון וְאלעלה עד יהץ נִשְׁמַע קולם
48, 37 Jer.	כִּי כל ראש קרחה וְכל זקן גרֻעָה. אתנחתא
15, 2 Jes.	בְּכל ראשָׁיו קרחה כָּל זקן גרוּעָה׃ ס״פ.
48, 43 Jer.	פחד ופחת ופח עליך יושב מוֹאָב נְאֻם יְיָ
24, 7 Jes.	פחד ופחת ופח עליך יוֹשב הָאָרֶץ
48, 44 Jer.	הנס מִפְּנֵי הפחד יפל אל הפחת והעלה מִן הפחת
24, 18 Jes.	וְהָיָה הנס מִקּוֹל תפחד יפל אל הפחת והעולה מִתּוֹךְ הפחת
49, 18 Primo	כמהפכת סדם וַעמרה ושכניה אָמַר יי
50, 40 Secundo	כמהפכת אֱלֹהִים אֶת סדם וְאֶת עמרה וְאֶת שכניה נְאֻם יי
49, 18 Primo et 33 Secundo et 50, 40 Tertio	לא ישב שָׁם איש ולא יָגוּר בָּהּ בן אדם
51, 43 Quarto	לא ישב בָּהֵן כָּל איש ולא יַעֲבֹר בָּהֵן בן אדם
49, 9 Jer.	לא ישארו עוללות
5 Obad.	הֲלֹא ישאירו עללות
49, 14 Jer.	וציר בגוים שָׁלוּחַ
1 Obad.	וציר בגוים שֻׁלָּח
49. 15 Jer.	כִּי הנה קטן נתתיך בגוים בזוי בָּאָדָם
2 Obad.	הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אַתָּה מְאֹד
Jer. 49, 16 et Cant. 2, 14	בחגוי הַסֶּלַע
3 Obad.	בחגוי סֶלַע
49, 16 Jer.	כִּי תגביה כנשר קנך משם אורידך נאם יי
4 Obad.	אִם תגביה כנשר וְאִם בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קנך משם אורידך נאם יי
49, 19 Primo	כי ארגיעה אריצֶנּוּ

כי ארגיעה אריצם	50, 44 Secundo
יעץ אל אֱדוֹם–אל יֹשְׁבֵי תֵימָן–עליהם נְוֵהֶם	49, 20 Primo
יעץ אל בָּבֶל–אל אֶרֶץ כַּשְׂדִּים–עליהם נָוֶה	50, 45 Secundo
וכל אנשי הַמִּלְחָמָה ידמו ביום ההוא נאם יי צבאות	49, 26 Primo
וכל אנשי מִלְחַמְתָּהּ ידמו ביום ההוא נאם יְיָ : ס״פ	50, 30 Secundo
וְלֹא תשב עוד לנצח ולא תשכון עד דור ודר : ס״פ	50, 39 Jer.
לֹא תשב לנצח ולא תשכון עד דור ודֹור. אתנחתא	13, 20 Jes.
ומלטו איש נפשו	51, 6 Primo
ומלטו איש אֶת נפשו	51, 45 Secundo
נשבע יְיָ צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ	51, 14 Jer.
נשבע אֲדֹנָי יֱיִ בְּקָדְשׁוֹ	4, 2 Amos
נשבע אֲדֹנָי יֱיִ בְּנַפְשׁוֹ	6, 8 Amos
כי שממות עולם תהיה נְאֻם יְיָ	51, 26 Primo
כי שממות עולם תִּהְיֶה : ס״פ	51, 62 Secundo
ופקדתי על פְּסִילֵי בָבֶל וְכָל ארצה תֵּבוֹשׁ	51, 47 Primo
ופקדתי על פְּסִילֶיהָ וּבְכָל ארצה יֶאֱנֹק חָלָל	51, 52 Secundo
ויגעו עמים בדי ריק ולאמים בדי אש וְיָעֵפוּ	51, 58 Jer.
וייגעו עמים בדי אש ולאמים בדי ריק יִעָפוּ	2, 13 Hab.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:		קְרִי Legendum:
1, 5.	אצורך (h. e. אֲצוּרְךָ)	אֶצָּרְךָ
2, 3.	תבואתה (תְּבוּאָתָהּ)	תְּבוּאָתוֹ
2, 15.	נצתה (נִצְּתָה)	נִצְּתוּ
2, 16.	ותחפנס (וְתַחְפְּנֵס)	וְתַחְפַּנְחֵס

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
2, 20.	אעבוד (אֶעֱבוֹד)	אֶעֱבוֹר
2, 21.	כלה (כֻּלָּה), sic et 8,6.10.15,10. 20,7. 48,31. 38.	כֻּלּוֹ
2, 24.	נפשו (נַפְשׁוֹ)	נַפְשָׁהּ
2, 25.	וגורנך (וְגוֹרְנֵךְ)	וּגְרוֹנֵךְ
2, 27.	ילדתני (יְלִדְתְּנִי)	יְלִדְתְּנוּ
2, 33.	למדתי (לִמַּדְתִּי)	לִמַּדְתְּ
3, 2.	שגלת (שֻׁגַּלְתְּ)	שֻׁכַּבְתְּ
3, 4.	קראתי (קָרָאתִי)	קָרָאתְ
3, 5.	דברתי (דִּבַּרְתִּי)	דִּבַּרְתְּ
3, 7.	ותראה (וַתִּרְאֶה)	וַתֵּרֶא
3, 19.	תקראו (תִּקְרְאוּ)	תִּקְרְאִי
Ibid.	תשובו (תָּשׁוּבוּ)	תָּשׁוּבִי
4, 5.	ותקעו (וְתִקְעוּ)	תִּקְעוּ
4, 19.	אחולה (אָחוּלָה)	אֹחִילָה
Ibid.	שמעתי (שָׁמַעְתִּי)	שָׁמַעַתְּ
4, 30.	ואתי (וְאַתִּי)	וְאַתְּ
5, 7.	אסלוח (אֶסְלוֹחַ)	אֶסְלַח
5, 8.	מוזנים (מוּזָנִים)	מְיֻזָּנִים
5, 24.	ויורה (וְיוֹרֶה)	יוֹרֶה
6, 7.	בור (בּוֹר)	בַּיִר
6, 21.	יאבדו (יֹאבֵדוּ)	וְאָבְדוּ
6, 25.	תצאי (תֵּצְאִי)	תֵּצְאוּ
Ibid.	תלכי (תֵּלְכִי)	תֵּלֵכוּ
6, 29.	מאשתם (מֵאֶשְׁתָּם)	מֵאֵשׁ תַּם
7, 22.	הוציא (הוֹצִיא)	הוֹצִיאִי
8, 1.	ויוציאו (וְיוֹצִיאוּ)	יוֹצִיאוּ
8, 6.	במרצותם (בִּמְרֻצוֹתָם)	בִּמְרוּצָתָם
8, 7.	וסוס (וְסוּס)	וְסִיס
9, 7.	שוחט (שׁוֹחֵט)	שָׁחוּט
10, 13.	ארץ (אָרֶץ)	הָאָרֶץ

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
10, 17.	יושבתי (יוֹשַׁבְתִּי)	יוֹשֶׁבֶת
13, 16.	ישית (יָשִׁית)	וְשִׁית
13, 20.	שאי (שְׂאִי)	שְׂאוּ
Ibid.	וראי (וּרְאִי)	וּרְאוּ
14, 3.	צעוריהם (צְעוֹרֵיהֶם)	צְעִירֵיהֶם
14, 14.	ואלול (וֶאֱלוּל)	וֶאֱלִיל
Ibid.	ותרמות (וְתַרְמוּת)	וְתַרְמִית
15, 4.	לזועה (לְזְוָעָה), sic et 24, 9. 29, 18. 34,17.	לְזַעֲוָה
15, 8.	אלמנותו (אַלְמְנוּתוֹ)	אַלְמְנוֹתָיו
15, 9.	באה (בָּאָה)	בָּא
15, 11.	שרותך (שֵׁרוּתְךָ)	שֵׁרִיתְךָ
15, 16.	דבריך (דְּבָרֶיךָ)	דְּבָרְךָ
16, 16.	לדוגים (לְדַוָּגִים, cf. Ez. 47, 10)	לְדַיָּגִים
17, 8.	ירא (יֵרֵא)	יִרְאֶה
17, 9.	כדרכו (כְּדַרְכּוֹ)	כִּדְרָכָיו
17, 11.	ימו (יָמוֹ)	יָמָיו
17, 13.	יסורי (יְסוּרַי)	וְסוּרַי
17, 19.	עם (עָם)	הָעָם
17, 23.	שומע (שׁוֹמֵעַ)	שְׁמוֹעַ
17, 24.	בה (בָּהּ)	בּוֹ
18, 3.	והנהו (וְהִנֵּהוּ)	וְהִנֵּה הוּא
18, 10.	הרעה (הָרָעָה)	הָרָע
18, 15.	שבולי (שְׁבוּלֵי)	שְׁבִילֵי
18, 16.	שרוקת (שְׁרוּקֹת)	שְׁרִיקֹת
18, 22.	שיחה (שִׁיחָה)	שׁוּחָה
18, 23.	והיו (וְהָיוּ)	וִיהְיוּ
19, 2.	החרסות (הַחֲרָסוּת)	הַחַרְסִית
19, 15.	מבי (מֵבִי), sic et 39, 16.	מֵבִיא
21, 9.	יחיה (יִחְיֶה), sic et 38, 2.	וְחָיָה
21, 12.	מַעַלְלֵיהֶם	מַעַלְלֵיכֶם

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
22, 4.	ועבדו (וְעַבְדוֹ)	וַעֲבָדָיו
22, 6.	נושבה (נוֹשָׁבָה)	נוֹשָׁבוּ
22, 18.	הדה (הֹדָה)	הֹדוֹ
22, 23.	ישבתי (יֹשַׁבְתִּי)	יֹשַׁבְתְּ
Ibid.	מקננתי (מְקֹנַנְתִּי)	מְקֻנַּנְתְּ
23, 18.	דברי (דְּבָרִי)	דְּבָרוֹ
25, 7.	הכעסוני (הִכְעִסוּנִי)	הַכְעִסֵינִי
25, 13.	והבאותי (וַהֲבִאוֹתִי, cf. v. 9)	וְהֵבֵאתִי
25, 27.	וקוו (וּקְווּ)	וּקְיוּ
26, 6.	הזאתה	הַזֹּאת
26, 18.	מיכיה (מִיכָיָה)	מִיכָה
28, 1. 32, 1.	בשנת (בִּשְׁנַת, cf. 46, 2)	בַּשָּׁנָה
29, 14.	שביתכם (שְׁבִיתְכֶם)	שְׁבוּתְכֶם
29, 23.	הוידע	הַיּוֹדֵעַ
31, 21.	הלכתי (הָלָכְתִּי)	הָלָכְתְּ
31, 38.	יָמִים	יָמִים בָּאִים
31, 39.	קוה (קְוֵה a קָוֶה sicut קְנֵה a קָנֶה Ez. 40,5)	קַו
31, 40.	השרמות (הַשְּׁרֵמוֹת)	הַשְּׁדֵמוֹת
32, 4.	עינו (עֵינוֹ)	עֵינָיו
32, 23.	ובתרותך (וּבְתֹרוֹתֶךָ)	וּבְתוֹרָתְךָ
32, 35.	החטי (הַחֲטִי, vide 19, 15)	הַחֲטִיא
33, 8.	לכול (לְכוֹל)	לְכָל־
33, 26. 49, 39.	אשוב (אָשׁוּב)	אָשִׁיב
34, 11.	ויכבישום (וַיַּכְבִּישׁוּם)	וַיִּכְבְּשׁוּם
37, 4. 52, 31.	הכליא (הַכְּלִיא)	הַכְּלוּא
37, 13. 14.	יראייה (יִרְאִיָּה)	יִרְאִיָּהּ
37, 19.	ואיו (וְאַיּוֹ)	וְאַיֵּה
38, 11.	הסחבות (הַסְּחָבוֹת)	סְחָבוֹת
38, 16.	את אשר (אֵת אֲשֶׁר)	אֲשֶׁר
39, 12.	כי אם (כִּי אִם)	כִּי

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
40, 3.	דָּבָר	הַדָּבָר
40, 8.	עופי (עוֹפַי)	עֵיפַי
40, 16.	תעש (תַּעַשׂ)	תַּעֲשֶׂה
41, 17.	כמוהם (כְּמוֹהֶם)	כְּמֹהֶם
42, 6.	אנו (אָנוּ)	אֲנַחְנוּ
42, 20.	התעתים (הִתְעֵתִים)	הִתְעֵיתֶם
43, 10.	שפרורו (שַׁפְרוּרוֹ)	שַׁפְרִירוֹ
43, 11.	ובאה (וּבָאָה, vide 15, 9)	וּבָא
46, 11.	הרביתי (הִרְבֵּיתִי)	הִרְבֵּית
48, 4.	צעוריה (צְעוֹרֶיהָ)	צְעִירֶיהָ
48, 5.	הלחות (הַלְּחוֹת)	הַלֻּחִית
48, 7.	כמיש (כְּמִישׁ)	כְּמוֹשׁ
Ibid.	יחד (יָחַד)	יַחְדָּו
48, 18.	ישבי (יֹשְׁבִי)	וּשְׁבִי
48, 20.	הילילי (הֵילִלִי)	הֵילִילוּ
Ibid.	וזעקי (וּזְעָקִי)	וְזַעֲקוּ
48, 21.	מופעת (מוֹפָעַת)	מֵיפָעַת
48, 27.	נמצאה (נִמְצָאָה)	נִמְצָא
48, 44.	הניס (הֵנִיס)	הַנָּס
49, 25.	תְּהִלָּה	תְּהִלַּת
49, 28.	נבוכדראצור (נְבוּכַדְרֶאצּוֹר, vide conspectum ad Esra 2, 1)	נְבוּכַדְרֶאצַּר
49, 30.	עֲלֵיהֶם	עֲלֵיכֶם
49, 36.	עולם (עוֹלָם)	עֵילָם
49, 39.	שבית (שְׁבִית)	שְׁבוּת
50, 6.	היה (הָיָה)	הָיוּ
Ibid.	שובבים (שׁוֹבָבִים)	שׁוֹבְבוּם
50, 8.	יצאו (יֵצֵאוּ)	צְאוּ
50, 11.	תשמחי (תִשְׂמְחִי)	תִשְׂמְחוּ
Ibid.	תעלזי (תַעַלְזִי)	תַעַלְזוּ
Ibid.	תפושי (תָפוּשִׁי)	תָפוּשׁוּ

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
50, 11.	(וְתִצְהֲלִי) ותצהלי	וְתִצְהֲלוּ
50, 15.	(אֲשׁוּיֹתֶיהָ) אשויתיה	אֲשְׁיוֹתֶיהָ
50, 29.	אַל־יְהִי	אַל־יְהִי־לָהּ
50, 44.	(אֲרוּצֵם) ארוצם	אֲרִיצֵם
51, 3.	(אֶל־יִדְרֹךְ יִדְרֹךְ) אל־ידרך ידרך	אֶל־יִדְרֹךְ
51, 13.	(שֹׁכַנְתִּי) שכנתי	שֹׁכַנְתְּ
51, 34.	(אֲכָלָנוּ) אכלנו	אֲכָלַנִי
Ibid.	(הֲמָמָנוּ) הממנו	הֲמָמַנִי
Ibid.	(הִצִּיגָנוּ) הציגנו	הִצִּיגַנִי
Ibid.	(בְּלָעָנוּ) בלענו	בְּלָעַנִי
Ibid.	(הֱדִיחָנוּ) הדיחנו	הֱדִיחָנִי
52, 1.	(חֲמִיטַל) חמיטל	חֲמוּטַל
52, 11.	(בְּבֵית) בבית	בֵּית
52, 21.	(קוֹמָה) קומה	קוֹמַת
52, 32.	מְלָכִים, sine art.	הַמְּלָכִים
52, 33.	חַיָּו	חַיָּיו

B. *Notae masoreticae.*

א׳ נָחָה Aleph quiescens. 40, 1.

ב׳ בְּפַתַח Beth cum Pathach. 2, 31.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dages post Schurek. 11, 16. 31, 34.

ה׳ רָפָה He raphatum. 44, 19.

חֲצִי הַמִּקְרָא dimidium lectionis. 6, 7.

חֲצִי הַסֵּפֶר בַּפְּסוּקִים dimidium versuum libri. 28, 11.

י׳ בְּצֵרֵי Jod cum Zere. 17, 17.

יַתִּיר ה׳ abundans He. 26, 6. 38, 11. 48, 27.

יַתִּיר ו׳ abundans Vav. 1, 5. 33, 8. 49, 28.

יַתִּיר י׳ abundans Jod. 22, 23. 31, 21. 37, 13. 14. 45, 11. 51, 13.

כְּתִיב וְלֹא קְרִי scriptum sed non legendum. 38, 16. 39, 12. 51, 3.

מָלֵא א׳ plene cum Aleph. 30, 16.

מָלֵא ו׳ plene cum Vav. 5, 25. 27, 1. 30, 18. 33, 26. 45, 27. 51, 19.

מִלְּעֵיל cum tono in penultima. 52, 23.

נוּן זְעֵירָא Nun minusculum. 39, 13.

פִּסְקָא בְּאֶמְצַע פָּסוּק intervallum in medio versu. 38, 28.

פַּתַח בְּאַתְנַח Pathach apud Athnach. 7, 10. 8, 5. 21. 10, 11. 49, 2. 51, 27. 58. 52, 28. 29.

(בְּסוֹף פָּסוּק) פַּתַח בס״פ Pathach in fine versus. 2, 14. 4, 10. 10, 25. 15, 10. 22, 14. 30, 16. 32, 1. 35, 4.

צ׳ זְעֵירָא Zade minusculum. 14, 2.

קָמֵץ בְּזָקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph. 2,19. 3,21. 4,18. 6,5.10. 9,18. 10,2.20. 16,19. 17,8.11. 20,8. 22,14.20. 35,7. 40,7.

קָמֵץ בְּטִפְּחָא Kamez apud Tiphcha. 3, 9. 8, 1. 13, 13.

קָמֵץ בְּפַשְׁטָא Kamez apud Paschta. 6, 26. 8, 6. 25, 30. 35, 7.

קָמֵץ בִּסְגֹלְתָּא Kamez apud Segolta. 31, 8.

קְרִי וְלֹא כְתִיב legendum sed non scriptum. 31, 38. 50, 29.

ר׳ בְּדָגֵשׁ Resch dagessatum. 22, 22. 39, 12.

C. *Clausula masoretica.*

Macte esto! Summa versuum libri Jeremiae mille et trecenti et sexaginta et quattuor, signum אִשָּׁה כְּטָל (א׳ = 1000, ש = 300, ה = 5, כ = 20, ט = 9, ל = 30). Medius eorum est versus 28, 11. Sectiones libri sunt triginta et una, signum אֵל (א = 1, ל = 30). Loci ejus pasekati sunt triginta duo, signum לֵב (ל = 30, ב = 2). Anni libri pertinent a tredecimo anno Josiae, regis Judae, filii Amonis, ad domum primam deletam, anni quadraginta et unus et sex menses et decem dies.

חֲזָק : סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל סֵפֶר יִרְמְיָהוּ אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה, וְסִמָּן אִ״שָּׁה כְּטָל. וְחֶצְיוֹ וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה (28, 11). וּסְדָרָיו אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים, וְסִמָּן אֵל. וּפִסְקוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְסִמָּן לֵב : שְׁנוֹת הַסֵּפֶר מִן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיֹאשִׁיָּה בֶּן־אָמוֹן מֶלֶךְ יְהוּדָה עַד שֶׁחָרֵב הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן, אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וַעֲשֶׂרֶת יָמִים :

INDEX

OMNIUM QUAE HAEC JEREMIAE EDITIO CONTINET.

Pag.

Praefatio Francisci Delitzsch V

Jeremiae Textus 1

Appendices criticae et masoreticae:

I. Lectionum receptarum argumenta et rationes . . 83

II. Scripturae libri Jeremiae inter scholas Occidentales et Orientales controversae 119

III. Loci libri Jeremiae a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati 124

IV. Loci libri Jeremiae vocalem non productam in pausa retinentes 128

V. Loci libri Jeremiae lineola Pasek notati 129

VI. Sectiones libri Jeremiae masoreticae 129

VII. Loci libri Jeremiae aliorumque librorum consimiles qui facile confunduntur 131

VIII. Conspectus notarum masoreticarum:

A. Varietas scriptionis et lectionis (כתיב וקרי) . 140

B. Notae masoreticae 145

C. Clausula masoretica 146

L. V[illegible]

94

THE LIBRARY
THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
TORONTO

PRESENTED BY

Rev. A.A. Vaschalde, C.S.B.

HEBREW BIBLE

BAER & DELITZSCH

JEREMIAH

B. WESTERMANN & Co. NEW-YORK.